

5

מדינת ישראל

משרד ראש הממשלה

(ארכיב)

י. גלילי

בית מ' הילק' ה' ה' 13

שם תיק: לשכת ראש הממשלה מנחם בגין - ירושלים -
ביתוח הרובע היהודי

גל-17/12850

מזהה פיזי:

מזהה פריעקט R0002

תאריך הדפסה: 27/05/2020

כתובת: 2-106-8-7-5

תיק מס'

כוד סיני	1
תאריך	21.1.77

164-1-2

ירושלים, ד"ב בסיון תשס"ד
12 בדיון 1994

סט' ✓
161-1-2-
112-1-9-1

לכבוד
מו' יהושפט אלפרט
אגודה למען חוקי עסקי לירושנה
לחוב העשוריים 2
ד ר ז ל י ט

מר אלפרט הנכבד,

היינו מאוד בתודה את קבלת סכתבך מיום י"ג
באדר תשס"ד. גביה מוחזר לעידנו ולאשרות לנו של
ראש המשלה.

אשר לבקשתך - צר לנו מאוד, אולם בשל לוח
זמנים צפוי ביותר, לא יוכל ראש המשלה להיחשב עם
שלהת האגודה בזמן הקרוב ואתכם תסליחה.

בכבוד רב,

ד. ה. בן-אמרן
יועץ מדיני

RECEIVED, THE OFFICE OF THE

BY (2011) 1000

DATE 1-1-2011
1-1-2011

SECRET
ALL INFORMATION CONTAINED
HEREIN IS UNCLASSIFIED
DATE 1-1-2011 BY

OF THE OFFICE

THE OFFICE OF THE DIRECTOR
OF THE NATIONAL SECURITY AGENCY
WASHINGTON, D.C. 20521

ALL INFORMATION CONTAINED
HEREIN IS UNCLASSIFIED
DATE 1-1-2011 BY

SECRET

U.S. GOVERNMENT
PRINTING OFFICE

11/6/84 - ע"מ

אגודה להחזרת "עטרה ליושנה"

של מוסדות תורה וישוב יהודי בירושלים העתיקה - לימוד הקודש והמקדש ובנין ירושלים
רחוב המשוררים 2, טל' 28 72 29, ת.ד. 15027, ירושלים 97 500

בס"ד יד' אייר תשד"ס

משדד ראש הממשלה
ירושלים
28-05-1984
מס' התיק 161-1-2
112-1-9-1

לכבוד
מר יצחק שמיר
ראש ממשלת ישראל
ירושלים

לכבוד
מר יצחק שמיר
ראש ממשלת ישראל
ירושלים
כבוד ראש הממשלה,

כהאריך ב' שבס תשד"ס הפנינו את השומה לבך למפעל
גאולת ירושלים העתיקה, על כל חשיבותו ההיסטורית והמעשית.

כמו"כ המצאנו, במועד הנ"ל, חזכירים והערכות תקציביות הקשורים בהמשך
גאולת נכסים יהודים, במרחבי ירושלים שבין החומות.

לצערנו, לא קיבלנו עד כה שום מסנה רשמי בעקבות הדיון על נושא זה,
שהוא בנפש האומה ועתידה.

על אף סדרותיו הרבות של ראש ממשלה, נראה לנו דחוף ביותר התייחסות
הממשלה לגאולת ירושלים, שכן אנו עלולים להחמיץ הזדמנויות חד פעמיות
העולות לחרוץ את גורל שלימותה של בירת ישראל לדורות.

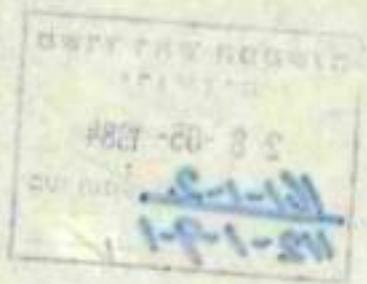
נודה לך, איפוא, אם הקדים מזמנך היקר לנושא זה ותקבל מאחזנו משלחת
לשיחה בנידון.

ברגשי כבוד והערכה
יהושפט אלפרט

UNITED STATES DEPARTMENT OF JUSTICE

INVESTIGATION OF THE ACTS OF VIOLENCE COMMITTED BY THE ORGANIZATION OF BLACK PANTHER PARTY

TO: SAC, NEW YORK
FROM: SAC, NEW YORK
SUBJECT: [Illegible]

RE: [Illegible] (NY 100-100000) (P)

RE: [Illegible]

RE: [Illegible]

RE: [Illegible]

RE: [Illegible]

Very truly yours,

[Illegible Signature]

ירושלים, י"ב בתמוז התשמ"ד
12 ביולי 1984

מס' 161-1-2 ✓
932-1

לכבוד
הרב שלמה אבינר, ראש
ישיבת "עטרת כהנים"
רחוב הקרמי 22
י ר ו ש ל י ם

הרב אבינר הנכבד,

הריני מאשר בתודה את קבלת מכתבך מיום ב'
כתמוז התשמ"ד, ה-2 ביולי 1984. אנו נביא את
דברייך למסגרת לבו של ראש הממשלה.

כבוד רב,

י. ח. בן-אהרן
יועץ מדיני

успеху, что имеет место
в настоящее время

до 1-1-191
1-1-191

документ
по делу № 123, что
указано "в акте
судебного следствия"
1-1-191

документ № 123.

Документ имеет место на деле № 123 в
судебном деле, в-с 1-1-191. Нет дела №
123 в акте следствия.

документ № 123.

1-1-191
1-1-191

ירושלים, י' בתמוז התשמ"ד
10 ביולי 1984

ט"ו 161-1-2 ✓
932-1

אלו קודר סר הפנים

עלות זכוכה,

אני מתוודע למכתבו, תיזם ה-2 ביולי 1984, של
הרב שלמה אבינר, ראש ישיבת "עשרת כהנים", אשר נשלח
נת אל סר הפנים.

אנא - שלח אלינו העתק מתשובת חסר לסוכה.

כ ב ר כ ה ,

ד. ח. כן-אהרן
יוקל טדיני

REPORT, * COURT REPORT
ON 11/11/11

NO. 1-1-101
1-110

ALL CASES OF DEATH

ALL CASES

ALL CASES OF DEATH, WITH THE COURT REPORT, NO
AND THE COURT, THE COURT "MAY BE" AND THE
IN THE COURT.

ALL - THE COURT REPORT COURT REPORT

1-1-101

1-1-101
1-110

ATERET COHANIM

עטרת כהנים

THE YESHIVA: 51 HAGIE ST. * TEL. 288923 טל * הישיבה: רח' הגיא 51
OFFICE: 22 HAKEREMI ST. * JERUSALEM 97 500 ירושלים 22 הקרמי * המשרד:

כ' בתמוז תשד"מ
נס"ר
2.7.1984

- ישיבה גבוהה
- שקום ואבלוס ירושלים שבין החומות
- מדרשה
- בית מדרש להלכות הקודש והמקדש
- המכון לחקר המקדש
- כנוסים

א.ל.ל.
12.7.84

משרד ראש הממשלה
ירושלים
8-07-1984
מס' התיק 161-1-2
932-1

לכבוד
נשיא המדינה
הרבנים הראשיים לישראל
נשיא בית המשפט העליון
ראש הממשלה
שר הבטחון
שר המשטרה
מפכ"ל המשטרה

רוב שלום,

הננו פונים אליכם בקשר למצב שנעשה מיום ליום יותר קשה מבחינה בטחונית, בירושלים העתיקה באזור המאוכלס בערבים.

בימים האחרונים הותקפו אנשים שהלכו לתומם ברחובות העיר העתיקה בירושלים. הערבים שפגעו ברחו ללא נזק אחר ביצוע מזימתם. מובן מאליו שלא הייתה מצד העוברים ושבים שום התגרות. כמו כן הם לא הגיבו בהיותם סבורים שמוסדות המדינה הם הממונים על שמירת הבטחון ולא אנשים פרטיים. אנו התושבים כאן אין בכוונתנו לקחת את החוק בידינו, ולעומת זאת אנו חובעים מכם תשובה ועצה לשאלה נוקבת: איך יובטח שיהודים יוכלו להתהלך בבטחה אל הכותל המערבי ובלב ירושלים.

המצפה לתשובתכם בהקדם

בכבוד רב

שלמה אבינר
ראש הישיבה
יו"ר עטרת כהנים

נספח אירועים בשבוע האחרון

נסיון הצחה של ציוד מונח ברח' הטריה.			ח' סיון
ידוי אבנים ופציעה בגולגולת, רח' הגיא.	יעקב יטח		יב' סיון
רח' הגיא.	אבנר שטר	ידוי אבנים	יב' סיון
רח' הגיא	שלמה אבינר	ידוי אבנים	יב' סיון
	אבנר בן אריה	תקיפה והכאה עד זוב דם	טז' סיון
		תקיפת חייל משמר הגבול	טז' סיון
רח' הגיא	ברוך תאנה	ידוי אבנים	יז' סיון

בנוסף לכך הרבת תקיפות שלא אותרו הנתקפים.

ירושלים, ד' בתשרי התשמ"ג
11 בספטמבר 1983

161-1-2

לכבוד
עו"ד נסים אבולוף, יו"ר הדירקטוריון
המכרה לשיקום ולמימון הרוכז היהודי
בבנין הקהילה בירושלים בע"מ
ת.ד. 14012
י ר ו ש ל י מ

שלום וברכה,

ראש הממשלה בודאי ישמח לקרוא את מכתבך, מיום
י"ט באלול התשמ"ג ולעייץ בחוכמת המרשימה, אשר
הואלת לצרף אליו.

כל הכבוד.

שנה טובה וכל-טוב,

י. קדישאי
מנהל לשכת ראש הממשלה

SECRET, T. 1000000000
1. 1000000000

SECRET
T. 1000000000, T. 1000000000
T. 1000000000, T. 1000000000
T. 1000000000, T. 1000000000
T. 1000000000, T. 1000000000
T. 1000000000

0-1-101

SECRET.

T. 1000000000, T. 1000000000
T. 1000000000, T. 1000000000
T. 1000000000, T. 1000000000

SECRET.

SECRET 100-100.

T. 1000000000
T. 1000000000, T. 1000000000

החברה לשיקום ולפיתוח הרובע היהודי בעיר העתיקה בירושלים בע"מ

11.11.83
11.11.83

ירושלים, י"ט אלול תשמ"ג
28 באוגוסט 1983

161-1-2

לכבוד
ראש הממשלה
מר מנחם בגין
ירושלים

אדוני ראש הממשלה,

בימים אלה, ערב ראש השנה הבא עלינו לטובה, מסתיים מפעל שיקום הרובע היהודי בעיר העתיקה בירושלים. הרובע אוכלס בכ-600 משפחות וממוקמים בו מוסדות חינוך, תרבות ודת. במוסדות אלה לומדים מאות רבות של תלמידים ועשרות אלפי בני נוער מבקרים בהם, במסגרת סמינרים במשך השנה. כמו כן הרובע הינו מקום עליה לרגל ומוקד משיכה למבקרים רבים מרחבי הארץ והעולם כולו.

אנו מתכבדים להגיש לכבודו חוברת צנועה, שעיקרה מסלולי סיור ברובע היהודי. בחוברת זו ישנם פרטים עיקריים על האתרים ההיסטוריים והארכיאולוגיים ברובע - אתרים המספרים את ההיסטוריה של ירושלים ואת הדבקות בה נאחזו הקהילות היהודיות בעיר הקודש במהלך הדורות.

הננו מאחלים לך שנה טובה וגמר חתימה טובה.

בכבוד רב,

נסים אבנר
יו"ר הוועדה לשיקום הרובע היהודי

האוניברסיטה העברית בירושלים

101-1-5

המשרד לביטחון המדינה
המחלקה לביטחון הפנים
המחלקה לביטחון המים
המחלקה לביטחון האוויר
המחלקה לביטחון הרכבות
המחלקה לביטחון הרכבות

משרד הביטחון
המחלקה לביטחון הפנים
המחלקה לביטחון המים
המחלקה לביטחון האוויר
המחלקה לביטחון הרכבות
המחלקה לביטחון הרכבות

ירושלים, י"ב בשבט התשמ"ג
26 בינואר 1983

מס' 161-1-2

לכבוד
סר-טנתי זכריה, עו"ד
רחוב סמאי 12
כניסה א'
ירושלים 91010

סר זכריה הנכבד,

הריני מודה לך על מכתבך מיום ז' בשבט התשמ"ג.

אשמח להביאו לעיון ראש הממשלה, יחד עם החוברת, פרי
עטן: תשעים שנות היסטוריה ברובע המוסלמי בירושלים
העתיקה, אשר הואלת לצרף אליו.

בכבוד רב
ובברכה נאמנה,

י. קדישאי
מנהל לשכת ראש הממשלה

PRINTED BY THE GOVERNMENT
OF CANADA 1982

001 1-2-108

1982
1-2-108
1-2-108
1-2-108

1-2-108

1-2-108

1-2-108

1-2-108

1-2-108

SHABTAI ZACHARIA
Advocate & Notary
12 Shamai St. Ent. A
Jerusalem

Tel. 246660 טל.
P.O.B. 1125 ת.ד.

שבתי זכריה
עורך דין ונוטריון
רחוב שמאי 12 כניסה א'
מיקוד 10100 ירושלים

ירושלים (21.1.83) די שבט תשמ"ג
Jerusalem

Please quote..... סימון

לכבוד
ראש הממשלה
מר מנחם בגין
ירושלים

ראש הממשלה הנכבד.

הנדון: "90 שנות היסטוריה יהודית ברובע
המוסלמי בירושלים העתיקה"

הריני ממציא לכב' חוברת בשם: "90 שנות היסטוריה ברובע המוסלמי בירושלים העתיקה" מיישבת "תורת חיים" עד "אגוד לוחמי ירושלים העתיקה". חוברת זו הוכנה על ידי והוצאה לאור ע"י האגודה-הנ"ל "אגוד לוחמי ירושלים בעיר העתיקה".

ישיבת "תורת חיים" היא אחד מהמוסדות היהודיים שהתקיים באזור האמור מסוף המאה ה-19 ועד לשנת הפרעות של 1936, אחר מלחמת ששת הימים שקמה האגודה את בנין "הישיבה", ומאז משמש המקום כמקום תורה ותפילה.

בחוברת נמסרה בתמציתיות-ההסטוריה של הישיבה" האמורה וכן נמסרו בה פרטים אודות הנסיגות שנעשו מצדנו, לשקום בתים יהודיים נוספים, בירושלים "שבין החומות".

יאמר:-- כי באזור הנקרא "הרובע המוסלמי"-- בעיר העתיקה- היו קיימים בעבר, עשרות מוסדות של "תורה וחסד" וכן גרו באזור מאות משפחות יהודיות- וכל אלה עד שנות הפרעות של תרפ"ט ו-תרצ"ו. יהודים בקשו לגור ככל האפשר קרוב ביותר ל"מקום המקדש". אך לצערינו, מאז ימי הפרעות עומדים בתים אלה חרבים ושוממים.

למעשה- יש שקוראים לאזור זה "הרובע היהודי הישן" או "הרובע היהודי המזרחי".

ברצוני לציין כי לצערינו ממשלות ישראל, מאז מלחמת "ששת הימים" מטפלות ומסקמות בעיקר את מה שנקרא "הרובע היהודי" בעיר העתיקה, ואין מטפלים בשקום הרכוש היהודי היקר והחשוב באזורים שמחוץ ל"רובע היהודי".

כדי שתמושג- "ירושלים העלמה", יהיה לו משמעות אמיתית- לדעתנו- על שלטונות המדינה לפעול למען החיאתו ושקומו של הרכוש הזה באזור הנקרא "הרובע המוסלמי" ולעשות למען החזרת "עטרה ליושנה".

אם אפשר הדבר, הייתי מבקש פגישה עם כב', ואז נוכל למסור יותר פרטים בדבר הצעותינו לקדום הנושא האמור, שהוא לדעתנו חשוב וחיוני כאחד,

אודה על אזור קבלת הנ"ל.

בכל הכבוד הראוי
וברכות מקרב לב
ש. זכריה, עו"ד

STANDARD
FORM NO. 1
MAY 1962 EDITION
GSA FPMR (41 CFR) 101-11.6

OFFICE OF THE
SECRETARY OF DEFENSE

DEFENSE
ACQUISITION
REGULATIONS
PART 201

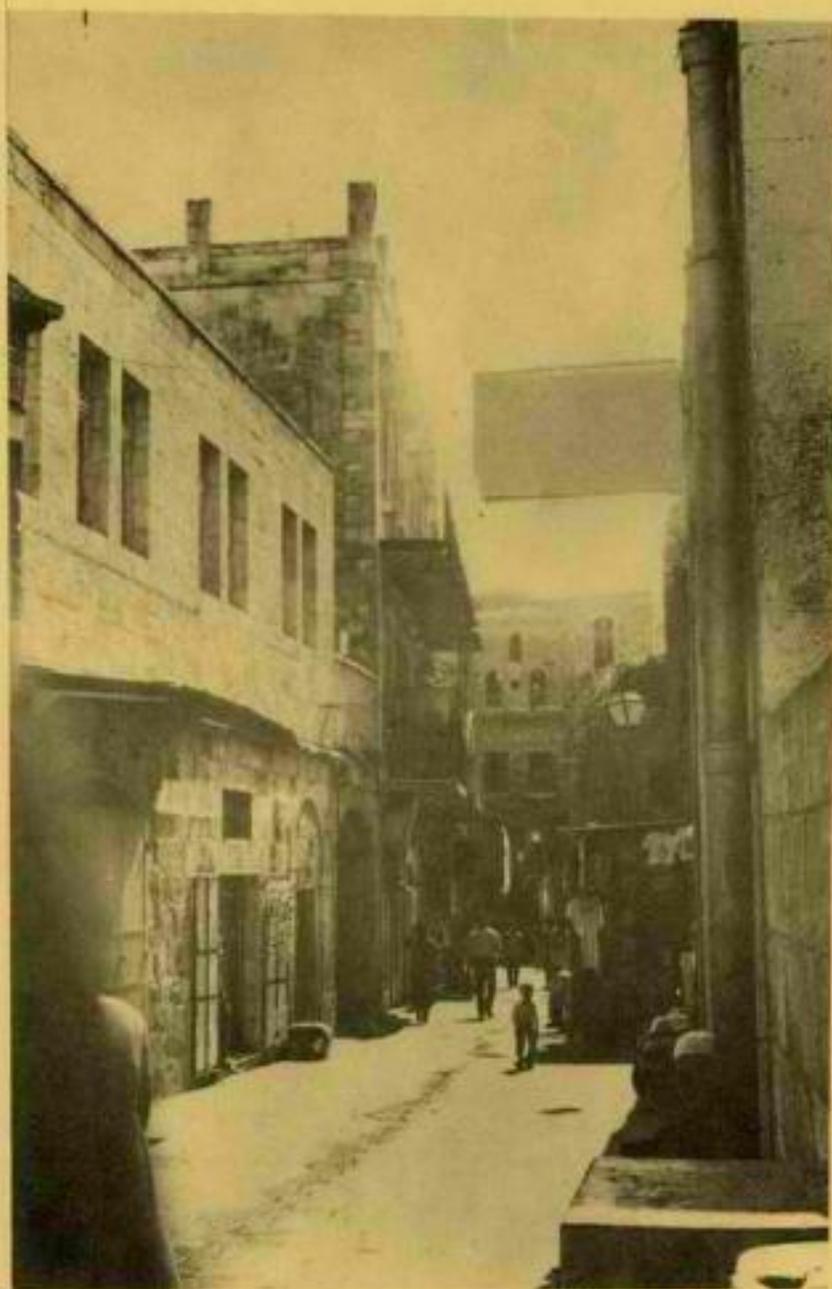
SECTION 201.101-1
DEFENSE ACQUISITION REGULATION

FORM NO. 1
MAY 1962 EDITION
GSA FPMR (41 CFR) 101-11.6
22-1-2003
101-1-2

כרך מ-90 שנות היסטוריה יהודית ברובע המוסלמי בירושלים העתיקה

מישיבת "תורת חיים" הכללית עד בית הכנסת
של "איגוד לוחמי ירושלים בעיר העתיקה"

רחוב הגיא בעיר בעתזקה כיום
הבית השני שמאל הוא בנין ישיבת "תורת מרים"
כיום בית הכנסת של "לוחמי ירושלים"

פרק מ-90 שנות היסטוריה יהודית ברובע המוסלמי בירושלים העתיקה

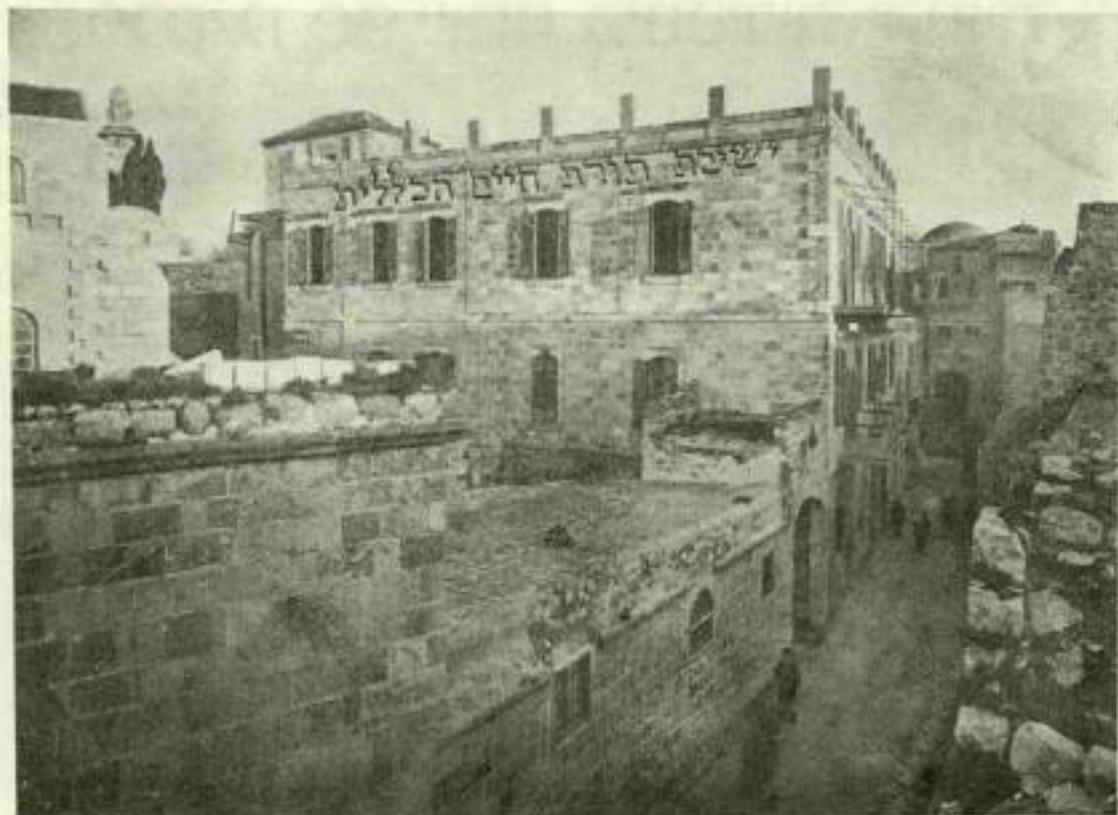
מישיבת "תורת חיים" הכללית עד בית הכנסת
של "איגוד לוחמי ירושלים בעיר העתיקה"

מהדורה שלישית

מאת

שבתי זכריה

הוצא לאור על-ידי
"איגוד לוחמי ירושלים בעיר העתיקה"
ת.ד. 8397 ירושלים

התמונה הישנה של הישיבה

יצא לאור בסיוע הרב שלום דוב קובלסקי
לעיין סבו החסיד ר' אלעזר ב"ר הרב
יהושע אפרים מוקוטובסקי זצ"ל

פרק ראשון

ישיבת "תורת חיים" בירושלים העתיקה

ישיבת "תורת חיים" היא מהגדולות שבמוסדות התורניים ברובע המוסלמי שבירושלים העתיקה. היא גם המוסד היהודי הראשון באזור זה אליו חזרנו מיד אחרי מלחמת "ששת הימים".

בנין הישיבה נמצא ברחוב הגיא בואך מ"שער שבט" אל ה"כוחל הפערבי", על יד נתיב ה"ויה - דלרוזה" - המפורסם לעולם הנוצרי.

הישיבה נוסדה על ידי הרב יצחק וינוגרד ז"ל, שעלה ארצה מהעיר פינסק שברוסיה הלבנה, בשנת תרמ"ו (1886), כנויו של ר' יצחק וינוגרד היה - ר' יצחק מתמיד".

תחילתה של ישיבת "תורת חיים" היתה בבית הכנסת שב"בתי מחסה" ברובע היהודי. אח"כ עברה הישיבה לרחוב חב"ד, ר' יצחק "מתמיד", מלבד גדולתו בתורה, היה גם "בעל תפילה" מפורסם. מספרים - כי במחיר שמונה הלירות שקיבל כ"שליח צבור" עבור תפילתו כ"ימים הנוראים" בבואו ארצה, שכר בית קטן בבית הכנסת "החורבה" - של ר' יהודה החסיד, והוא פתח את הישיבה במספר מצומצם של תלמידי חכמים. את הישיבה הוא קרא על שם אביו - ר' חיים וינוגרד.

כעבור מספר שנים רכש ר' יצחק חצר ובנין ברובע המוסלמי, סמוך ל"מקום המקדש" ובנה בהם את הישיבה. לאזור קראו אז-רחוב חברון.

הישיבה הוקמה בבנינה החדש בשנת תרנ"ד (1894).

ר' יצחק היה מלא תקווה, שברבות הימים יגדל הישוב היהודי בסביבה. בפיו היתה תפילה אחת, שיבואו עוד יהודים אחריו, ויגאלו את שאר החצרות של הערבים אשר בסביבה וכי יורחב הישוב היהודי.

ואמנם תקוותו של ר' יצחק נתגשמה במידה מסוימת, בתקופה ההיא, החל להתפתח הישוב היהודי בירושלים העתיקה. הרובע היהודי נעשה צר מלהכיל את כל העולים שהגיעו לעיר הקודש. גבול הישוב היהודי הורחב, יהודים רבים באו לגור ורכשו בתים וחצרות ברובע המוסלמי, כמו כן נוסדו בסביבה ישיבות ובתי כנסת. יהודי שבא לעיר הקודש, ביקש לגור בכל האפשר קרוב ל"הר - הבית".

בתקופת השיא הגיע מספר המשפחות היהודיות באזור הרובע המוסלמי לכדי אלף, כמו כן מונים במקום כעשרים כהי כנסת ושש ישיבות. חלק מהרכוש היהודי וההקדשות רשומים עד היום על שם בעליהם היהודים, היהודים גרו ברחובות: הגיא חבורן (מעלה חלדיה), "הסריא", רחוב השלשלה ובשכונת "באב חוסא" (צפונית ל"הר-הבית"). מלבד ישיבת "תורת חיים", נוסדו באזור ישיבת "חיי עולם", כולל "שומרי החומה", ישיבת בני "העדה המערבית" ועוד. ניתן לקרוא לאזור בשם: "הרובע היהודי - המזרחי" ויש שקוראים לו ה"רובע - היהודי" הישן.

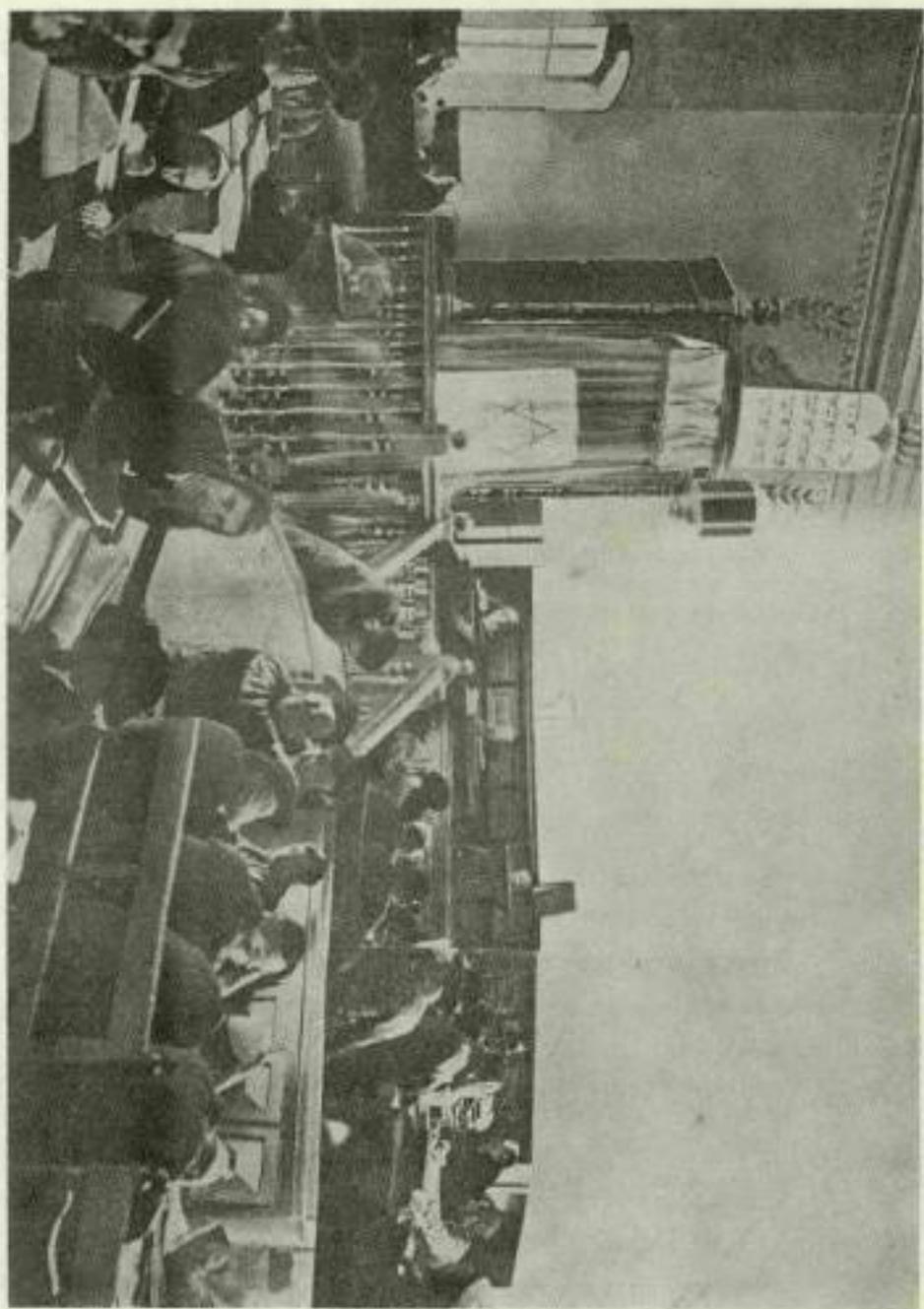
ישיבת "תורת חיים" היתה השניה בגודלה בירושלים ש"בין החומה", הראשונה היתה ישיבת "עץ חיים" - שמקום משכנה היה בחצר בית הכנסת "החורבה" - ברובע היהודי. "תורת חיים" היתה דוגמא של ישיבה ליסאית - "מתנגדית". למדו בה יהודים מכל העדות. בזמני שיא הגיע מספר תלמידי הישיבה לכדי 300 איש.

המסוף הציוני-הדחי הנודע, הרב יצחק ניסנבוים שהיה רב בעיר ורשה בירת פולין, רשם ב"ספר הבקורים" של הישיבה בבקרו בארץ ישראל בשנת תרס"ה (1905) את הדברים הבאים:

"עוד בלכתי לבקר את עתיקות ירושלים עיה"ק ת"ו, משך את עיני בית גדול ורם כיפיו והדרו ובהודעי כי הבית הזה הוא בית הישיבה הגדולה "תורת חיים" נמלאו לבי רגשות כבוד רב למיסדה הנערץ הגאון האדיר רבי יצחק וינוגרד, על אשר נתן גאולה בעיר הקודש לככר גדול רחב ידיים ובמקום שעניי זרים מביטות על כל שעל וצעד אדמה להכניסה לרשותם, ובנו עליו בית גדול כזה, והרגשות האלה הלכו ונדלו כבואי אל הוך הבית פנימה לבקר את כל חדריו ואולמיו, בכל החדרים מצאתי צעירי - ימים יושבים והוגים בנפ"ה (נמרא, פוסקים ותוספות), בשקידה עצומה, מהם השומעים לקח מפי מורים גדולי חורה, ומהם הלומדים בעצמם, ובבית הגדול שהוא גם בית כנסת לתפילה, יושבים צעירים ואברכים ועוסקים בחורתנו בהתמדה רבה, מראה הבית הזה עם מאות הלומדים אשר בהם נמצאים רבנים מופלגים גדולים, משמח את הלב העברי".

(ראה החוברת על "תורת חיים" של פ. גריבסקי תרצ"ג)

ה'ש"ט. מוסד "מגן" לילדים. ישיבה בבית הספר.

ישיבת "תורת חיים", לא היתה ישיבה קנאית, הרב יצחק ניסנבוים בספר זכרונותיו על סיוריו בארץ ישראל – "עלי חלדי" (ורשה תרפ"ט) מספר כי כאשר בקר בירושלים – בתרס"ה (1905), הוצע לו על ידי ידידיו לדרוש בפני הצבור הירושלמי בנושא: "הציונות ברוח הדת". הם פנו לרב שמואל סלנט – רבה של ירושלים – שיאפשר את קיום הדרשה בבית הכנסת החורבה, שבעיר העתיקה. הרב סלנט הסכים אך עורר חשש שמא ההיינה מהומות מצד הקנאים, שאותו הזמן התחברו יחד ויסדו ועד מיוחד בשם "ועד הפוש חסאים" בסופו של דבר דרש הרב ניסנבוים בנושא שבקש באולם ישיבת "תורת חיים", ונאמו עבר ללא הפרעות.

היאור ציורי ומענין על הישיבה וראשה, מוצאים אנו בספרו של השופט נד פרומקין – שהתגורר באזור – והיה שופט בבית המשפט העליון בזמן המנדט. בספר זכרונותיו, "דרך שופט בירושלים" (הוצאת "דביר" תשמ"ו) – הוא מספר – בלכתו מכוון "הכוחל" לעבר "שער שכט" – כדלהלן:

"מיטין... ישיבת "תורת חיים" שהיתה ידועה על שמו של העומד בראשה, ר' יצחק מתמיד, הוא ר' יצחק וינוגרד, רב וראש ישיבה שגם חזן היה. מתפללים מבתי כנסת אחרים היו באים לכאן להאזין לרינתו כמנהג החזנים – היה ה"מתמיד" מאריך בהפילה וחבורה של משוררים, נערים ומבוגרים, עמדו ערוכים בשורות לשני צדי העמוד ומסייעים עמו ועונים לניגונו. בליל "כל נדרי" היה ר' יצחק עוד מסלסל ב"יעלה" בשעה שבשאר בתי הכנסת כבר אסרו "עלינו" והזקנים נשארו להניד את שיר היחוד".

(ע' 38 שם)

בחבורת הסברה מקיפה של ה"ישיבה" בשפת אידיש, על הולדת הישיבה, פעילותה ומהותה שהוצאה לאור בשנת תרצ"ג (1933) מסופר על שני נדבנים עיקריים שסייעו לרב י. וינוגרד בהקמת הישיבה. הנדבנים הם: אליעזר ליפמן שולמן – שהיה חתנו של ר' יצחק, והנדיב ר' משה דב האלאדנקו. שניהם הגיעו לירושלים מרוסיה.

ב"ישיבה" נקבעו בזמנו שני "אבני זכרון" בהם סופר על מעשיהם של נדבנים וחלקם בבנין.

מהישיבה יצאו כמה מגדולי ישראל, ומרבני ירושלים ומנהיגיה ונמנה כמה מהם: ר' צבי מסח פרנק – רבה של ירושלים, הרב ר' אליהו ראס, אב בית דין בירושלים, הרב מרקוס – רב העיר חיפה, הרב אריה לויין – הצדיק הירושלמי הידוע, והרב צבי יהודה קוק זצ"ל.

כתובת של אבן הזכרון ע"ש הנדיב אליעזר ליפמן.

יעזיין כי אנכי הזכרון של "הישיבה" נחתנו בשנים בהם הייתה הישיבה
עודנה. לאחרונה ביזמה מספר מתפללים מ"בית הכנסת" שרקנו מחדש
והוחזרו למקומם 3 "אבני זכרון" נבנייהם "אבן הזכרון" הנ"ל
ע"ש א. שולמן.

לישיבה היו 2 בנינים וחצר שהכילה מספר דירות, הבנין הראשי בן 3 הקומות
בו נמצא "היכל הישיבה" הוא בחזית רח' הגיא, הבית השני עומד מאחוריו
בכוון מזרח. בדירות שבחצר התגוררו בזמנו ראשי הישיבה.

מהיום הראשון לקיומה של הישיבה, ניהלו נגדה השכנים הלא-יהודים מלחמה
נואשת, כדי לסלקה מן המקום. כל השמח מהווה כאמור, אחד המקומות המפורדים
ביותר לנצרות, לפיכך קיימה במקום הרבה כנסיות, קיומה של ישיבה יהודית -
מבצר לתורת ישראל, דוקא כאן - היה כעצם בגרונו. הם ניסו - הן במעשי
אלימות והן בדרכי השפעה - להעביר את הישיבה למקום אחר, לבסוף הציעו
גם סכום כסף עצום ובלבד שתעקור הישיבה לסביבה אחרת.

כלפי כל הנסיונות האלה היה ר' יצחק וינוגרד אומר: מקובלני כי המלך המשיח
יחגלה על "הר הבית", לראשונה יתקע שם בשופר ויופיע לעיני כל ישראל
לגואלם ולהושיעם. תחנתו השניה ממקום המקדש להמוני בית ישראל תהיה
בדודא ב"תורת חיים", כי הוא הבית היהודי הקרוב ביותר ל"מקום המקדש",
איך אם כן יכולים אנו לשלול את תחנתו "השניה" של מלך המשיח? וכך נשאר
המוסד היהודי במקומו מאז ועד ימינו אלה.

ר' יצחק וינוגרד נפטר בשנת תרע"ג (1913), אחרי הסתלקותו נתמנה ל"ראש
הישיבה" אחיו ר' יוסף אליהו וינוגרד - אשר ראוי היה לאותה איצטלה בזכות
עצמו. לאחר מסירתו נתמנה ליורשו הרוחני, הרב הגאון ר' זרח אפשטיין, גיסם

של האחים הגאונים. הרב אפשטיין ניהל את הישיבה יחד עם ניסר ר' שמחה וינוגרד.

בשנת תר"פ, תרפ"א, תרצ"ו עד תרצ"ט, עברו על יהודי ירושלים פרעות מצד הערבים, פרעות אלו לא פסחו על הישיבה. בשנת תר"ם, נשרד ונשרף חלק מבנין הישיבה והחלק הארי של ארכיון הישיבה הלך לטמיון. אספסוף התנפל על שמש הישיבה והרגוהו סמוך לבנין הישיבה.

הישיבה במקום זה התקיימה קרוב ל-40 שנה - משנת תרנ"ד עד תרצ"ו (1894-1936), שנת תרצ"ו היא השנה בה נכחד הישוב היהודי ברובע המוסלמי - 12 שנה לפני חורבן הרובע היהודי בתש"ח.

כאשר חרבה הישיבה בעיר העתיקה עברו תלמידיה ללמוד ב"בתי הורגשטיין" ע"י שכונת "אחזה" בעיר החדשה. ומסופר כי באותו זמן כאשר באו תלמידי הישיבה לבקר את ראש הישיבה, ר' זרח אפשטיין הוא פנה לתלמידיו בוז הלשון:

"אתם באים אלו בתור בני ישיבת "תורת חיים", אבל זו מקושה בירושלים העתיקה ברחוב חברון, שם אני ראש ישיבת "תורת חיים" ואתם בני ישיבת "תורת חיים", פה בשכונת "אחזה" אני אינני ראש ישיבת "תורת חיים" ואתם אינכם בני ישיבת "תורת חיים". תורו נא אל הישיבה הקדושה אשר בירושלים העתיקה והקדושה".

הרב זרח אפשטיין זצ"ל
ראש הישיבה האחרון של ישיבת "תורת חיים"

יוזכר כאן, כי עוד בשנת חרצ"א (1931) שכרה הישיבה שומר ערבי מדיירי הסביבה כדי שישגיח על בניני הישיבה. תמורת עבודת ההשגחה, קיבל השומר דיור לעצמו ולמשפחתו כחצר הישיבה, השומר מת בשנת תש"ח (1948), ואחיו המשיך בחקירתו אחריו.

בסוף שנות ה-40 לרגל התרוקנות האזור מיהודים, השכיר המשגיח את הדירות והחנויות של הישיבה, מלבד "היכל הישיבה" וחדר"אוצר הספרים" שנשאר שמור. בספרייה היו כ-3000 ספרי קודש, המשגיח הערכי שטר על "היכל הישיבה" ורהיטיו במשך 31 שנים, דהיינו מאז הפסיקה הישיבה את פעילותה ועד יום שחרור ירושלים, במלחמת "ששת הימים" (תשכ"ו). ה"היכל" ובו הבימה, "ארון הקודש" "עמוד התפילה" ורהיטי הישיבה וספרי הקודש, נשארו שלמים וחקינים עד היום, על רקע חורבן בתי הכנסת ובתי המדרש, בעיר העתיקה בחקופת השלטון הירדני, בלטה במיוחד העובדה כי בנין ישיבת "תורת חיים" הוא המוסד היהודי - כמעט היחיד, שנותר שלם.

מסופר כי מיד אחרי שחרור העיר העתיקה בחשכ"ו, בא לבנין הישיבה המושל הצבאי הראשון של יהודה ושומרון, האלוף חיים הרצוג ושוחח עם השומר הערבי. כששאל המושל את השומר כיצד לא פחד לשמור על הבית היהודי במקום, והרי התחייב בנפשו כלפי אחיו הערבים? ענה - "יותר ממה שאני שמרתי על "בית הכנסת", שמר בית הכנסת עלי".

הרב צבי יהודה קוק זצ"ל

בין חונגבי "חנוכת הבית" של הישיבה (אייר תשכ"ט)
 בתמונה נראים גם הרב שאר-ישוב כהן - רבה של העיר חיפה כיום
 והשר ד"ר יוסף בורג

"חנוכת הבית" באייר תשכ"ט.

איש ירושלים הסופר והחוקר מרופ' יוסף יואל ריבלין ז"ל
 מדליק הנרות ב"עמוד התפילה" של "בית הכנסת"
 בתמונה נראים עדיין את סימני העזובה של עשרות השנים

השר ד"ר יוסף בורג

קובע את המזוזה בשער הכניסה ל"ישיבה" (אייר תשכ"ט)

פרק שני

בית הכנסת של "איגוד לוחמי ירושלים בעיר העתיקה"

בליל חג עצמאות ישראל של שנת תשכ"ט - הגנו את חג העצמאות יחד עם כל בית ישראל - גם בבנין ישיבת "תורת חיים" בעיר העתיקה. לישיבה היה זה חג "חנוכה הכית". בארוץ השתתפו רבנים אנשי צבור וקהל רב מבני ירושלים. אחד המשתתפים בחגיגות היה הרב צבי יהודה הכהן קוק זצ"ל, שהיה כאמור - בעבר - אחד מתלמידי הישיבה. באותו יום קבעו "מזווה" בשער הראשי של הבנין. בדמעות גיל והחרגשות, ברך הצבור את הברכה המסורתית - "ברוך מציב גבול אלמנה" והשמחה היתה גדולה ש"מקדש מעט" זה - שהיה שומם למעלה משלושים שנה - חזר לחייו, בכחינת "חזרה העטרה ליושנה".

ביום י"ד חשוון תש"ל הוכנסו לבנין הישיבה שני "ספרי תורה" שהובאו ארצה מנלות רומניה. התהלוכה עם ספרי התורה יצאה מ"מעבר מנדלבוים" - שהיה פעם הגבול - בלבה של ירושלים - הקיפה את חומות ירושלים ודרך "שער האשפות" נכנסה אל "בין החומות" ומשם לבנין ה"ישיבה". המאורע סימל את המציאות החדשה - כאשר ירושלים היתה: "כעיר שחזרה לה יחדיו".

טקס הכנסת ספרי התורה ל"בית-הכנסת"
התהלוכה עם ספרי התורה ברחוב השלשלת שב"עיר העתיקה"
בזרחה ל"תורת חיים" (חשוון תש"ל)

טכס הכנסת ספרי התורה ב"היכל" בית הכנסת
(חשוון תש"ל)

בשנת תשל"ב (1972) ניגשו לעבודה שיקום ושפוץ הבניין. למסרה זו נוסדה אגודה שנקראה "אגוד לוחמי ירושלים בעיר העתיקה". חברי האגודה היו לרב אנשים שהשתתפו במלחמת ישראל בירושלים.

המסרה שהציבה לעצמה ה"אגודה" הייתה לשפץ ולשכלל את הבניין ולקבוע בו בית כנסת - לתורה ותפילה. באותה שנה שוקם ושופץ "היכל" הישיבה וחדרים סמוכים לו, מאז, משמש המקום כ"בית כנסת" בו מתפללים באופן קבוע עשרות מתפללים בכל שבת ומועד.

באותה שנה, הונהגו בבית הכנסת "שעורים" תורניים קבועים. ראשון ל"מגיד השעורים" - ב"ש"ס ופוסקים, ומכוננס, היה הרב אברהם אבידן - כיום סגן הרב הצבאי הראשי לצ.ה.ל. "מגיד השעור" השני בחלמוד מאז תשל"ה - הוא ר' אהרון דורפמן.

כמשך השנים גדל צבור המתפללים ומשתתפי ה"שעורים" ונוצר גרעין של אנשים המסורים למקום. בית הכנסת של "לוחמי ירושלים" - ש"בין החומות" הפך מעתה למרכז של פעילות יהודית רוחשת.

"המתמידים"

ה"שעור" השבועי בהלכה - בראשות הרב א. אבידן באולם ה"ישיבה"

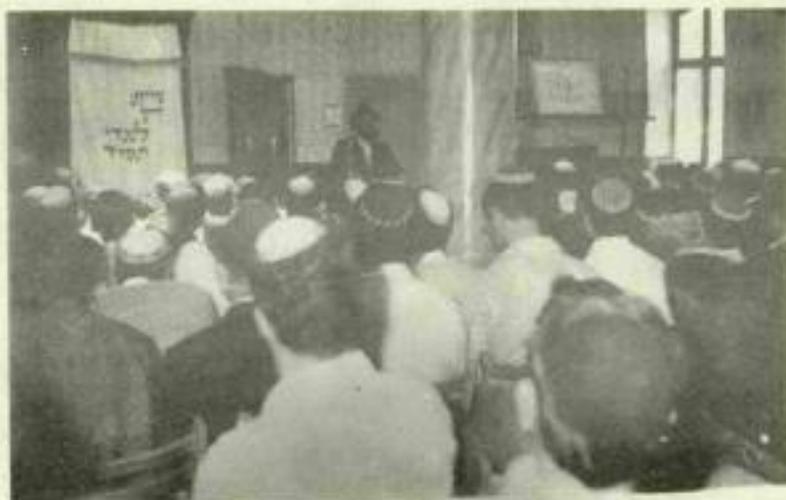
ביזמת האגודה נוסדה ע"י ביה-הכנסת, קופת "גמילות-חסדים", בשם "מבוא-הכותל", הגמ"ח הוקם בחודש אלול תשל"ה (1975), השם שניתן לקופת הגמ"ח, הוא עקב המצאו של המקום בדרך ל"כותל המערבי", בואך פ"שער שכס".

מטרת קופת הגמ"ח, הן לתת הלואוה לאנשים נזקקים ובעיקר לעולים חדשים, פצוץ צה"ל וכן לחמוך בשקום מוסדות תורה וחסד בעיר העתיקה. הקופה פעילה מאד ומסיעה לאנשים נזקקים.

בחודש שבט תשל"ו (1976), יום אגוד "לוחמי ירושלים" בשתוף עם אגודה נוספה, קיום כנס בכנין "הישיבה" בנושא שקום הרכוש היהודי שמחוץ לרובע היהודי. המטרה היתה לזמן את ראשי המוסדות היהודיים - "הישיבות וה"כוללים" - אשר להם רכוש באזור זה. (ראה ה"פניה לצבור" מ-כ"ד שבט תשל"ו עמ' 18-19).

הכנס התקיים ביום ט' באדר א' תשל"ו ונמסרו בו פרטים אודות הרכוש היהודי, הקיים באזור. הושמעה הקריאה לראשי המוסדות להתחיל בשיקום בהיחס העומדים חרבים ושוטמים מאז ימי הפרעות של שנות תרפ"ט, תרצ"ו ותקומה "ועדת פעולה" שתעסוק בנושא זה.

באביב תשל"ח פנו בני ישיבות מ"ישיבות ההסדר" אל אנשי "האגודה" ובקשו לקיים במקום כנס ללמוד הלכות "הקודש והמקדש". מבוקשם ניתן להם ומאו תשל"ח בחוה"מ פסח וכן בחוה"מ סוכות מתקיימים במקום כנסים העוסקים בנושאי המקדש.

כנס של ישיבת "תורת כהנים" בהיכל ישיבת "תורת היים"
 חז"ט סוכות תשל"ט
 נושא דברים הרב א. נבנצאל - רב העיר העתיקה

בכנס הראשון של "הול המועד" פסח תשל"ח - הועלה ע"י נציגי "האגודה" נושא הרכוש היהודי, והמשתתפים בכנס נקראו לפעולות מעשיות בנושא.

בעקבות זאת ננקטה יוזמה, ובשנת תשל"ט נוסדה אגודה מיוחדת לצורך כך, תחת השם: "אגודה להחזרת עטרה ליושנה". אגודה זו החלה במעולות שקום ושפוף חצרות ובתיים יהודיים באזור, בראש האגודה עומדים: הרב שמחה הכהן קוק - רבה הראשי של רחובות, והרב אביגדור נבנצאל - רב הרובע היהודי בעיר העתיקה, וכן הרב משה סגל - החושב היהודי הראשון בעיר העתיקה - אחרי מלחמת "ששת הימים".

מאז שנת תשל"ח עד כה, שופצו ואוכלסו באזורים שמחוץ לרובע היהודי מספר בתיים ו"חצרות" יהודיים. שוקם בנין "ועד העדה המערבית" ברחוב "מעלה חלדיה" (לפנים: רחוב חברון). כן שוקמו חצר ישיבת "היי עולם" ומבניה - ברחוב חברון, וחצר "כולל גליציה" ובית הכנסת "ציון המצוינת" אשר בו.

בבנין "ועד העדה המערבית" הוקמה ע"י האגודה "עטרה ליושנה", כחג התנוכה תשל"ט - ישיבה בשם: תורת כהנים" - ללימוד הלכות בית המקדש.

כיום גרות באזור מספר משפחות יהודיות ב"חצרות" שהוזכרו לעיל, התקוה היא לגאול "חצרות" ובהים נוספים ולהמשיך בבנין ירושלים ש"בין החומות" - כנאמר "וכיון שנבנות ירושלים - בן-דוד בא" ("מגילה" יו' ע"ב).

קול קורא של האגודות, לעבור ולמוסדות היהודיים
לשקום מוסדות "התורה והחסד" בירושלים ש"בנין החומות" (שבע תשל"ו)

אגודה לשיקום המוסדות היהודיים
בירושלים העתיקה
(ביחוד)

איגוד לחמי ירושלים
בעיר העתיקה
ירושלים

בנין ישיבת "תורת-חיים", רח' הגיא ת.ד. 147 סלמון 02-67395

כ"ה, ירושלים, כ"ב בשבט, תשל"ו
(26.1.1976)

לכבוד

ירושלים.

א.נ.א.

הנדון: שיקום מוסדות התורה והחסד בירושלים העתיקה.

עברו כחמש שנים מאז שוחררה ירושלים שבין החומות. במשך שנים אלה, נעשו פעולות על ידי המוסדות הממשלתיים כדי לשקם ולאכלס ביהודים את "הרובע היהודי" שבעיר העתיקה.

אך יש לזכור, כי כאזור הנקרא הרובע המוסלמי בעיר העתיקה, היו מתגוררות לפנים, מאות משפחות יהודיות, ברחובות: חברון, רח' הגיא, רח' ה"פריה" וכאזור הנקרא "באב אל חוסא", צפונית להר הבית.

היהודים נאלצו לעזוב את המקומות האלה בלחץ המאורעות, בשנים: תרפ"א, תרפ"ט, תרצ"ו.

כמו כן התקיימו כאזור זה, עשרות מוסדות של תורה וחסד, ישיבות, בתי כנסת "כוללים", "הקדשות", ונס אלה בחלקם חרבו או נעזבו בלחץ הפרעות. יש להדגיש כי מוסדות אלה היו גם בעלי הזכויות בנכסיהם.

נזכיר רק חלק מהמוסדות:

ברחוב חברון: ישיבת "חיי עולם", הקדש כוללות "העדה המערבית", כולל "חיבת ירושלים" (גליציה), כולל חב"ד הקדש "ייסיץ".

ברחוב הגיא: ישיבת "תורת חיים" (שוקפת חלקיה) בית הכנסת ותלמוד תורה לעדה הגורג'ית, כולל "שומרי החומות", חצר "ראנד", בתי וישנברג ובית כנסת "הפלה למשה".

פרט לישיבת "תורת חיים" ששוקפת חלקיה, וקיימת בה פעילות של תורה וחסד, הרי יתר המוסדות באזורים האלה, עומדים בחורבנם, ובחלקם עוזבים ושוממים, פסקו בהם החיים היהודיים, וקול התורה בהם נדם, לצערנו.

כרור שאין להשלים עם מצב דברים זה.

כדי לקדם ישוב יהודי במקום ויפעיל לשיקום ובנין המוסדות האמורים, ברצוננו לכנס את מנהלי ובאי-כח המוסדות האלה, ובעלי הרכוש ולפעול במאונד וחוף שחוף פעולה, בכל הדרכים המעשיות והחוקיות למען קדם מטרה זו.

אנו קוראים לך בזה לאסיפה כללית שתתקיים אי"ה ביום שלישי, ט' באדר א' תשל"ו (10.2.76) בשעה 6.00 בערב, בכנין ישיבת "תורת חיים", ברח' הגיא 51, בירושלים העתיקה.

באנו בדברים עם המוסדות והאישים המנויים להלן והם נתנו הסכמתם להשתתף בפגישה:

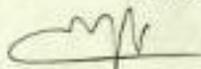
1. באי-כח ישיבת "חיי-עולם", ישיבת "תורת-חיים", כולל "שומרי החומות", כולל חב"ד, כולל "חיבת ירושלים" כולל פולין, הקדש ריוסין.
2. סגן ראש עיריית ירושלים, מר עקיבא אוולאי ובא-כח ועד עדה המערבים.
3. חברים במועצה העיר, ירושלים.
4. נציגי החברות הממשלתיות העוסקות בשיקום העיר העתיקה.

אנו קוראים לך לבוא ולהשתתף באסיפה הנ"ל ולקחת חלק בדיון, מחוץ ידיעתנו על הקשר הנפשי שלך לנושא. אנו מקווים כי נוכל לקדם את מצב הענינים וזאת עם גבוי מעשי ומטרי של הציבור ומוסדותיו.

בכבוד רב,
ובברכת ירושלים

בשם הועדה היוזמת

אריה קיסלמן
ד"ר אריה קיסלמן

אהרן ביר

ממסע האגודה לשיקום
המוסדות היהודיים בירושלים
העתיקה (ביסוד)

ל. זנגיה
שבהי זכריה, ע"ד
חבר ועד אנדר לחמו
ירושלים בעיר העתיקה

2.2.
הגישה לישיבה: כניסה דרך שער שבטם בכיוון אל הכותל-המערבי;
הבית השלישי אחרי רחוב שער האריות מצד שמאל.
ברכב - הכניסה דרך שער האריות, ובסוף הרחוב פניה שמאלה.

CONGREGATION WARRIORS
for Jerusalem
In the Ancient City of Jerusalem
ISRAEL

איגוד לוחמי ירושלים
בעיר העתיקה
ירושלים

ת.ד. 8397 פ.ו.ח.

כתובת האגודה : בנין ישיבת "תורת חיים" רחוב הגיא 51, ירושלים, ת.ד. 8397

מטרת האגודה :

- א. לשפץ ולשכלל ביה כנסת אשר בבנין ישיבת "תורת חיים" ברחוב הגיא בירושלים העתיקה.
- ב. לקיים הפילות כבית הכנסת הנ"ל, לעודד ולארגן פעולות תרבותיות וחברתיות ברוח מסורת ישראל.
- ג. להושיט סעד ועזרה לפצועי צ.ה.ל. ולהולים ופצועים נזקקים.
- ד. לעסוק במילות חסדים בכל דרך שהיא.

מסדי האגודה	התפקיד באגודה	מסדי האגודה	התפקיד באגודה
אלימלך אלברטל	מנן יושב ראש	שבתי זכריה	חבר הועד
מאיר גלדשטיין	חבר הועד	אריה חפץ	חבר הועד
דוד הרים	מזכיר	מרדכי קופ	יו"ר האגודה
ישעיהו וינוגרד	גזבר	משה שפירא	חבר הועד
טוביה וקסמן	מבקר	גדליה שרייבר	חבר הועד

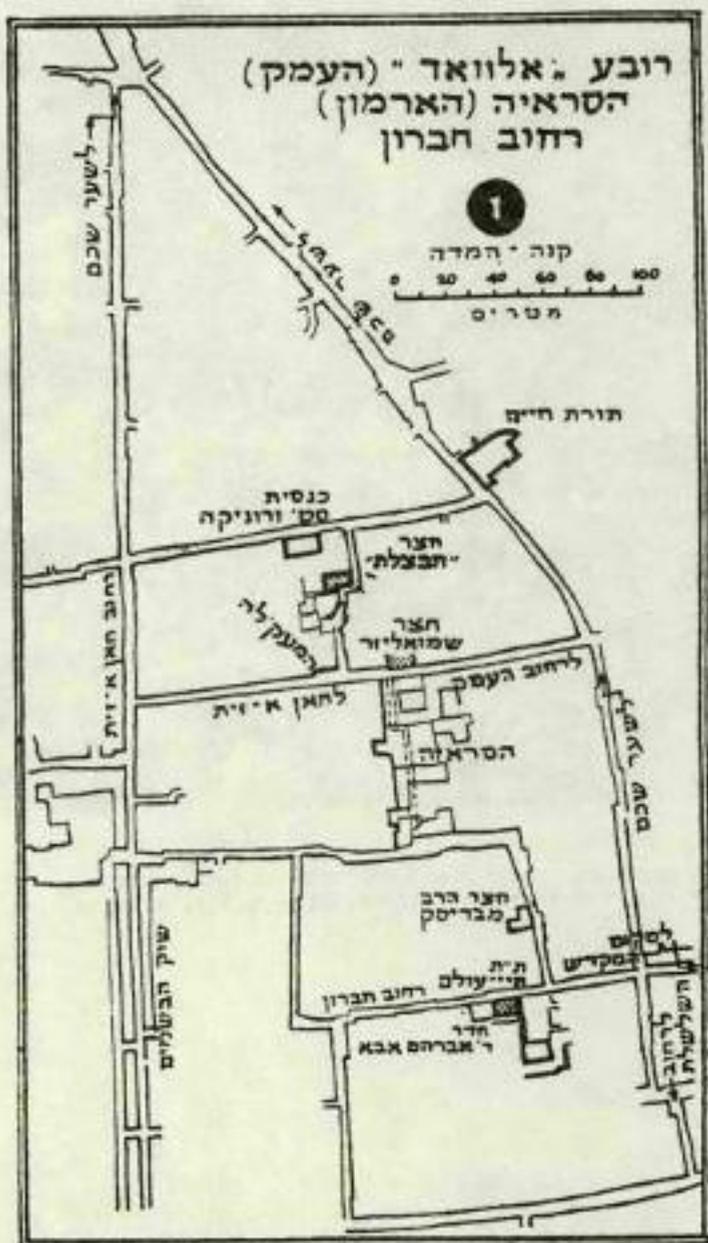
קופת גמ"ח. מבווא הכותל
ליד איגוד לוחמי ירושלים בעיר העתיקה
Free Loan "MAVOH HAKOTHEL"

רחוב הגיא, בנין ישיבת תורת חיים
ת.ד. 7707 ירושלים

מטרת האגודה :

- א. מתן הלוואות לאנשים נזקקים ובעיקר לעולים חדשים, מצועי צ.ה.ל., משפחות הללי צ.ה.ל., ובני ישיבות.
- ב. לעודד ולתמוך בשקום מוסדות ומפעלי תורה וחסד, בתי כנסת, שהיו קיימים בעבר בירושלים העתיקה, בשכונות שמחוץ לרובע היהודי, עד לחורבנם והריסתם. כמו כן להגיש סיוע ועזרה בכל דרך שהיא לאלה המבקשים להשתקע בשכונות הנ"ל אשר בירושלים העתיקה ת"ו.
- ג. להושיט סעד ועזרה לאנשים נזקקים בכל דרך שהוא.

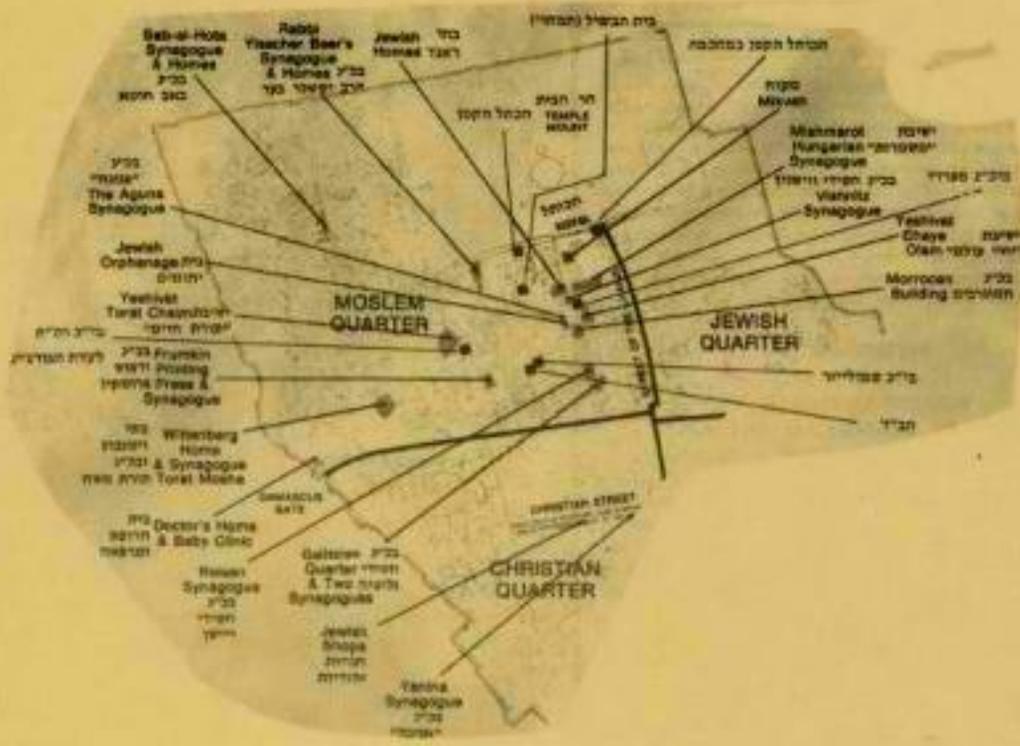
מנהלי קופת הגמ"ח	התפקיד באגודה
יצחק אברהמי	חבר הועד
חיים ארנברג	גזבר
שבתי זכריה	חבר הועד
יהושע לנרנר	מבקר
יחזקאל קירשנבוים	מזכיר
יצחק שויבל	חבר הועד
משה שפירא	חבר הועד

המוסדות היהודיים ברובע אלואד וברחוב חברון (ראשית המאה ה-20)
 תרשים מתוך ספרו של השופט ג. פרוסקין "דרך שופט בירושלים"

יהודי כאשר בא לירושלים בקט לגור עד כמה שאפשר
קרוב ביותר ל"מקום הקדוש" ... - "הרובע היהודי המזרחי"

מסודות יהודיים ברובע המוסלמי
 וברובע הנוצרי בירושלים העתיקה

כתובת המחבר: שבתי זכריה, רח' פינסקר 22 ירושלים 92228 טל. 667395

דפוס "המשרד", יפו 51, טל. 223504, ירושלים

ירושלים, ט' בניסן תשמ"ד
11 באפריל 1984

161-1-2

לכבוד
מר מנחם בר-שלום
מנכ"ל "עמדה כגנים"
רחוב הרטוב 22
ירושלים

מר בר-שלום הנכבד,

הריני נאשר בחזרה את פבלה מכאן מיום כ"ח באדר ב'
תשמ"ד, ה-1 באפריל 1984.

ראש הממשלה מודע לנושא עליו כתבת, אולם צר לנו שלא
יוכל בינתיים להיענות להצמנתך.

מכבוד רב
ובברכות חג שמח

י.ח. בן-אהרן
יועץ מדיני

1951

RECEIVED, U.S. DEPT. OF JUSTICE
FEBRUARY 1951

RECEIVED
U.S. DEPT. OF JUSTICE
FEBRUARY 1951

5-1-121

U.S. DEPT. OF JUSTICE

RECEIVED, U.S. DEPT. OF JUSTICE
FEBRUARY 1951

U.S. DEPT. OF JUSTICE
FEBRUARY 1951

RECEIVED
FEBRUARY 1951

U.S. DEPT. OF JUSTICE
FEBRUARY 1951

ירושלים, ט' בניסן תשמ"ד
11 באפריל 1984

לכבוד
מר מנחם בר-שלום
מנכ"ל "עשרה כתבים"
רחוב הרמ"י 22
ירושלים

מר בר-שלום הנכבד,

הריני מאשר בתודה את פקלת מכתבך מיום כ"ח באדר ב'
תשמ"ד, ה-1 באפריל 1984.

ראש המשלח מדוע לנושא עליו כתבת, אולם צר לו שלא
יוכל בינתיים לחייבנות להזמנתך.

בכבוד רב
ובברכות חג שמח

י.ח. בן-אחרן
יועץ מדיני

1961

Department of Energy
Washington, D.C. 20545

Dear Sir:
Enclosed for you are
two copies of the
report.

Very truly yours,

Director, Office of Energy Research and Development
Washington, D.C. 20545

Enclosed for you are two copies of the report
on the subject of energy research.

Sincerely,
Director

1961
10/15/61

ATERET COHANIM

עטרת כהנים

THE YESHIVA: 51 HAGIE ST. • TEL. 288923 טל • הישיבה: רח' הגיא 51
OFFICE: 22 HAKEREMI ST. • JERUSALEM 97 500 ירושלים 22 הקרמי רח' • המשרד:

נסד כח' אדר ב' שדמ"ח
1 לאפריל 1984

- ישיבה נבונה
- שקום ואכלוס ירושלים שבין החומות
- מדרשה
- בית מדרש להלכות תורה ומקדש
- המכון לחקר המקדש
- כנוסים

לכבוד
ראש הממשלה - מר יצחק שמיר
משרד ראש הממשלה,
הקרית - ירושלים

אדוני ראש הממשלה,

הנדון: חיזוק הישוב היהודי המתחדש במרכז
ירושלים העתיקה ("הרובע המוסלמי")

כתושב בית-אל קראתי בשמחה גלויה את הידיעה בעיתון "מעריב" של ערב שבת, שכבודו החליט יחד עם שר האוצר וראש המחלקה להתיישבות להשקיע מיליארד ורבע שקל בהרחבת 20 ישובים ביו"ש ובהקמת 12 מצפים חדשים. כמנהל אגודת עטרת כהנים, אשר פועלת זה ארבע שנים במגמה לחדש את הישוב היהודי במרכז ירושלים העתיקה, הייתי שמח לו נתבררנו, לאו דווקא באמצעות כלי התקשורת, שבאותה ישיבה הוחלט להשקיע סכום צנוע כהרבה בביסוס הישוב הנ"ל, שעד הקיץ הקרוב ימנה 15 משפחות. מדי חודש אנו מקבלים הצעות רציניות מערבים המעוניינים למכור לנו את בתיהם, ועל פי רוב אנו נאלצים להנחות את המתווכים שלנו להשיב בשלילה לפונים אליהם, מחוסר תקציב.

לפני מספר שבועות ישבתי בלשכתו של מר ליפקה, מנהל המנהל (מקרקעי ישראל). הוא סיפר שנפגש עם "אישיות רמת דרג" בממשלה ושטח בפניו את ענין ההזדקקות בתמיכה ממשלתית על מנת לבסס את הישוב היהודי במקום הקרוב ביותר לכית מקדשנו. הוא לא אמר שהוא נפגש עם כבוד ראש הממשלה, אבל אפשר היה להבין שכך היה. הוא גם אמר שאין לצפות שתתקבל החלטה בנושא תוך פחות ממספר חודשים. כל זה היה כמובן לפני החלטה לגבי ה-23 ביולי. ועם כל רצוננו שהליכוד ימשיך בשלטון, אין כיום ערובה לכך.

מבחינתנו, ומבחינת טובת הענין לפי תפיסתנו, אין לנו היום "מספר חדשים". לכן אנו פונים ומבקשים מכבוד ראש הממשלה להיעתר להזמנתנו לבוא לביקור באיזור בו אנו פועלים, לומדים וחיים מספר שנים, ויראה אדוני מה כבר נעשה ומה גודל המלאכה שעדיין עומדת לפנינו.

מידת ההקרבה של כל מי שלומד עובד וגר במקום הזה גדולה מאד, אבל אף אחד לא רוצה ציון לשבח. עשרת המשפחות שגרות כבר במקום הם החלוץ לפני המחנה. אבל על מנת שאמנם תהיה מחנה, זקוקים אנו היום לא למילת עידוד - כאלה קבלנו הרבה בעבר - אלא לתקציב ממלכתי (שלא ילווה בפרסום באמצעי התקשורת מסיבות ברורות). להחלטה כזאת מחכים במינהל מקרקעי ישראל, ועל אחת כמה וכמה, אצלנו.

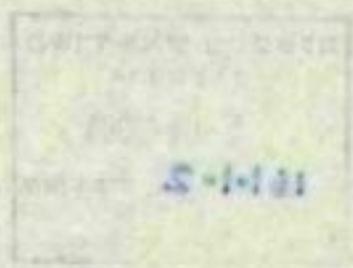
גם אם תחליט, אדוני ראש הממשלה, שאין השעה יפה לתמיכה ממלכתית במפעלנו, שאינו אלא מפעל של עם ישראל, נודה לך אם להחלטה כזאת תגיע לאחר ביקור במרכז ירושלים העתיקה.

בברכת חג כשר ושמח,
ובכבוד רב
מנחם בר-שלום
מנכ"ל "עטרת כהנים"

TOP SECRET - SECURITY INFORMATION

SECRET
TOP SECRET - SECURITY INFORMATION
SECRET

SECRET
TOP SECRET - SECURITY INFORMATION

SECRET
TOP SECRET - SECURITY INFORMATION
SECRET

SECRET - SECURITY INFORMATION

TOP SECRET - SECURITY INFORMATION
SECRET

SECRET
TOP SECRET - SECURITY INFORMATION

SECRET
TOP SECRET - SECURITY INFORMATION

לכבוד

ראש הממשלה - מר יצחק שמיר
משרד ראש הממשלה
הקרניה,
ירושלים

ATERET COHANIM

עטרת כהנים

THE YESHIVA : 51 HAGIE ST.

טל' 288925 TEL.

הישיבה: רח' הגוא 51

OFFICE : 22 HAKEREMI ST.

ירושלים 97500 JERUSALEM

המשרד: רח' הקרמי 22

ATERET COHANIM

עטרת כהנים

THE YESHIVA: 51 HAGIE ST. * TEL. 288923 טל * הישיבה: רח' הגיא 51
OFFICE: 22 HAKEREMI ST. * JERUSALEM 97500 ירושלים * המשרד: רח' הקרמי 22

י"ז באדר א' תש"מ
בס"ד 20 בפברואר 1984

- ישיבה גבוהה
- שקום ואכלוס ירושלים שבין החומות
- מדרשה
- בית מדרש להלכות הקודש והמקדש
- המכון לחקר המקדש
- כנסים

לכבוד
שר השיכון מר דוד לוי
משרד הבינוי והשיכון
ירושלים.

שלום רב,

אגודת עטרת כהנים פועלת זה מספר שנים כישבה המשלכת לימוד תורה תוך כדי חידוש הישוב היהודי שהיה ברובע המכונה "מוסלמי".

ברובע המכונה מוסלמי היה ישוב יהודי תוסס אשר מנה קרוב ל-1,000 משפחות וכלל בחי כנסת, ישיבות, מערכות עתוננים וכו'. היהודים נאלצו לעזוב את המקום בעקבות פרעות מצד שכניהם הערבים, שהיו בשנים תרפ"ט ו- תרצ"ו.

נכסים רבים נמצאים עדיין בבעלות יהודית, רובם בחזקת האפוטרופוס הכללי. רבים - משפחות, מוסדות ובודדים - המבקשים לבוא ולחדש מסכת מפוארת של ישוב יהודי במקום זה. כל פעולותינו במקום נעשות כשקט ובדרכי נועם, תוך שמירה על יחסים הוגנים עם השכנים.

עם שחרור ירושלים חוברה העיר העתיקה, באופן רשמי ע"י ממשלת ישראל לעיר החדשה, אך באופן מעשי גם חולקה מחדש ע"י ממשלת ישראל, ששיקמה את הרובע היהודי, והתעלמה מהנכסים היהודים הרבים הנמצאים ברובע המכונה מוסלמי. מצב זה יוצר אבסורד נוראי!

זו השנה ה-17 לשחרור ירושלים ועדיין, לא זכה איזור זה לתשומת הלב הראויה לו. נודע לנו, שגם לקראת שנת החקציב הבאה עומד משרד השיכון להתעלם מנושא העיר העתיקה בירושלים.

הממשלה מעניקה תקציבים נכבדים לחדש את הישוב היהודי ביהודה ושומרון ולחידוש הישוב היהודי בעיר האבות - חברון, ותכוון על כך. לא מובן מדוע הממשלה לא מעניקה תקציבים לחידוש הישוב היהודי במקום החשוב ביותר. ירושלים היא הכתר של האומה. היא גם לבה, ואם הלב אינו בריא גם שאר האיברים אינם בריאים.

שנים נאבקים אנו בכוחות עצמנו לחדש את הישוב היהודי במקום תוך מסירות נפש והקרבה, אך ללא העזרה הממלכתית הראויה, לא נוכל לעשות את שליחותינו כראוי.

כבוד השר, הנוכל להוסיף ולהתעלם מכותרה של ארץ ישראל זמן כה ממושך?!

בברכת ירושלים

פנחס הר-נוי

העתיק:

- ראש הממשלה, מר יצחק שמיר
- מר מנחם בגין
- שר הפנים, ד"ר יוסף כורג
- שר האוצר, מר יגאל כהן אורגד
- שר החינוך, מר זבולון המר
- שר המדע, מר יובל גאמן.

לכבוד
ראש הממשלה מר יצחק שמיר
משרד ראש הממשלה,
ירושלים

ATERET COHANIM

THE YESHIVA: 51 HAGIE ST.

OFFICE: 22 HAKEREMI ST.

טל' 288923 TEL.

ירושלים 97500 JERUSALEM

עטרת כהנים

הישיבה: רח' הגיא 51

המשרד: רח' הקרמי 22

ATERET COHANIM

THE YESHIVA: 51 HAGIE ST. * TEL. 288925 טל * הישיבה: רח' הגיא 51 *
OFFICE: 22 HAKEREMI ST. * JERUSALEM 97 500 ירושלים 22 * המשרד: רח' הקרמי 22

עטרת כהנים

י"ז באדר א' תשרי"מ
נסד 20 בפברואר 1984

- ישיבה נבונה
- שקום ואכלוס ירושלים שבין החומות
- מדרשה
- בית מדרש להלכות חקודש וחקודש
- הסכון לחקר המקדש
- כנסים

משרד ראש הממשלה
ירושלים
5-04-1984
161-1-2

לכבוד
שר השיכון מר דוד לוי
משרד הבינוי והשיכון
ירושלים.

שלום רב,

אגודת עטרת כהנים פועלת זה מספר שנים כישיבה המשלבת לימוד תורה תוך כדי חידוש הישוב היהודי שהיה ברובע המכונה 'מוסלמי'.

ברובע המכונה מוסלמי היה ישוב יהודי הוסס אשר מנה קרוב ל-1,000 משפחות וכלל בתי כנסת, ישיבות, מערכות עתונים וכו'. היהודים נאלצו לעזוב את המקום בעקבות פרעות מצד שכניהם הערבים, שהיו בשנים חרפ"ט ו- חרצ"ו.

נכסים רבים נמצאים עדיין בבעלות יהודית, רובם בחזקת האפוטרופוס הכללי. רבים - משפחות, מוסדות ובודדים - המבקשים לבוא ולחדש מסכת מפוארת של ישוב יהודי במקום זה. כל פעולותינו במקום נעשות בשקט ובדרכי נועם, תוך שמירה על יחסים הוגנים עם השכנים.

עם שחרור ירושלים חוברת העיר העתיקה, באופן רשמי ע"י ממשלת ישראל לעיר החדשה, אך באופן מעשי גם חולקה מחדש ע"י ממשלת ישראל, ששיקמה את הרובע היהודי, והתעלמה מהנכסים היהודים הרבים הנמצאים ברובע המכונה מוסלמי. מצב זה יוצר אבסורד נוראי!

זו השנה ה-17 לשחרור ירושלים ועדיין, לא זכה איזור זה לתשומת הלב הראויה לו. נודע לנו, שגם לקראת שנת התקציב הבאה עומד משרד השיכון להתעלם מנושא העיר העתיקה בירושלים.

הממשלה מעניקה תקציבים נכבדים לחדש את הישוב היהודי ביהודה ושומרון ולחידוש הישוב היהודי בעיר האבות - חברון, ותכורך על כך. לא מובן מדוע הממשלה לא מעניקה תקציבים לחידוש הישוב היהודי במקום החשוב ביותר. ירושלים היא הכתר של האומה. היא גם לבה, ואם הלב אינו כריא גם שאר האיברים אינם בריאים.

שנים נאבקים אנו בכוחות עצמנו לחדש את הישוב היהודי במקום תוך מסירות נפש והקרבה, אך ללא העזרה הממלכתית הראויה, לא נוכל לעשות את שליחותינו כראוי.

כבוד השר, הנוכל לתוסיף ולהתעלם מכותרת של ארץ ישראל זמן כה ממושך?!

בברכת ירושלים

פנחס הר-נוי

העתק:

- ראש הממשלה, מר יצחק שמיר
- מר מנחם בגין ✓
- שר הפנים, ד"ר יוסף בורג
- שר האוצר, מר יגאל כהן אורגד
- שר החינוך, מר זבולון המר
- שר המדע, מר יובל נאמן.

לכבוד
מר מנחם בגין
משרד ראש הממשלה
ירושלים

ATERET COHANIM

THE YESHIVA : 51 HAGIE ST.

OFFICE : 22 HAKEREMI ST.

טל' 288923 TEL.

JERUSALEM 97500 ירושלים

עטרת כהנים

הישיבה: רח' הגיא 51

המשרד: רח' הקרמי 22

ירושלים, י"ג בשבט התשמ"ד
17 בינואר 1984

161-1-2 ✓
112-1-9-1

לכבוד
מר י. אלפרט
אגודה להחזרת "עשרה ליושנה"
רחוב המשוררים 2
י ר ש ל י ס

שלום וברכה,

הנני לאשר בתודה את קבלת סכתבך מיום ג'
בשבת התשמ"ט, ה-6 בינואר 1984.

החוסר שצופה לסכתבך הוא ענייני ובגדר. אביא
אתו לעיוננו של ראש הממשלה לקראת הדין טיועך
אעלו בנושא של באולט נכטיט בעיר העתיקה.

ב ב ר כ ה .

י. ח. בן-אהרן
יועץ טדיני

УСТАНОВИТЬ СЪЕДИНЕНИЕ
НА УСТАНОВКУ

✓ 5-1-101
1-9-1-511

УСТАНОВИТЬ
НА УСТАНОВКУ
УСТАНОВКУ
УСТАНОВКУ
УСТАНОВКУ

УСТАНОВКУ

УСТАНОВКУ УСТАНОВКУ НА УСТАНОВКУ
УСТАНОВКУ УСТАНОВКУ НА УСТАНОВКУ

УСТАНОВКУ УСТАНОВКУ НА УСТАНОВКУ
УСТАНОВКУ УСТАНОВКУ НА УСТАНОВКУ
УСТАНОВКУ УСТАНОВКУ НА УСТАНОВКУ

УСТАНОВКУ

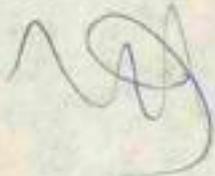
УСТАНОВКУ
УСТАНОВКУ

אגודה להחזרת "עטרה ליושנה"

של מוסדות תורה וישוב יהודי בירושלים העתיקה - לימוד הקודש והמקדש ובנין ירושלים
רחוב המשוררים 2, טל' 298574 ד' 15077 ירושלים 97 500

בס"ד ב' אדר א' תשד"ס

161-1-2 ✓
112-1-9-1

α

לכבוד
מר אשר וינר
מנכ"ל משרד השיכון
ירושלים

מר וינר הנכבד,

בשם אגודתנו "עטרה ליושנה", הריני לברכך על המיכתך במפעלינו,
כפי שבא לידי ביטוי בימים האחרונים.

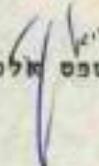
יישר כוחך !

אנו מונים אליך בבקשה לקבל משלחה מטעם האגודה כדי לרוך, כעוד מועד,
עמך על הוכניה העבודה והקצבה המשאבים לקראת שנה הכספיים הבעל"ט.

בשל הדחייכות וההשיכות הרבה, נודה לך אם תקבע לנו מועד, מוקדם
ככל האפשר, לפגישה זו.

נכבוד רב

יהושפט אלפרט

העתיים:

ראש הממשלה מר י. שמיר ✓

סגן ראש הממשלה ושר השיכון מר ד. לוי

CONFIDENTIAL REPORT 44-957

MEMORANDUM FOR THE DIRECTOR, FBI
SUBJECT: [REDACTED]

1-5-57
1-5-57

[Faint, mostly illegible typed text, possibly containing a memorandum body]

[Faint, illegible text at the bottom of the page]

לכבוד

ראש הממשלה מר י. שמיר

משרד ראש הממשלה

קריה בן גוריון כביש רופין בנין 3

ירושלים

"ATARAH LE'YOSHNNAH" ORGANIZATION   אגודה להחזרת עטרה ליושנה

for the revival of Torah Institutions

and the Jewish settlement of the Old City of Jerusalem

של מוסדות תורה וישוב ירושלים העתיקה

ליטור הלכות הקודש והמקדש ובנין ירושלים

2 Hameshoterim St., Jerusalem 97500

Tel. 02 - 28 72 29 טל

97500 ירושלים 2.

החברה היהודית העולמית לתנ"ך החברה לחקר המקרא בישראל

THE WORLD JEWISH BIBLE SOCIETY • THE ISRAEL SOCIETY FOR BIBLICAL RESEARCH

JERUSALEM - ירושלים

כ"ד בתמוז תשמ"ב
15 ביולי 1982

לכבוד
מר יחיאל קדשאי
מנהל לשכת ראש הממשלה
ירושלים

מקרה
20 VII. 1982
161-1-2 ✓
669-5

מר קדשאי היקר,

בהמשך לשיחתנו הננו מעבירים לך בזה נוסח
לשני מכתבים של ראש הממשלה, למר אבולוף ולשר האוצר.

כג מלוא לך מן סמך בלתי (מסומן) נשלח.

חיים פינקלשטיין

UNITED STATES DEPARTMENT OF AGRICULTURE
BUREAU OF PLANT INDUSTRY

Washington, D. C.

January 1, 1914

ST. LOUIS, MO.
1914

Dear Sir:
I have the honor to acknowledge
the receipt of your letter of
the 27th inst.

Very truly yours,

W. A. HENNING, Director

W. A. HENNING

ST. LOUIS, MO.
1914

החברה היהודית העולמית לתנ"ך החברה לחקר המקרא בישראל

THE WORLD JEWISH BIBLE SOCIETY • THE ISRAEL SOCIETY FOR BIBLICAL RESEARCH

ירושלים - JERUSALEM

כ"ד בתמוז תשמ"ב
15 ביולי 1982

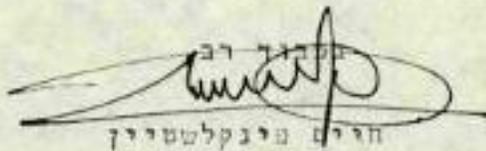
מקור
20 VII. 1982
161-1-2
669-5

לכבוד
מר יחיאל קדמאי
מנהל לשכת ראש הממשלה
ירושלים

מר קדמאי היקר,

בהמסך לשיחתנו הננו מעבירים לך בזה נוסח
לשני טכסטים של ראש הממשלה, למר אבולוף ולטר האוצר.

כג אברהם לך ז' מסק בלעז (אנטיגן) תשל"ג.

מקור רב

חיים מינקלשטיין

Handwritten scribble

Handwritten scribbles and lines

Handwritten scribbles

נוסח סכתב למן אכולונף
יו"ר הדיקטוריון לשיקום הרובע

שמחתי לשמוע מפי אנשי החברה לחקר המקרא
שהבנתו "מ"מ"כ"י"כ"ם כדבר הקמתו של בית התנ"ך
ברובע, בשני אתרים:

בבית הישן שעל הצוק, מול הכותל המערבי,
שיש לבנותו מחדש

ו"בבית רוטשילד", א"י פונה בקרוב ע"י משרד
הרובע ובו תוכל החברה להתחיל בפעולותיה,
הברוכות

Handwritten notes:
אנשי מברך על כך נמנעו ממך לעשות על אשב
בגדך - ללצועה המגבר של נחכנית דב.

דכ"ט ט"ז
לד"י
מ. באגין

CONFIDENTIAL - TOP SECRET
Atomic Energy Act of 1954

Section 101. The purpose of this Act is to provide for the development and use of atomic energy for peaceful purposes and to provide for the control of atomic energy for national defense.

Section 102. The Atomic Energy Commission is established as an independent agency in the executive branch of the Government.

Section 103. The Atomic Energy Commission shall have the honor and confidence of the American people and shall exercise the authority vested in it by law.

Section 104. The Atomic Energy Commission shall be composed of five members, one of whom shall be the Chairman.

Handwritten scribble

Handwritten notes and scribbles at the top of the page

נוסח סכת למ' אבולוף
יו"ר הדיקטוריון לשיקום הרובע

סמכתי לשמוע מפי אנשי החברה לחקר המקרא
שהגביתם ^{הגביתם} ס' וכיניכם בדבר הקמתו של בית החנ"ך
ברובע, בשני אחרים:

בבית הישן שעל הזוק, פול הכותל המערבי,
שיס לבנותו מחדש

ו"כבית רוטטילד", ^{היא} צימונה בקרוב ע"י מטרד
הרובע ובו תוכל החברה להתחיל במעולותיה,
הבנויה

^{היא} אצי מברך על כך במאבק מסך לעסוג כל-אסב
בדרך-למצועה המבד של ותכנית דב.

ככ יו"ר
וכי
ס. באגין

נוסח מכתב של ראש הממשלה אל שר האוצר

הצעתך למסור לבית התנ"ך בנין קיים שהגשמת
למחצה.

כפי שבירר האיש שלך, מר וידמן, אין אפשרות
לשכן את בית התנ"ך בהצרוה האוניברסיטה בגבעת-רם,
אבל נמצא פתרון נאות ברובע היהודי בעיר העתיקה.

מינהל הרובע נכון למסור לבית התנ"ך בית ישן
מול הכותל, שיש לבנותו מחדש, ואת "בית רוטשילד"
בו שוכנים כיום משודי המינהל.

בעד בית רוטשילד יש לשלם למינהל הרובע,
בהתאם להערכה של השמאי הממשלתי. לפי אומדן
ראשון המדובר ב-500-600 אלף דולר. לכן אני מבקש
שהואיל לאשר למטרה זו את הסכום הדרוש.

על עזרה מטשלהיה לבנין שממול לכותל, נשוחח
בבוא הזמן ובהתאם לטכומים שהנהלת בית התנ"ך
תצליח לגייס בין הומכיה בארץ ובחו"ל.

CONFIDENTIAL - SECURITY INFORMATION

On 10/10/50, the [redacted] advised that [redacted] had been [redacted] by [redacted] on [redacted] at [redacted].

The [redacted] advised that [redacted] had been [redacted] by [redacted] on [redacted] at [redacted]. [redacted] advised that [redacted] had been [redacted] by [redacted] on [redacted] at [redacted]. [redacted] advised that [redacted] had been [redacted] by [redacted] on [redacted] at [redacted].

[redacted] advised that [redacted] had been [redacted] by [redacted] on [redacted] at [redacted]. [redacted] advised that [redacted] had been [redacted] by [redacted] on [redacted] at [redacted]. [redacted] advised that [redacted] had been [redacted] by [redacted] on [redacted] at [redacted].

[redacted] advised that [redacted] had been [redacted] by [redacted] on [redacted] at [redacted]. [redacted] advised that [redacted] had been [redacted] by [redacted] on [redacted] at [redacted]. [redacted] advised that [redacted] had been [redacted] by [redacted] on [redacted] at [redacted].

נוסח מכתב של ראש הממשלה אל שר האוצר

האעתך למסור לבית התנ"ך בנין קיים מתקומם

למחצה.

כפי שבירר האיש לך, מר וידמן, אין אפשרות
לשכן את בית התנ"ך בהצרות האוניברסיטה בגבעה-רם,
אבל נמצא פתרון נאות ברובע היהודי בעיר העתיקה.

מינהל הרובע נכון למסור לבית התנ"ך בית ישן
מול הכותל, זית לכנותו מחדש, ואת "בית רוטשילד"
בו שוכנים כיום משרדי המינהל.

בעד בית רוטשילד יש לשלם למינהל הרובע,
בהתום להערכתו של הטכאי הממשלתי, לפי אומדן
ראשון המדובר ב-500-600 אלף דולר. לכן אני מבקש
שהואיל לאשר למטרה זו את הסכום הדרוש.

על עזרה ממלחית לבנין שמטול לכותל, נשוחח
כבוא הזמן ובהתאם לשכומים שהנהלת בית התנ"ך
תצליח לגייס בין תומכיה בדרך ובחול.

ירושלים, כ"ד באייר התשמ"ב
17 במאי 1982

לכבוד
מר נסים אכולוף
יושב-ראש מועצת המנהלים
החברה לשיקום ופיתוח הרובע היהודי בעיר העתיקה
ת.ד. 14012

161-1-2

מר אכולוף הנכבד,

במצורף מכתבו של פרופסור צבי אייל.

אנא, ספל בענין משפחה זו, בכל תוץ הירוש, כדי לאפשר
לה חיים תקינים, ברובע היהודי.

בכבוד רב וכברכה,

מ. בגין

1944, 10/10/44
11/10/44

Dear
at 10/10/44
1944-10-10/44
1944-10-10/44
1944-10-10/44
1944-10-10/44

at 10/10/44,

1944-10-10/44

1944-10-10/44
1944-10-10/44
1944-10-10/44

1944-10-10/44

1944-10-10/44

ירושלים, כ"ד באייר התשמ"ב
17 במאי 1982

161-1-2

ירושלים

פרופסור אייל הנכבד,

הריני מאשר בתודה את קבלת מכתבך מיום
י"א באייר התשמ"ב, ה-4 במאי 1982.

קראתי את דבריך כתשומת לב מרובה. מובן
מאליו שהייתי רוצה לסייע לך ולבני משפחתך.

אעביר את מכתבך, ללא דיחוי, ליושב-ראש
מועצת המנהלים של החברה לשיקום ופיתוח הרובע היהודי ואבקשו
לטפל בפנייתך. עם קבלת תשובתו של מר אבולוף, אודיעך על
תוכנה.

בכבוד רב ובברכה,

מ. בגין

1982
71
1982

1982
1982
1982
1982

1982-1-1

1982-1-1

1982-1-1

1982-1-1

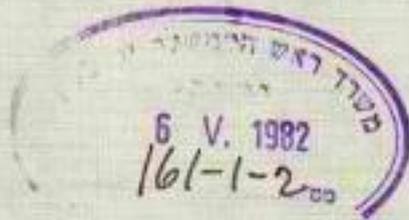
1982-1-1

1982-1-1

1982-1-1

י"א אייר חשמ"ב

4 במאי 1982

לכבוד
כבוד ראש הממשלה
משרד ראש הממשלה
הקריה
ירושלים.

כבוד ראש הממשלה..

כתושב מודאג של הרובע היהודי אני מרגיש חובה לעצמי להחריע על מה שנראה לי כנקודת תורפה לאומית.

הרובע היהודי בעיר העתיקה מהווה נכס לאומי ומוקד החענינות לעמנו מבחינה הסטורית ורגשית. שיקומו תוך כדי חפירות ארכיאולוגיות ונהירה של המונים בעת אירועים לאומיים וחגים הצריך מאמץ, דמיון, משאבים ובעיקר אהבה, הן מצד המתכננים אבל בראש ובראשונה מהאנשים החיים במקום. אם אין כוונה להפוך את הרובע למוזיאון או לגיטו, אלא למקום חי ותוסט המאכלט אוכלוסייה בעלת הרכב נורמלי, כלומר החל בילדים וכלה בזקנים, יש צורך מדי פעם, במקום חריג מעין זה, לבדוק תוך כדי תהליך הבניה את הקונספציות שהדריכו את המתכננים וזאת לאור לקחי החיים במשך 15 שנים. הצורך הדחוף לבדיקה מחודשת של בינוי הרובע בולט לעין בגלל ההתמרמרות והתסכול של התושבים המחבטאים בעזיבה או בכוונה לעזיבת הרובע ובמקביל באי נכונות גוברת של אנשים חדשים בעלי רקע מגוון לבוא להתגורר בו, וזאת למרות העובדה שרוב התושבים באו להתגורר ברובע בגלל מוטיבציות חזקות, לאומיות רגשיות או דתיות. תושבי הרובע היו מוכנים לסבול במשך שנים סבל רב שנבע מהעדר תשחית מינימאלית לחיים בעלי איכות של חברה מודרנית, תוך טיפוח תקוה שבעתיד יהיה טוב יותר. כיום המצב הוא שלקראת בצוע התוכניות לסיום בניית הרובע החברר לתושבים שהקשיים לא רק שיונצחו אלא שיגדלו.

אני מרשה לעצמי לפנות אליך בנימה אישית על מנת להמחיש את הרגשתי. קיבלתי חינוך ציוני בהולנד ושאפתי מילדותי לעלות ארצה. עברתי את השואה כילד ולאחר שחזרתי מהמחנות הגעתי ארצה כמעפיל ואף ישבתי במחנה המעצר בעתלית.

TO: [Illegible]

FROM: [Illegible]

SUBJECT: [Illegible]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

4.5.82

- 2 -

כבוד ראש הממשלה

הייתי בגוש עציון ואחרי כן השתתפתי בקרבות ברב החזיתות ויחלתי ליום שחרור ירושלים, כשתקותי היתה להתגורר ברובע היהודי שבעיר העתיקה. תקוה זו הוותה לגבי חלום, שסוף סוף עם שחרור ירושלים ניתן להגשימו.

למרות קשיים ביורוקרטיים לאין ספור שידידינו אליהו לנקין יכול להעיד עליהם, הצלחנו להכנס לדירה אותה רכשנו לאחר שמכרנו את דירתנו הקודמת, ומאז, מזה למעלה משלוש שנים אנו נתונים למאבקים וסבל יום-יומיים עד שהגענו לסף השבירה ומדוע? בנוסף למלחמת ההתשה המתמדת מצד החברה לטיקום הרובע קימת בין היתר הקונספציה של מתכנני הרובע לשקם את אווירת " העתיקות " ותוך כדי כך למנוע כניסת רכב לתוך הרובע. עד לפני חודשיים מאז למעלה מעשר שנים, אופשרה חניה " זמנית " במגרש החניה הפנימי, עובדה שאפשרה לאלה הגרים בקטעים הפנימיים של הרובע לתפקד ; למרות אי נוחות מסוימת,

בתוקף תפקידי כרופא מנתח בכיר, אני צריך לצאת עם כל קריאה דחופה כולל בטחונות לבית החולים. כיום דבר זה כרוך בקשיים מרובים. כמו כן אין אפשרות כניסת אמבולנס בצורה מניחה את הדעת לרובע, מצב מסוכן ביותר מבחינה בטחונות ובטיחותית. חברים וידידים מהססים להגיע לרובע. את האספקה עלינו לסחוב ממרחקים, משלוחים לרובע פנימה אינם אפשריים, כמו-כן בגלל הקשיים בתחבורה אין אפשרות להשיג עזרה כלשהי למשק הבית, וההרגשה היא כשל ישוב ספר הנתון במצור. אי לכך אין פלא שהולכת ופושטת אוירת עזיבה וכל זאת בשל קונספציה ומנהל כושל?

בעית הרובע איננה בעית התושבים בלבד, אנו רואים אותה בראש ובראשונה כבעיה לאומית ומשוכנעים שלירושלים דרוש רובע יהודי חזק ואיתן בעל אוכלוסיה גדולה ומגוונת. בכל פניותינו לרשויות המוסמכות המטפלות ישירות ברובע, נתקלנו בקיר אטום ובאי הבנה מוחלטת.

אני תקוה שכראש ממשלה שעתיד ירושלים יקר ללבו תטיל את מלוא משקלך לבדיקה יסודית של מצב הרובע היהודי ולהבטחת שגשוגו בעתיד.

בכבוד רב,

פרופ' צבי איל

לכבוד

כבוד ראש הממשלה

משרד ראש הממשלה

הקריה

ירושלים.

ראש העיר
رئيس البلدية
MAYOR OF JERUSALEM

ירושלים, י"ט בניסן תשמ"ב
12 באפריל 1982
מס' 138

15 IV. 1982
161-1-2 מס

לכבוד
ראש הממשלה
מר מנחם בגין
ירושלים

כבוד ראש הממשלה,

אני מודה לך על מכתבך מיום 6.4.82.

אני מבקש להבטיח לך שכרובע היהודי ובעיר העתיקה בכלל לא יוקם כל
אמפיאטרון.

במקום אליו מתייחס הרב פורוש מוקם גן, שכיום, כאשר העבודה רק החלה
והמקום לא נטוע הוא נראה כאמפיאטרון. בגלל תנאי הטופוגרפיה הבודלי
גובה של קרוב ל-7 קומות (20 מ') נאלצו המתכננים לכנות מדרגות אבן,
על-מנת לחמוך בכביש.

כדי להרגיע את החרדים הצעתי לוועדה המחוזית לכלול ברשיון הבניה
תנאי מפורש שבמקום לא יתקיימו מופעים שאינם הולמים את רוח האזור
מכל סוג שהוא ועל-מנת להסיר את כל החששות של הרב פורוש הצעתי להחריף
את התנאי ולאסור מופעים כל שהם באופן מוחלט. הבטחות אלו לא סיפקו את
הרב פורוש ונימוקיו בודאי עימו אך לדעתי הם לא מתייחסים עניינית
לנושא הגן ברובע.

כך כן רב

ובכבודך,
טדי קולק

1947
1948
1949

1950

1951

1952

1953

1954

1955

1956

ס 103

עיריית ירושלים
Municipality of Jerusalem
بلدية اورشليم - القدس

אברהם

ראש הממשלה

מח' מנתחם דע"ן

נחמיה

ירושלים, א' באדר התשמ"ב
24 במרואר 1982

אל: עוזר שר הבינוי והשיכון

161-1-2

מצורף כזה מכתבו של מר

מהרובע היהודי, אנא לסיפול ולחשובה במישרין על ידכם.

ב ב ר כ ה,

י. קדישאי
מנהל לשכת ראש הממשלה

Number of cases pending
as of March 1961

Number of cases pending

Number of cases pending

Number of cases pending

C. E. C. No.

Number of cases pending
and cases pending

ירושלים, א' באדר התשמ"ב
24 במרואר 1982

לכבוד

161-1-2

ירושלים

מר [REDACTED] נכבד,

הריני מאשר את קבלת מכתבך מיום י'
בשבת התשמ"ב.
אין לי אלא לחביע צער על כך שזהו אחד
המקרים שאני בחקל בהם ואינני מוצא דרך כיצד אנו יכולים
לטפל בו. את מברקכם הקודם העברנו למשרד הבינוי והשיכון.
גם את מכתבך הנוכחי אעביר שמה, ונקוה לטוב.

נכבוד רב ובברכה,

י. קדישאי
מנהל לשכת ראש הממשלה

UNITED STATES DEPARTMENT OF JUSTICE
FEDERAL BUREAU OF INVESTIGATION

TO : SAC, NEW YORK
FROM : SAC, NEW YORK
SUBJECT: [REDACTED]

100-100000

RE: [REDACTED]

[REDACTED]

COPIES TO FILED

BY: [REDACTED]

161-1-2

לכבוד
מר יחיאל קדישא
מנהל לשכת ראש הממשלה
משרד ראש הממשלה
ירושלים

הנדון: בתי שימוש ציבוריים בבתי מגורים פרטי ברח' פלוגת הכותל

מר קדישא הנכבד,

בהמשך למברק שנשלח אליך, הנני לפרט לך את הנימוקים מנקודות ראות של תכנון ובניה ואיכות הסביבה, השוללים לדעתנו את הצורך בהקמת בתי שימוש ציבוריים ברחוב פלוגת הכותל.

- א. בפינת רחוב השלטת ורחוב היהודים קיימים כיום שירותי נוחיות לציבור. (ככל רחוב דוד והשלטת קיימים 3 בתי שימוש ציבוריים)
- ב. ברחבת הכותל קיימים שירותי נוחיות לציבור ואף מתוכננים שירותים חדשים.
- ג. בכיכר בתי מחסה ישנם שירותים לציבור (בבנין משרדי החברה) ואף נעשית כעת עבודה להרחבתם.
- ד. נבנים שירותים ציבוריים ברחוב תפארת ישראל.

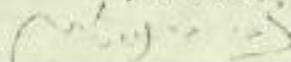
נדמה לנו כי בשטח זה צפוף וקטן כמו הרובע היהודי, די בשירותים הנ"ל עבור תיירים ומבקרים. נדמה לנו שאין בישוב אתר תיירותי אחר בארץ, מקבץ שירותי נוחיות בדומה לרובע היהודי, אין כל צורך בהקמת שירותים נוספים ברחוב פלוגת הכותל, בלב איזור מגורים צפוף ובתוך בנין מגורים. הריחות שידפו משירותים אלה עלולים לגרום לנזק תברואתי ואקולוגי חמור. המטרד יסכל המשך מגורי משפחות.

יתר על כן, שירותים אלה יהיו בשימוש כל תושבי הרובעים המוסלמי הנוצרי והארמני, אשר יגרמו להחרפת מטרדי איכות הסביבה. לא ניתן יהא למנוע ניצול לרעה של השירותים ברחוב פלוגת הכותל, והננו סמוכים ובטוחים כי יפרצו מריבות אשר יפרו את השקט והשלווה.

ולכסוף הננו לציין כי החובה לשיקום ולפיתוח הרובע היהודי הבטיחה במכתב (העתק מצ"ב) שלא לבנות את השירותים ברחוב פלוגת הכותל. ולמרבה הפלא מתכחשת החברה להבטחה מפורשת.

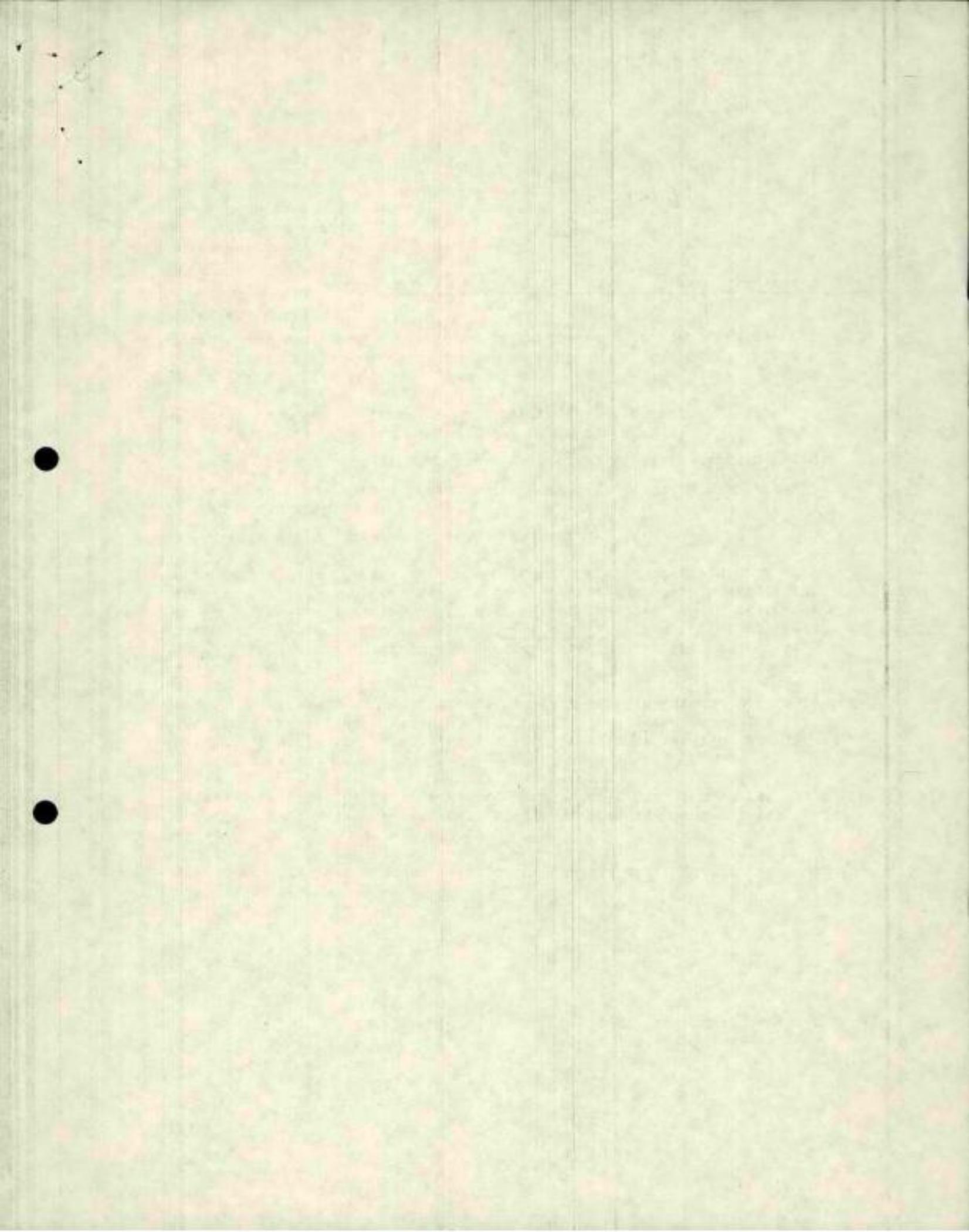
אנו מבקשים בכל לשון של בקשה כי תפעל בכל האמצעים שבידך למניעת המכשלה האקולוגית החמורה.

בכבוד רב,

בשם דיירי הבנין והבנינים בסביבה

הרובע היהודי

ירושלים, י"ז באב תשל"ז
1 באוגוסט 1977

/2523

לכבוד

[Redacted]

בציגות חושבי הרובע היהודי

[Redacted]

ירושלים

א.ב.ג.

הנדון: מבצע קליטת ידל שוחרים ציבוריים
לחייבים ברובע

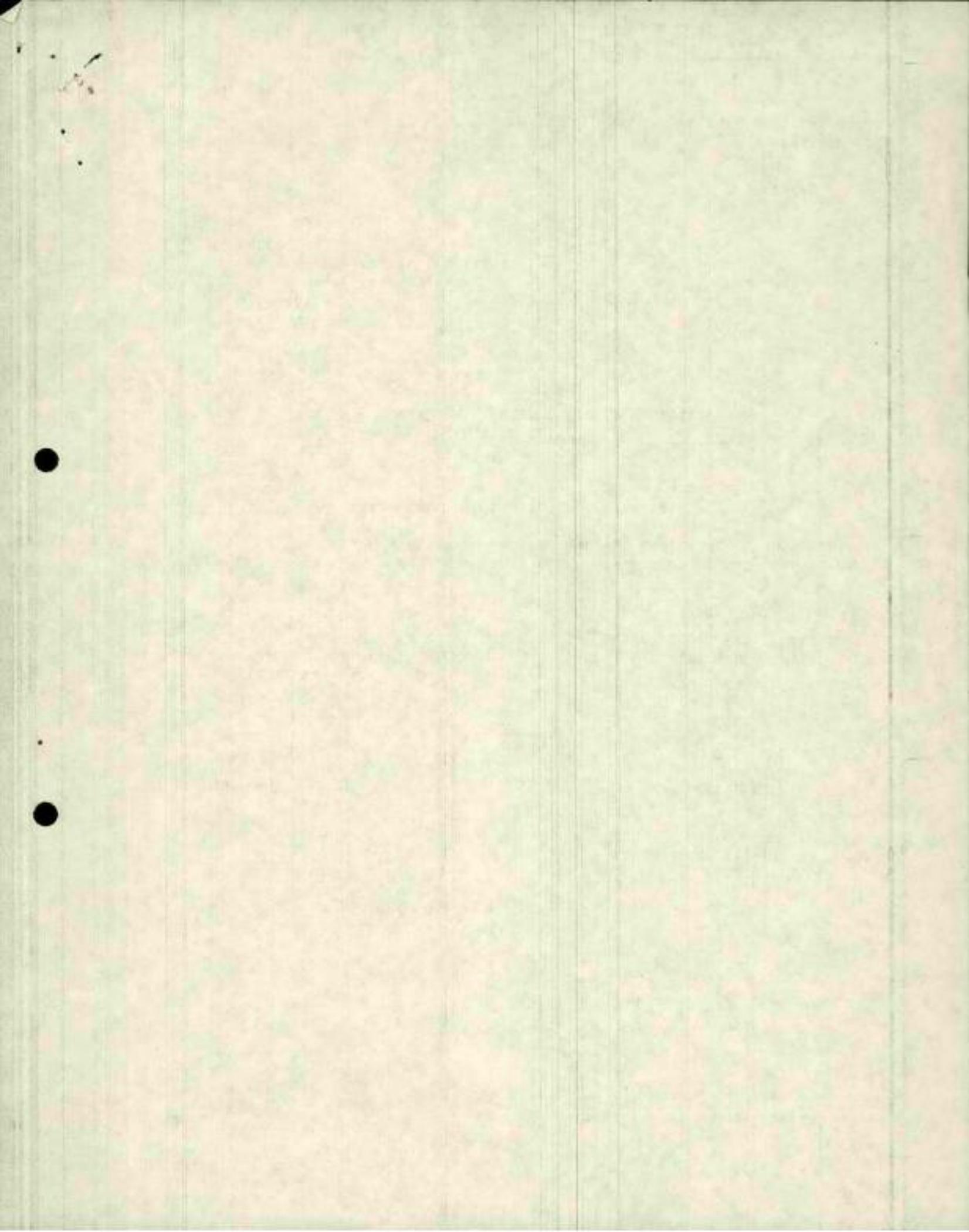
מאשר בחזרה קבלת הכסף מיום 19.7.77 בנדרון.

מבלי להכנס לדיון, מי אחראי, למה ומה חפקידו של כל אחד, בקשנו
עזרתכם מאחר וזו הפעם שניה שאנו נכדלים בהחלטות הדיירים למיקומו של
תוסף חסוד זה ברובע.

ולעצם העניין, בקשתי ממך ש, ידע אודיכל החברה, להציע מקום חדש,
שיענה, כי כמה שניתן, על כל הדיישות מחוסר כזה ברובע, ויהיה מקובל עליכם
ועל דיירי הרובע.

בכבודי,
[Signature]
ס. פלג
חנכ"ל החברה

העמית הו. ס. עדן, סחנכ"ל
מר ס. גרזי, אודיכל החברה

2
10
1.6
ירושלים, ט"ו בחשוון, התשמ"ב

12 בנובמבר, 1981

ד ה ו פ

לכבוד
ראש הממשלה
משרד ראש הממשלה ✓

ירושלים.

לכבוד ראש הממשלה

הנדון: ניתוק הרובע היהודי של
העיר העתיקה בירושלים.

אנו מתכבדים להמציא לכב' במצורף את פנייתנו לחברה לשיקום ולפיתוח הרובע היהודי שבה אנו מעמידים את החכרה על חומרת המצב הבטחוני והבטיחותי שנוצר עם התמוטטות הכביש לשער האשפות שהיה דרך היציאה של כלי רכב מן הרובע ועל מצוקתם של תושבי הרובע, השרויים בניתוק תחבורתי מירושלים החדשה, כמוסגר בפנייה המצורפת.

אין צורך להרבות דברים על חשיבותה הבטחונית והמדינית של ירושלים העתיקה לעם ישראל ועל הסכנה במצב הניתוק שבו עומד הרובע היהודי.

נראה לנו כי דרושה התערבות דחופה מצד כב' כדי להסיר תקלה ולטנוע החרפת המצב.

בכבוד רב,

חתימות התושבים על הגליונות המצורפים

STANDARD TELEPHONE AND TELEGRAPH COMPANY

NEW YORK

101-101
JAN 21 1901

NEW YORK

STANDARD TELEPHONE AND TELEGRAPH COMPANY

לכבוד
מר עמוס אונגר,
מנכ"ל החברה לטיקום ופיתוח הרובע היהודי,
העיר העתיקה, ירושלים.

א.ג.

מאתר ונציגות הרובע עומדת בתקופת חילופי משרות, אנו מדאגים
לבכון להביע בפניך במישרין את דאגתנו הסרוכה למצב הבטחון, התחבורה,
ומהלך החיים הסדיר של תושבי הרובע, שנוצר עקב ההתכוושות (בשוגג ו/או
בפתאומי) של הכביש בדרך לכותל, ואת דרישתנו התקיפה להתייחסות החברה,
לשלומם, לשמירת בריאותם, ולרווחתם של התושבים.

1. אנו רואים בדאגה רבה את המחלל של שנים, שהגיע כרוגע למצב בלתי
נסבל, כשעורק התחבורה לרובע צומצם - הכניסה והיציאה לרובע ומסגור נעשה
לסיוט; מביעת התנגשות בין מכוניות נעשה עגין של נס; התחבורה מתנהלת
באיטיות ופקקים נוצרים בכל רגע; האוטובוס מס. 38 חדל להכנס לתחום
הרובע, ואנשים שאין להם מכוניות וכן קשישים ובני נוער, חיים במצוקה
תחבורתית קשה; חברות המוניות מסרבות לסרת את תושבי הרובע; האספקה
לרובע משובשת; תושבי הרובע מרגישים עצמם כמעט מנותקים מירושלים; והעיקר
- במקרה של פיגוע תלנני או אסון טבע אחר, עלול להיווצר מצב שאי אפשר
יהיה להגיש עזרה לנפגעים.

2. אנו רואים בדאגה רבה את התכניות הנרדיוניות של החברה לכנייה
מסיבית נוספת בשטחים הפתוחים שנשארו ברובע, וכל זאת על חשבון בוחותם
ורוחתם של התושבים למשך תקופה ממושכת. אנו תושבים שמחליטה אסטרטגיה אין
מקום להוסיף ולמלא את השטחים הפתוחים המצויים כיום ברובע למכניס נוספים
ולהיפך, מן הראוי להשאירם במקומות פתוחים - מגרשי משחקים לילדים, גינות
נוי למסייליים, ומגרשי חנייה לתושבים. אנו תושבים שגם מבחינה בטחונית
אסור להוסיף על הצפיפות הקיימת ברובע, באשר לא קיימת תשתית מתאימה לחיי
סדירים במצב רגיעה, לא כל שכן במצב חירום.

3. פרויקט הענק שהחברה מתכננת בחנייה תת-קרקעית, יגרוור הוצאות
עתק שצמ ישראל אינו מסוגל כיום לעמוד בהן, וגם לא יפתור את בעיות
החניה של תושבי הרובע, ועלול להיווצר מצב שהמבנה, שיחול כבנייתו, יעמוד
בשטחונו ממחסור באמצעים כספיים, כיוגמת התחנה המרכזית בתל-אביב.

4. לפיכך, אנו דורשים, ראשית כל, שתתקנו מיד את עורך היציאה מן
הרובע - הכביש היורד לטעור האשפות, אשר התמוטט לפני שבעיניים, וגרם
לניתוק הרובע ולשילובו המור לחיי הסדירים. אל תאיסו את הרובע היהודי
במצור.

5. בנוסף לכך, ועל מנת לטבוע תקלות ביציאה וכניסה לרובע בסעבר,
שהיה עד כה, כמכרה, דרך חד-סיתרית, ועל מנת לאפשר חיים תקינים לרובע
היהודי בתקופת רגיעה ובעיקר במצבי חירום - אנו בדעה כי יש לפתוח פתח
נוסף בחומה ליד טעור ציון.

את בעיות החנייה אפשר לפתור בהוצאה קטנה יחסית בשטחים הפתוחים
סיוכשרו לכך בין מקום החנייה הקיים לטעור ציון, וזאת בנוסף לגינות בוי
ומגרשי משחקים שיש להקים במקום.

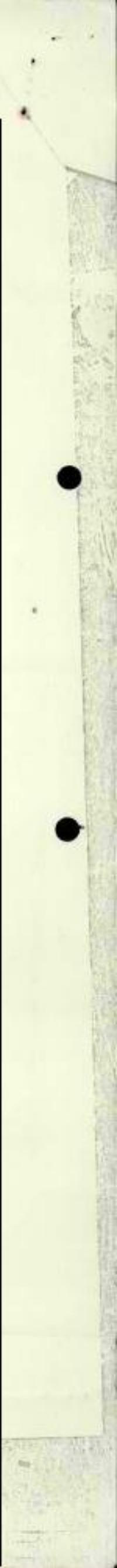
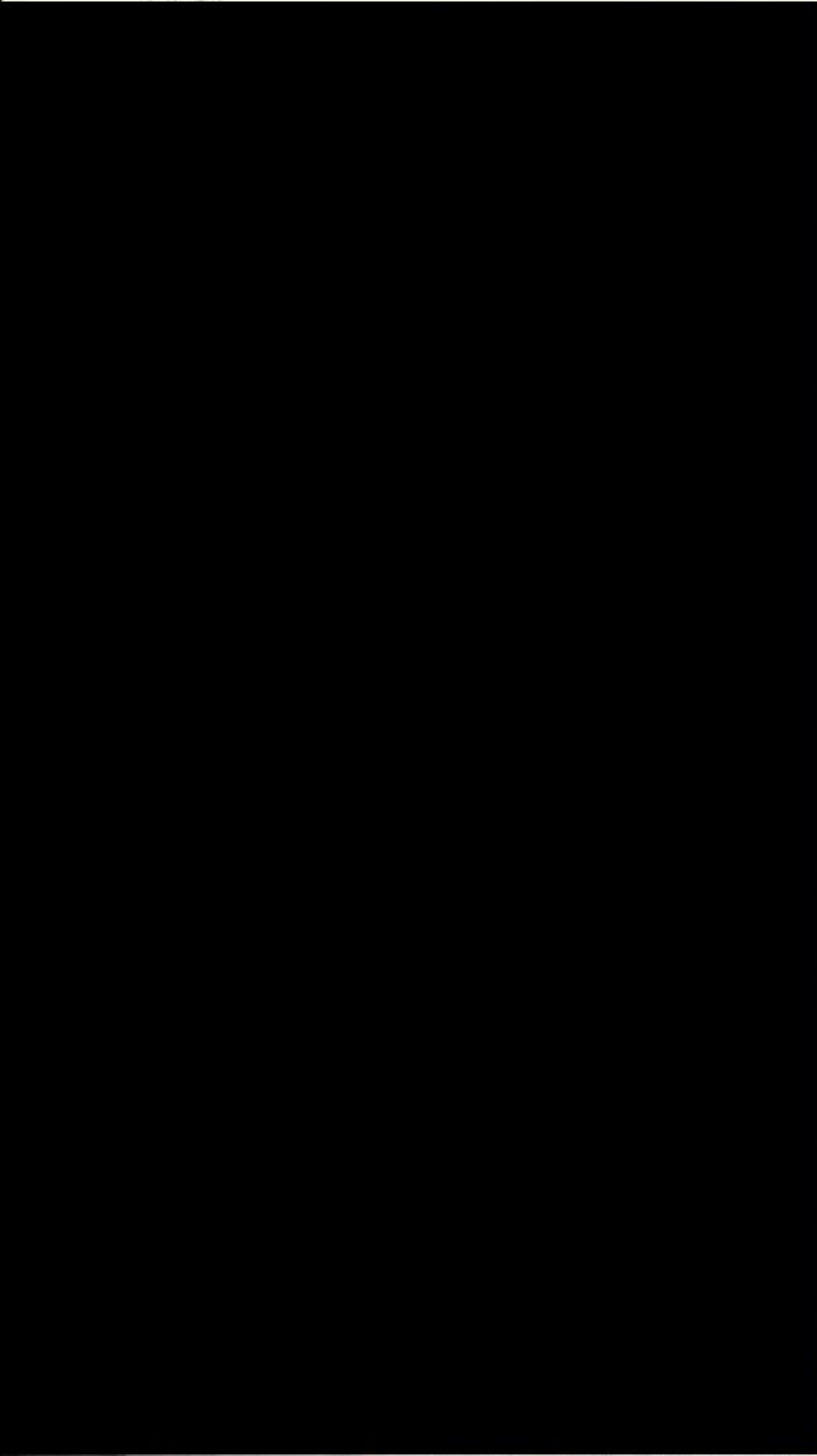
6. על כל פנים, הכניות בנייה נוספות אינן יכולות להתבצע על חשבון
שלומם ובטחונם של תושבי הרובע. אי אפשר בטום פנים ליצור מצב שהתושבים
ייאלצו (מטן תקופה של שנים, מטן זמן הבנייה) - ללכת אל מעבר לחומה,
מרחק בקילומטר מבתיהם ועד למקום בו ייסצא כלי התחבורה הקרוב ביותר,
וזאת בתורף ובקיץ, נוטאים משאות מן הבית ואל הבית, ועומדים בסכנות
לביטחונם האישי של בנים, קשישים וילדים, בניקר בלילות.

ד בחסון תשס"ב, 1 בנובמבר 1981

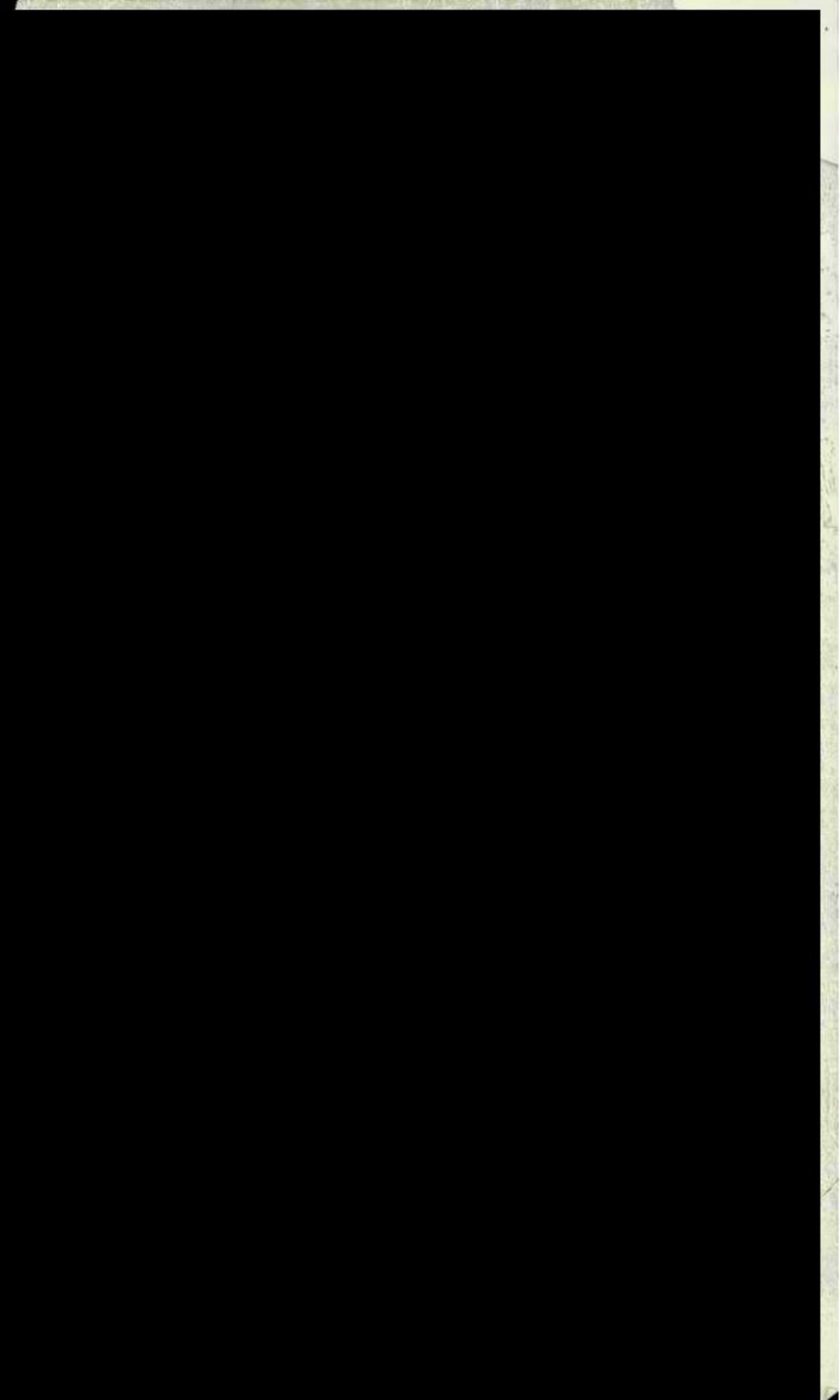
- העתקים: 1. עו"ד אבולוף, יו"ר הנהלת חברת הרובע היהודי.
2. מר טדי קולק, ראש עיריית ירושלים.
3. מר ר. לוי, הממונה על כחוז ירושלים, משרד הפנים.
4. מפקד כחוז ירושלים, משרת ישראל.
5. מנכ"ל משרד הבינוי והשיכון.
6. הספקה הארצי על התעבורה, משרד התחבורה.

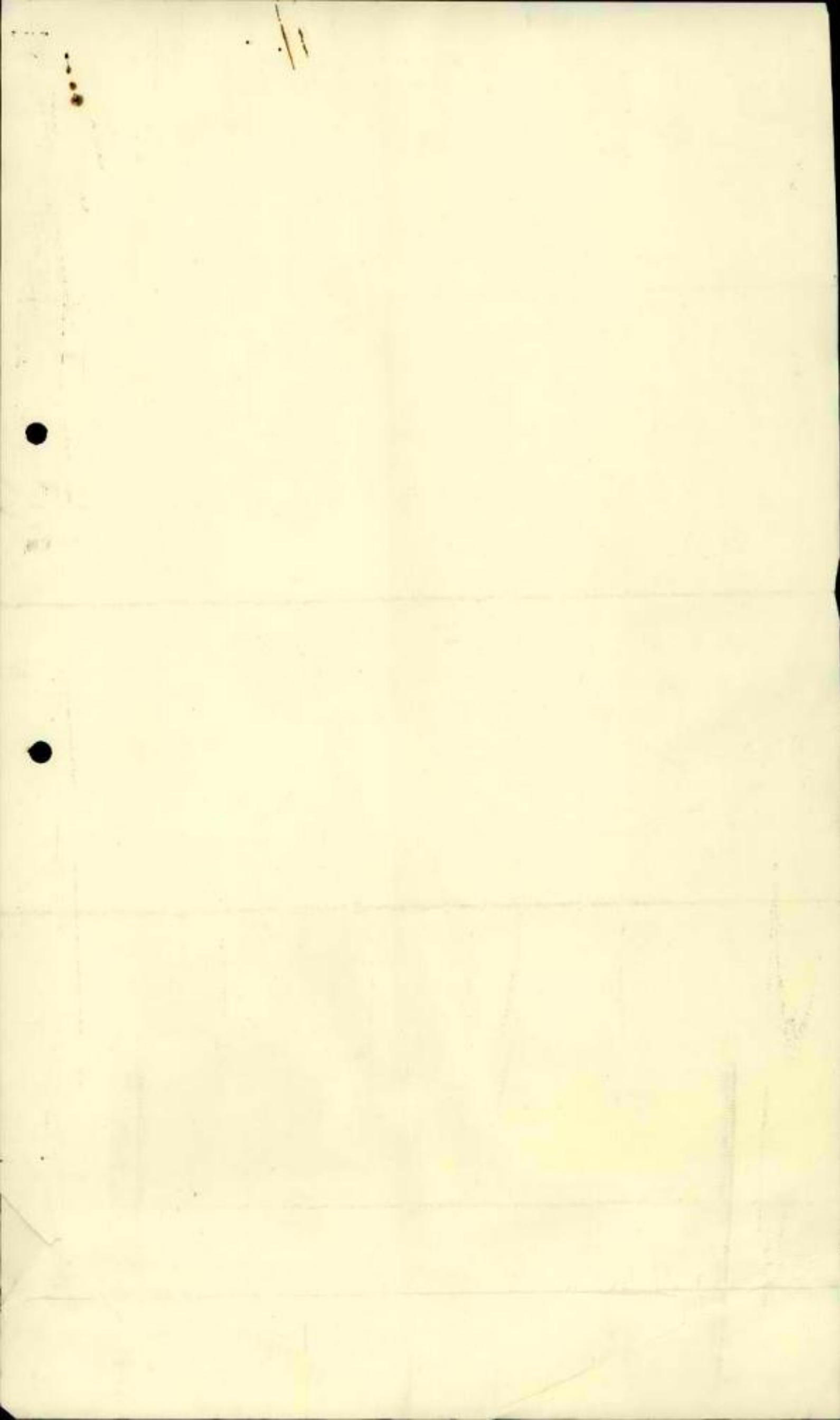
1912

10

ירושלים, כ"ד בסיון תשמ"א
26 ביוני 1981

161-1-2

לכבוד
ד"ר אברהם אורנשטיין
רחוב המים 2
ח י פ ה

ד"ר אורנשטיין הנכבד,

ראש-הממשלה שמח לקרוא את מטעך מיום י"ב בסיון
תשמ"א. תודתו מקרב לב נתונה לך על דבריך הסובים.
מוכן מאליו שנביא את תוכן המכתב לידיעת הגורמים שהזכרת.

כבוד רב
ובברכה לבבית

י. קדישאי
מנהל לשכת ראש-הממשלה

Created: 01/01/2001
10:00 AM

01-01-01

01/01/01
01/01/01
01/01/01
01/01/01

01/01/01

01/01/01
01/01/01
01/01/01
01/01/01

01/01/01
01/01/01

01/01/01
01/01/01

ירושלים, כ"ד בסיון תשמ"א
26 ביוני 1981

161-1-2

לכבוד
ד"ר אברהם אורנטסיין
רחוב המים 2
ח י פ ה

ד"ר אורנטסיין הנכבד,

ראש-המשלה שמח לקרוא את מסובך מיוס י"ב בסיון
התשמ"א. תודתו מקרב לב נתונה לך על דבריך הטובים.
מוכן סאליו שנביא את תוכן המכתב לידיעת הגורמים שהזכרת.

נכבוד רב
וכברית לבבית,

י. קדישאי
מנהל לשכת ראש-המשלה

1981-1982, City of New York
35-2000-1001

5-1-101

1981
City of New York
35-2000-1001

1981-1982, City of New York

1981-1982, City of New York
35-2000-1001

1981-1982, City of New York
35-2000-1001

1981-1982, City of New York
35-2000-1001

ד"ר אברהם אורנשטיין
רחוב המים 2
ת"ת

ת"ת 11/07
14 ביוני 1981

לכבוד
ראש המסלול ומר הבטחון
מר מנחם בנין

אישי ראש המסלול,

הנני להודות בשם חברי ובשמי למסלול ישראל על הענקת גמ הקומטיות לרובע
היהודי של ירושלים.

מלחמת הגבורה של הרובע בשנת ה'ת"ח הייתה מלחמה של מעטים מול רבים שעמדו
בידיים ריקות מול קלגמי אויב מסוייגים במיטב הנזק.

זו הייתה מלחמה של חרוף נפש עילאית ומסירות עד הום להגנת ירושלים.

במהלך גמ הקומטיות הביקשה מסלול ישראל את הכרתה והערכתה לתרומת של חוטבי
ולוחמי הרובע בשנת ה'ת"ח להגנתה של ירושלים במלחמת הקומטיות.

בחדרמנות זו הנני להביע את התרומות העמוקה מהטקס המרגש. ארגון האיחוד
היה לסופה ומעורר כבוד. כל הטבה והתחלה לאלה שחרטו להצלחת האירוע המכובד.
כנציג לוחמי וחוטבי העיר העתיקה ברצוני לציין את תרומתם היקילה של סמנכ"ל משרד
הבטחון, מר יהודה מירון ועל עוזר הסמנכ"ל, מר ישראל בילו, שהתמדתם ומסירותם והקמדתם
המדוייקת על כל מרט תרסה מאד להצלחת המרשימה של האירוע.

יש לציין כמו כן את התרומה ושיחוף הסעולה של האישיה והגופים הבאים:
מ"ל עוזי שלום, ענף מטר ומסמעת; מ"ל מתי ברינברג, ענף היסטוריה - צה"ל; מחלקת
התרבות של עיריית ירושלים ומסמרת ישראל, ואחרון חביב - קבוצת לוחמים וחוטבים בראשות
מר אברהם בנאי מלוחמי הרובע אשר עזרו בארגון הטקס.

תודתנו נתונה לכלם.

בכריכה ובכבוד רב

M. G. J. A.

ד"ר אברהם אורנשטיין

בשם חוטבי ולוחמי הרובע
היהודי במלחמת הקומטיות

THE UNITED STATES
DEPARTMENT OF JUSTICE
WASHINGTON, D. C.
JAN 12 1881

MEMORANDUM FOR THE SECRETARY
OF JUSTICE

RE: [Illegible]

[Illegible text]

ד"ר אברהם אורנשטיין
רחוב המיס 2

ח י ט ה

107/1000

14 ביוני 1981

לכבוד
ראש הממשלה ושר הבטחון
מר מנחם בגין

אישי ראש הממשלה,

הנני להודות בשם חברי ובשמי לממשלת ישראל על הענקת נס הקוסמיות לרובע
היהודי של ירושלים.

מלחמת הגבורה של הרובע בשנת תשמ"ח הייתה מלחמה של מעטים מול רבים שעמדו
בידיים ריקות מול קלבסי אויב מזויינים במיטב הנזק.

זו הייתה מלחמה של חרוף נפש עילאית ומסירות עד תום להגנה ירושלים.

במהן נס הקוסמיות הביעה ממשלת ישראל את הכרתה והערכתה לתרומה של חושבי
ולוחמי הרובע בשנת תשמ"ח להגנתה של ירושלים במלחמת הקוסמיות.

בהזדמנות זו הנני להביע את ההרשמותי העמוקה מהסגס המרגש. ארגון האירוע
היה למופת ומעורר כבוד. כל השבח והתהילה לאלה שהרמו להצלחת האירוע המכובד.
כנציג לוחמי ותושבי העיר העתיקה ברצוני לציין את תרומתם היעילה של סמנכ"ל משרד
הבטחון, מר יהודה כירון ושל עוזר הסמנכ"ל, מר ישראל בילו, שהתמדתם ומסירותם והקפדתם
המדוייקת על כל פרט תרמה מאד להצלחה המרשימה של האירוע.

יש לציין כמו כן את התרומה ושיחוף הטעולה של האישיה והגופים הבאים:
סא"ל עוזי שלום, ענף משטר וששמעה; סא"ל מתי גרינברג, ענף היסטוריה - צה"ל; מחלקת
התרבות של עיריית ירושלים ומסערת ישראל. ואחרון חביב - קבוצת לוחמים ותושבים בראשות
מר אברהם כנאי מלוחמי הרובע אשר עזרו בארגון הטקס.

חודתנו נחונה לכלם.

בברכה ובכבוד רב

אברהם אורנשטיין

ד"ר אברהם אורנשטיין

בשם תושבי ולוחמי הרובע
היהודי במלחמת הקוסמיות

THE JOURNAL OF THE
ROYAL ANTHROPOLOGICAL INSTITUTE
PART II

1901

THE
JOURNAL OF THE
ROYAL ANTHROPOLOGICAL INSTITUTE

1901

THE JOURNAL OF THE
ROYAL ANTHROPOLOGICAL INSTITUTE

ירושלים, י' באלול התש"ם
22 באוגוסט 1980

161-1-2

לכבוד

בת-ים

מר כהן הנכבד,

הריני מאשר בתודה את קבלת סכתב כבודו מיום א' באלול
התש"ם. מרבך מאליו שאביא את דבריו לעיונו ולתשומת-לבו של
ראש-הממשלה.

בכבוד רב ובנדיבות,

י. קדיטאי
מנהל לשכת ראש-הממשלה

1950
100-100000

1-1-50

100-100000
100-100000
100-100000
100-100000

100-100000

100-100000
100-100000
100-100000

100-100000

100-100000
100-100000

ירושלים, י' באלול התש"ם
22 באוגוסט 1980

161-1-2

לכבוד

בת-ים

מר כהן הנכבד,

הריני מאשר בתודה את קבלת סכת כבוד מיום א' באלול
התש"ם. מובן מאליו שאניא את דבריו לעיונו ולתשומת-לבו של
ראש-הממשלה.

בכבוד רב ובברכה,

י. קדישאי
מנהל לשכת ראש-הממשלה

Received, 1st class mail
20 SEP 1954
1-1-54

1st class
of order 200
1st class 1-1-54
1-1-54

1st class 1-1-54

1st class 1-1-54
1st class 1-1-54
1st class 1-1-54

1st class 1-1-54

1st class 1-1-54
1st class 1-1-54

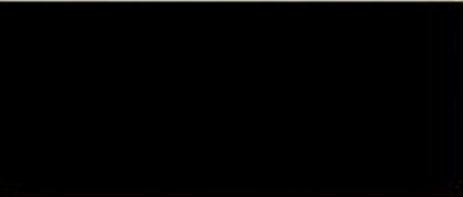
18-8-1980
12/8/1980

גשר או ברע אלו

אשר באש מאלת ישראל מור ה אנמ קיין
הנשר ובובקד, שלום וברכה.
בשנין מזרח ירושלים תשפ"א

אבי שנות דשתי, מן הראוי ומן הנחוץ להודיע,
הכל הוויכוחים שלנו עם אידין - מלנין, בשנין
מזרח ירושלים, את האופטיסה הצרופה היהודית
היושבת בקדושת אול, מתמיד ולתמיד בקר
השלימן במזרח ירושלים בהר ציון, בהר האשחה ובהר
הציתים ואשר שום כוח בשלם לא יוכל להפצותם ואלים
מקדושתיהם, שצ בוולת הגעיה בהא ושום כוח
בשלם לא יוכל להגיד שאצאת הקודש שהם טאונס
הה אינה אצאת ישראל אול, משאלם ועד שלם.
צבת הצדיקים הקדושים והטהורים לציל ישאוב
אנו ולנין אמרנו להבין את אידין את גאונותיה
ומקרא להם את הכתוב שצנו שצה ותפך צברו צבר
ואי יקום כי שמעו אל.

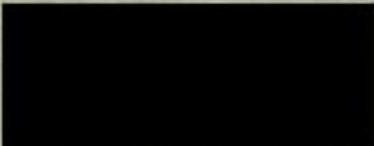
בבבבבב

18 - 8 - 81

Jerusalem, June 3, 1980

161-1-2

Dear Mr. Cieslak,

The Prime Minister has asked me to thank you for your letter of April 21, 1980 and for the sentiments you expressed therein. He also wishes to convey to you his thanks and appreciation for your having Israel's just cause at heart.

With the Prime Minister's bestwishes,

Sincerely yours,

Miss Yona Klimovitzky
Personal Assistant to the
Prime Minister

להחזיר

מספר סדורי - N 00154

ל-משרד ראש הממשלה

(שופט לשלוח חומר תרגום)

סחיר התרגום

אב	לי

30 ל"ג

7.5.80 נשלח לתרגום בתאריך:

מספר התיק הכללי: 215/7

מספר התיק האישי: 161-1.2

תאריך המכתב: 21.4.80

אל: צ'מס יוני

מאת: מארצ רובים

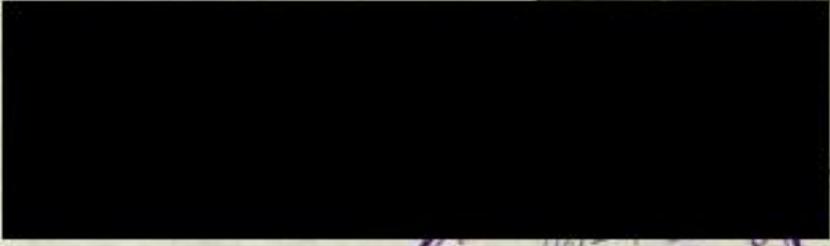
סוג החומר: מכתב / מברק / חוברת / עתק וכיו

שם הכותב באותיות דפוס עבריות:

~~צ'מס יוני~~

השפה:

שם השולח לתרגום: צ'מס יוני

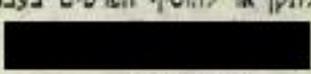
101
5-05-1980
לשימוש המתרגם

(1) נא לכתוב בכתב ברור ולהחזיר עם המקור.

(2) נא לתקן או להוסיף הפרטים בעברית.

שם פרטי

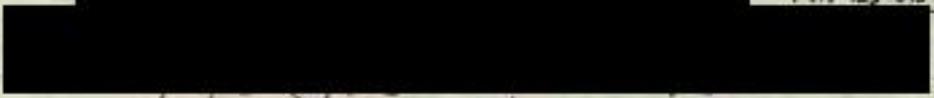
שם משפחה

שם הכותב באותיות דפוס לטיניות:

הכתובת באותיות דפוס לטיניות:

שם הכותב באותיות דפוס עבריות:

הכתובת בעברית:

צ'מס יוני

השפה: עברית

תאריך המכתב המתורגם: 27.4.80

הנדון: הכרזת על שטח 22 אדג יבוסלים

חמצית / חובן:

כואב מאד מים צ'מס יוני [נוב 1948]. הוא מוצא במיוחד בקני רגלונ יבוסלים, הוא רואה כדיון שיבוסלים מקוב משולף לבגוד כשצולמה. הוא מעריך שיש אדגובאו ויבוסלים קטנים המשלבים. הוא מניחם שם לבוסלים קטנים היחודי ולאכולם כחובן כמאן של השלטי. ואבקם להגנתם בזינק הוואניג שם לבוסלים השכפיים, אנגיה בכל אופן אקונו כובוסלים עבון 202.

אוקי
יאל
ע

חתימה

שם המתרגם

תאריך: 11.5.80

UNITED STATES DEPARTMENT OF JUSTICE
FEDERAL BUREAU OF INVESTIGATION

Form No. 1 - 1-15-60

NY

DATE

NO.	BY

TO: SAC, NEW YORK
FROM: SAC, [illegible]
SUBJECT: [illegible]

RE: [illegible]

TO: SAC, NEW YORK

DATE

BY

NY

NY

NY

NY

NY

TO: SAC, NEW YORK

DATE

BY

NY

NY

NY

TO: SAC, NEW YORK

DATE

BY

NY

NY

NY

NY

NY

NY

NY

[Faint, mostly illegible handwritten text, possibly a cover letter or report body.]

[Handwritten signature or initials]

[Handwritten signature or initials]

[Handwritten signature or initials]

To Her Excellency

משרד החוץ
15-05-198
161-1-2

Ministerpräsident
Kam Henschum Zepin
Knesset
Israel

Sehr geehrter Herr Ministerpräsident
Zepin

ich weiß, das Verantwortung tragen, in heutige
Zeit schwer ist. Doch sie es gläubige Mensch
sind im Halt ihres Herrn. Doch setzen sie ihr
Leben ein, das Ihre Gruppe ein Raum auf Erden
und nicht nur im Späts zu Verfügung haben.
Ich bin besorgt, nachdem seitens Ihres Vertreters
Ägypten eine Übereinstimmung gefunden wurde
in Kampagnen steht Jerusalem in seine Fragen
es u. je offen. Ist es nicht möglich, nur
das Gemeinsame an diesem für sie u. Ihre Lands-
leute so geheiligten Ort nicht eine Regelung für
die andersdenkenden Völkern zu finden?
Ich denke Ihre Lebenswerk ist unmissbar: die
Regelung Jerusalem wird von Ihnen auch gemeistert:
Ich würde Sie bitte einem Gelehrten der Sie nicht
persönlich u. überhaupt nicht kennt die Lage
der Stadt u. umschreiben Sie beide Interessen der
Anlieger (Israel, Palästina, Jordanien) u. wären Sie
die Antwort: ich nehme an, daß Sie eine Regelung
daraus finden. Ich als jüngere Generation 1948
getragen sehe ein, welche für menschlichkeit Ihnen
u. Ihren Landsleuten angetan werde. Ich verpasse die
nicht: das sind Sie nicht unmenschlich Ihren
Anwählern gegenüber?

Hier Begin, bitte keine Fee und bitte in
deutsche Sprache ~~wenn~~ ^{als} du frey entcom.
Mit Schalom an Fei u. Max Rubin, keine
Hilfsleistungen, die wade Menschenleben
kosten, ja?

10
90

56

Handwritten text, possibly a date or location, partially obscured by a circular stamp.

2. Hd. Herrn
Staatspräsidenten von
H. Begin

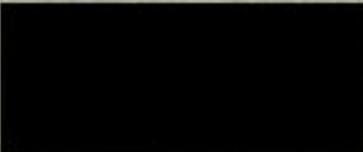
MIT LUFTPOST
PAR AVION
BY AIR MAIL

Israel

ה.ת.ש.נ
- 5 - 05 - 1980

נבדק

Jerusalem, May 25, 1980
161-1-2

Dear Mr. Kungsstam,

The Prime Minister has asked me to thank you for your recent letter and to tell you how deeply he appreciates the sentiments for Jerusalem, our eternal, indivisible capital, which you conveyed therein.

With best wishes,

Sincerely yours,

Miss Yona Klimovitzky
Personal Assistant to the
Prime Minister

Washington, May 25, 1940
161-3-2

Mr. J. Edgar Hoover
Federal Bureau of Investigation
Washington, D. C.

Dear Mr. Hoover:

The enclosed material was referred to by you
in your report dated and a full and complete
description of the same is set forth in the
enclosed report, which was reviewed and
approved.

Very truly yours,

Respectfully,
John Edgar Hoover

Very truly yours,
John Edgar Hoover
Special Agent in Charge

להחזיר

מספר סדורי - 00953 №

ל- משרד ראש הממשלה

(סופס למשלוח חומר תרגום)

סחיר התרגום

אב'	לי'

30 דג

7.5.80 נשלח לתרגום בתאריך:

מספר התיק הכללי: 215/7

מספר התיק האישי: 161-1-2

האריך המכתב: 7.4.80

מאמרו 2 אג
הכתובת זכרון מרדכי
אל: פר. טש"ן
מאת: משרד הדפוס
סגן החומר: מכתב / מברק / חברה / עתון וכ"ו

שם הכותב באותיות דפוס עבריות:

השפה: 310

שם השולח לתרגום: צמח אורן

1) נא לכתוב בכתב ברור ולהחזיר עם המקור.

2) נא לתקן או להוסיף פרטים בעברית.

שם הכותב באותיות דפוס לטיניות:

הכתובת באותיות דפוס לטיניות:

שם הכותב באותיות דפוס עבריות:

הכתובת בעברית: 23600

השפה: 310

תאריך המכתב המתורגם: 5.4.80

הנדון: צמח אורן חוקר ירושלים

המצית / חובן:

כואב מאד בן 80 [?], מבט בלתי נראה הוא מוכן לשוב
זיכרון בני עשנוי לעסן את ירושלים ולצאוג קטא געיה שוב
חלוקה נש"מ!! והוא טוען אסמאט קוז'ק באוגת פצדעי הוא
מפניו להאמן לסמאט יואג מי'! הוא אומר שהשוכ'ק
אורה'ק אגז אג וינאל כמו את אנצ'ק. והוא מבקש להפן
על ירושלים את כל המנסיון הטכניון [אסתמגיות] ובכנין
לפצט'ק! זה צנכ כפוז 20 בי'לו. והוא מוכן עכ'וא מי'!

10/11
25.5.80

For submission to
Jov... on eternal invisible
capital

החיסה

שם המתרגם

11.5.80
האריך

UNITED STATES DEPARTMENT OF JUSTICE
FEDERAL BUREAU OF INVESTIGATION
(Under the Department of Justice)

Form No. 100-20-1000

Name
Address

Room	No.

City
State
Zip

On this day of _____ 1967

I, _____

do hereby certify that

_____

_____

_____

_____

_____

_____

UNITED STATES DEPARTMENT OF JUSTICE

IN WITNESS WHEREOF, I have hereunto set my hand and the seal of the Federal Bureau of Investigation at _____ on this _____ day of _____, 1967.

_____

MATHEW...

_____

_____

WILLIAM...

_____

_____

WILLIAM...

_____

_____

WILLIAM...

_____

_____

_____

_____

_____

Handwritten notes and signatures in the lower half of the page, including names like 'MATHEW...', 'WILLIAM...', and 'WILLIAM...'. The text is mostly illegible due to fading and bleed-through.

Handwritten notes at the bottom left corner.

Handwritten notes at the bottom center.

Handwritten notes at the bottom right corner.

X1320

pidm 0016
0053.

Höllvikshäls. Sverige. d. 5-4-80

Prime Minister. Menicken Begum.
JERUSALEM

Jag har i dagens Avis läst
att Jerusalem skall delas .
Jag and 1000-tals svenskar ser
med oro över allt detta. Det är
fruktansvärt om detta skulle ske.
Jerusalem skall för all framtid
vara i israeliska händer. Vi ber
 eder i rättvisans namn att aldrig
överge denna tanke! Vi ber eder
att aldrig tro på sådan. Vi svenskar
katar denne mån. Vi har alltid
gjort det. Vi svenskar älskar
detta land, såsom det vore vårt
 eget. Israeliska people have

kärlighet att Life överallt.
Jag är redo, att tråvel till
Edert Land and försvara
Jerusalem. trots min höga ålder
(80 år) är villig att göra detta.
Så mycket älskar^{du} detta Land.
Jag ber Eder, omkring Jerusalem
med edra trupper (soldater)
med tanks and flyg. Skriv
till mig, när jag skall komma.
Låt mig försvara Edert Land.
Dett skall bli en hederssak
för mig. Sedan kan jag leva i
Lugn and ro. Vi vänskar
noch Eder and Wolke; Edert
people, all lycka and välgång!

Med vänliga öretning

Enkelt. Östport

— Utvaldning A. B. — 113 30 Stockholm — DB/23 49 10 —

Four horizontal dashed lines for writing, followed by a solid horizontal line at the bottom.

ירושלים, כ"ו בניסן תש"ם
13 באפריל 1980

161-1-2
8/8872

אל: מר עמוס לבל
לשכה של הביגור והשיכון

עמוס היקר,

ראה נא את המכתב הרצוף-כזה שקיבלתי ממר
אנא בסובך, מה עונים ומה עושים?

ב ב ר כ ה ,

י. קדישאי
מנהל לשכה ראש-הממשלה

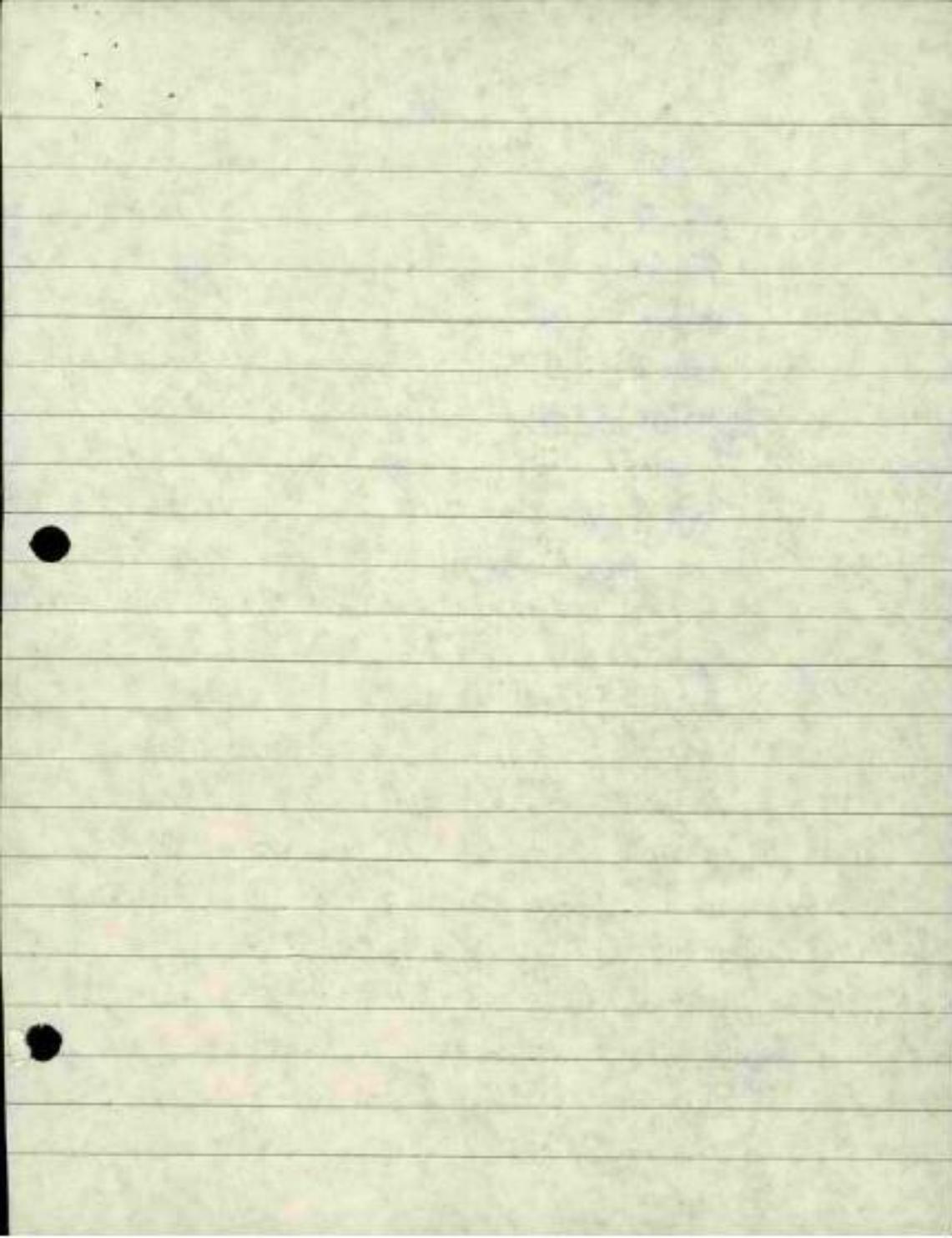

161-1-2
8-8872

שכ הבטחון ע.ו.ז.אן
נחיה כ/ג' ג'ויין ירושלים
ס.ד.ג.

כונה אני אליך שוב אני יפגש רבנה אאור הוצב ידעונו
 אשר ראית אתי עד זה באיך גביר בנאול אצוני נפשו הלז שוב
 א.ע.נך באיש חרות שבאליך... יש אצעות נצתי פירך אתם ביאלי-חמך
 ועם או נכסין דנשיה באג נקד אולחור-וצאת אשכנע את ערובי רגלי
 והדבירה ע. הסברה אלוה באזהרה שחמת יחאא על חסאן ומצב
 אגור הבטחון חלום זה המוסר ע. גנה קהילה הבית והחור ובה זיו
 חת פרצות בא שרא ושארם והיה הפעם בפע' אגור ב 41 ו 67 ב
 שפאא זאת חכ ז' א.י.ר.ן צ'צ'י ופאו אינ בא גמ אסן חכ דין
 והסן על באגטל או אט הבטחון אפסם אנשכ או אנשים אצני רגלי האשן
 אל שפנר רגל אהנה והנצור א שני ההיסטוריה אגור אילן איתר בפעלה
 שכלת אהיה חים בידות והנר אכצנו אתם אונר קה ככאן בלגה קה
 אסיתר הבלגית ביחסים אלה הסתה צ' אים מאנך תאולט צ'אוב אסון.
 תושבם נר! זכנו את אשכ הביאה אליכם ירגה נאנה צמאז האלמ
 האוה' 1944. הידאיתם אכצת אט הנסיגות ע. בא אהינות אגור בלגסיס
 והנר רב אה ונאית אצער איתר' זאת הבניה הוצרנה הציינת בהקולה אכור
 דרך ההדגרות והשואם, אכזו בצבאיתר ונשיה בידיות, אאל באסיתר יאג
 אסני א אגור אונר פאנה דיוקרטת ב.י.ר.ן אצה יוניה חור ונאסית ישא א ציון
 כה הנר א מוצרית אצור צה יציק בא שזוא עכצ' על שנת הקבל באות רדי אצני

החיות ירושלים
 ירושלים יצרכו דעת קול ערעני
 ירושלים

אביב

31

כה

או הנחם בגין

ק. ס. גלבוע

ירושלים

5753
16-03-1980
M.T.M.

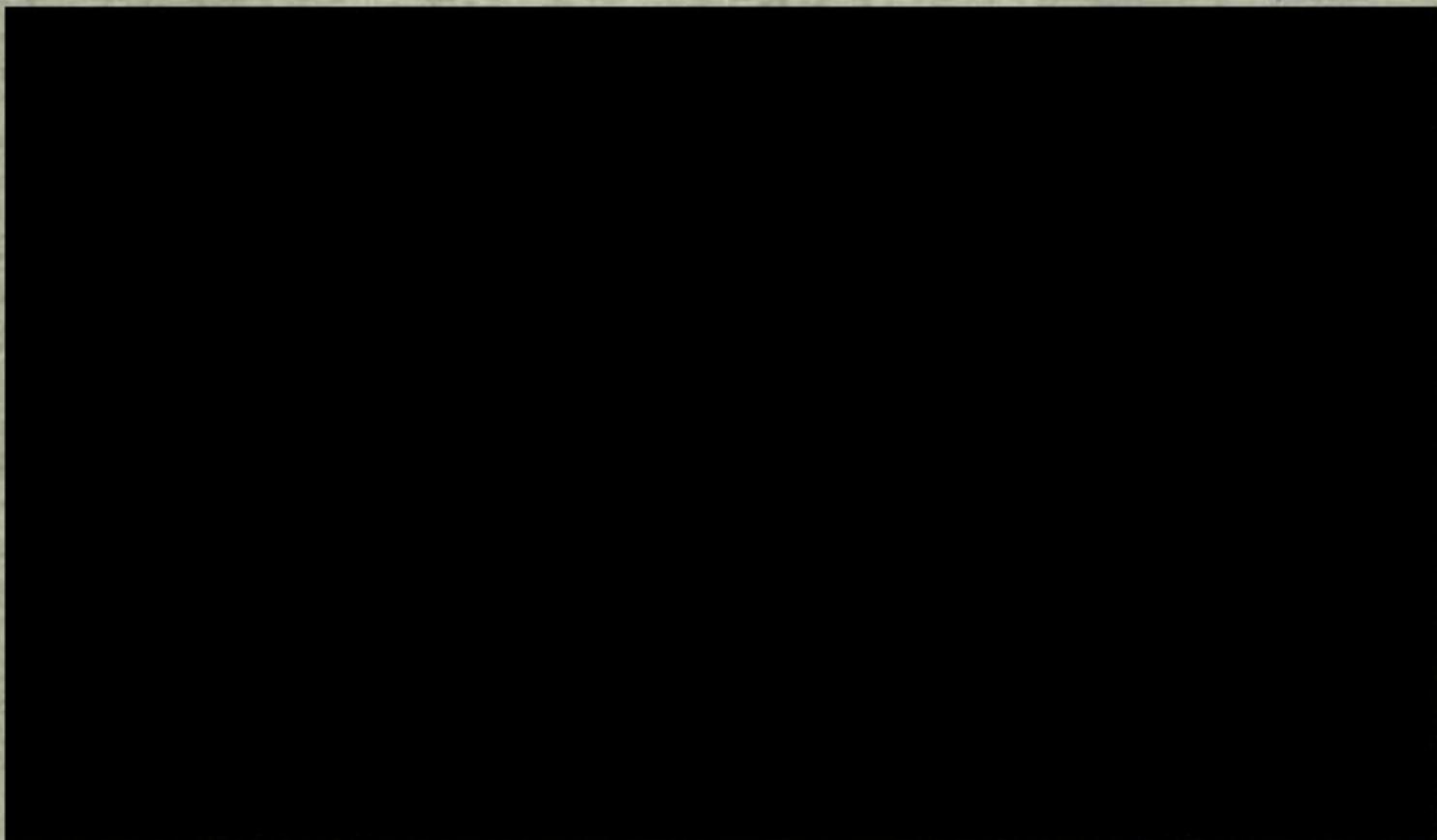
נאמני הרובע היהודי
ירושלים
30.3.80

9

לכבוד
מר ניסים אכולוף
יו"ר מועצה המנהלים
של החברה לשיקום ופיתוח הרובע היהודי בע"מ
בתי מחסה,
כ"א 1

כ"א

בכבוד רב

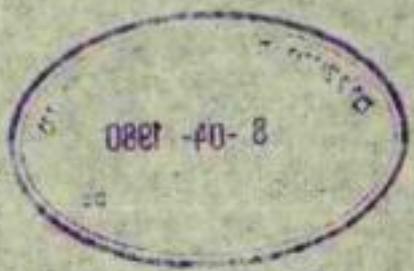
נאמני הרובע היהודי בירושלים

העתיקו

- ראש הממשלה
- שר השיכון והבינוי
- שר המשטרה
- שר הבריאות

SECRET
NO. 1

SECRET
UNCLASSIFIED
EXEMPT FROM AUTOMATIC
DOWNGRADING AND
DECLASSIFICATION

SECRET

לכבד
סגן
ה ק 7
ירושלים

2.70
ISRAELI POST

ירושלים, י"ט באדר התש"ס

7 בסרץ 1980

161-1-2

לכבוד
מר צבי סליטרניק
מערך "יד מאיר"
רחוב הנשיא 14
ירושלים

מר סליטרניק הנכבד,

הריני מאשר בחרדה את קבלת מכתבך מיום ח' באדר התש"ס.
את דכריך נביא לעיונו ולחשומת-לבו של ראש-הממשלה.

בכבוד רב,

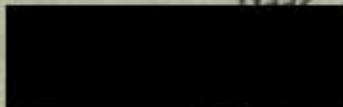
י. קדיטאי
מנהל לשפת ראש-הממשלה

ירושלים, י"ט באדר התש"ס

7 בסיון 1980

161-1-2

לכבוד

ירושלים

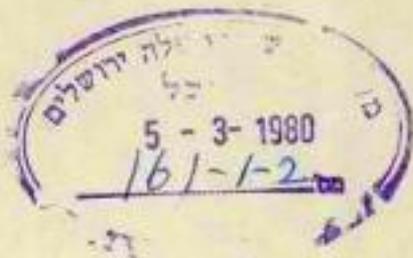
מר [redacted] הנכבד,

הריני מאשר בתודה אה קבלת מכתבך מיום ח' באדר התש"ס.
אח דכריך נביא לעיונו ולחשומת-לבו של ראש-הממשלה.

נכבוד רב,

י. קדישאי
מנהל לשכת ראש-הממשלה

ח' באדר, תש"ם
25.2.1980

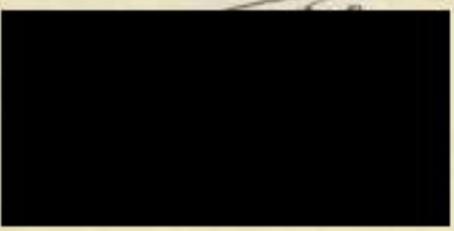
לכבוד
משרד ראש הממשלה,
הקריה, ירושלים

א. נ. א.

הנדון: כעיית ירושלים העתיקה

זה זמן רב שהצטרפתי לאלה ש"איכפת להם", המלבטים בכעיית ירושלים העתיקה וכמהים למצא פיתרון הולם לה.
לאחרונה צץ בי רעיון ואף הרהרתי בתמימות שכדאי לפרסמו כ"מכתב למערכת" של עתון "הארץ". אך מייד חזרתי בי מחשש פן דברי יעורר חשדות שוא אצל הערבים או ייצרים אפלים בחלק מהציבור ללא הצדקה, ללא צורך וללא תועלת מסשית לפיתרון הכעיה עצמה.
לכן החלטתי להעביר את רעיוני בכתב אליכם, לנציגים הנבחרים של עמנו, הנושאים באחריות עבור סכלול הכעיות וסדרונותיהם. אתם בודאי תיטיבו מסני לשפוט אם הרעיון הוא מוצלח ומועיל.
אני לכשעצמי אשמה מאוד, אם אשמע שתרמתי - ולו כמעט סן המעט - לשיקוליכם הריאליים ולטובת העם.

בכבוד רב
ובברכה

1944
1945
1946
1947

1948
1949

1950
1951
1952

1953

1954

1955

1956

1957

1958

1959

1960

בעיית ירושלים העתיקה

הסיכויים לפתור את בעיית ירושלים העתיקה לפי תוכנית האוטונומיה או לפי חלוקה לרובעים בלבד קלושים ביותר.
מצב טרגי זה מחייב לחפש פתרון נוסף, אשר יאפשר ניהול חיים משותפים בכבוד, בהכנה ובאחווה, אם יתקבל על דעתם של היהודים והערבים.
הצעתי היא, שהערבים והיהודים יהנו בירושלים העתיקה מזכויות שוות, אך נוסף לכך יוענקו לעדות השונות כמה זכויות-יתר: לערבים יותר להניף דגלים על מקומותיהם הקדושים ואילו ליהודים יותר לחפור ולשקם את שרידיהם מקדם במעמקי האדמה בפיקוח הנדסי בינלאומי.

בדרך זו יעמדו הערבים על סיפוקם, ואילו היהודים ירוו נחת מהמחשת הרעיונות הנשגבים שבוטאו בתנ"ך בפסוקים שונים:-

1. "שיר המעלות, ממעמקים קראתיך יהוה" (תהלים, קל"א, 1)
2. "מן המיצר קראתי יה ענני במרחב יה" (תהלים, קי"ח, 5)
3. "והורדתיך את יורדי בור אל עם עולם והושבתיך בארץ תחתיות כחרבות עולם את יורדי בור למען לא תשבי ונתתי צבי בארץ חיים" (יחזקאל, כז', 21)
4. "גם חשך לא יחשיך מסך ולילה כיום יאיר, כחשיכה כאורה (תהלים, קל"ט, 12)
5. "אז אמר שלמה יהוה אמר לשכון בערפל" (דברי ימים ב', ו', 1)
6. "העם ההלכים בחשך ראו אור גדול ישבו בארץ צלמות אור נגה עליהם" (ישעיהו ט', 1)
7. "והולכתי עורים בדרך לא ידעו בנתיבות לא ידעו אדריכם אשים סחשך לפנייהם לאור ומעקשים למישור" (ישעיהו, מב', 16)
8. "קוסי אורי כי בא אורך וכבוד יהוה עליך זרח: כי הנה החשך יכסה ארץ וערפל לאסים ועליך יזרח יהוה וכבודו עליך יראה: והלכו גויים לאורך ומלכים לנגה זרחך" (ישעיהו, ס', 1 - 3)
9. "אשר הראיתני צרות רבות ורעות תשוב תחיינו ומתהומות הארץ תשוב תעלינו" (תהלים, ע"א, 20)
10. "ירושלים הבנויה כעיר שחברה לה יחדו" (תהלים, קכ"ב, 3)

... ..

... ..

... ..

... ..

1. ... ..
2. ... ..
3. ... ..
4. ... ..
5. ... ..
6. ... ..
7. ... ..
8. ... ..
9. ... ..
10. ... ..
11. ... ..

כבוד
לשכת ראש המספלה
הקרית, ירושלים

4

5572

4-03-1980

7.1

אויס
15.2.80

אם
שמע האש במעלה
יבוא

אזכור האש במעלה!

בנין: נושא היה בירובע הדגד הולדו
בזיו האבא

הגע אהרן התחלת בבני, לחמור א לא האזנה
כפ הדין הדין.

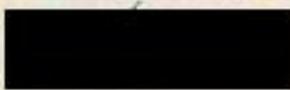
תארת זמל הקר המדונה הודגלה, כי אמרתי
החמשה הדין הדין. הדין הדין עם חסון.

אזכור סהוי. הדין אמר קסטאמארו הדין וכדאם
בזיו הדין וסרובת, החמור ודין. יבוי ושמר אסקע.
כדמו הדין קר ודינה נלצותיה וכדאם עם יקל.

הדין כ יס אזכור הדין וסאם, נדי אקצו
חבית, אשיהבתם אדין האלה א הדין אהותיה
אבא אהותיה הדין האבא

פנית א לא עם האש במעלה אדין אהרן אבובחין
אז מילן הדין קיבולתיה. ודין אבא אהרן אהותיה
הדין הדין אש אולי הדין אהרן אהרן, כלא הדין אהרן
חמון בקלדין אהותיה.

אז מילן אהרן אהרן אהרן אהרן
הדין הדין

ירושלים, כ"ג בשבט התש"ם
10 בפברואר 1980

לכבוד

ירושלים

009-5-1
161-1-27

היקר,

קיבלנו את מכתבך והצטערנו כמובן לקרוא את דבריך.
אם אמנם הדברים הם כפי שאתה כותב, כדאי שתתייעץ עם הורייך
בענין ראולי יש מקום להתלונן במטערה. מכל מקום אנו מקווים
שהמקרים המצעירים לא יישנו ושכין הילדים שלנו לבין ילדים
ערבים בעיר העתיקה ישררו יחסי רעות ואהבה.

ב ב ר כ ה ,

י. קדישאי
מנהל לשכת ראש-הממשלה

UNITED STATES DEPARTMENT OF JUSTICE
FEDERAL BUREAU OF INVESTIGATION

MEMORANDUM
TO : SAC, NEW YORK
FROM : SAC, NEW YORK
SUBJECT: [Illegible]

1-7-60
1-1-61

DATE: [Illegible]

[Illegible typed text]

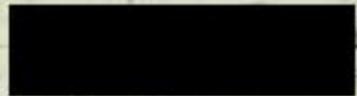
[Illegible typed text]

מס' 161-1-2
-8-2-1980
009-5-1

4.2.80X
המכתב מס' 161-1-2

המכתב מס' 161-1-2
המכתב מס' 161-1-2

המכתב מס' 161-1-2
המכתב מס' 161-1-2
המכתב מס' 161-1-2
המכתב מס' 161-1-2
המכתב מס' 161-1-2
המכתב מס' 161-1-2
המכתב מס' 161-1-2
המכתב מס' 161-1-2

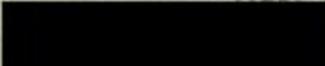

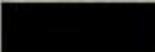
המכתב מס' 161-1-2
המכתב מס' 161-1-2
המכתב מס' 161-1-2

ירושלים, כ"ז בכסלו התש"ט
14 בדצמבר 1979

161-1-2

לכבוד

ירושלים

הנכבדה,

היינו מודה לך על מכתבך מיום כ"א בכסלו התש"ט.
לצערי בשל טרדותיו המרובות של ראש-הממשלה, עדיין לא
ניתן לקבוע מועד לביקורו אצלכם. עם זאת אני מקווה
שבעוד מספר שבועות נוכל בכל זאת למלא את מברקשכם.
שובן מאליו שנבוא פמכם בדברים בבוא הזמן.

בברכה נאמנה,

י. קדישאי
מנהל לשכת ראש-הממשלה

1950-1951

1950-1951

1950-1951
1950-1951
1950-1951
1950-1951

1950-1951

1950-1951
1950-1951
1950-1951
1950-1951
1950-1951

1950-1951

1950-1951
1950-1951

ירושלים, כ"ד בכסלו התש"ס
14 בדצמבר 1979

161-1-2

לכבוד

ירושלים

גב' הנכבדה,

הריני מודה לך על מכתבך מיום כ"א בכסלו התש"ס.
לצדדי בשל טיזותיו המרובות של ראש-הממשלה, צדיין לא
ניתן לקבוע מדעו לביקורתו אצלכם. עם זאת אני מקווה
שכבוד מסוד שבויות נוכל בכל זאת למלא את מבוששכם.
מרבן מאליו שנבוא עמכם בדברים נבוא הזמן.

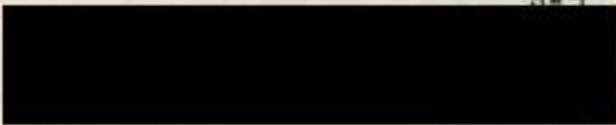
בברכה נאמנה,

י. קדיטאי
פנהל לשכת ראש-הממשלה

7810

ר"ח

כ"א כסלו תש"ם
11.12.1979

ירושלים

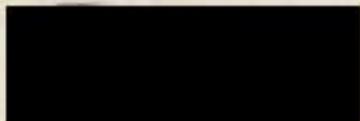
לכבוד
מר יחיאל קדישאי
מנהל לשכת ראש-הממשלה
ירושלים

הנדון: שיקום חצר חורבת ר' יהודה החסיד בעיר העתיקה
ובית הכנסת "בית יעקב" הידוע כ"החורבה" במקומו
מכתבכם מס' 161-1-2 מ- ד' בחשוון תש"ם (25.10.79)

במכתבכם הנ"ל הובעה נכונות כבוד ראש הממשלה
מר מנחם בגין הי"ו להפגש עם מתפללי ואנשי המקום.

אי-לכך, אנו תקוה שכבודו יקבע לנו, בהקדם, מועד
לפגישה.

בתודה מראש
בכבוד רב ובברכה / *ההיגרה*

העתק:

- לר' בנימין לוין שליט"א
- לר' מנחם פרלמן, גבאי המנין, רח' תפארת ישראל 26, העיר העתיקה
- ר' אפרים כספי, רח' אררט 2, העיר העתיקה
- ר' יהושע פריימן, רח' אור החיים 1
- ר' שמעון הויזמן, הרובע היהודי 325 העיר העתיקה
- ר' ניסן סוקצ'נסקי, עץ חיים, חצר החורבה
- ר' יצחק שלמה זילברמן, מנין הותיקין בחורבה

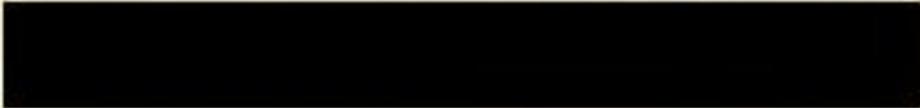

רשום

4

לכבוד
מר יחיאל קדישאי
מנהל לשכת ראש הממשלה
ירושלים

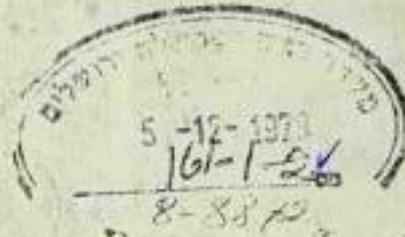

החברה לשיקום ולפיתוח הרובע היהודי בעיר העתיקה בירושלים בע"מ

ה' כסלו תש"ם
25 בנובמבר 1979
450/אי כל וס

לכבוד
מר י. קדישאי
מנהל לשכת ראש הממשלה
קרית בן גוריון
ירושלים

א.נ.א.

הנדון: הארגון העולמי של ותיקי ילדי העיר העתיקה
מכתב מיום 11.11.79

בקשתו של הארגון הנ"ל הועברה אלינו ולשכתו של שר השכונות. מצ"ב
צלוס תשובתנו אליהם.

הננו להטב תשומת לבך לשני המסופים האחרונים שבמכתבנו הנ"ל.

בכבוד רב,

א. רופמן
מנכ"ל החברה בשועל

31, 10, 79

ב"ה

כבוד

האחיות

הנחם בינין

עזריה התלוצצותך בשבילך התקרה ירנא
 מצדדים עם זאת מתלוצצת "בשכונה"

כבוד רב
 האחיות (תופדי השכונה)

64

ש. חנה

רחוב פ"מ

תל אביב

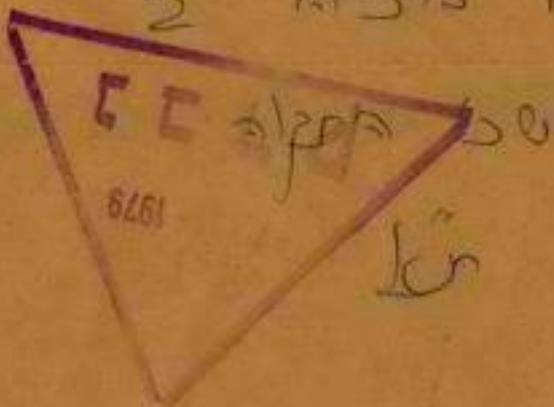
ישראל

מס' 10

"מכתב קהילה"

מ' בת"ת 2

מ

בשכונה

עלון תושבי שכונת התקווה

לתושבי השכונה שלום!

אנו שמחים להוציא את הגליון השני של "בשכונה". כפי שהנכם רואים, גליון זה הודפס בצורה שונה ואנו נשמוח לשמוע מכם תגובות לגבי המתכונת המועדפת על ידכם. בינתיים, החלטנו להשאיר את שם העיתון "בשכונה" וזוהי הזדמנות להודות לאלו ששלחו לנו הצעות לשם לעיתון. בגליון זה ישנו מגוון רחב של כתבות ומאמרים שנכתבו על ידי מבוגרים וצעירים מבני השכונה. יש לציין שקבלנו מכתבים ותגובות רבות וכולנו יכולים להתגאות בכך. תקוותנו היא שבגליון הבא נוכל להביא כתבות ותגובות נוספות. המערכת מאחלת לתושבי השכונה ולכל בית ישראל

ברכת שנה טובה וגמר חתימה טובה

המרכז הקהילתי "בית דני"

בקבוצות קטנות עם מדריכים מנוסים בהכנת שעורי הבית.

צופיות וכד'

פעילויות מקצועיות:

חוגי אמנויות ב"בית דני" לנוער (מגיל 8 עד 20)

- מגוון רחב של פעילויות בשטח האומנות: קרטיקה, פסול, אמאיל, ציור, רשום, חתוך עץ והדפס משי. כמו כן יתקיימו חוגים למלאכת יד.
- * קורסי תפירה למתחילות, מתקדמות, ובינוניות.
- * קורסי תפירה לפי בורדה, משחקיה.

כל אדם משכונת התקווה רשאי להרשם ל"בית-דני" כחבר מן המניין ובתוקף חברותו הוא זכאי להרשם לחוגים השונים לפי בחירתו. קיים היצע מגוון של חוגים בנושאים שונים: ספורט, אומנות, מסיקה, מחול ועוד ועוד.

לגיל הרך (מגיל 5 עד גיל 8) מציע הבית:

- קבוצה חברתית מיוחדת במינה שתעבוד לפי קבוצות גיל בתחומים הבאים:

- * עבודה במוסיקה / האזנה, כתיבה
- * עבודה בחומרים / יצירה
- * עבודה בספרייה / הכרת יוצרים לגיל הרך, הרך, שמוש בספרייה.
- * משחקים / משחקי יחיד, משחקי קבוצה, משחקים חברתיים.

- משחקיה - הילדים יכירו משחקים רבים ושונים, ולמדו כללי משחק ויעסקו בפיתוח חשיבה.

- נגינה - חוגי נגינה בפסנתר, חליליות, כלי הקשה (ובקרוב גם כלים אחרים).

- שעורי עזר - מיד אחרי החגים יפתחו שעורי עזר לילדים הצעירים (בעברית וחשבון). הילדים יעסקו

בכנין נאה, בשולי שכונת התקווה (ליד מגרש בנייהוודה), שוכן המרכז הקהילתי ע"ש "דני מרשביך" ז"ל. הבית מציע מגוון רחב של פעילויות חברתיות ותרבותיות המכוונות לתעשרת חיי תושבי השכונה ולגיבושם.

ייאמר מיד! הבית נמצא בראשית דרכו, ועודו נזקק לזמן, מאמץ ושיתוף פעולה של האוכלוסיה המקומית כדי להשיג את יעדיו. אך, ניצול נכון של כל הכוחות הפועלים בבית ובצוות העבודה, יביאו לעידן חדש של שמוש חיובי ופורה בשעות הפנאי לרווחת תושבי השכונה.

מה מציע בית דני לתושבי שכונת התקווה??

הבית מציע לחבריו השתלבות במסגרות חברתיות והרשמה כבודדים לחוגים השונים. המסגרות החברתיות הקיימות והמתוכננות כוללות את כל הגילים החל מילדי גן החובה, כתות ביה"ס היסודי והתיכון, עד לקשישים - הפועלים לעת עתה רק אחת הצהררים אך בהצלחה מרובה.

לתשומת לב מיוחדת זוכים תלמידי כתי היסודיים ונוער עד גיל צבא. כמו לכל הקבוצות האחרות, גם להם פעילות תרבותית (ספורט, מוסיקה ואומנות), לצד הפעילות החברתית, כנון: מחנות, טיולים, מועדון הסרט הטוב, ימי

מי ומה בעלון

1. דבר המערכת
2. מועדונים ופעילויות בשכונה
3. זה אכפת לי
4. היו ימים...
5. מה חדש?
6. קוראים כותבים
7. גם ילדים קוראים וכותבים
8. פינת עקרת הבית.
9. תשבץ

בני יהודה הקבוצה שלנו

כאשר יודמן לך באחד מימי השבוע לבקר באימון של קבוצת בנייהודה, כדאי שתדע שמתנהל כאן אימון שגרתי של הקבוצה ולא משחק רשמי. שכן מראה מאות האנשים שמאבלסים את היצועים יכול לעורר אצלך את התחושה שכאן משחקים משחק ליגה. מצב דברים זה בא להצביע על הקשר הגדול שקיים בין קבוצת כדורגל זו לבין תושבי השכונה. עובדה היא שכאשר מזכירים את שכונת התקווה מזכירים בנשיפה אחת גם את קבוצת בנייהודה. הצלחתה של קבוצת בנייהודה היא הצלחה שתורגת מהמשמעות הרגילה ומשמעותה האמיתית היא הצלחה של השכונה כולה.

קבוצת בנייהודה מסמלת בתוכה את התחושת והרגשות הכאב שיש לתושבים, את רצונות ומאויי התושבים ומשה שמשחקי הקבוצה בימי שבת באים לידי ביטוי גורמים אלו שהזכרתי. קל להבין את גודל השמחה של התושבים כאשר יש נצחונות או את גודל האכזבה משיש הפסדים. אלו ואלו טהורים את טיב ההרגשה של התושבים. לסיים, הקבוצה היא אחד הדברים היפים שיש לנו בשכונה. אבל, אל לנו להסתפק רק בקבוצת הכדורגל שכן יש בנו עוד הרבה דברים היכולים לייצג אותנו לחיוב. להתראות בשבת אלי שוהם.

אימון במגרש בני-יהודה.

למבוגרות ולמבוגרים אנו מציעים:

- * בשטח האומנות: קרטיקה, פסול, אמאיל, ציור, רשום.
- * חוגים למלאכת יד (מקרמה, כטיק וכד').
- * קורסי תפירה, (בורדה, מתחילות, מתקדמות).

מה על הספורט ב"בית דני"?

היום מציע בית דני לתושבי שכונת התקווה פעילות בענפי ספורט שונים. התחומים הם:

1. קט רגל מגיל 8 עד לבוגרים (לפי קבוצות גיל).
2. טניס שולחן לילדים, נוער ובוגרים.
3. טניקט - החל מגיל 12.
4. כדורעף - לכנים וכנות החל מגיל 12.
5. כושר גופני - לנערים החל מגיל 14, ולמבוגרים.
6. התעמלות - לילדים, ילדות, נשים וגברים.
7. ג'ודו - החל מגיל 10.

שתי "סוכריות" גדולות וחשודות יש לנו ל"בית דני": הספרייה והאמפיתאטרון.

* ספרייה * "בית דני" תכלול 20,000 ספרים להשאלה ולעינון - בספרייה יוכלו ילדי השכונה להכין את שעוריהם כשלוש שעותם כל אמצעי העזר הדרושים להם וכמו כן מתכננת הספרייה "שעות סיפור" לפי הגילים השונים.

המשך בעמוד אחרון

פעילויות בבית-דני.

המשמר האזרחי בשכונה

מתנדבי המשמר האזרחי בשכונה שלחו אלינו מכתב זה תוך תקווה שאנשי השכונה שטרם התנדבו, יצטרפו גם הם לפעילות המשמר - האזרחי.

בסיסנו בסיס התקווה פתוח בכל ימות השבוע כולל שבת מהשעה 17.00 ועד 22.00 ישנם ימים שיש לנו סיור ממונע במיני בוס ואז שעת סגירת הבסיס היא כשעה מאוחרת יותר הנעה בין השעות 03.00 ל- 04.00 לפנות-בוקר.

לבסיסנו באים מידי ערב גברים צעירים ונשים, מצטיידים ברובה ויוצאים לשמירה.

פעולתם העיקרית של המתנדבים היא לעשות סיור רגלי בשכונה

בשעות הלילה על ידי צמד שומרים מצוידים בנשק (רובה קרבין חצי אוטומטי). כרצוננו לציין שמפקד הבסיס משתתף עמוג והוא עצמו יוצא גם כן לסיור רגלי.

תדירות השמירה היא פעם בכ- שלושה שבועות במוצאי שבת, משך השמירה כ-4 שעות. אך בבסיסנו המתנדבים נוהגים לכוון כמעט מידי ערב וערב היות והרגשתם כתחנת המשמר האזרחי נעימה. כיוון שיחסו של מפקד הבסיס מר דורה משה לבני מאד.

פעמים בשבוע במשך הסיור אנו מבקרים במספר בתים כתי-ספר וכל מיני מקומות בלוי ומבקשים מהאנשים על ידי שבוע ושיחה שיבואו ויתנדבו.

תערוכת אמני שכונת התקווה ובית דני

בקרוב תתקיים בבית דני תערוכת ציור ופיסול של אמני השכונה. (מקצועיים וחובבים). המעוניינים להשתתף יפנו לבית דני לקבלת פרטים. המועד האחרון לאסוף החומר - 30.10.1979 אם אינך אמן בעצמך, אבל אתה יכול לקשר אותנו עם אמן תרשב השכונה - נשמח לקבל ממך פרטים. הנהלת בית דני.

שופר השכונה

פחות עסקים בחינוך הילדים, לכן נתונים הילדים להשפעת הרחוב והסביבה, חלל זה יש למלא על ידי הקמת מוקדי תרבות וספורט שחלק מהם כבר קיימים וכמו כן לתגבר את מערך המדריכים והחונכים בעלי שיעור קומה שיענו לדרישות נוער השכונה.

לא מכבר יעצתי לגורם ציבורי כבד משקל, על הקמת ועדה ציבורית מוסמכת שתהיה מורכבת מנציג השכונה, נציג העירייה, נציג המשטרה וסוציולוג שתדון בכל המקרים שבהם נעצרים ילדים על ידי המשטרה. לפעמים קורה שבגלל סיבות אוביקטיביות נעצר נער על לא עוול בכפו, האווירה והרעש מצב המשפחה ובני המשפחה המתפתח סביב הנער גורמת לו משבר נפשי ובגלל זאת לא רחוקה הדרך להתדרדרות. תפקידה של הועדה הציבורית יהיה לפעול למניעת מעצרים שרירותיים של נערים שנעצרו על לא עוול בכפם. כמובן נערים שפשעו או חטאו שיקבלו את מלוא הדין, אולם התפקיד החברתי של הועדה יהיה למצוא דרכים נאותות לשקומם הנאות בחברה.

חייך בן-אדם!!

חלס בן-אדם שים פס על כל הצרות שכח את כל הבבלט וחייך... חייך אם בני-יהודה נצחה בשבת אם הבנדורה בשוק עדיין בהישג יד חייך אם רק כחול השמים נמצא בהינף עין ולעד. אתה עובר להנאתך ברחוב אצל רואה שבמסעדות יושבים אנשים בעיניים אדומות ומבטי אימה אך אתה יודע שבתוך תוכם קיימת נשמה זכה אז חייך אליהם!

אם חזרה מהשוק עם סלים עמוסים ילדים בעינים שחורות לעת ערב משחקים כצידי רחובות מי כמוך יודע שהם אינם גדלים בבית של אנשי ברהמה ועל סטייל אירופאי. אבל חביבי זכרו! זוהי משפחתך אלה הם אחיך אז חייך אליהם!

הבט קדימה בתקווה למחר ורוד, שכח את כל הזעם על העולם צפה שבני-יהודה תזכה כאלופות, שהשכונה תשתקם. אבל בינתיים עזוב את כל הדעוקן הזה זקוף גבך, הרם ראשך וחייך חייך אל כל העולם!!

עובדיה ג.

מאת: ד"ר יקותיאל שרעבי

משגנב לי לראשונה דבר הפצת ה"שכונה", אורו עיני; אמרתי בליבי, זה יהיה "שופר השכונה", כלי שבאמצעותו כל אחד מצאצאי ותושבי השכונה יביע רחשו ליבו והמעיק עליו. "בשכונה" יאפשר גם קשר מהיר בין תושבי השכונה, כל מועדון הפועל בשכונה יפרסם פעילותו. יצוינו אירועים מרכזיים תכניות בידור ותחביבים שיהיו בהודש הקרוב כמרכזי תרבות כמו "בית דני מושבין", "בית הנוער התקווה" הצגות בבתי קולנוע, תיאטרון וכו'. משמע עוד אמצעי להגדלת והעשרת איכות החיים. שכונת התקווה זוהי השכונה הגדולה ביותר במדינה, מונה כ- 40,000 נפש כולל הסביבה. שכונתנו היא שכונה בעלתיות ביותר, הן בגלל מיקומה, היסטוריה והרכב האוכלוסייה. השכונה משמשת כאבן בוחן למחקרים סוציאליים, סעד וחברתיים. אם כי במשך 15 השנים האחרונות לא ניתן להבחין בישום חיובי של שום מסקנה אחת מכל המחקרים שנעשו בשכונה, לעומת מה שקורה בשכונות זהות אחרות. השכונה גדולה, אולם היצוג הציבורי בנוסדות הציבור הוא אפס; "בולמים" התקדמות תושבי השכונה. אם זה במישור החינוכי, במישור המקצועי וכמו כן במישור הציבורי. בהצבעה מלוכדת יכולה שכונת התקווה להיות מיוצגת ע"י

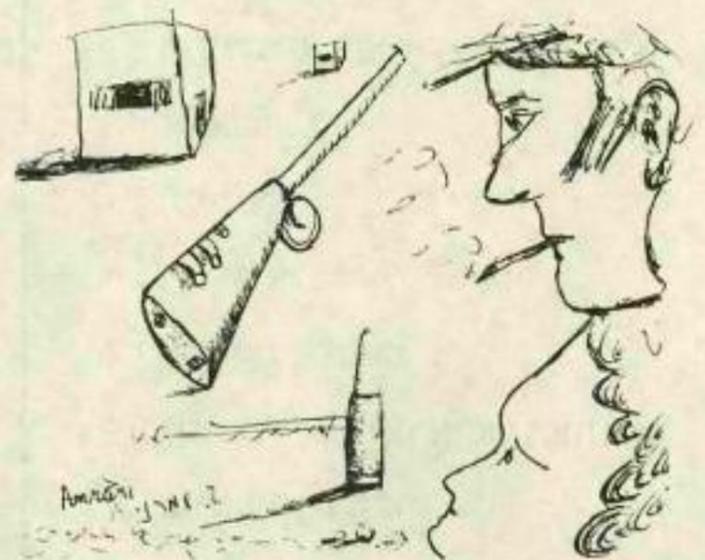
כנס אקדמאים יוצאי שכונת התקווה היווה גורם שדירבן וידרבן רבים מאיתנו להצטרף למאמץ. מלחמה למען איכות החיים בשכונה היא מרכיב מספר 1 למען הקניית ערכים טובים לילדי השכונה ההורים עסקים בפרנסת המשפחה

זה אינפת לי

לעיתים כשאנו עוברים ברחוב אנו רואים מדעות אבל ומודעות על מופעים שונים. קוראים ומה עושים משמידים! למה? היום הדביקו איזו מדעיה ומחר היא כבר איננה. מדוע? מפני שאנחנו אלה שעושים זאת, הולכים ברחוב ובמקום לקרוא את המודעה קורעים אותה. מדוע? מה זה כל כך מפריע. למשל הדביקו מודעה על ערב עם ירון לונדון. אין זה מספיק שרק אני קראתי את המודעה ועכשיו מותר לקרוע אותה. נניח שיעבור אדם אחר שהייתה נתנת לו אפשרות לקרוא את המודעה והיה גם הוא הולך לשם. אבל לא ניתנה לו אפשרות לקרוא זאת. חבל!

מלבד זאת המודעות מסיפות קצת ליופי הרחוב והשכונה וקצת ידע לכולנו.

"סוף מעשה במחשבה תחילה" איריס ק.

הצטרפו למשמר האזרחי

בסיסנו בשכונה נמצא בבית התרבות, רח' חנוך 21.

3 ציור, 3 ציור

מחפשים לך פונד אלוק!

מנוטין (ת) ליליאן חלק בפעילות חבובות ומגמת זכריהם את חג הכניון?

בואו אלינו, אלה

מועדון הגר

36 משתתף נגרי, רח' טרנסון 41 (פינת רח' טרנסון)

אני נשגמית כל יום ב' בשבוע בשעה 20:00

אם באתם באווירה נעימה ופזמונים חבובות ומגמת.

היו ימים...

סירות בשכונת התקוה

(ספור רק מהזכרון)

מאת: שלום עמרני

אני זוכר בשנת 49 או 50 הייתי ילד בן חמש ואחי מיכאל הקטן ממני בשנה פחות עשרה ימים. גרנו בחדר שנמצא מסביב לחצר עם עוד חדרים מסביב. כשככל חדר גרה משפחה אחת. מקלחת קטנה הכוללת שרותים היתה בפיתח החצר ושימשה את השכנים כולם. היו גם שני מטבחים קטנים ששימשו אותנו ואת השכנים, ולשאר לא היה מטבח והם בשלו בתוך החצר שלהם.

מי שזוכר את הימים ההם בשכונת התקוה, ואיפה לא? כשירדו גשמים היו הרבה נחלים בשכונת התקוה כשהנחל הרשמי היה כמובן נחלאיילון שקראנו לו ואדי מוס' ררה, שהיה עולה על גדותיו ומכסה את האזור וגם את הכביש עם שביל צר להולכי רגל שהיה קיים על הגשר הישן והמסוכן. כמובן שאת עיקר בילוינו ביל' דותנו עשינו כואדי כשהתרחצו החבר'ה שם והיו קופצים מאימה גזע עץ כמו מקפצה טבעית וכשהמים היו מים ולא ביוב, אך... היו ימים... ואם אזכיר כבודך אנב את המזירות הענקיות של ל"ג בעומר שנעשו בין השאר ממאות!! צמיגים של כל מיני כלי רכב, צמיגים קטנים, גדולים וענקיים בגובה אדם שגאו ספו במשך חדשים לפני ל"ג בעומר כפי שאתם רואים לא הזכרתי סירות וזה בגלל שכשהתחלתי לכתוב שורות אלו נזכרתי בימים ההם של שכונת התקוה וככה נגררתי עם הזכרונות ושכחתי מהסירות.

אז נחזור לסירות. לא; בנחל אילון לא היו סירות, איפה כן? ובכן בשנת 49 או 50 לערך היה שטפון רציני שנגרם בודאי מהגשם

אבל לי זכור משום מה כילד השטפון הזה או אחר שנגרם כביכול מפצוץ צינור מהרחוב שמאחורי ביתנו והפיצוץ נראה לי כל כך ענק. תכלס, היה שטפון. מה זה רציני, ענק! אני ואחי היינו ילדים קטנים ועמדנו על מיטת התינוק כשעדיין השתמשנו בה והמים הגיעו עד המזרון. לא זכור לי שפחדנו אדרבה, נהנינו מכל הענין ואו בא אדם לבוש מדי צבא ואיני זוכר אם היה זה אבי או מישואה אחר. העיקר הוא הרים אותנו יחד אל הבית שממול בן שתיים או שלוש קומות. לאחר זמן אנו זוכר שהיינו בתוך סירה שהוציאה אותנו מה' רחוב שלנו שנקרא בזמנו רחוב ס'ט והיום יגאל. כן, בסירה באמצע הרחוב-נחל.

כשהיינו בתוך הסירה התחילה אימו לכבות, לזעוק ולהתפלל כי שידיה מורמות אל-על. אם זה עזר או לא אני לא יודע העיקר המשכנו לישוט בסירה מרחוב-נחל-יגאל ימינה לרחוב - נהר - אצ"ל ומה שאני זוכר עוד, שלאחר מכן הלכנו כרגל לכרם-התימנים כי שם נולדתי ושם היו לנו קרובים שנתנו לנו בגדים חדשים ובמיוחד זכורים לי סנדלים שחורים מודל 1948 שקבלתי (ובאותו רגע קויתי, בודאי, שיהיה שטפון כל שבוע) אבל צחק בצד, איך שהסירה שטה במים ככה שטו כל הבגדים שלנו והתמוגגו שיש לנו עד היום עם סימני המים עליהן, וכל מה שיכל לישוט שט החוצה לאבדון. דרך - אגב כמה שנים אחרי חויה זו עברנו דירה ל"צפון-התקוה". אך כשהתחננתי חזרתי לגור במקום שגדלתי בו כילד. ולא האמנתי שאגדל את ילדי באותו מקום. ומי יודע אולי באותו מקום יגדלו גם נכדי ואז אחד מהם יכתוב בודאי ספור על הימים שכאו לבנות בתים חדשים בשכונת-התקוה.

נער, נערה (17 - 14)

אם אינך עובד/ת ואינך לומד/ת ולך בעיה קשה, משבר או דבר אחר המפריע לך כרגע להתקדם בחיים אנא, פנה לרח' ברכיה 2 - משרד מנהל השכונה מידי יום חמישי בין השעות 12 - 9 בשאר הימים, נא לפנות לטלפון 243311 פנימי 330 בין השעות 2.00 - 8.00

נשמח לעזור

מרגלית, יועצת לקדום נוער

מה חדש???

* דיסקוטק בשכונה

מתחילת החופש הגדול פועל דיסקוטק בשכונה בבית ההסתדרות. הדיסקוטק מופעל על ידי התקליטן שרון בן-גל ומשך רבים מבני הנוער מגיל 16 ומעלה. הדיסקוטק פתוח כל יום שישי משעה 20.30 עד שעה 24.00 הכניסה לבחורים 20 ליל בלבד ולבחורות חינם. הדיסקוטק מופעל כשתוף חברת עזרה ובצרון.

* בזאר במועדון הקשישים

שבועיים לפני ראש-השנה ערכו חברי מועדון הקשישים שברחוב שבתאי בזאר עבודות יד מעשי ידיהם. העבודות שהוכנו באהבה ובטוב טעם, נעשו במשך השנה בחוגים למלאכת יד והפירה הקימים במועדון. יכולנו למצוא שם סינרים, כריות, סלי קש, מפות סרוגות, עבודות מגפרורים, רקמות ובגדי ילדים. המחירים הסבירים אפשרו לרבים מהתושבים לקנות את הע' בודות בין אם לצרכים אישיים ובין אם על מנת להגיש מתנת חג לקרובים.

ההכנסות מהבזאר הוקדשו על ידי חברי המועדון לחוג בקור-חולים המתקיים אף הוא במועדון.

* ערב ראיונות עם ירון לונדון

באולם שהיה מלא מפה לפה ברכים מתושבי השכונה נערך ערב ראיונות עם ירון לונדון המוכר לכולנו מתכנית הטלוויזיה עלי-כותרת.

הערב שנערך כשתוף עם הה' סתדרות, "צוותא" וחברת "עזרה ובצרון" - האחראית על פרויקט שקום השכונה התקום בבית-התרבות בשכונה. בתחילת הערב ראינו אחדים מבני השכונה על ידי המנחה כשהדיון נסב על בעיות השכונה כשכונת מציקה. יש לציין כי הדיון היה פורה ומענין וניכרה השתתפות רבה גם מצד היושבים באולם.

בהמשך ראינה חברת הכנסת הגב' גאולה כהן בנושא ההת' נחליות. חודיה מיוחדת כמינה ניתנה לכולנו לשמוע משיריו של המשורר ארו ביטון שכבד אותנו בנוכחותו ובהקראת שיריו.

בסיום הערב שנמשך עד חצות הופיע הזמר צדיק צוברי.

* חלוקת דבש

זאת השנה השניה ברציפות בה ערכה קבוצה מחוג בקור חולים של

מועדון הקשישים שברחוב שבתאי את המבצע של חלוקת צנצנות דבש לקשישים הרחוקים למיטתם. בא' מצעות מבצע נאה זה הובאה ברכת "שנה טובה ומתוקה" גם לאלו מאתנו שאינם יוצאים מביתם ואין באפשרותם להגיע לפעילויות במועדון עצמו. יש לציין כי את הכספים למבצע נאה זה גייסו חברי המועדון באמצעות הבזאר למלאכת יד אותו ערכו כשבועיים לפני החג.

* סרטי רחוב

בחופשת הקיץ אחת לשבוע נערכו בשלושה אזורים שונים בשכונה סרטי רחוב לכל המשפחה. הקרנת הסרטים שנערכה בחזמת העובדות הקהילתיות של פרויקט שכונת התקוה לוותה בהכנה נמר קדמת של מקום ההקרנה על ידי ילדי השכונה. ברחובות יזור, יגאל והתדהר דאגו הילדים לנקוי המג' רשים לפני הקרנת הסרט. כמו כן הכינו מדדעות על הקרנתו ודאגו לתלותן במקומות מרכזיים כשכר נתם כמו הרחוב הראשי, חנויות מכולת ובית הספר.

אנו תקוה כי מבצע זה ימשך גם בחופשות האחרות כולל חופשת הקיץ בשנה הבאה.

אם אין אני לי - מי לי?

..פה זה לא שכונת התקוה... משפט זה הוא די פופלרי במציאות הישראלית. לשכונה לדאבוננו הרב יש תורת מזוית ראייה שלילית וכשמדובר בה זה כרוך המקרים כדי להבליט את היבטיה השליליים שלא תמיד נכונים.

ברור הוא שככל מיתוס יש בסיס של אמת, לעיתים אף אנו אחראים ואני לא אחיה זה שוטען שבשכונה הכל ורוד. הבעיות רבות. אם זה מבחינת מצוקת הדיור, תרבות, חינוך, איכות הסביבה, תחבורה וכי' חלק מהאחריות למצב הקיים הוא שלך תרשב השכונה, שלי ושלנו כקהילה. לכן, מחובתנו להיעלות ולפעול לפתרונם המידי והיעיל של הדברים. וזאת בכל המישורים! אם זה החינוכי - לקידום ועידוד ילדינו בלימודיהם, אם זה במישור התרבותי.

וכן בנושא חזות השכונה, נקינה וטיפוחה.

יש לפעול ולהתענין בכל הקשור לקהילה ולפרט, כשכל אחד מאתנו יהיה מודע למחויבותו ויתחיל לפעול להטבת איכות חייו והשכונה בכללה. רק אז תהיה לנו הזכות לבוא ולדרוש בכל תוקף את זכויותינו - אך לפני שאנו דורשים זאת מאחרים, עלינו לדרוש זאת מעצמנו אנו.

עופר
בשם "קבוצת צעירים משכונת התקוה" (שם ומג')

ב- 1/11 אחרי סוכות נפתחת ספריה בית דני מורשביץ בספריה יפעלו שרותי השאלה לילדים, נוער ומבוגרים וכן חדר עיון להכנת שעורים.

בואו לפגישה עם הספריה והספרנים!

הספריה מחפשת מדריכים - ספרנים לעבודה בספריה. התפקיד יכלול עזרה בהכנת שעורים.

נא לפנות לספריה בבית דני.

אנו קבוצת צעירים תושבי השכונה והחברים

חבויים שאינם להם מצבה של שבתאי.

לכן החלטנו להשאיר להם עזרים

ולפי לפי הדברים.

אם אתם מוצאים שזו אשכול

או שאתם לא אתם לשאול עלינו ואלו

השטן, הנה אנחנו מודים לכולנו.

אנו נשארים מידי יום ב' בשעה 21:30

בזמנו עבדי 14 אב 818.

בגובה

"קבוצת צעירים משכונת התקוה"

(שם ומג')

קוראים צעירים נותנים והיגים

מזל עובדיה כתבה לנו:

קראתי את החוברת שהפצתם ב"שכונה" ונהניתי מאד. ברצוני להוסיף על השכונה ואני רוצה גם שתעזרו לנו בקשר לבעיה שבשכונה בזמן החופש הגדול וגם אחרי שעות הלימוד בביה"ס הילדים כמובן רוצים לצאת ולשחק, אך אין היכן. "כבית דני" אי אפשר ובגן התקוה אי אפשר מפני הפרעות של מבוגרים וגם ההורים לא מסכימים שהילדים ילכו לשם, על כן הם משחקים ברחובות. ואז כל יום ויום יש ריב בין השכנים כי הילדים למטה מרעשים ומפריעים. קרה גם שילדה אחת נדרסה כי רצה לדפוק את העמוד ב"מחבואים" ברחוב ברכיה אפשר לשחק אך יש פה איש זקן שהוא מקלל מי שמרעיש ואשתו רצה אחרי הילדים במקל.

לדעתי, דבר כזה גורם לגניבות משום שמשמעם להם ואי אפשר לשחק רק בבית, אז הם מנסים את מזלם בגניבות.

אם יש לכם ילדים הצעות למזל כיצד להתגבר על בעית המשחק ברחובות, או אם אתם נתקלים בבעיות דומות שלחו תגובותיכם אלינו ונשמח לפרסמן.

סרט בשכונה

בתחילת החופש הגדול פגשתי בשכונה מדינה מהעירייה. אחד הדברים שעשינו היה צפייה בסרטים ברחוב יגאל. הסרט הראשון היה עליד הבית של אמנון. בשכונה וחצי בערב הגיע המסרטי יחד עם השחקן אריה אליאס וכל הילדים שהתאספו במגרש ראו את הסרט "הילד מעבר לרחוב". אחר כך דברנו עם השחקן על הסרט. בתשכע דני

כתבים צעירים
ילדי השכונה
הנכם מחמנים לכתוב בעלון
במדור שהקדשנו עבורכם.

פינת עקרת הבית

מרי ממועדון אוהל.

בתחילת השנה, בראש השנה, אנו נוהגים לאכול דברים מתוקים. מנהג הוא בישראל לאכול פירות מתוקים "שתהא שנה מתוקה". ולטבלם בדבש "שתתחדש עלינו שנה טובה ומתוקה כדבש".

לכן, בחרנו הפעם במתכון עוגת דבש תוך תקווה שאכן תהא לנו "שנה טובה ומתוקה".

החמרים הדרושים:

- 4 ביצים
- 1/4 כוס סוכר
- 1/2 כוס דבש
- 1/2 כוסות קמח
- 1/4 כפית ציפורן
- כפית קינמון
- 1/2 כוס שמן
- 1/2 כפית אבקת אפיה
- 1/2 כפית סודה לשתיה

אופן ההכנה:

מערבבים ביחד: 1 כוס סוכר, 1/2 כוס דבש, 4 חלמונים (צהוב הכיפה) 1/4 כפית ציפורן וכפית קינמון.

אל התערובת הנ"ל להוסיף תוך כדי בחישה מתמדת עד לקבלת תערובת חלקה: 1/2 כוס שמן, 1/2 כוסות קמח, כפית אבקת אפיה ו-1/2 כפית סודה לשתיה.

בקערה נפרדת יש להקציף 4 החלבונים עם 1/4 כוס סוכר. את הקציף יש להוסיף לתערובת הנ"ל לאט תוך בחישה.

אופים בתנור בחום בינוני כ-1/2 שעה. כת א ב ו ן

המרשם הובא לדפוס בהמלצת איריס ק.

תשבץ

(4)	(3)	(2)	✻	(1)
				(5)
		(6)	✻	
	✻			(7)
				(8)
✻	(9)		✻	
				(10)

- מאותן
- שם רחוב וגם שחקן כדורגל בשכונה (שם פרטי)
  - מזון בשורי מבוקש מאד בשכונה + מרכז העצבים בגוף האדם.
  - פרי הדר שמברכים עליו כחג הסוכות ללא ראש וסוף.
  - אחד ממנהלי קבוצת הכדורגל של בני יהודה (שם פרטי).
  - שחקן כדורגל מפורסם מכני יהודה בשנות ה-50 (שם פרטי)
  - אות הנצחון + בהשאלה, תקוה. סכוי.

- מאותן
- רחוב, מרכז בשכונה
  - מרכז קהילתי חדש בשכונה
  - זמר מזרחי ידוע (ש"מ)
  - תבלין תימני פופולרי
  - אחד המזלות
  - מילת פליאה (בסלנג שכונתי)
  - בעריכת: מיכאל עמרני

מכתב לתיכוניםט

חבר יקר!

פונה אני אליך בקריאה רצינית להירתם למשימה חשובה והיא קידום השכונה - זה אולי נשמע רציני מידי, דבר שאינו יכול להעשות ע"י ברדדים, אך האמת היא שכל אדם יכול לתרום לסיבוכו כמשהו. ולקדם אותה אם הוא רק באמת רוצה בכך.

הבעיות בשכונת התקוה הן אמנם גדולות ומורכבות, אך בעית הבעיות שלדעתי קיימת היום, ואותה יש לתקוף קודם, היא האדישות שאליה נכנסו תושבי השכונה. אלה איבדו את המוטיבציה לשינוי איכות חייהם ולהתפתחות תרבותית-ערכית, הפכו להיות מכוונסים בתוך עצמם ועסוקים רק בפתרון בעיות קיומם היומיומיות - כלכלה ודיוור, ואת שאר הדברים החשובים (כגון: נקיזן סביבתי, איכות חיים, חינוך ותרבות), העושים את האדם ומעלים את ערכו ורדתו הם ונתנו. מדי פעם כשהם נזכרים בחסרון דברים אלו ובצורך לתקנם הם מתעוררים ומקימים קול צעקה חלושה, אך בסופו של דבר הם נרתעים ומשאירים את המלחמה בידי אחרים אנשים מחוץ לשכונה, שיכאבו את כאבם ויאבקו עבורם. נסיונות אלו של אנשים מחוץ לא יצליחו אם התושבים עצמם יגלו אדישות למצבם ולא יהיו מוכנים לעזור לעצמם - אדם חולה, הרוצה להבריא חייב להתמודד ולהאבק במחלתו ורק כך הוא יתחזק ויבריא. לכן אני פונה בעיקר אליך התיכוניםט, תושב השכונה, המייצג את הדור הצעיר שמחפש את עצמו, וחושב על התקדמות בחיים ועל הנתקת מהמצב שבו שרויים אנשי השכונה. דוקא אתה היושב כעת על ספסל הלימודים וקולט ערכים ורעיונות חדשים ומגבש לך את דעותיך בנושאי חברה ומדינה, אתה זה שמרד במוסכמות וחושב כיצד לתקן את העולם, צריך ללוות את רעיונותיך במעשים ולפעול לקידום אותם ענינים שנראים לך חשובים, אך בלתי מטופלים. אינני דורשת ממך לשנות עולם כיום אחד, אלא להתחיל בדברים קטנים אך חשובים, כסביבה הטב עית שלך, מעשים שאם יתבצעו ע"י נוספים מחבריך בכמה מקומות בשכונה, יהיה להם בסופו של דבר אפקט גדול. וכאן יש לי כמה רעיונות להציע לך שבהחלט ניתנים

לביצוע אך דורשים רגישות לנושא, איכפתיות מהמצב השורר ורחה התנדבות, ואלו אני בטוחה שיש לרבים מקרב התיכוניםטים אך הם זקוקים לדחיפה ועידוד. ואלה הן חלק מההצעות:

בנושא הנקיזן: על מנת להביא לשינוי בתודעת התושבים בשכונה בנושא הנקיזן הסביבתי יש צורך בדוגמא אישית ובהסברה, כאן אתה נכנס לתמונה, וזה בתנאי שלך עצמך יש תודעה ורגישות לנושא. הסברתך תעשה בכל מקרה שבו אתה נתקל בתושבים המשי לביים פסולת ברכים: כאן עליך לאזור אומץ, לפנות ולהעיר להם בצורה אדיבה וענינית על חשיבות הנושא ועל הצורך בשינוי המצב בשכונה. ישנם אנשים רבים ש' הבעיה הזאת מציקה להם אך הם נגררים אחרי אלה שלא איכפת להם, כאשר יהיה מישוהו שיעיר להם, רגישותם לנושא הנקיזן תגדל ובהתאם לכך תשתנה התנה' גותם.

או קדימה לעבודה ובהצלחה לכולנו.

בידידות אופירה.

בכיוע אך דורשים רגישות לנושא, איכפתיות מהמצב השורר ורחה התנדבות, ואלו אני בטוחה שיש לרבים מקרב התיכוניםטים אך הם זקוקים לדחיפה ועידוד. ואלה הן חלק מההצעות:

בנושא הנקיזן: על מנת להביא לשינוי בתודעת התושבים בשכונה בנושא הנקיזן הסביבתי יש צורך בדוגמא אישית ובהסברה, כאן אתה נכנס לתמונה, וזה בתנאי שלך עצמך יש תודעה ורגישות לנושא. הסברתך תעשה בכל מקרה שבו אתה נתקל בתושבים המשי לביים פסולת ברכים: כאן עליך לאזור אומץ, לפנות ולהעיר להם בצורה אדיבה וענינית על חשיבות הנושא ועל הצורך בשינוי המצב בשכונה. ישנם אנשים רבים ש' הבעיה הזאת מציקה להם אך הם נגררים אחרי אלה שלא איכפת להם, כאשר יהיה מישוהו שיעיר להם, רגישותם לנושא הנקיזן תגדל ובהתאם לכך תשתנה התנה' גותם.

בכל מקרה הנסיון כדאי, וככל שתגבר התודעה, כך גם תרשמונה תוצאות חיוביות.

הצעתי השניה גם היא דורשת רצון טוב ויוזמה אישית והיא להפוך את עצמך למדריך לילדי הרחוב שבו אתה גר, ילדים רבים מתנדדים משועממים ברחובות שליד ביתם מחוסרי ידע במשחקי-חברה או מחוסרי יכולת להתארגן בעצמם. תרומתך בנושא יכולה להיות גדולה אם תקדיש מס' שעות בשבוע כדי לארגן אותם למשחקים ולשיחות וכך גם תהפוך את עצמך לדמות חיובית שירצו להזדהות עימה ולחקות אותה.

הצעתי השלישית היא לרצינים ביותר ולבעלי יכולת ההתמדה בלבד, והיא תפקיד ה"חונך" - ישנם ילדים וצעירים רבים החסרים במשפחתם דמות חיובית להזדהות איתה, וכאן בא תפקיד החונך המשמש מעין אח גדול המבקר את הנער מפעם לפעם, משוחח איתו על נושאים שונים, מנסה לחפש לו תחומי התענינות מתאימים, עוזר לו בפתרון בעיות ומשגיח על התקדמותו בלימודים ותיפקודו החברתי. חונך כזה יכול בהחלט לשמש גם דוגמא טובה להורים חסרי ידע בנושא חינוך ודרכי התנהגות וכך להשיג מטרה כפולה.

"בית דני" - כגוף בשכונת התקווה מתכנן לעתיד הקרוב - 3 מפעלים גדולים וחשובים:

- * תזמורת "בית דני"
- * חבורת זמר
- * להקה שתעסוק בדרמה לשמה.

המערכת מודה לכל אלו שנענו לקריאתנו ושלחו לנו חומר. מפאת חוסר מקום לא ראו הדברים אור, בגליון זה. המשיכו לכתוב. כתובתנו: משרד מנהל השכונה רח' ברכיה 2.

נ.נ.

ירושלים, ד' בתשרי תש"ס
25 באוקטובר 1979

161-1-2

לכבוד

ירושלים

גב' פיקל הנכבדה,

הריני מאשר בהודעה אה קבלת מכתבך מיום ל' בתשרי תש"ס.
ראש-הממשלה ישמח כמובן לבקר אצלכם ולהיפגש עם המחללים
והידידים היקרים. עם זאת, העמט בעבודתו אינו מאפשר לו
לעשות כן בשבועות הקרובים. אגא תקשרי אתי שוב בעוד חודש
ראני סקוה שידוה מעט וטר בגין יוכל אז להיענות להזמנחכם
הטובה.

בכבוד רב ונבוכה,

י. קדישאי
מנהל לשכת ראש-הממשלה

RECEIVED
JAN 10 1954
U.S. DEPARTMENT OF AGRICULTURE
WASHINGTON, D.C.

TO: DIRECTOR, AGRICULTURAL
RESEARCH SERVICE
WASHINGTON, D.C.

FROM: [Illegible]

[Illegible body text]

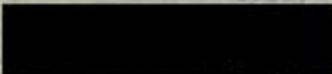
RE: [Illegible]

[Illegible signature and date]

ירושלים, ד' בתשרי תש"ס
25 באוקטובר 1979

161-1-2

לכבוד

ירושלים

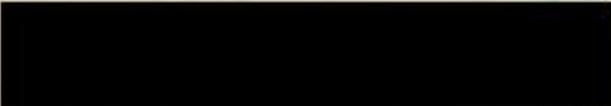
גב' פיקל הנכבדה,

הריני מאשר בתודה את עזרת סכתבך מיום ל' בתשרי תש"ס.
ראש-הממשלה ישמח כמובן לבקר אצלכם ולהיפגש עם המספילים
הידידיים היקרים. עם זאת, העמס בעבודתו אינו מאפשר לו
לעשות כן בשבועות הקרובים. אגב תחשבי אחי טוב בעוד חודש
ראוי מקרה שירוח מעט ורמי בגין יוכל אז להיענות להזמנתכם
השובה.

בכבוד רב ובנדיבות,

י. קדישאי
מנהל לשכת ראש-הממשלה

ל' תשרי תש"ס
21.10.1979

ירושלים

לכבוד
מר מנחם בגין
ראש הממשלה
ירושלים

כבוד ראש הממשלה מר מנחם בגין הי"ו
בנדון: שיקום חצר חורבת ר' יהודא החסיד בעיר העתיקה
ובית הכנסת "בית יעקב" הידוע כ"החורבה"
מספרכם 161-1-2

בהמשך להתכתבות בנדון משנת 1978, נשמח לחדש פנייתנו לכבוד
ראש הממשלה לפרוש חסותו לשיקומה מחדש של "נחלת האשכנזים" היא
חצר חורבת ר' יהודא החסיד, על מוסדותיה ומבניה, ברוח ישראל סבא
ולפי ששיקמו בזמנו אבותינו.

המניין הקיים מתפלל כיום בבית המדרש הישן "מנחם ציון" בחצר
החורבה מדי שבת בשפצו ובחגים בשמונה בבקר וכן יש להם שעור בתורה.
כן מתפלל ב"מנחם ציון" מניין ותיקין בראשות ר' זילברמן ומר אורי זוהר
ולומדים בו גם נערים. תקותנו שכול להמשיך ולהתפלל גם בבית הכנסת
"בית יעקב" (החורבה) שישוקם ויעמוד על תילו, במקומו (בורא עולם בזה
הקנין השלם הכבין).

מסרד הדתות המחלקה לבתי כנסת הקציבה "למנחם ציון" מאה אלף לירות
לריהוט ושיפוץ. אנשי המניין והמתפללים ולומדים מכספם עצמן התחילו
בשיפוץ.

נשמח אם ראש הממשלה יבקר במקום ויסוחח עם המתפללים ועם אנשי
הרובע היהודי של העיר העתיקה על בעיותיהם, ויהא להם לעזר.

בברכת חודש טוב

בכבוד רב ובתודה מאד

בברכה

העתק:

לר' בנימין לוין, שליט"א
(בן ר' ארי'ה לוין זצ"ל)

לר' מנחם פרלמן, גבאי המנין, בעיר העתיקה פיקל
רח תפארת ישראל 26

ר' אפרים כספי, רח' ארז 2

ר' יהושע פריימן, רח' אור החיים 1

ר' שמעון הויזמן, העיר העתיקה רובע יהודי

מר גרשון סלומון

מ"ל - חומר על ספר תורה שהוכנס לחצר החורבה "מנחם ציון" במטרה להיות
מועבר לבית כנסת לכשישוקם במהרה בימינו.

... (copy) ...
... 1978 ...
...

...
...

...
...
...
...

...
...
... 8-1-1978 ...

...
...
...

...
...
...

...
...
...

...
...

...

...

...
...
...

...
...
...

...
...

ב"ה

חיום יום חמישי, כ"ז אייר תשל"ט

שמחו את ירוסלים וגילו בה כל אוהביה
טישד אתה טעוש כל המתאבלים עליה
פצחו ורגנו את חורבת ירוסלים כפי נחם ד' עמו
(מתוך כתב שליחותו האד"ר ר' אברהם מאיר ב"ר ירמיה)

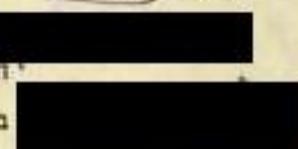
אברהם
ראש כנסת
או ימים האלו
התקוה לזאת
התקוה ישאל האל

זה היום עשה ד' - נגילה ושמחה בו
וטבו בניס לבבולם

הכנסת ספר-חורה לבית מדרש "מנחם ציון"
הראשון לתורה ולהפילה בתצר חורבת ר' יהודה הוסיד זצ"ל
בעיר העתיקה - לעדה האזכרה

הבנה

הח"ח נגלה לארץ מארצות הברית בזמן תשל"ז - 1970 על-ידי הרב ר' יצחק אילר
בן ר' נתן וחמט זצ"ל והרבנית פייגא לאה בת ר' יונה וסיינא גיטל מן זצ"ל
סרם בואם להאזק - בארץ בחל"א - 1971. ב"ה יום חמישי
מקהילתו בענסינהוירטס ומייפלסון פארק ג' ואיט סנטר (המרכז היהודי) התקין נא-אורח
להיות מוכנס לבית-הכנסת הגדול "בית יעקב" בחורבו ר' יהודה הוסיד זצ"ל
בזמאי טאם זה עדיין חרב יוכנס לבית המדרש "מנחם ציון" וחילה.
חנאי זה ב"ה מתקיים היום, כ"ז אייר תשל"ט.

אשר
ב"ה יום חמישי
אברהם
התקוה לזאת
התקוה ישאל האל
הבנה

הרב ר' יצחק אילר בן ר' נתן (ספריין-קרומפארק), דור רביעי לר' זלמן צורף
מצד אמו (בת ר' יצחק בן ר' אברהם שלמה זלמן צורף).

נולד בזמן הר"ב בחצר בתי רוטשילד בעיר העתיקה - בפטר א" אייר תל"ז למד
בעץ חיים ב "חורבה" וקבל סמיכות לרבנות מהרב ר' צבי פסח פרנק זצ"ל חבית-דינו
היה ב "חורבה" (התקין בית דינו אל ר' אמואל סלנט זצ"ל).

כהן כרב מזגיח בבית המדרש למצות "הלפריין" סרם צאחו מן הארץ אחרי מלחמת
העולם הראשונה (תרע"ח - 1918-1919).

למעלה מ-40 שנה היה רבה של קהלת בענסינהוירטס - ומייפלסון פרק וספרדיטע וול
(בית הכנסת בנוטו ספרד) שהוא ייסד.
חנים רבות היה פוסק בבית הדין של אמריקה.

סייע בהקמת מדרשים למוסדות צדקה וחיובות מירושלים בניו-יורק (כגון :
הישיבה הגדולה "מאה הערים" לחרב יוסף גרונן הורוביץ זצ"ל, לישיבת חיי עולם,
לישיבת המקובלים "שערי ימים" ועוד ועוד).

רעייתו מרת פייגא לאה הייתה בתו של ר' יונה מן, בן ר' יעקב מן, מבוננ ירוסלים
ומעסיק עובדים יהודיים בבנייה. אמה סיינא גיטל הייתה ידועה במעשי צדקה וחסד
לעניי ירוסלים ונעזרה בזאת במה שאלחה לה מארצות הברית וטבעמה הרבחה לעשות
טובים עניי ירוסלים בארץ ובארצות הברית.

בית המדרש "מנחם ציון"

הראשון למבנים האזקמו בידי ר' אברהם שלמה זלמן צורף, בחצר חורבו ר' יהודה
הוסיד זצ"ל, עם הצלת והוצאת נחלת האזכרנים (דיר איל סכנאז) מיד הערבים
האפסרה ללא כדין (בטענת חובות אל קהלת האזכרנים מימי ר' יהודה הוסיד בזמן
ת"א - תפ"א (1700-1720)).

נקרא "מנחם ציון" לאמור : זה ינחמנו מעצבוך ידינו
כינחם ד' ציון נחם חורבו ויה.

עם חידוש הישוב האשכנזי בעיר העתיקה בשנת תקע"ב (1812), בעירודו של הרב הראשי הספרדי חכם שלמה ב"ר משה סרויך, החלו פרנסי העדה האשכנזית לפעול על הצלת הנחלה, בראשות ר' מנחם מנדל מסקלוב תלמיד הגר"א (נפטר תקס"ט-1827) ר' אברהם שלמה זלמן צורף (נפטר תרי"א) ר' גלמה זלמן ספירא (נפטר תקצ"ט בטבריה) ר' שלמה ט"ח.

ר' אברהם שלמה זלמן צורף נסע למצרים, לאלכסנדריה, בוודות אייר והגיע לשם ב- 11 ביולי 1836 - סודות סיון (חודש שהו בקארנטינה (הסגר) בבירות) למוחמד עלי מצרים (הפחה מצרפת בעולמן), להשגדל ולקבל ממנו טוב רחמי על בעלות נכסי החצר על נחלת האשכנזים, ופסוד החובות הישנים על פי תשרות ימיים הנמצא אז בידי הערבים, מזמן קדום, למען יוכלו לבנות או בית הכנסת לאשכנזים ולקום או כל החצר על בניניה. כי מעת שובם לירושלים נאלצו להתפלל בימות וזול בזמנן (כי לא היה להם רשות לבית כנסת). בבית הכנסת " אור חיים " לר' חיים בן עטר, ובמחנות, בסוכה שהעמידה לרחותם הקהילה הספרדית, בחצר בין : בוני-כנסת שלהם (ר' מנחם מנדל מסקלוב התפלל בבית הכנסת " בית אל" של המקובלים). וכיוון שבראשית בואם לא היה להם מנין מלא, הגלים את המנין ילד קטן וספר תורה בידו, ויהודי מהעדה הפרסית בראש סימן טוב, שקבל מאז את קצבתו מהכולל האשכנזי (חלוקה).

הפך ה' הצליח ביד ר' זלמן צורף (לפי עדות בני דורו ר' יהוסף טרוצקין) והוא קבל כתב ביטול החובות ואיסור הבעלות על הנחלה ובית הכנסת שבה על יסודות קדומים. עזרו לו בפועל זה במצרים קונסולי פרוסיה - גרמניה וקונסול רוסיה. ברם, בירושלים עוד הערים המופתי קצייט, ור' זלמן צורף נאלץ להביא בפועל את הקונסול הרוסי לירושלים נאחה הבעיית והלך יום יום אל המחכמה על מנת להוציא מכתב אל המועל את דבר שאמרו אל מוחמד עלי. ואז, בי"ט אלול (שהיה גם יום פטירתו של ר' זלמן צורף זי"ע), זנקבר בוד"א בחצר קבר זכריה בן יהוידע הכהן הנביא השני) תקצ"ו חולו בטיהור ובפנינו יולי העפר זנערטו בחצר וחינצו חני מבנים לבנין אחד קבעוהו לבית מדרש וחנכהו בראש חודש שבט תקצ"ז עם הכנסת ספרי תורה אליו וקראו אתו : מנחם ציון. ועוד המתיכו לפעול ברצונם על הקמת הבית כנסת הגדולה.

ית סברה שבמקום זה הגל"ה הקדום למד. עם פעולה זו, והלה ראשית בנינה המפורסם אל הזורבה (מאז שהעריבים נרפזה בתפ"א-1720) הרחבתו ובנינו של הישוב היהודי במללו בירושלים ובארץ ישראל עד לימינו אנו.

כאז, כן היום, והמאמנאים נחררו וסודו את בית המקדש: אבוינו נחררו וסודו את נחלתם האשכנזית, היא חצר ר' יהודה וחסיד זצ"ל: ובנינו אנו, בימינו, בעזרת צור ישראל, נחררו וסודו את העיר העתיקה במלחמת שמו הימים.

אנו תקוה שבעתיד ד' יבנה ויעמוד על חלם גם בית הכנסת " בית יעקב" החרב (בית יעקב לכו ונלכה באור ד' ועל שם ברוך יעקב רוסטילד לעוד רבות בבנינו וליהודים), כמו הנאמר : " ונבנותה עיר על ואלה".

ואז יוכנס ל" בית יעקב" בחצר הזורבה, ספר-תורה זה, המופקד עתה בבית המדרש "מנחם ציון". ויהי רצון שגזכה בתקוות ישראל ושלמה במזוזה בימנו, ויבא ישראל בארצו במנוחת אמת, ילום ושלום, ותקום ונבנה.

חודשנו, ביה"כ"ג, שתפלליו ולומדיו למצד הדעות על עזרתו בייקום "המנחם ציון".

זה היום עשה ד' נגילה ונשמחה בו

ושבו בנים לגבולם
תנו כבוד לתורה

הכנסת ספר תורה

לבית המדרש „מנחם ציון” הראשון לתורה
ולתפילה בחצר חורבת ד' יהודה החסיד
בעיר העתיקה

הס"ת נשלח לארץ מארצות הברית בתש"ל-1970
מקהילת בנסנהוירסט ומייפלסטון פרק ברוקלין ניו-יורק
על ידי הרב ד' יצחק אדלר, דור רביעי לד' אברהם
שלמה זלמן צורף והרבנית פייגא לאה בר' יונה ושיינא
גיטל מן זצ"ל.

הטקס יתקיים ברצות ד' ביום ה' כ"ז אייר
תשל"ט בבית המדרש מנחם ציון בעיר
העתיקה (חצר החורבה) בשעה 6.00 אחה"צ

היציאה מרחוב בית ישראל 5, בשעה 5.00.

הקהל מוזמן לקחת חבל בשמחה

המשפחה

רשום

8

דושלים
Jerusalem
R 1 04241 T

לכבוד
ראש ממשלת ישראל
מר מנחם בגין
ירושלים

ארגון עולמי
 של ותיקי ילידי העיר העתיקה
 המרכז בירושלים
 ת.ד. 3729 - סל. 53672
 53467-

כחשובה נא להזכיר:
 מס' _____

בית ירושלים כ"א אלול תשל"ט 13.9.79

ירושלים
 L 2 X. 1979
 מס' 2-1-161

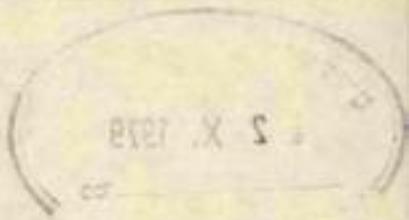
החבר מר יצחק ורדי
 או דיכ'ו. הוא שליח.

האצ"ל לשם כבודו בעיר העתיקה בירושלים האזק ובאזק מס' 161
 ב 16.1.79 נאמר שבעמנו ואלה לעון כפי הדין ושי הוא... בתלונתם לכתובת
 לא נבטת תשלום. גם לכו תשלם ונא לזכור הדין ושי אנו אנו... מס' 161

בתשובה לתעורר את גאון העוסק בפיכא את השופט אליהו רבין
 ועל הוחזק. אמרו שבעמנו אע"פ שיש תיוב עם באמתק על כל
 הנזיות וזו קראם וקדם זאת. אז שמויה רבין עד היום לא מצא אנשי
 אפילו יצאנו. היום ירד הפד בעמ נתיב בבירוריה. לזכור את אלה נייאו
 אריותה גוף הנשתי שובק יתכן היינו. לזכור ולזכור אהיון שתי
 רבין רשם אצו נמאס לאחיה. בעמני שאל תפארי לני בדיא אלא
 אינר ע"פ רבין רבין אהובת אנו של פלוגיה בעייה. וזכי לני לפי
 נפיקר ונפיקר אק אל אן אצא כי יחיי הון בעמנו. נקיו מנהיג
 ואל רבין אקל לני דאמני ונתן ועמנו אצא של לניא רשם שתי אצא
 בנקות אשתי

היום נתקן שש הדיא נתיב מס' 161
 בהספנות זאת כפיכ'ו מס' 161
 ד"ר ר"ה. אצמנו מס' 161 מס' 161
 כע"ר ונתקן ירושלים. אולם בציון רשם היום את ארבעת על אצמנו
 הנינו בהמא. עד אמת תאמנו מס' 161 מס' 161
 הנינו שבעמנו בעמנו ונאלי ונאלי רשם הנינו מס' 161 מס' 161

1927
X S

45

לרבות
כה אמר ביהמ"ד.
לשבת ה' קריאת-תורה
ירושלים

ארגון עולמי
של ותיקי ילידי העיר העתיקה
המרכז בירושלים

ת.ד. 3729 - טל. 53672 534677

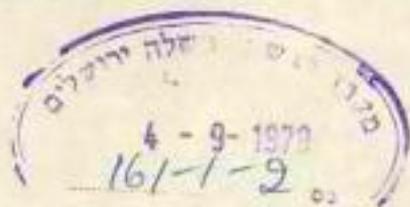

לשכת שר הדתות

ב"ה, די אלול תשל"ט
27 באוגוסט 1979
2909/6

161-1-2

אל: מר י. קדישאי
מנהל לשכת ראש הממשלה.

מר קדישאי הנכבד,

בתשובה למכתבך מח' באב תשל"ט (1.8.79). משרד הדתות
עושה כמיטב יכולתו לעזור לישיבות ולבתי כנסת הנבנים
ברובע היהודי, וכן לישיבות המנסות לחזור ולתפוס בשאר
רובעי העיר העתיקה.

בברכה,

דדון משה

עוזר השר

משרד הרווחות

המנהל הכללי

רחוב יפו 100 ירושלים 9100

ידי המנהל

המס' 22000

לשכת שר הרווחות

לכבוד

מר י. קדישאי

מנהל לשכת ראש הממשלה

משרד ראש הממשלה

הקריה

ירושלים

ירושלים, ח' באב תשל"ט
1 באוגוסט 1979

161-1-2

אלו: ש"ר הביטוי והשיכון
ש"ר הוצאות
ש"ר המניס ויו"ר ועדת השירים לענייני ירושלים

רצ"ב לתשדמת-לכנס העתק מכתב שקיבל ראש-הממשלה מוסיבניס
הראשיים לירושלים באלאל זולטי ושלום מנאש ומר ניסן א.
טוקציינסקי, יו"ר המועצה הציבורית לשיקום בתי הכנסת ומוטדות
החורה והתמד בעיר הקפיקה.

אודה לכנס אם תואילו להודיעני מה להשיב להם.

ב כ ר כ ה ,

י. קדיטאי
מנהל לשכה ראש-הממשלה

ירושלים, ח' באב תשל"ט
1 באוגוסט 1979

161-1-2

אלו: שר הבינוי והטיבון

שר החינוך

שר הפנים ויו"ר ועדת השיים לענייני ירושלים

רצ"ב להסדמת-לבטת התקן מבטח שקיבל ראש-הממשלה מהרעבנים
הראשיים לירושלים בצלאל זולטי ושלום משהש זמר גיסן א.
טועצוגסקי, יו"ר המועצה הציבורית לשיקום בתי הכנסת ומספרות
התורה והתפסי בעיר הכתיקה.

אודה לכם אם תואילו להודיעני מה להשיב לכם.

בברכה,

י. קדימטוי
מנהל לשכת ראש-הממשלה

1942

10-1-42

THE UNITED STATES OF AMERICA
DEPARTMENT OF THE INTERIOR
BUREAU OF LAND MANAGEMENT

WHEREAS certain lands owned by the United States of America are situated in the State of California, and it is the policy of the United States to dispose of such lands to the public in the best interest of the Nation;

and whereas certain lands are situated in the State of California,

10-1-42

BY ORDER OF THE SECRETARY OF THE INTERIOR
WALTER C. BROWN, JR.
Assistant Secretary

ירושלים, ה' באב תשל"ט
1 באוגוסט 1979

161-1-2

לכבוד
הרבנים הדגולים יעקב בצלאל זולטי
ושלום משאש
הרבנים הראשיים לירושלים
וסר ניסן א. טוקצ'נסקי, יו"ר
המועצה האיבוריה לשיקום בחי-הכנסת
ומוסדות התורה והחסד בעיר העתיקה
ח.ד. 13
ירושלים

סורינו ודבותינו הנעלים,

מכתבכם אל ראש-הממשלה מיום כ' בסיון תשל"ט, שנשלח
(לפי הודעת הדאר) בכ"ז בתמוז תשל"ט, הגיע לפשרינו ביום ב'
במנחת אב.

מובן מאליו שהמכתב יובא לעינינו של ראש-הממשלה עם החלטתו
ושבו למשרד, אני מקווה בימים הקרובים.

אני מוצא לנכון להעביר העתקים מהמכתב לשני הבינוני והשיכון,
לשני הדתות ולשני המגזרים, המכהן גם כיו"ר ועדת השדים לעניני ירושלים.

בכבוד רב ובברכה,

י. קדישאי
מנהל לשכת ראש-הממשלה

1945, 10-10-45
10-10-45

10-10-45

10-10-45
10-10-45
10-10-45
10-10-45
10-10-45
10-10-45
10-10-45
10-10-45
10-10-45

10-10-45

10-10-45
10-10-45
10-10-45

10-10-45
10-10-45

10-10-45
10-10-45

10-10-45

10-10-45
10-10-45

ירושלים, ה' באב תשל"ט
1 באוגוסט 1979

161-1-2

לכבוד
הרבנים הדגולים יעקב כאלאל זולטי
רשום מטאט
הרבנים הראשיים לירושלים
רמי ניטן א. טוקצ'נסקי, יו"ר
המועצה הציבורית לשיקום בתי-הכנסת
ומוסדות התורה והחסד בעיר העתיקה
ת.ד. 13
ירושלים

מדינו וריבוינו הנעלים,

מכתבכם אל ראש-הממשלה מיום כ' בסיון תשל"ט, שנשלח
(לפי חותמת הדאר) ככ"ו בתמוז תשל"ט, הגיע למשרדנו כיום ב'
במכתם אב.

מוכן מצדנו שהמכתב יובא לעיניו של ראש-הממשלה עם החלטתו
שרובו למשרד, אני מקווה בימים הקרובים.

אני מודא לנכון להעביר העתקים מהמכתב לשר הבינוני והשיכון,
לשר הדתות ולשר הפנים, המכהן גם כיו"ר רעדת השרים לעניני ירושלים.

כבוד רב וכברכה,

י. קדישאי
מנהל לשכת ראש-הממשלה

1944, 10/10/44

10/10/44

10/10/44

10/10/44

10/10/44

10/10/44

10/10/44

10/10/44

10/10/44

10/10/44

10/10/44

10/10/44

10/10/44

10/10/44

10/10/44

10/10/44

10/10/44

10/10/44

10/10/44

10/10/44

10/10/44

10/10/44

10/10/44

המועצה הציבורית לשיקום בתי הכנסת
ומסדות התורה והחסד בעיר העתיקה
ירושלים תוכ"א
בגשיאת הרבנים הראשיים לירושלים

ב"ה כ" סיון תשל"ט

לכבוד
ראש הממשלה, מר מנחם בגין
ירושלים.

מכובדנו מאד נעלה,

הרב ניסן אהרן טוקצ'נסקי י"ד ומזכיר

יודעים אנו יפה את המעמסה הכבדה המוטלת עליך בימים גורלים אלו, אולם בכל זאת אנו מרשים לעצמנו להסנוח את השוכת לכך לדאגתנו על עתידן של הקדשות היהודיים בירושלים העתיקה.

מר גדליה שריבר, סגן יו"ר

הרב יצחק שוב, סגן מזכיר

מלאו 12 שנה לשחרורה של ירושלים שבין החומות, מידי השלטון הירדני. לצערנו נאלצים אנו לקבוע שלא נעשה די הצורך לשיקום הישוב היהודי בירושלים העתיקה, וברצוננו לדון בשתי נקודות חשובות ביותר:

ע"ד יאב טפרברג, מזכיר

ע"ד יוסף דהיק, מזכיר

(א) חידוש מוסדות הצבור ברובע היהודי.

הרב יצחק ריזנטל

הרב שמעון בוקשטן

עד למלחמת תש"ח היו קיימים מספר ניכר של מוסדות צבור, מוסדות תורה וחסד ברובע היהודי. השלטון המנדטורי, שנקט במדיניות טכונת להדיקת רגלי היהודים בירושלים בכל השמחים, גרם לרדודלם של המוסדות היהודיים בתוך החומות, טרביהם נאלצו לעקור אל מחוץ לחומות, אולם מספר מוסדות הוסיפו לפעול בתחומי הרובע היהודי עד למלחמת תש"ח, ומתם שפעלו גם בחקומה המצור, שהוטל ע"י הכנופיות על הרובע והושביו, ממש עד לנפילתו של הרובע, כאשר הושביו ומגיניו הלכו כשבי.

מר עקיבא אזולאי

הרב שמואל טאולוז

הרב משה עקיבא דרוק

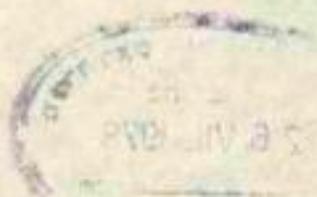
היינו בטוחים כי עם שחרור ירושלים שבין החומות ייעשה כל מאמץ להפעלתם מחדש של מוסדות הצבור שפעלו בתוך החומות, יחד עם איכלוסו המחודש של הרובע היהודי, אולם למעשה הופקעו ההקדשות היהודיים, ורק היהודיים והפעלתם המחודשת כמעט שאינה ניתנת לביצוע.

הרב דוד פרינקל

הרב אברהם שרים

אין אנו מחלטים בפעילותם של משרדי הממשלה הנוגעים בזכר, משרד השכון והחברה לפיתוח ירושלים העתיקה, במאמציהם לשיקום מבנים בתחומי הרובע, אולם לא ננקטה הפעולה הדרושה לשיקום מוסדות הצבור.

1948
The Office of the Director,
Bureau of Education for the
Handicapped.

Dear Mr. [Name],

I am pleased to inform you that your application for a position of [Title] in the [Department] has been received and is being processed.

Your qualifications for this position are excellent and we are confident that you will be a valuable asset to our organization.

RECOMMENDATIONS

During the past [Time Period], you have demonstrated a high level of performance in your current position. Your work is thorough, accurate, and completed in a timely manner. You have also shown excellent communication skills and a strong ability to work with others.

It is my pleasure to recommend you for the position of [Title]. I believe you have the necessary skills and experience to excel in this role.

If you have any questions or need further information, please contact me at [Phone Number].

אמנם שוקם בית הכנסת רבי יוחנן בן-זכאי ונבנו מבנים מיוחדים לישיבת "פורת-יוסף" ולישיבת הכותל, אולם הפרוץ מרובה על העומד, הממשלה נדרשת איפוא להפנות את המבנים הדרושים לשיקום מוסדות הצבור, שעדיין עומדים בחורבנם, השלדים של בית הכנסת הגדול בחורבת רבי יהודה החסיד, ושרידי חורבותיו של בית הכנסת "הפארת ישראל" - עדות הם למחדל שאין להשלים אתו, וזוהי רק דוגמא לחוסר המעש בנושא זה.

הרב יוסף אהרן טוקצ'נסקי י"ד ומזכיר

מר גדליה שרייבר, סגן י"ד

הרב יצחק שרב, סגן מזכיר

ע"ד ואב ספרדינג, מזכיר

ע"ד יוסף דויק, מזכיר

הרב יצחק רחנטל

הרב שמעון בוקשמן

מר עקיבא אזולאי

הרב שמואל שאולון

הרב משה עקיבא דויק

הרב דוד פרינקל

הרב אברהם שרים

אין אנו באים לחפש אשמים במחדלי העבר, אלא להציע את נכונותינו להטות שכס כמאמץ להחזיר את עטרת ירושלים ליושנה, ובשלב ראשון הפעלה מוסדות הצבור שהיו קיימים בתחומי הרובע, ולפי הרוח המקורית מקדמת דנא.

ב) הצלת הרכוש היהודי בשטחים שמחוץ לרובע היהודי.

אם האמצעים לשקום המבנים בתחומי הרובע היהודי ראויים לשבח, הרי שלא נעשה דבר להצלת ההקדשות היהודיים המצויים מחוץ לרובע היהודי. חוששים אנו כי הזמן פועל לרעתנו ויש צורך בפעולה מזרזת להצלת ההקדשות היהודיים.

במשך מאתיים השנה האחרונות היווה הישוב היהודי רוב מנין של האוכלוסיה בירושלים. בשעה לא הצטמצם הישוב בתחומי הרובע היהודי, מספר רב וניכר של מוסדות היו בשטח הרובע המוסלמי ופהם גם כרובע הנוצרי.

השלטון המנדטורי הצליח, לצערנו, לדחוק את הישוב היהודי ולצמצמו לתחומי הרובע היהודי. בעקבות הפריעות שחזרו ונסנו, נאלצו היהודים לעזוב את בתיהם ומוסדותיהם שנמצאו מחוץ לרובע היהודי. בטוחים היינו כי לאחר שחרור ירושלים וסיפוחה לשטח מדינת ישראל יינקטו כל האמצעים להחזרת ההקדשות היהודיים הגזולים לבעליהם ולהפעלת מוסדות הצבור במקומותיהם הראשונים, דבר שיתרום להתחבת החום המושב היהודי ולצערינו לא נעשה דבר.

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

המועצה הציבורית לשיקום בני הכנסה
ומוסדות התורה והחסד בעיר העתיקה
ירושלים תוכב"א
בנשיאות הרבנים הראשיים לירושלים

ב"ה

- 3 -

כאמור, לא הוחל כלל בביצוע, למרות פניותינו לגורמים הנ"ל, ולכן
אנו חוזרים ומבקשים, שמשרד השיכון יעביר את ביצוע השיקום של מוסדות
הציבור להנהלות הציבוריות של המוסדות, דבר שיחרום להחשת הביצוע
וכן לשם הכטחת צביונם המקורי, שהיא נקודה חשובה ביותר.

סבורים אנו כי הנושא שהועלה על ידינו די חשוב כדי להצדיק את
התערבותך האישית. רצוי שכבודו יואיל לקבוע פגישה עמנו, בה נביא
הצעות לפתרון הבעיה לכבוד ישראל ולכבודה של ירושלים - עיר
קדשנו ותפארתנו.

בכבוד רב

ובברכת התורה מעיר ציון וירושלים,

מ' אלמנסיסקי
שלום משאט,

יעקב בצלאל זולטי,

הרבנים הראשיים לירושלים, נשיאי המועצה

ניסן א. טוקאינסקי,
יו"ר

רב ניסן אהרן טוקאינסקי יו"ר ומזכיר

מר גדליה שריבר סגן יו"ר

הרב יצחק שוב סגן מזכיר

ע"ד זאב ספרברג, נזכר

ע"ד יוסף דחיק, נזכר

הרב יצחק ריזנטל

הרב שמעון בוקשפן

מר עקיבא אזולאי

הרב שמואל שאולזון

רב משה עקיבא דרוק

הרב יוד פרינקל

הרב אברהם שרים

... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

57

לכבוד
ראש הממשלה
מר מנחם בגין
ירושלים

הרבנות הראשית לירושלים והמחוז
המועצה הרתית ירושלים

רחוב החבצלת 12 - ת.ד. 13 - ירושלים

ד.ת.
25 -07-1979

נבדק

Jerusalem,

12th. July, 1979.

161-1-2 ✓

169-13

Rabbi Dr. Jacob S. Kassan,
Chief Rabbi of the Syrian and
Near Eastern Jewish Comm. in America,
2030 Ocean Parkway,
BROOKLYN, N.Y. 11223,
U.S.A.

Dear Rabbi [REDACTED]

I wish to acknowledge with thanks
receipt of your letter of June 10 1979 to the Prime
Minister, and to advise you that its contents have
been brought to his attention.

With best wishes,

Sincerely yours,

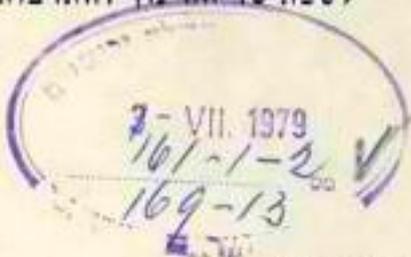
Miss Yona Klimovitzky
Personal Assistant to the
Prime Minister

לשכת שר החינוך והתרבות

ב"ה ו' בתמוז תשל"ט

1 ביולי 1979

לכבוד

מר יחיאל קדישאי

מנהל לשכת ראש הממשלה.

שלום רב,

שר החינוך והתרבות נתבקש בעת ביקורו בארה"ב להעביר

את הרצ"ב-169-13.

בברכה

זבולון אורלב

מנהל לשכת השר

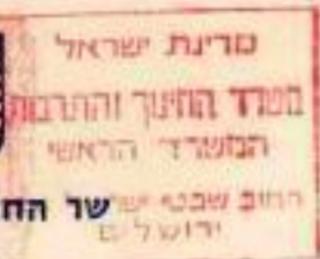
Every day is a new beginning

[Faint, illegible text, possibly a signature or title]

[Faint, illegible text, possibly a date or address]

[Faint, illegible text, possibly a subject line or header]

[Faint, illegible text, possibly a signature or name]

שר החינוך והתרבות

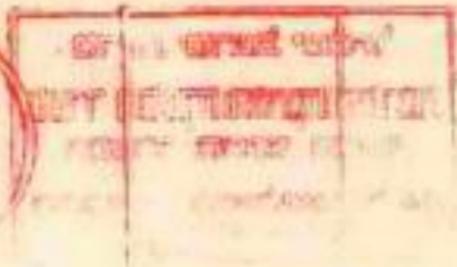
לכבוד

מר יחיאל קדישאי

מנהל לשכת ראש הממשלה

ירושלים.

RECEIVED

A

משרד הרבנות

לימודי סודיא ועדות המורה בארצות הברית

Rabbinical Council

OF THE SYRIAN & NEAR EASTERN JEWISH COMM. IN AMERICA

2030 OCEAN PARKWAY • BROOKLYN, N. Y. 11223

June 10, 1979

3-VII. 1979
101-1-2
169-13

- RABBI JACOB KASSIN
- RABBI ABRAHAM B. HECHT
Shaare Zion Cong.
- RABBI ZVULUN LIEBERMAN
Shaare Torah Cong.
- RABBI SION MASLATON
Abi Ezer Cong.
- RABBI SAUL KASSIN
Magen David Cong.
- RABBI HAIM BENOLIEL
*Magen David Cong.
of Ocean Parkway*
- RABBI HALFON SAVDIE
Cong. Ahava Ve'ahva

His Excellency
Menahem Begin
Prime Minister
Jerusalem, Israel

Re: Gihon Project
for the irrigation
of the Judean desert & Arava

Dear Prime Minister Begin:

As you may know, the leading Cabalistic authority, Rabbeinu Haari z'tl, revealed to his disciples that the restoration of the diverted waters of the Gihon Spring as an overflowing river, outside the Hezkiah Tunnel in the City of David, back to the original stream of the Upper Pool of Shiloah, would herald the beginning of the redemption of our people.

Please be advised that our community is prepared to finance the above project in cooperation with the Government of Israel.

We urge you to take this important matter into serious consideration and to help us in carrying out this historic undertaking.

We pray with confidence that the Gihon Project will be a full success, "For in the wilderness shall waters break out, and streams in the desert. And the parched land shall become a pool, and the thirsty ground, springs of water; ....." "Therefore with joy shall ye draw water out of the wells of salvation."

Respectfully yours,

Abraham S. Dwek
Secretary-General

Dr. Jacob S. Kassin
Chief Rabbi of the
Syrian & Near Eastern
Jewish Comm. in America

7 עמ' 10
13.7.79

c.c. Hon. Albert J. Massry, Milano,
Director-designate, Gihon Project.

Sponsored by:

Shaarei Zion Congregation - Abi Ezer Congregation - Magen David Congregation - Shaare Torah Congregation
Congregation Magen David of Ocean Parkway - Congregation Ahava Ve'ahva

1950

Statement of

OF THE

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

Jerusalem May 16, 1979.

161-1-2 ✓ 830-4

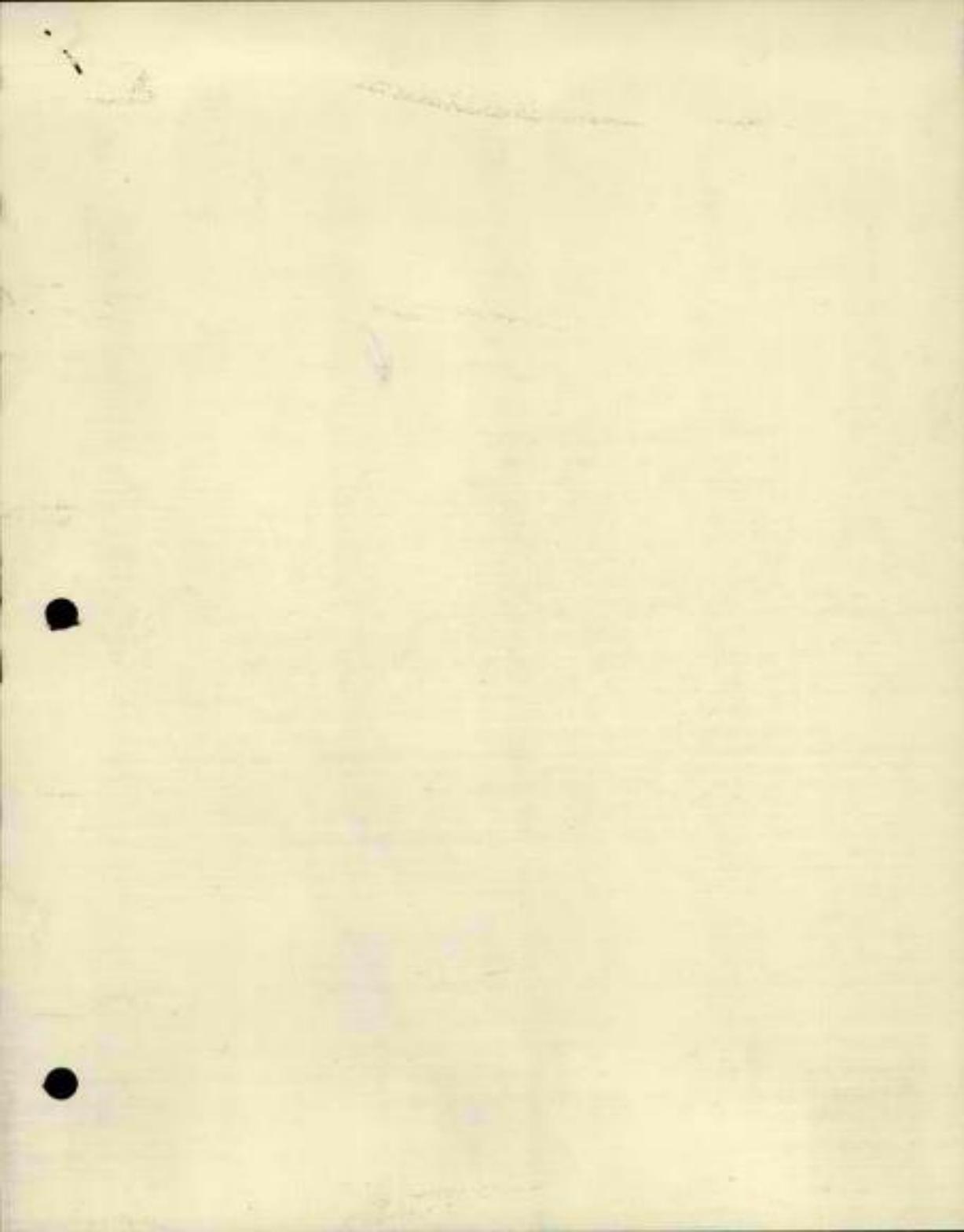
Dear Professor Chhman,

I wish to acknowledge with thanks receipt of your letter and enclosure to the Prime Minister, dated April 11, 1979, and to advise you that their contents have been brought to his attention.

With best wishes,

Sincerely yours,

Yehuda Avner
Adviser to the
Prime Minister

A (for 4/11/79)

April 11, 1979

101-1-2 ✓
930-4

To the Prime Minister of Israel
Menachem Begin
Knesset of Israel
Jerusalem, Israel

Dear Mr. Prime Minister:

Now, with the Egyptian negotiations basically concluded, what looms on the horizon is the battle of Jerusalem. I thought, therefore, that you might be interested in knowing about my suggestions to the Company for Reconstruction and Development. What I am proposing seems very necessary in securing settlement of and access to the Jewish Quarter of the Old City and in strengthening the Jewish presence in that part. Perhaps you can see to it that my suggestion is carried through.

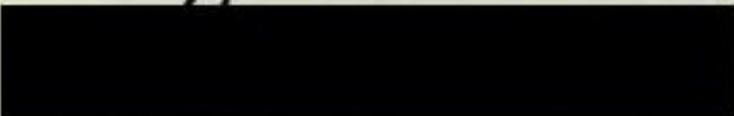
In addition, I would find it desirable that important visitors, especially from the United States, be shown not only the Yad Va-Shem, but also the Jewish Quarter, the Synagogues and the West Wall - for symbolic reasons, as you might say.

I am attaching a comment on a different topic, concerning the Falashas of Ethiopia. The utmost effort should be undertaken, including airlift, to bring those of them that can be rescued to Israel. Here is a moral responsibility of the highest order. At the same time, Israel would gain an industrious work-force, especially suited for agricultural settlement.

I would be happy if I could hear from you about the above points.

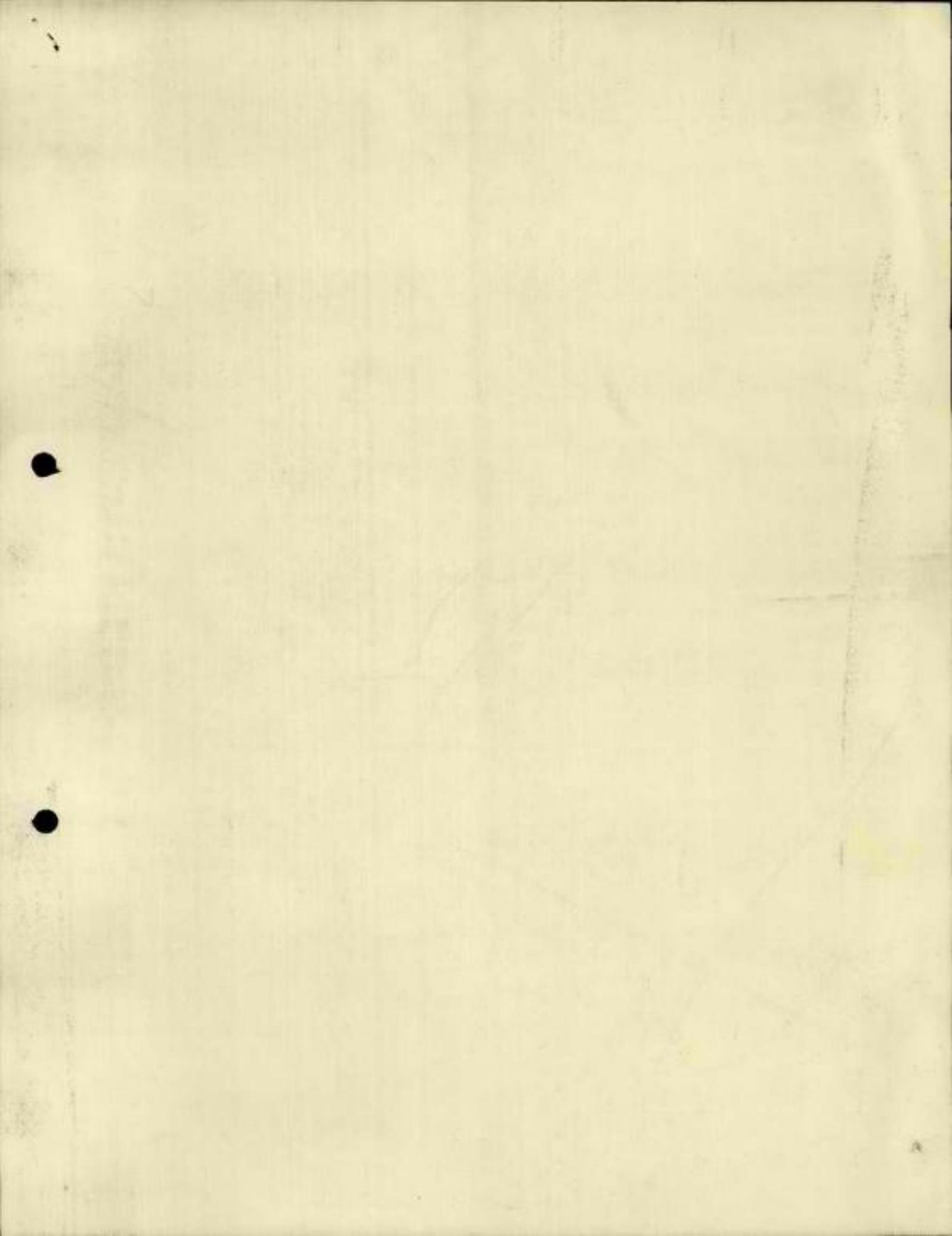
With kindest regards and good wishes,

Sincerely,

WHC/rv

201R
5/1/79

ירושלים, ט"ו בטבת תשל"ט
15 בינואר 1979

161-2

לכבוד

א פ ר

מר [redacted] הנכבד,

הייני מאשר בחודש את קבלת מכתבך, המסומן בתאריך ה-2
בינואר 1979, אשר נשלח אלינו ב-9 בו (לפי חותמת הדאר)
והגיע ללשכתנו ב-12.

הנאמי את מכתבך אל שולחנו של ראש-הממשלה; הוא יקרא
אח דברייך, כסובן, בחשומת-הלב, להם ראויים.

בכבוד רב,

י. קדישאי
מנהל לשכת ראש-הממשלה

1950
1951

1952

1953
1954
1955

1956

1957
1958
1959

1960
1961
1962

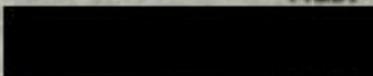
1963

1964
1965

ירושלים, ט"ז בטבת תשל"ט
15 בינואר 1979

161-2

לכבוד

י.ו.ר.

מ"ר [redacted] הנכבד,

היינו מאשר בתורה את קבלת מכתבך, המסומן בתאריך ה-2
בינואר 1979, אשר נשלח אלינו ב-9 בו (לפי תחמת הדאר)
והגיע ללשכתנו ב-12.

הכאתי את מכתבך אל שולחנו של ראש-הממשלה; הוא יקרא
את דברייך, כמובן, בתשומת-הלב, להם ראויים.

בכבוד רב,

י. קדישאי
מנהל לשכת ראש-הממשלה

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
5-1-1

1952
BY THE BOARD OF TRUSTEES
THE UNIVERSITY OF CHICAGO
5-1-1

UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO LIBRARY
5-1-1

UNIVERSITY OF CHICAGO LIBRARY
5-1-1

UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
5-1-1

2.1.79

לכב' מר מנחם בגין
ראש ממשלת ישראל
(בתושב דאג'ר ת"א)

15.1.79

הגנבי סטודנט להגדת אלקטרוניקה באוניברסיטת ת"א, בן 23, גר ביפו, שאכפת לו מן הנעשה בעירו ושפעולם לא כתב אף מכתב אליך או אל אישיות ציבורית אחרת.

צעד אותי מאוד לשמוע ברדיו על דבר התערבותך בנושא הקואליציוני בעירית תל - אביב.

באופן כללי אנני שבע רצון ממך וממשלתך: מצבנו המדיני הדרדר, מצבנו הכלכלי במרד תלול, ואם פעם יכולת לטעון שכל זה בגלל הירושה שקיבלתם, הרי אני מפחד להרהר בירושה שאתם תשאירו. אתה טוען שהעם בחר בך בתהליך דמוקרטי ואתה מייצג את רוב העם וזה מה שקובע. עמך הצדק. אתה אמנם נבחרת (בעבר) ע"י חלק ביכר מהעם ובתוספת כל מיני הסכמים קואליציוניים (על חשבון בוחרים ובוחרים מפלגתך). אבל זוהי הפוליטיקה ואין מה לעשות. הדבר היחיד שיהיה ניתן לעשות זה לא לבחור אותך ואת מפלגתך בבחירות הבאות - והרושם שלי הוא שזה מה שיקרה. אותנו, על כל פנים - אותי, ניתן לסדר רק פעם אחת.

מה שחורה לי יותר זה מה שקורה במקום מגורי - תל-אביב-יפו. בבחירות דמוקרטיות נבחר מר שלמה להט לראשות העיר, וכן הצליח להרכיב קואליציה שיש לה רוב ללא הדתיים. בהחלטה שנתקבלה, ושיש לה רוב (מועט, אבל זה עדיין רוב), הוחלט לפתוח את התיאטרות ביום שישי בערב. וראה זה פלא: אותן מפלגות דתיות שהתגאו בזה שהן לשון המאזניים - מצאו את עצמן כמשקולות חסרות משקל. אבל אל נשכח כי רוב הוא רוב, והחלטת הרוב קובעת (כך גם אתה טענת).

מפליא אותי, אם כן, דבר התערבותך בנושא. אמנם אתה ראש ממשלת ישראל. אך עם כל הכבוד לך ולמסרתך (ולמרות שאינני מעריך אותך בתור ראש ממשלה אני מעריך אותך בתור אדם חכם ופיקח) - אל נא תשכח כי נת"א אתה תושב מן המניין. זה אומר שהיתה לך זכות ביום הבחירות לבחור בנציגך לעיריה, ואין לך כל זכות להתערב בנעשה בעיריה (אלא אם כן תציג את מועמדותך למועצת העיר).

בקשר לדתיים - הם הראו טוב את פרצופם האמיתי, וכבר היום בנוקר שמעתי ברדיו על איומים מצידם לפרוש מהממשלה בגלל מה שנעשה בת"א. אכן, אחריות לאומית יוצאת מגדר הרגיל, ובמיוחד בשעות קשות אלה שאנו עומדים בהן עכשיו.

בימים אלה של מצב הגובל באדישות או חוסר יכולת להתמודד עם הנעשה, קם גבר ושמו להט, ומראה דמוקרטיה מהי, ללא משוא פנים, וללא שיקולים קואליציוניים ושיקולים חברתיים. (אם יעשה סקר בטוחני שרוב תושבי ת"א יסמכו ידיהם על החלטתו). רצוי, לדעתי, שישמש דוגמא.

האם גם אתה גבר, מר בגין? האם גם אתה יכול ללמד פרק בהלכות דמוקרטיה? האם תכנע ללחץ הדתיים (וזו הדרך הקלה) - או שתבחר בדרך הקשה (והצודקת)? אני מקווה שתבחר באחרונה.

הייתי מעוניין לקבל תשובה ממך (ממך אישית-ולא ספקיד זוסר או בכיר שלך) ולדעת מה אתה חושב על דבריי (כדונתי - אם אתה ראש ממשלת העם או ראש ממשלתו של כל אחד ואחד).

בבכר רב,

העתק: מר שלמה להט, ראש עירית ת"א

SECRET
CONFIDENTIAL

[Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page]

[Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page]

[Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page]

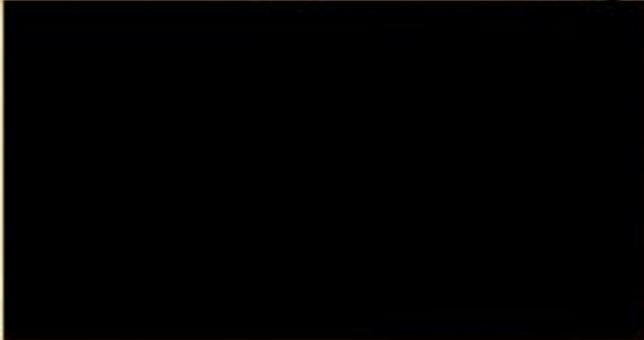
(23)

28

הנה נאמר
לפי דברי

החכם לומר

לפי דברי

ק.ד.ה.

11-01-1979

נבדק

ירושלים, י"ז בשבט תשל"ט
14 במרואר 1979

161-1-2

אל: יו"ר ועדה השניים לעניני ירושלים
ראש העיר ירושלים

רצ"כ לחשומה-לבכס העתק מכוחם של נד
וחבריו, קבוצת אמנים, אומנים וכעלי עסקים מהרובע היהודי
בירושלים, אל ראש-הממשלה.

כ כ ר כ ה ,

י. קדימאי
מנהל לשכת ראש-הממשלה

ירושלים, י"ז בשבט תשל"ט
14 במרואר 1979

161-1-2

אל: יו"ר ועדה האיים לעניני ירושלים
ראש העיר ירושלים

רצ"ב לחשומה-לבכח העוק מכחכח של כד
וחכריר, קכוצת אמניס, אומניס ובעלי עסקיס מחירובע היהודי
בירושלים, אל ראש-הממשלה.

ב כ ר כ ח ,

י. קדישתי
כנחל לזכח ראש-הממשלה

RECEIVED, THE BANK OF AMERICA
AT NEW YORK CITY

5-7-1917

THE BANK OF AMERICA
NEW YORK CITY

THIS CHECK IS PAYABLE TO THE ORDER OF THE BANK OF AMERICA
NEW YORK CITY, NEW YORK, BRANCH OFFICE, 100 WALL STREET, NEW YORK
CITY, N. Y.

5-7-1917

THE BANK OF AMERICA
NEW YORK CITY

ירושלים, י"ז בשבט תשל"ט
18 בפברואר 1979

161-1-2

לכבוד

[REDACTED]
הרובע היהודי
ירושלים

מר מזרחי הנכבד,

מכתבך, התחוס גם על-ידי ידידיך - שבניך, מיום כ"ב
בשבט תשל"ט, הגיע ללשכתנו רק ביום י"ד בשבט תשל"ט והרנח
על שולחנו של ראש-הממשלה, לקריאתו. והיינו בזה לאשר בתודה
את קבלתו.

מרבך מאליר, מר מזרחי הנכבד, כי העברנו העתקים מפנייתכם
אל שני המנים - יו"ר ועדת השיים לעניני ירושלים ואל ראש העיר,
מר טדי קולק.

ב ב ר כ ה ,

י. קדישאי
מנהל לשכת ראש-הממשלה

ירושלים, י"ז בשבט תשל"ט
18 בפברואר 1979

161-1-2

לכבוד

[REDACTED]
הירובע היהודי
ירושלים

שר מזרחי הנכבד,

מכאן, החתרם גם על-ידי ידידיך - שכניך, מירם כ"ב
בשבט תשל"ט, הגיע ללאמנו רק ביום י"ז בשבט תשל"ט והונח
על שולחנו של ראש-הממשלה, לקראתו. והיינו בזה לאשי בתורה
את קבלתו.

טובך טאליר, שר מזרחי הנכבד, כי העברנו העתקים מפנייחכם
אל שר הפנים - יר"י ועדת העיים לעניני ירושלים ואל ראש העיר,
שר מדי קולק.

ב ב ר כ ה ,

י. קדיטאי
מנהל לשכה ראש-הממשלה

אמרתי לאלהי רבתי

אמרתי הווינו מלכות

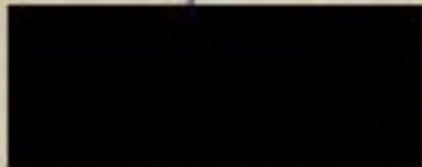
אמרתי אל מעלה כד

רבה בלתי

אמרתי בלתי

אמרתי הווינו

אמרתי

11-2-1979
161-1-2

לכבוד
מר מנחם בנין
ראש ממשלת ישראל
משרד ראש הממשלה
ירושלים.

כבוד ראש הממשלה !

אנו הח"ס, מהווים את הקבוצה החלוצית של אמנים, אומנים
ובעלי עסקים שבאו לחדש ולפתח את החיים היצירתיים והמסחריים ברובע היהודי
של העיר העתיקה בירושלים.

באנו לרובע, תוך רצון והתלהבות לשקם את החיים היהודיים במקום ולהפוך את
האיזור שהוא כיום שומם, לאתר תוסס מלא חיים ופעילות.
לדעתנו, שיקום הרובע היהודי הנו מפעל כביר ובעל הפלכות מדיניות חשובות ביותר.
המקום מרהיב ביופיו ובעל פוטנציאל שאין כדוגמתו בעולם, הערכתנו נתונה לכל
הגורמים שפעלו ופועלים לשיקומו.

אולם, למרבה הצער המקום עזוב ודומם במשך כל שעות היום ומראהו כעיר רפאים
בשעות הלילה.

להערכתנו, חייבים לתת את הדעה כיצד למשוך את הקהל לרובע היהודי. הקהל הישראלי
והחיירים מרכיב להסתובב בשוק הערבי הסמוך, אך אינם פוקדים את הרובע היהודי.
נראה לנו, כי הפרסום סביב הרובע היהודי והאפשרויות מבחינת כילוי וקניוח בו -
לוקים בחסר. אנו מבקשים להעיר את תשומת לב ראש הממשלה שבטעם אמצאים ניתן
יהיה לשפר את המצב.

אמצעי החבורה מיוחדים, שילוט נאות, תוכניות תרבותיות שונות, חוברות הסברה
המיועדות לחיירים בארץ ובחו"ל, הפניית המבקרים במקום לאתרים ההיסטוריים
המאשרים היאחזותנו במקום מימים ימימה, פיתוח חיים שוקקים מכל הבחינות
מה שיוכיח כי שבנו שלא על מנח לחזור ולסגת.

הננו חוששים שאם לא תיעשה פעולה מיידית להחיא את הרובע היהודי, נישבר אנו
חרף כל המאמצים הכספיים והפיוזיים שאנו משקיעים לעורר את הרובע מחדמתו.
כב' ראש הממשלה ! אנו מבקשים כי תפעיל השפעתך אצל כל הגורמים המטלכתיים
והיהודיים למען שיקום שיוכיח עצמו במציאות היום יומית. אנו מצידנו נעשה
ככל יכולתנו וכשרוננו להרמח קרנו של מפעל זה היקר לכב', לנו, ולכלל עם ישראל.

הערה: רכז היוזמה: [redacted] רח' השוערים 3, הרובע היהודי, ירושלים. טל' 288212.

(21)

של

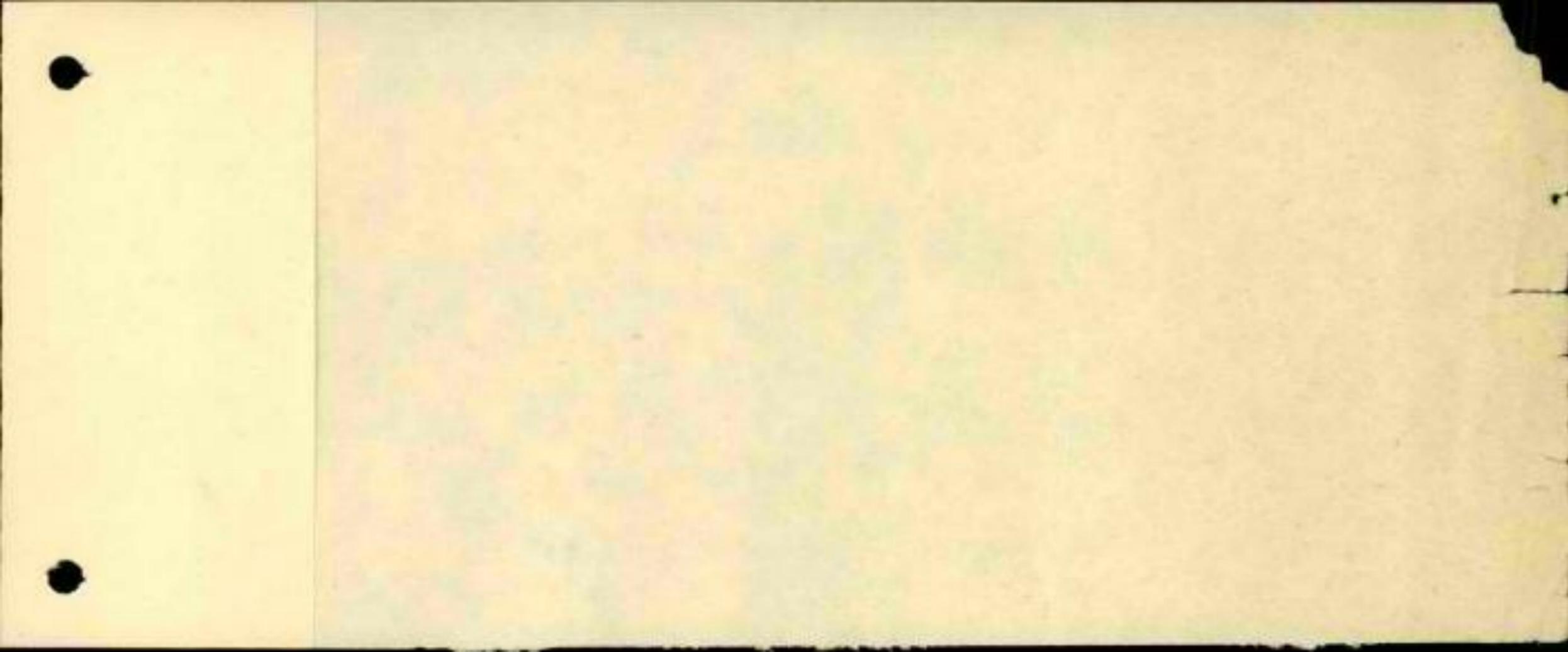
הוא מן המין
הוא מן המין

הוא מן המין

הנהגה מס' 1252 תל אביב
תאריך: 1979

1970 - 1980 3

ירושלים, כ"ה בכסלו תשל"ט
25 בדצמבר 1978

161-1-2

אל: שר הבינוי והשיכון

בדעון היקר,

רצ"ב גלוייתו של מר י. אלעזר טארגון ותיקי הרובע
היהודי בעיר העתיקה, מיום ח' בכסלו תשל"ט (18 בדצמבר
1978).

אנא תודיעני מה עלי להשיבו.

ב כ ר כ ה ,

י. קדישצ'י
מנהל לטבת ראש-הממשלה

1911-12

1911-12

1911-12

1911-12

1911-12

1911-12

1911-12

1911-12

ירושלים, כ"ה בכסלו תשל"ט
25 בדצמבר 1978

אל: שר הביטוי והשיכון

גדעון היקר,

רצ"ב גלוייתו של מר י. אלעזר מארגון החיכי הרובע
היהודי בעיר העתיקה, מיום ה' בכסלו תשל"ט (18 בדצמבר
1978).

אנא תודיעני מה עלי להשיבו.

ב כ ר כ ה ,

י. קויטאי
מנהל לשכת ראש-הממשלה

ירושלים, כ"ה בכסלו תשל"ט
25 בדצמבר 1978

161-1-2

לכבוד
מר י. אלעזר
ארגון עולמי של חסידי וילידי
העיר העתיקה
ח.ד. 3729
ירושלים

מר אלעזר הנמכד,

קיבלתי את גלויתך מיום ה' בכסלו תשל"ט ואפנה שוב
אל שר הבינוי והשיכון. אינני יודע מה אני יכול עוד
לעשות בעניין.

בכבוד רב
ובנדיבות,

י. קדישאי
מנהל לשכה ראש-הממשלה

1911-1-18

1911
1911
1911
1911
1911

1911-1-18

1911-1-18

1911-1-18

1911-1-18

1911-1-18

ירושלים, כ"ה בכסלו תשל"ט
25 בדצמבר 1978

לכבוד
מר י. אלעזר
ארגון עולמי של רחיקי וילידי
העיר העתיקה
ת.ד. 3729
ירושלים

מר אלעזר הנכבד,

קיבלתי את גלוייתך מיום ה' בכסלו תשל"ט ואפנה שוב
אל שד הבינאי והשיכון. אינני יודע מה אני יכול עוד
לעשות בענין.

בכבוד רב
ובברכה,

י. קדישאי
מנהל לשכת ראש-הממשלה

1912
20

1912
20

1912

1912

1912

1912

ד' ה'תש"ח
18.12.78

J.N.H.

היינו רוצים להודיע לך
באופן רשמי על הסכמתנו
לכתיבת הספר.

הספר יראה אור בקרוב
בשם הוצאת ידיעות
העם. אנחנו רוצים
לראות את הספר לפני
הדפוס. (אנחנו יוצאים
לירושלים). אנחנו
אנחנו רוצים לראות!!!

ISRAEL

CAMEL POSTAGE - תשלום

EXPÉDITEUR

שם	ארנון עזרמי
כתובת	שול ותוקי וידי העיר העתיקה
מיקוד	המרכז - ירושלים
	ה.ד. 3729 - טל. 534672

אבנ'ם
אם יבא אל כה

אבנ'ם קטאי

אם רה קית ב/קית

ירושל

הי כולו חתום

18. 12. 18

J.N.A.

האזן למתן את כל מה שכתבתי

הסיקסטה של אל הסיני וכו'.

עמו אשתו אשתו. לא קצת

כל יתרון לך

ואם אתה הולך עמו ליד

היא/ בנשיאת אסון וכו'.

כפי זאת היה אולי אולי

כל אולי. כי אמתו הרי. ז' ב'

ענין הריבוי. למה ילד ילד הוא

אמת (אמת) אמת (אמת) וכו'.

ישיבת. (הסוף של) אמת.

אני קלם וכו'!!!

ירושלים, ט"ו בסיוון תשל"ח
20 ביוני 1978

161-1-2

לכבוד
מר יוסף גבע
יו"ר הוירקטוריון
האכזה לשיקום ולפיתוח הרובע
היהודי בעיר העתיקה בירושלים
ת.ד. 14012
ירושלים

מר גבע הנכבד,

אני מודה לך מאד על שהעברת לידיעתנו את עותק מכתבך
למבקרי המדינה מיום י' בסיוון תשל"ח, על מצורפידי. כלשכתנו
אכן נתקבל המכתב האנונימי שאליו הנך מתייחס.

ב ב ר כ ה ,

י. קדישואי
מנהל לשכת ראש-הממשלה.

1940

1940

1940

1940
1940
1940
1940
1940
1940
1940

1940

1940
1940
1940
1940
1940

1940

1940
1940

ירושלים, ט"ו בסיוון תשל"ח
20 בירני 1978

161-1-2

לכבוד
מר יוסף גבע
יו"ר הדירקטוריון
החברה לשיקום ולפיתוח הרובע
היהודי בעיר העתיקה בירושלים
ת.ד. 14012
ירושלים

מר גבע הנכבד,

אני מודה לך מאד על שהעברת לידיעתנו את עותק מכתבך
למפקד המדינה מיום י' בסיוון תשל"ח, על מצורפינו. בלשכתנו
אכן נתקבל הסכתב האנונימי שאליז הנך מתייחס.

ב ב ר כ ה ,

י. קדישאי
מנהל לשכת ראש-הממשלה.

החברה לשיקום ולפיתוח הרובע היהודי בעיר העתיקה בירושלים בע"מ

ירושלים, י' סיון תשל"ח
14 ביוני 78
/6659

מזכ"ל
מזכ"ל
19-6-1978
161-1-2

לכבוד
מבקר המדינה
רחוב רש"י 66
ירושלים

א.נ.נ.

התקשרו אלי ממערכת עתון "הארץ" ו"ג'רוסלם פוסט" ומסרו לי כי הגיע אליהם מכתב אנונימי (כאילו ע"י תושבי הרובע), ובו תיאור מעוות על דבר הנסיעה של מנכ"ל חברת הרובע לחו"ל.

כן מסרו לי כי אוחז מכתב נשלח לרוה"מ, שר הבינוי והשיכון, מבקר המדינה, היועץ המשפטי, מח' הונאה במטרה וכן לעתוני הערב.

הנני מצרף המסמכים בקשר לנושא פניית המנכ"ל ונימוקי הנסיעה:-

מצ"ב דו"ח ישיבת מועצת המנהלים.

אשור על ההוצאה הכספית.

מכתבו של מר י. לרר, הממונה על הפקוח.

יש לי חשד עמום כי עובד של החברה אשר עבודתו הופסקה, מפעיל מערכת השמצות. החברה סירבה לשלם לני"ל תשלומים חורגים, תוך התעצות עם רשות החברות הממשלתיות והני"ל ניסה להשיג מבוקשו גם תוך איומים כלפי המנכ"ל.

בכבוד רב,

יוסף גבע

יו"ר הדירקטוריון

העתיקים:- לטכת רוה"מ

לטכת שר הבינוי והשיכון

לטכת היועץ המשפטי לממשלה

מח' הונאה של מטרת ישראל

היועץ המשפטי של חברת הרובע - מ. בן-זאב

OFFICE OF THE SECRETARY OF STATE
WASHINGTON, D. C. 20520

18-0-1338

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

החברה לשיקום ולפיתוח הרובע היהודי בעיר העתיקה בירושלים בע"מ

ירושלים, ב' אייר תשל"ח
9 במאי 78

לכבוד
מר י. גבע
יו"ר הדירקטוריון

א י ש י

א.נ.נ.

הנדון: סיור לימודים בחו"ל

אבקש להביא לאישור הדירקטוריון סיור לימודים עבורי באיטליה
וספרד מיום 25.5.78 ועד 25.6.78.

מטרת הסיור:-

איטליה - סיור באתרי שיקום ובבנינים בהם בוצעו היקוני טיח בשיטה
שאנו מבצעים ברובע. הסיור יהיה בהדרכה ד"ר יאוקו מאיטליה
מחנך השיטה ובהשגחת מר י. לרר, ראש צוות הפקוח ממשרד
לוי"ה.

ספרד - סיור באתרי שיקום ברובעים שבערים העתיקות. ללמוד כיצד
מתנהלים החיים ברובעים סגורים לרכב. הגיוון וריחוט
הסטאיות והכרזות כדוגמת אלה המתוכננים והמתבצעים ברובע
היהודי. בחלק מהסיור עשוי להשתתף אדריכל החברה, ש. ארדי.

אבקש לאשר לי את הסיור, הוצאות הנסיעה ודמי האשל לחקופה הנ"ל
כמקובל.

בכבוד רב
ש. פלג
המנהל הכללי

8. מכירת דירות

מר ש. פלג

(א) מדווח על מצב מכירת הדירות, היצע פברואר 1978 (13 דירות)

מכרנו עד כה	21 דירות
צו על הנאי (כג"ץ)	2 דירות
נותרו למכירה	8 דירות

(ב) לאחר התייעצות עם יו"ר ועדה הכספית, והשמאי הממשלתי, ועדה האכלוס בישיבתה מיום 18.4.78 החליטה להעלות את מחירי הדירות ב- 5% (לגבי המחירים שנקבעו בחודש פברואר 1978).

(ג) מציע לא להעלות את מחירי הדירות שנותרו למכירה, ולהעריכם מחדש בעת פרוטם מחירי הדירות של ההיצע הבא.

החלטה:

מאשרים למכור את הדירות שנותרו למכירה מהיצע פברואר 1978 בחתאם למחירים שנקבעו ע"י ועדת השמאים, וכנווסתה 5% שאושרו ע"י ועדה האכלוס בישיבתה מיום 18.4.78. יתרת הדירות שלא ימכרו עד ההיצע הבא יכללו בהיצע וייקבע להם מחיר מעודכן.

9. גן החורבה

עו"ד מ. בן-זאב

לאור החלטה הדירקטוריון מיום 11.9.77 פנה אלינו מר מ. ארגוב, עו"ד והודיענו שלענין גן החורבה מסתפק הקרן לירושלים במכתב של החברה אל הקרן בו יאמר כדלקמן:-

1. החברה נותנה רשות לקרן לירושלים לבצע את השיפוצים והעבודות בגן החורבה.
2. החברה תאחזק את גן החורבה ותטפל בו (טיפול שוטף).
3. תינתן רשות להציב במקום שלט (שמידוהיו ועיצובו יאושרו ע"י החברה) להנצחת החורם.
4. אישור מאת החברה שלא ישונה המצב בגן אלא אם ייבנה בית כנסת "החורבה". כשישונה המצב כאמור, מבקשת הקרן שיאושר לה שהצדדים ינהלו מגעים כדי להגיע להסכמה על דרך הנשחת החורם "בדרך החדשה ובמסגרת הנתונים החדשים".

מר ד. רוזן

מבקש שיצויין במכתב החשובה בענין השלט שהמידות, העיצוב והתוכן חייבים לקבל אישור החברה.

החלטה:

מאשרים את ההצעה.

10. נסיעת המנכ"ל לוויל לצרכי לימוד ואיטנף תדע

(הדיון התקיים ללא נוכחות המנכ"ל ועובדי החבר)

החלטה:

מאשרים נסיעה למנכ"ל לאיטליה, הפד וגדחניה למטרות לימוד בעיות הרטיבות ודרכי צורת החיים בערים ובשכונות עתיקות ואזוריים... ארכיטקטורה והצגות מחזות לבנינים מדיניים. המנכ"ל ידווח בשבוע, מתוכננתו בענינה הנוגעת להובע ודרכי יישומו. הוצאות הנסיעה ודמי האסל יחובטו מראש ובמאגס עם יו"ר הדירקטוריון.

[Handwritten signature]
רשמי, תשלום לר

ירושלים, י"ד אייר תשל"ח
21 במאי 78
/6474

אל : מר מ. לוי, מזכיר החברה - כאן
מאה: המנהל הכללי

הנדון: סיור לימודים בחו"ל - הוצאות נסיעה ואכל

בהמשך להחלטת הדירקטוריון מיום 9.5.78 בנדון ובתמאט לאפור של
יו"ר הדירקטוריון לפרוט התקציב הרג"ב, אבקש לאשר להנהלת החשבונות
להמציא לי סך 35,000 ₪ ע"ח הוצאות שאושרו לכיסוי, האשל, חלק מהוצאות
הנסיעה והמקדמה לכיסוי הוצאות שונות.

עם שובי מהסיור אגיש את חשבון ההוצאות המפורט וכן את החשבון
הסופי של הוצאות הנסיעה (טיסות ורכב) מח"י הנסיעות המספלי בנסיעתי.

בברכה,
מ. פלג

העתק: חשב החברה - כאן

Handwritten notes:
מ. פלג
מזכיר החברה
11/5/78
מ. פלג
מזכיר החברה
11/5/78

ירושלים, ה' בסיון תשל"ח
14 ביוני 1978

לכבוד
כר י. גבע
יו"ר מועצת המנהלים של
החברה לשיקום ולפיתוח הרובע היהודי
ב א י

א"נ,

הנדון: ביצוע פיה פיוחד על קירות וקמרונות יסנים ברובע היהודי

לבקשתך, הנני לחזור על שיתחני כנרון מלפני כחצי שנה.

כידוע, מבצעת החברה ע"י קבלנים שונים פיה פיוחד על גבי קירות וקמרונות, וזאת על מנת להבטיח את הדירה רטיבות וההקלפות הטיות.

שיטת העבודה והחומרים. לפיהם מבוצעת העבודה, היא כהתאם לשיטת איטלקית שהומצאה ע"י דר' ג' ורג' יאוקר - הימאי שנחשב מומחה בינלאומי בשטח זה.

במסך כ-7 שנים (1969-1975), לעשו ברובע נסיונות שונים של פיה, בעזרת מהנדסים מהסניפון ומתחום החומטי, ולא נחבלו חוצאות של פיה עמיד שיאפשר חנאי מבורים נאותים.

לפני כשנתיים וחצי הוחלט ע"י המנהל החברה כי יש לנסות שיטת הדשה המקובלת בארצות אחרות, ולצורך זה קבלה החברה ייעוץ מהב' שחל, שקבלה על עצמה את אספקת החומרים בהתדרכה לביצוע העבודה.

לאחר תקופת עבודה של שנתיים בשיטת הדשה, החליטה החברה לאמץ את השיטה, וזאת לאחר שהטיה נראה תקין.

בשיטת שקייסתי אתך כנדון, הצעתי כי לפני שהחברה תכנס להוצאות כספיות גדולות נוספות, המוערכות בכ- 15,000,000 ל"י, היה רצוי מאד שהמנהל יבקר באחרים בהם מובע השיטה הפיוחד לפני שנים ויהרשה מעבודות גמורות שלכודות כספר שנים, וזאת כאשר שהסניפון ברובע הוא שנתיים מקסימום.

בהזדמנות זו, יש הטיבות שהמנהל יחליט בהזדמנות שהתוודו עליהן הופר פיוחד לפניעת כניסת רטיבות ומצורה הבשר של המבנים השטוקמים.

מכבוד רב

י. לרר

164-2

18.6.78

לכבוד

- (1) ראש הממשלה, מר מנחם בגין, משרד ראש הממשלה, ירושלים.
- (2) שר הבנוי והשכון, מר גדעון פת, משרד הבנוי והשכון, ירושלים.
- (3) היועץ המשפטי לממשלה, מר אהרון ברק, משרד המשפטים, ירושלים.
- (4) מבקר המדינה, מר נכנצאל, משרד מבקר המדינה, ירושלים.
- (5) מנהל מחלקת ההונאה, המטה הארצי, ירושלים.

א.נ.,

בהמשך למכתבנו שהעתקו רצ"ב, הננו להוסיף כי ביום א' ה- 18.6.78 יג' בסיון תשל"ח הבעל"ס עומד מר יצחק לרר, שותף בחברת "ד, לוית ירושלים בע"מ" (חברת הפקוח על הבניה ברובע היהודי) לצאת לאירופה כדי להפגש עם מר שניאור פלג, מנכ"ל החברה לשקום ולפתוח הרובע היהודי, ו"להדריכו" בשטח ה"רטיבות בכתיים", כדי שהנ"ל ומועצה המנהלים יצדיקו את המחנה בח 50,000 ₪

אנו מבקשים שטר לרר יצחק, עם שובו ארצה, יחקר ע"י המשטרה בפוליגרף, ובמדה ואמת כתבנו,

אזי:

- (1) לתייב את מועצה המנהלים של החברה לשלם את 50,000 הלימכיסט.
- (2) לפזר את מועצה המנהלים הנוכחית.
- (3) לפטר את חברת "ד, לוית ירושלים בע"מ", המפקחת הבלעדית על הבניה ברובע היהודי, בהיחה לא נאמנה לאור האמור לעיל.

בברכה

חושבי הרובע היהודי

העתיקים:

- (1) שר האוצר.
- (2) העתונות.

10-11-11

The first part of the report is devoted to a description of the general situation in the country. It is a very interesting and detailed account of the political and social conditions. The author has done a great deal of research and his work is very valuable.

The second part of the report deals with the economic situation. It is a very thorough and well-organized study of the various aspects of the economy. The author has done a great deal of research and his work is very valuable.

The third part of the report deals with the social situation. It is a very thorough and well-organized study of the various aspects of society. The author has done a great deal of research and his work is very valuable.

The fourth part of the report deals with the political situation. It is a very thorough and well-organized study of the various aspects of the political system. The author has done a great deal of research and his work is very valuable.

The fifth part of the report deals with the future of the country. It is a very thorough and well-organized study of the various aspects of the future. The author has done a great deal of research and his work is very valuable.

8.6.78

לכבוד

- 1) ראש הממשלה, מר מנחם בגין, משרד ראש הממשלה, ירושלים.
- 2) שר הבנוי והשכון, מר גדעון פת, משרד הבנוי והשכון, ירושלים.
- 3) היועץ המשפטי לממשלה, מר אהרון ברק, משרד המשפטים, ירושלים.
- 4) מבקר המדינה, מר נבנצאל, משרד מבקר המדינה, ירושלים.
- 5) מנהל מחלקת ההונאה, המטה הארצי, ירושלים.

א.נ.,

אנו, קבוצת תושבים מראשוני המתיישבים הרובע היהודי בירושלים, עוקבים בדאגה ובחרדה אחר התפתחויות-
השנים האחרונות ברובע זה, היקר לנו.
בצער רב אנו קובעים, כי שקומו ופתוחו של רובע זה הופקדו בידיים חובכניות ! כחוצאה סכך, רבה ההתמרטות
של מרבית תושבי הרובע בכל הקשור למגורים, שרותים בטיחות ובסחון.

מכתב זה נכתב עתה, לאחר שנודע לנו באקראי, על שיא חדש של בזבז כספים צבוריים
י החברה לסקום ולפתוח הרובע היהודי; מנהל החברה, מר שניאור פלג, נשלח לאירופה באישור דרקטוריון-
החברה, במענק של 50,000 ל"ג, כדי "להקור" את תופעת הרטיבות במבנים ישנים !

לפי מיטב ידיעתנו:

- א. הדרקטוריון אישר טכום זה כדי לממן הפשה של חדש אחד באירופה למנהל החברה ולאשתו,
וזאת כביכול תחת הסעיף של "השתלמות ולמוד בעיות טכניות".
- ב. אין למר שניאור פלג כל השכלה טכנית ו/או ידע הנדסי.
- ג. פתרון לבעיות הרטיבות במבנים ישנים נמצא לפני שנים אחדות ע"י אחד ממהנדסי החברה.

אנחנו רואים במענק של 50,000 ל"ג כהונאת הצבור משלם המיסים, ועומדים על פסורי דרקטוריון החברה,
ועל חיובם בתשלום חמישים אלף הלירות מכיסם הם.

מאחר ואנו עומדים בקשר יום-יומי עם פקידי החברה, ותלויים בחסדיהם, - איננו יכולים להזדהות,
כיוון שנפגע אישית. יחד עם זאת, כל האמור במכתב זה, הינו אמת ורק האמת

העתקים:

- 1) מערכת העתון "הארץ".
- 2) מערכת העתון "ידיעות אחרונות".
- 3) מערכת העתון "מעריב".

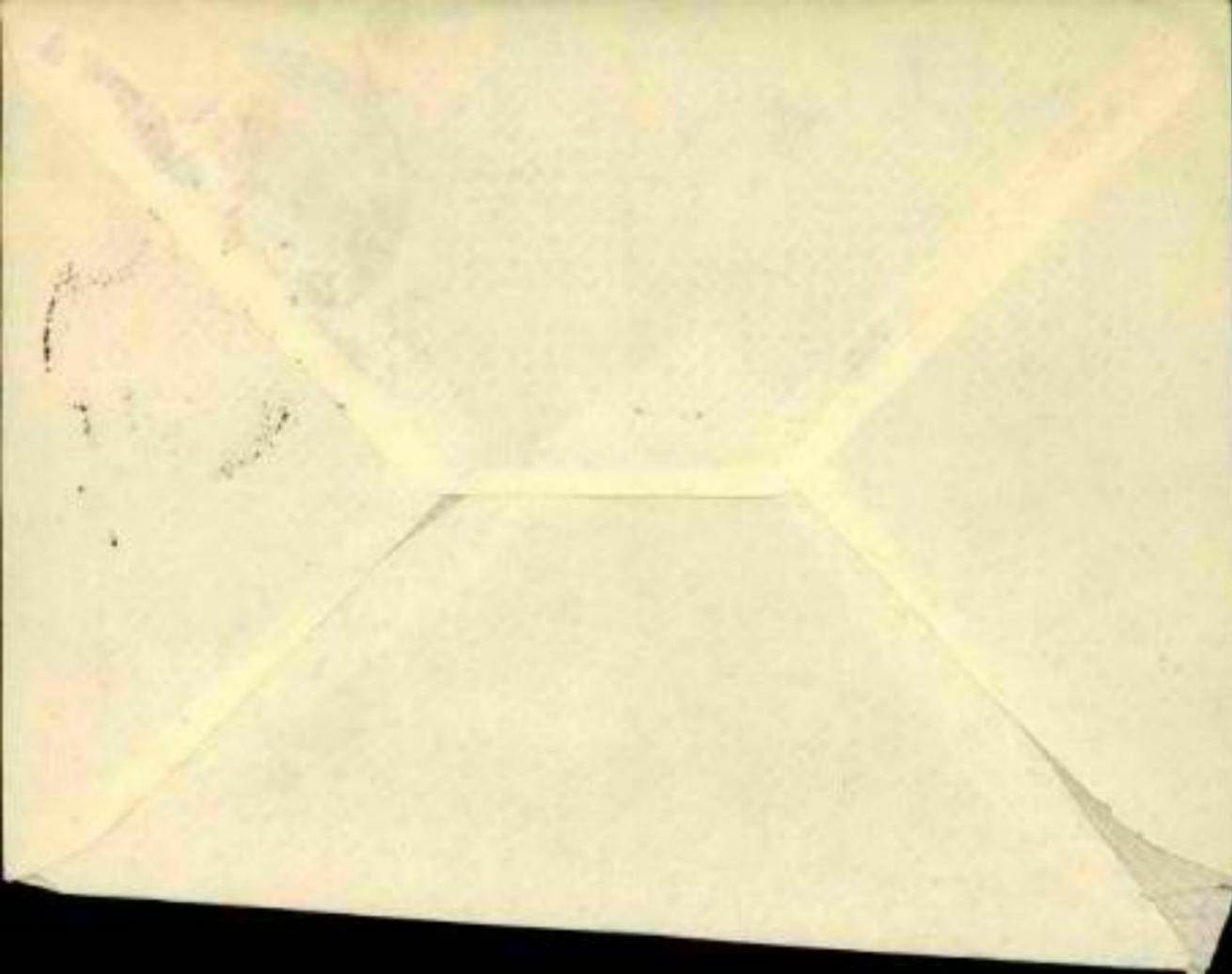
בברכה

תושבי הרובע היהודי בירושלים.

הוא האשה
היא האשה
הוא.

8.6.78

לכבוד

- 1) ראש הממשלה, מר מנחם בגין, משרד ראש הממשלה, ירושלים.
- 2) שר הבנוי והשכון, מר גדעון פת, משרד הבנוי והשכון, ירושלים.
- 3) היועץ המשפטי לממשלה, מר אהרון ברק, משרד המשפטים, ירושלים.
- 4) מבקר המדינה, מר נבנצאל, משרד מבקר המדינה, ירושלים.
- 5) מנהל מחלקת ההונאה, המטה הארצי, ירושלים.

[Handwritten signature]

אש המכ
 15 VI. 1978
 16-1-2

א.נ.א.

אנו, קבוצת הושבים מראשוני המתיישבים ברובע היהודי בירושלים, עוקבים בדאגה ובחרדה אחר התפתחויות השנים האחרונות ברובע זה, היקר לנו.

בצער אנו קובעים כי שקומו ופתוחו של רובע זה הופקדו בידיים חובבניות! כמוצאה סכך, רבה ההתמרמרות של מרבית הושבי הרובע בכל הקשור למגורים, שרותים, בטיחות ובטחון.

מכתב זה נכתב עתה, לאחר שנודע לנו באקראי על שיא חדש של בזבז כספים צבוריים ע"י החברה לשקום ולפתוח הרובע היהודי; מנהל החברה, מר שניאור פלג, נשלח לאירופה באישור דירקטוריון- החברה, במענק של 50,000 ל"י, כדי "לחקור" את תופעת הרטיבות במבנים ישנים!

לפי מיטב ידיעתנו:

- א. הדירקטוריון אישר סכום זה כדי לממן חפשה של חודש אחד באירופה למנהל החברה ולאשתו, וזאת כביכול תחת הסעיף של "השתלמות ולמוד בעיות טכניות".
- ב. אין למר שניאור פלג כל השכלה טכנית ו/או ידע הנדסי.
- ג. פתרון לבעיית הרטיבות במבנים ישנים נמצא לפני שנים אחדות ע"י אחד ממתנדסי החברה.

אנחנו רואים במענק של 50,000 ל"י כהונאת הצבור המסלם מיסים, ועומדים על פטורי דירקטוריון החברה, ועל חיובם כחשלוש חמישים אלף הלירות מכיסם הם.

מאחר ואנו עומדים בקשר יום-יומי עם פקידי החברה, ותלויים בחסדיהם, איננו יכולים להזדהות, כיוון שנפגע אישית. יחד עם זאת, כל האמור במכתב זה הינו אמת ורק האמת.

העתקים:

- 1) מערכת עתון הארץ.
- 2) מערכת העתון "ידיעות אחרונות".
- 3) מערכת העתון "מעריב".

בברכה

תושבי הרובע היהודי בירושלים.

1948

- 1. [Faint text]
- 2. [Faint text]
- 3. [Faint text]
- 4. [Faint text]
- 5. [Faint text]

12 N 27
 K-1-3

1949

[Faint paragraph of text]

[Faint paragraph of text]

- 1. [Faint text]
- 2. [Faint text]
- 3. [Faint text]
- 4. [Faint text]

[Faint paragraph of text]

[Faint paragraph of text]

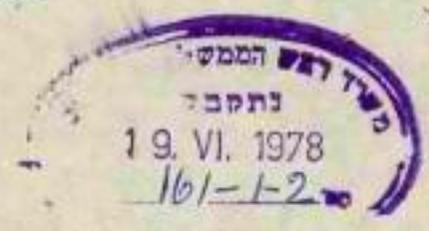
1950

- 1. [Faint text]
- 2. [Faint text]
- 3. [Faint text]

8.6.78

לכבוד

- 1V (ראש הממשלה, מר מנחם בגין, משרד ראש הממשלה, ירושלים.
- 2) שר הבנוי והשכון, מר גדעון פת, משרד הבנוי והשכון, ירושלים.
- 3) היועץ המשפטי לממשלה, מר אהרון ברק, משרד המשפטים, ירושלים.
- 4) מבקר המדינה, מר גבנצאל, משרד מבקר המדינה, ירושלים.
- 5) מנהל מחלקת ההונאה, המטה הארצי, ירושלים.

א.ג.,

אנו, קבוצת תושבים מראשוני המתיישבים הרובע היהודי בירושלים, עוקבים בדאגה ובחרדה אחר התפתחויות-השנים האחרונות ברובע זה, היקר לנו. בצער רב אנו קובעים, כי שקומו ופחווחו של רובע זה הופקדו בידיים חובבניות! כחוצאה מכך, רבה ההתמרמרות של מרבית תושבי הרובע בכל הקשור למגורים, שרותים בטיחות ובטחון.

מכתב זה נכתב עתה, לאחר שנודע לנו באקראי, על שיא חדש של בזבז כספים צבוריים ע"י החברה לשקום ולפתוח הרובע היהודי; מנהל החברה, מר שניאור פלג, נשלח לאירופה באישור דרקטוריון-החברה, במענק של 50,000 ל"ג, כדי "לחקור" את תופעת הרטיבות במבנים ישנים!

לפי מיטב ידיעתנו:

- א. הדרקטוריון אישר סכום זה כדי לממן חפשה של חדר אחד באירופה למנהל החברה ולאשתו, וזאת כביכול תחת הסעיף של "השתלפות ולמוד בעיות סכניות".
- ב. אין למר שניאור פלג כל השכלה טכנית ו/או ידע הנדסי.
- ג. פתרון לבעיית הרטיבות במבנים ישנים נמצא לפני שנים אחדות ע"י אחד מהנדסי החברה.

אנחנו רואים במענק של 50,000 ל"ג כהונאת הצבור משלם המיסים, ועומדים על פסורי דרקטוריון החברה, ועל חיובם בחטולם חמישים אלף הלירות מכיסם הם.

כאחר ואנו עומדים בקשר יום-יומי עם פקידי החברה, ותלויים בחסדיהם, - איננו יכולים להזדהות, כיוון שנפגע אישית. יחד עם זאת, כל האטור במכתב זה, הינו אמת ורק האמת

העתקים:

- 1) מערכת העתון "הארץ".
- 2) מערכת העתון "ידיעות אחרונות".
- 3) מערכת העתון "מעריב".

בכרכה

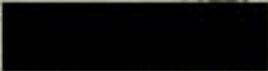
תושבי הרובע היהודי בירושלים.

ירושלים, י' בניסן תשל"ח
17 באפריל 1978

1-1-2

לכבוד

ירושלים

מר אלישי היקר,

הייני מודה לך על שהואלת להעמיד לרשות ראש-הממשלה
אח העתק מכתבך אל מר האוצר, מר שמואל ארליך. הוא יונח
על שולחנו של ראש-הממשלה, לציורו.

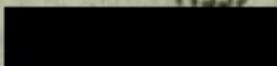
ב ב ר כ ה ,

י. קדישאי
מנהל לשכת ראש-הממשלה.

ירושלים, י' בניסן תשל"ח
17 באפריל 1978

1-1-1-2

לכבוד

ירושלים

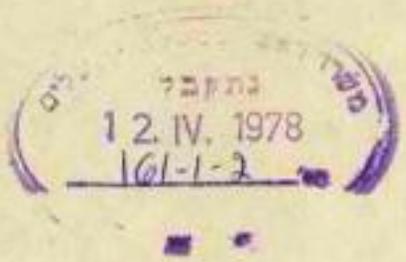
מר אלישי היקר,

הייני מודה לך על שהואלת להעמיד לרשות ראש-הממשלה
אח העתק מכתבך אל שר האוצר, מר שמחה ארליך. הוא ירנח
על שולחננו של ראש-הממשלה, לעיננו.

בברכה,

י. קדישאי
סנהל לשכת ראש-הממשלה.

17.4.78 1011c

לכבוד
הא" שטחה ארליך
שר האוצר
משרד האוצר
הקריה
ירושלים.

אישי השר

אני מסתמך על מכתבי אליך מיום 2/2/78 בו העליתי את פרשת השלום הפצויים לועד עדה הספרדים בירושלים, עליו טרם קבלתי כל מענה.

בינתיים קבע מנכ"ל משרד המשפטים בשם שר המשפטים, בחשבותו אלי מיום 8/2/78 כי "השלום הכספים לועד העדה הספרדית מבלי לקבל את הסכמתנו לא היה חקין".

נודע לי, שאחד מפקידי האוצר אשר לו אח בהנהלת ועד עדה הספרדים - והוא אחד הנהבעים על ידי המשפט שגובל בפלילים - עשו יד אחת להתעלם מכל ההגבלות שציינתי במכתבי אליך. בקנוניה ביניהם שולמו הפצויים מבלי לקבל החילה את הסכמת משרד המשפטים, שהיה חנאי עיקרי בדבר. זו מעילה חמורה באמון, המעלה חשש של טובת הנאה אישית.

שוחד אינו מתבטא רק בקבלה כסף. פרושו גם משוא פנים. העניין האמור גובל בפלילים, מאחר והפעולה שנעשתה שלא כדין, נוחנת פחה להשערה, שהייתה כאן טובת הנאה לשני האחים, גם אם בסמוך כלשהו ולא בממון.

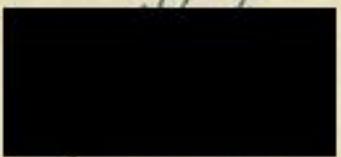
אם האוצר יעבור בשחיקה על פעולה כה חמורה, יוכלו פקידים אחרים ללכת בדרכו של הפקיד שטרם, שמעל באמון שניתן לו ע"י משרד האוצר והמדינה.

הפצויים היו מיועדים בעיקרם, בהתאם להחלטות הבוררים מטעם ראש הממשלה ושר המשפטים דאז, למוסדות צבוריים ידועים במדינה.

נזק רב נגרם, לדעתי לתדמית האוצר כאילו אין לו שליטה על הנעשה בתוכו, ומכאן גם למידת המוסר בחלונות ידועים בממסד המדינה, דבר הדורש חקירה והענשה.

חקווחי, שאין ממשלת הליכוד גורסת גם היא ככמה מקודמותיה : "אל החסום שור בדישו".

בהערכה רבה וכבוד רב,

העתיקים:

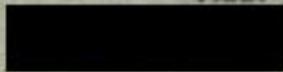
1. ראש הממשלה, מר מנחם בגין
2. מבקר המדינה, ד"ר יצחק נבנצאל
3. שר המשפטים, מר שמואל תמיר
4. יו"ר ועדת הכספים של הכנסת, הרב ש. לורנס
5. מנכ"ל משרד המשפטים, מר מאיר גבאי
6. סגן נשיא בית המשפט לעבודה, מר צבי טרלו

161-1-2

ירושלים, ז' בניסן תשל"ח
14 באפריל 1978

לכבוד

העיר העתיקה
ירושלים

פר גולן הנכבד,

הריני מאשר בתרונה את קבלת מכתבך מיום 11.4.78.
מרבך מאליו שאביא את זכריך לחשומה לבו של ראש-הממשלה.
מועדיט לשמחה לך ולבני ביתך,

ב ב ר כ ה ,

יחיאל קדיטאי
מנהל לשכה ראש-הממשלה

י/ק/חל

למש
14.4.78

יוסף גולד

ירושלים, 11 באפריל 1978

לכבוד

מר דב' שאי

מנהל אגף רוש-ממשל

דירת בן-גוריון

ירושלים

מר דב' שאי - לכבוד

של מוסד דגל מנוקד 14-1-143
מיום 14 בספטמבר 1977 ומובח וקרוי.

מכתבי מיום 23 בנובמבר 1977

מדין המסורת זכו לא בקוב רוש ממשל

ישראל. ג-מנהל קלין עובד-מחלקה

שמו היחיד-מסוי וזו זמורה:

חברת הכותל מהווה מקום מרכזי גם

חיי-העם היחידים בקלין גם זמם בפצרות

גלויה, והפוך בחובשם הדורש גשח

מטרה שמסביבו קנין סיקור ושיכונם.

מזון, צמיון ויליאה משנה בחשם

סוצ' אפילו את-המלכה והבסיס את-הקנייה.

את יבול הצמרת מניב שמוה את-הנזכ, ואיכסר

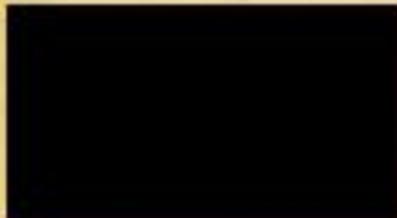
או. זמן כהנת וזאת-המלכה

היה אמרתי כי אני שואר בלתי
 חברת הרובל מנהיגת אתה נסדית
 היי קול ויהי המדענים כי השם מובן
 אמרתי. "אבל הרובל" לא יודע כל
 בחיוב ויהי סגור האמיתיות. לא דיימי
 תפתי בנה ויהי כל הרובל המיוחד
 אצור למהי, ולכן בשם בחשך, אכאוס"
 היי דמי אמרתי ומשם.

בזה אתפתי חבתי בכותב:
 חברת החבל מיוניקת בלתי צירוף כי
 נוח אל בכותב, ואני בחיובי לקבל
 בלתי. ויהי כל דבר בין גישת אור כי
 היי חבתי בכותב ויהי אכאוס נכאן כי
 הכותב הייבוי בתוך החומר.
 אמרתי מכתב היי בקשה אולי
 יהי דבשו"י שיהי. יהא בקרב
 אמרתי יהא חייסית כי יהי מנהיג קולן.
 יהא בחיוב מליבו (אור קוונטם בלתי
 = מתקנה כי וזמנים סתויה שגרת ויהי
 מיון, והדרי = יהא כי ויהי - יהי
 יוב אמרתי ויהי חילוף אחר.

החבתי

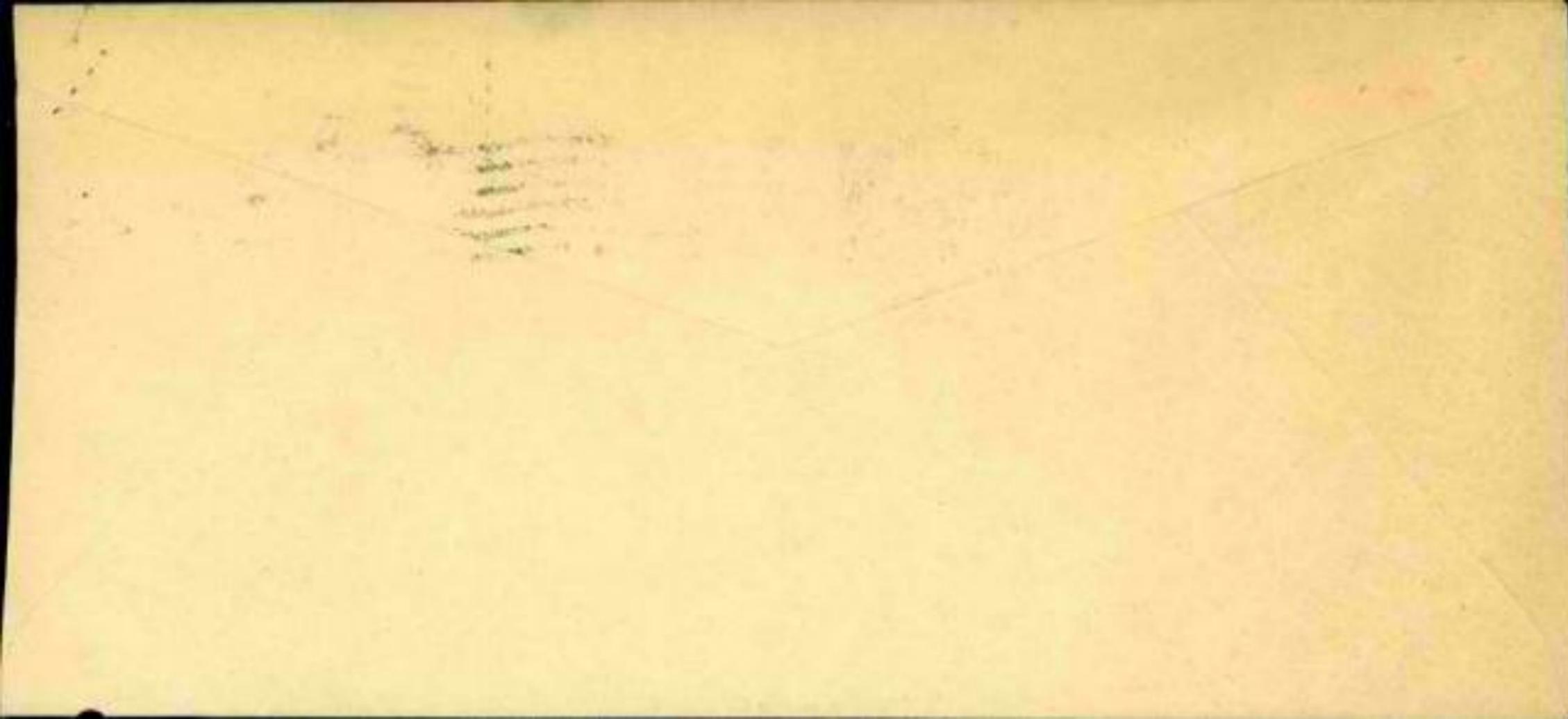

בית

ה'תשפ"א

אשר

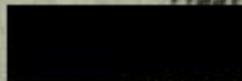
אשר

ירושלים, כ' בניסן תשל"ח
9 באפריל 1978

161-1-2

לכבוד

ירושלים

שר היקר,

הריני מאשר קבלת מכתבך מיום 15 במרץ 1978. המכתב הועבר אל שר האוצר, לטיפולו.

כ ב ר כ ה ,

י. קדישאי
מנהל לשכת ראש-הממשלה.

העתק סמרי: שר האוצר (מצ"ב העתק מכתב הנ"ל, לטיפולך הטוב).

OFFICE OF THE ATTORNEY GENERAL
STATE OF MISSISSIPPI

1911

STATE OF MISSISSIPPI
IN SENATE
JANUARY 11, 1911

REPORT

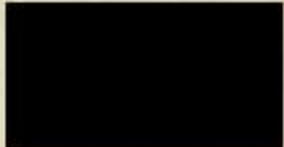
OF THE COMMISSIONERS OF THE LAND OFFICE
FOR THE YEAR ENDING DECEMBER 31, 1910.

MEMPHIS,

THE MISSISSIPPI BOOK CONCERN,
PUBLISHERS.

1911. 100 PAGES. PRICE, 25 CENTS.

א"ש
9.4.78

Jerusalem ..... 15/3/1978 ..... ירושלים

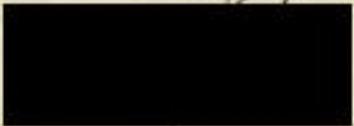
לכבוד
מר י. קדישאי
מנהל לשכת ראש הממשלה
הקריה
ירושלים

מכובדי

הנני מתייחס למכתבך אלי מיום ל' בשבט השל"ח, (7/2/1978), מספר 161/1/2 בנוגע לפצויים לועד עדה הספרדים.

לצערי טרם קבלתי כל תגובה מאת ראש הממשלה או מאת שר האוצר בנידון. אהיה אסיר תודה לך, אם הואיל לזרז מתן תשובה עניינית לפניתי, בהתאם לסעיף האחרון שבמכתבי לשר האוצר ולשר המשפטים, שהעקב ממנו צרפתי למכתבי לראש הממשלה.

בהערכה רבה ומקבול רב

RECEIVED
JAN 10 1964

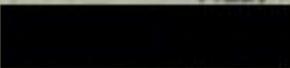
RECEIVED

JAN 10 1964

ירושלים, ל' בשבט תשל"ח
7 בפברואר 1978

161-1-2

לכבוד

ירושלים

מר היקר,

היינו מאשר בחורה את קבלת מכתבך מיום 2 בפברואר 1978.
אניח אותו, יחד עם העתק פניותיך אל שיי האוצר והמספטים,
על שולחננו של ראש-הממשלה, לעיונך ולתשומת-לבו.

בברכה,

י. קדיטאי
מנהל לשכת ראש-הממשלה.

1948

1948

1948

1948

1948

1948

1948

1948

1948

ירושלים, ל' בשבט תשל"ח
7 בפברואר 1978

161-1-2

לכבוד

ירושלים

מר [redacted] היקר,

הייבני מאשר בתורה את קבלת סכמתך מיום 2 בפברואר 1978.
אניח אותך, יחד עם הענק פנייתך אל שרי האוצר והמספחים,
על שולחנו של ראש-הממשלה, לפיונר ולתועמת-לבו.

ב כ ר כ ה ,

י. קדישאי
מנהל לשכת ראש-הממשלה.

1944

1944

1944

1944

1944

1944

1944

7/2/78
במאגזין

Jerusalem 2 בפברואר 1978 ירושלים

6. 11. 1978
16/1-2

לכבוד
ראש הממשלה
מר מנחם בגין
משרד ראש הממשלה
הקריה
ירושלים

כבוד מעלת ראש הממשלה,

הנני מצטער צער רב שעלי להטרידך בנדון פניתי לשר האוצר ולשר המשפטים כמצ"ב -
ואתך הסליחה ע"כ.

ידעתי גם ידעתי עד כמה הנך טרוד בעניינים כה חיוניים למדינתנו ולעמנו אך
ההכרח לא יגונה. דין פרוטה כדין מאה. ולעניות דעתי הבעיה הנדונה היא מן אבני
היסוד לקיום יושר, צדק ומשפט במדינת העם החייב להיות אור לגויים.

בהערכה רבה
ובכבוד רב,

[Redacted signature]

לכבוד

מר שמחה ארילך

שר האוצר

משרד האוצר, הקריה

ירושלים

לכבוד

מר שמואל תמיר

שר המשפטים

משרד המשפטים

ירושלים

כבוד השרים,

הנדון: פצויים עבור נכסי ועד עדת הספרדים

ברובע היהודי

במלחמת ששת הימים הקרבנו כולנו, כל אזרחי ישראל היהודים, קורבנות גדולים שהכינו לנוצחוננו של צה"ל. לאחר שחרור ירושלים החליטה הממשלה להפקיע את כל הנכסים של יהודים ולא יהודים ברובע היהודי בעיר העתיקה. הוסבר לי ע"י ראש הממשלה דאז, שאין חלילה כל כוונה לנשל את היהודים בעלי הנכסים במקום. ושהדבר נעשה על מנת לפנות את הפליטים הערבים מהרובע היהודי, מבלי לפגוע בתדמיתה של המדינה, כאילו מפלה בן יהודים לאחרים. הובטח לי בתוקף חפיקי כנשיא עדת הספרדים בירושלים, שנכסי העדה שמורים לבעליהם.

לאחר ההפקעה החלו קשיים עם החברה הממשלתית שהוקמה לשקום הרובע היהודי, שדרשה שגם ועד העדה, שנכסיה היו בבעלותה זה מאות בשנים, יפנה לבתי-משפט לקביעת זכויותינו על הנכסים ברובע. בינתיים הועברו חלק מהנכסים, באופן שרירותי ונגד כל החיבויות הממשלה כלפינו, לגורמים ולמוסדות שלא היה להם כל קשר ישיר עמם ושלא היו מחושבי העיר העתיקה כלל.

הדיון החריף שהתנהל עם ראש הממשלה סוכס - בהתאם למכתב שנשלח אלינו ע"י מזכירות הממשלה בחאריך ז' איר תשל"א, (2.5.1971) - אשר המשפטים דאז, יברר את טענותינו. סכום ראשון בדיוניו של הנ"ל אתי היה שנתנה לנו הלואה בסך 1.3 מליון, לטיוט עבודות השקום והבנין במתיבתות הגדולות ברובע היהודי, על חשבון הפצויים שתבענו. זאת בהתאם מכתבו של מר א. גפני, אז הממונה על התקציבים באוצר מיום ח' בחשוון תשל"ג (16.10.1972), שהעתק ממנו נשלח לשר האוצר, שר המשפטים ולגורמים נוספים. כולל מנהל החברה לשקום הרובע היהודי בעיר העתיקה מר י. חמיר. קבלתי את ההלואה הנ"ל וחתמתי וחויבתי לבדי, לפי בקשת הנוגעים הרשמיים בדבר, על חוזה עם האוצר בשם שולחי.

לאחר הבחירות לכנסת השמינית, נבחר מר יצחק רבין כראש ממשלה ומר חיים צדוק כשר המשפטים. נשכח הדיון עם שר המשפטים יעקב שמשון שפירא, והיה עלי להתחיל בתביעותיו החדש ולסרב לבקשת השר צדוק לפנות לבתי-המשפט.

בישיבה שהתקיימה במשרד ראש הממשלה ובנוכחותו, ביום ט' סיון תשל"ה, (19.5.1975) בהשתתפות שר המשפטים צדוק, מנכ"ל משרד המשפטים צ. טרלו, מנהל התקציבים במשרד האוצר א. גפני, האדוואט א. מזרחי וי. קוטמן ממשרד ראש הממשלה והחתום מטה. סוכס, שכל תביעותינו תידונה ע"י ועדה מצומצמת, מורכבת ממנכ"ל משרד המשפטים ומנכ"ל האוצר והחתום מטה. נתקבלה החלטה מפורטת, שהחלטות הועדה תחייבנה את הממשלה על כל משרדיה הנוגעים בדבר.

ועדה הבוררות המוסכמת הנ"ל, נהלה דיונים עד ליום 8.12.1975, סכומי הועדה והחלטותיה אושרו בזכרון דברים חתום ע"י ישראל קורץ מאגף התקציבים בתאריך 6.1.1976. עיקר ההחלטות: - האוצר ישלם בתשלומים קבועים בתוספת 15%, 4½ מליון ₪, בנכוי ההלוואה שנתנה בסך 1.3 מליון ₪ המוזכרת לעיל. הסכום יתחלק בהתאם לסעיפים שונים, עליהם הוחלט פ"א בוועדת הבוררות, כמוזכר בזכרון הדברים הנ"ל.

ימים ספורים לאחר קבלת זכרון הדברים הנ"ל, הועלו בפני בתוקף תפקידי כנשיא העדה, ע"י גורמים רצינים ביותר בחוג העדה, חשדות והחשדות על אי-סדרים חמורים בהנהלת ועד עדה הספרדים בירושלים. בקשתי מיד מרואה חשבון הועד, במכתב סודי ביותר, לברר את טענות המחשידים ולמסור לי דו"ח בלידון - מכיוון שזה עשרות שנים שכל תפקידי היה בעיקר ייצוגי. בהסכמת כל הנוגעים בדבר, לא טפחתי בעניינים פנימיים, כספיים ומנהליים. הצהרתי במכתב לרואה החשבון אליהו יפה, שאין אני יכול לדחות או לקבל את ההחשדות עד לקבלת השובתו. רואה החשבון השיבני בכתב כי הנהלת העדה בראשות מר דוד סיטון, הורתה לו להמנע מלהענות לדרישותי. נאלצתי לחקור בנידון לבדי ונוכחתי שההחשדות ברובן היו מבוססות. הזהרתי את הנהלת העדה בכתב וע"י שליחים מתוך חבריה, שאם לא יוחלט לגשת מיד לתקון הפגום, אאלץ לאחוז באמצעים, על מנת למנע המשך הנוהלים הלא-תקינים; אפנה בתוקף תפקידי כנשיא העדה לחברי בוועדת הבוררות הנ"ל, אסביר להם שבתנאים הקיימים, אסור שכספי משלם המיסים, יועברו להנהלת ועד העדה, טרם יתוקנו הנוהלים; ואף אפנה לבתי-המשפט בנידון.

כשלא נענית פניתי ביום 10.1.1976 למנכ"ל משרד המשפטים למנכ"ל משרד האוצר - שוב בתוקף תפקידי כנשיא ועד העדה - והעמתי אותם על המצב לאשורו ובקשתים לעכב את העברת הפיצויים עד שיתבררו ויתוקנו העניינים במשפט, או בכל דרך חוקית אחרת.

בנוכחותי הודיע מנכ"ל משרד המשפטים מר טרלו למנכ"ל האוצר שהאשמותי כבדות וחמורות, ואם כי אין לקבלן כסופיות ומוכחות יש להמנע מהעברת הפיצויים לוועד עדה הספרדים, טרם שתבררנה האשמות נגדם, ומכל מקום אין להעביר את הכספים הנ"ל אלא בחתימת שני המנכ"לים. נמסר לי, שהדבר התאשר גם במכתב מטעם משרד המשפטים למשרד האוצר.

בנוסף לכך פניתי בכתב ובע"פ למבקר המדינה ד"ר י. נבנצאל ובקשתיו למנוע, שכספי משלם המיסים יועברו לגוף נגדו הועלו האשמות כבדות. ואכן הודיעני ד"ר נבנצאל בכתב ובע"פ, שעל אף העובדה שאינו מטפל בעניינים שאינם ממשלתיים וממסדיים רשמיים, הוא רואה צורך בברור העניין, וינחה בדרך המתאימה את הנוגעים בדבר, מאחר והעניין קשור בכספי משלמי המיסים. ידוע לי שעמדתו הובאה לידיעת משרד האוצר ומשרד המשפטים.

פניתי למועצת רואי החשבון בתביעה לחקור את פעולותיו של רואה חשבון ועד העדה מר א. יפה. לאחר ברור מונחה ועדת חקירה ע"י המועצה ובמסרה הודעה למשרד האוצר למבקר המדינה על הרכבה וחקירתה. סוכס בין מנכ"ל משרד המשפטים ומנכ"ל משרד האוצר, בתוקף תפקידם כחברי

ועדה הבוררות הרשמית, שכל עוד נמשכת החקירה, לא ישולמו הכספים מהפצויים אלא בהסכמת שני הצדדים ולאחר ממצאיה של ועדה החקירה. החלטה זו אושרה לי רשמית ע"י מנכ"ל משרד המשפטים וע"י הנוגעים בדבר בשעתו באוצר.

ועדה החקירה ממשיכה בפעולתה. מאז פניתי גם לבית המשפט המחוזי בתביעה למנוע מהנהלת ועדה הספרדים לפעל שלא כחוק. בית המשפט העליון דחה את ערעור הנהלת ועדה וקבע שעל בית המשפט המחוזי להמשיך בחקירתו.

ענין ועדה החקירה וענין הגשת צו המניעה לבית המשפט היו ידועים למשרד המשפטים ולמשרד האוצר. לכן יט לראות זאת כענין "סוב-יודיציה".

לפני מספר ~~שנים~~^{חודשים} נודע לי, שמתנהל מ"מ חשאי בין כמה מחברי הנהלת העדה היום לבין פקידות משרד האוצר על העברת כל הפצויים לוועדה העדה. מיד פניתי למנכ"ל משרד המשפטים, מר מ. גבאי, והזהרתיו על כך. מנכ"ל משרד המשפטים הודיעני ברורות, שלא יתכן כדבר הזה; שברר על כך עם מנכ"ל משרד האוצר, ולא תעשה כל פעולה בנידון, כל עוד לא תמסור ועדה החקירה את מסקנותיה ושני המנכ"ליים יחתמו על כל פעולה נוספת בנידון.

להפתעתי נודע לי סופית, באשור מר קורץ ממשרד האוצר, שכל טכום הפצויים הועבר לוועדה ועדה הספרדים. מנכ"ל משרד המשפטים נדהם לא פחות ממני, חקר ומצא שאכן שולמו הפצויים חבלי להביא בחשבון שמחובת המשלם היתה: א) לקבלת חתימתו החילה. ב) להודיעני על כך - כתובע וכחבר ועדה הבוררות ע"מ שאוכל להגיב כדין בטרם ישולמו הפצויים - ואף לפנות לבית המשפט העליון לצדק שימנע מהאוצר לפעול נגד דרישתו - אם אראה צורך בכך.

הנני להעלות בפניכם עד כמה רואה אני, כאזרח מדינת ישראל, פגם חמור ומשווע בדרך בה פעלו פקידים באוצר, ויהיו אלה מהגבוהים ביותר; בדרך לא חוקית, בחשאי, בדרך של קנוניה ומבלי להתחשב א) בזכויותיו של מנכ"ל משרד המשפטים, ב) בתביעתי. ג) בקיום ועדה חקירה. ד) בעמדתו של מבקר המדינה, שידועה היתה לאוצר אף שלא נתנה בכתב. מה גם שעוד קיים המשפט נגד אלה שזכו מן ההפקר, השורר כיום במשרד האוצר, בנידון.

אם בארזים נפלה שלהבת, מה ערך לקיום ועדה לחקר הפסע המאורגן או פסעי יחיד?

לכן הנני דורש בכל חוקף, שתוקם ועדה חקירה שתחקור את כל הענין מיסודו ותקבע מי האחראי באוצר שמעל בתפקידו ויביא לבזיון מדינת-ישראל אם יודע הדבר ברבים.

לא אפנה לצבור, אם תקום ועדה חקירה בנידון. אך אם תדחה בקשתי אאלץ להפנות את תשומת לב אזרחי מדינת ישראל וידידיה בתפוצות לענין חמור זה, הפוגם בזכויות באזרח בצורה כה חמורה.

לתשובתכם אצפה
בכבוד רב,

העתק:

ראש הממשלה מר מנחם בגין
מבקר המדינה, ד"ר י. נבנצאל
מנכ"ל משרד המשפטים, מר-חאיר גבאי
סגן יו"ר בית המשפט לענייני עבודה מר צבי טרלו
נגיד בנק ישראל מר ארנון גפני
יו"ר ועדת הכספים של הכנסת, הרב ש. לורנץ

ירושלים, י"ח באדר ב' תשל"ח
27 במרץ 1978

161-1-2

לכבוד

הרובע היהודי
העיר העתיקה

מר [REDACTED] הנכבד,

היינו מאשי בתורה את קבלת העסק מכתב חושבי הרובע
היהודי אל ראש העיר ואל יו"ד דירקטוריון ומנכ"ל החברה
לפיתוח ושיקום הרובע היהודי.

המכתב יובא לפני ראש-הממשלה, למשוטת לבו.

ב ב ר כ ה ,

י. קדישאי
מנהל לשכת ראש-הממשלה.

ירושלים, י"ח באדר ב' תשל"ח
27 במרץ 1978

161-1-2

לכבוד
מר [REDACTED]
הדוכן היהודי
העיר העתיקה

מר [REDACTED] הנכבד,

הריני מאשר בתורה את קבלת הענק מטוב הרוכני הדוכן
היהודי אל ראש העיר דאל יו"ד דירקטוריון ומנכ"ל החברה
לפיתוח ושיקום הרוכני היהודי.

המכתב יוכא לפני ראש-הממשלה, לחשיפת לכו.

בברכה,

י. קדישאי
מנהל לשכת ראש-הממשלה.

27.3.78 אל"ט

לכבוד
ה'ה: יוסף גבע, יו"ר דירקטוריון
שניאור פלג, מנהל כללי
החברה לפיחוח ושיקום הרובע היהודי
בעיר העתיקה, ירושלים.

לכבוד
ה' טדי קולק
ראש עיריית ירושלים.

ה' גבע וה' פלג הנכבדים,

ה' קולק הנכבד,

מל"מ החלף רח"ב

אנו פונים לכב' בקריאה דחופה לעשות מיד להפסקת ניהוקו של הרובע היהודי, על הסכנות הבטחוניות וההכבדות הנוראות הנגרמות לנו על-ידי כך.

אנו שרויים בחקופה קשה ומורעבת והמסכנת הסבב הנוכחי יוצרת סיכון סיוור - במקרה של חטיבה או ניהוק דרך היציאה **מצרה** והעמסה דרך שער האשפות.

בתמוז תשל"ז (יולי 1977) ניהקה העירייה את היציאה מהרובע היהודי דרך שער ציון ורח' חטיבה עציוני - בואך לשער יפו, כשהסטה את רח' חטיבה עציוני - ובחלקו הורידה המיפלים שלו למרגלות חומת העיר העתיקה - ובך סנעה כניסת רכב אליו ומנו.

חברת הרובע הוטיפה לניהוק היציאה מהרובע דרך שער ציון, כאשר - בו זמניה - ביטלה את הדרך הרחבה (הדו - כיוונית) שהובילה מהניון הרובע לשער ציון ובמקומה סללה כביש צר, חד סטרי, ליד כתי השיכון הארטני, לתנועה הנכנסת דרך הרובע הארמני - והעירייה אסרה על-ידי הסרור מטעם את היציאה לשער ציון דרך כביש צר זה.

שינויים אלה היו לרועץ לרובע - שהושבנו והבאים אליו איבדו האפשרות לצאת דרך שער ציון ורח' חטיבה עציוני - והלויים ביציאה בדרך העקיפה הסובילה לכוהל ולשער האשפות.

דרך זו היא טחומה ומנותקת לעמים קרובה - על ידי **טשאייט** עם חסני בנייהן על ידי רכב המתקלקל בהן על ידי אירועים סמלכתיים; על ידי קהל הבא לחגים ושמחה, ואין לסמוך עליה בעתות מסכר, חירום וכו'.

פנינו לכב' כסמוך לסגירת היציאה משער ציון ורח' עציוני בהזכיר שבו העלינו את הסכנות הנשקפות ואת הפגיעה הקשה ברובע ובחושביו.

כנובמבר 1977 הוזמנה נציגות הושבי הרובע על-ידי סגן מנהל חברת הרובע, ה' ד. רובי, שהודיענו כי קיבל הוראה לטפל בפתיחה שער ציון מחדש לתנועה וכי דבר זה ייעשה בדחיפות במסגרת עבודה צוות עירוני שהוא אסור היה להכזו ושנקרא בפיו „צוות ארבעת השערים“.

סאו עכרו 3 חדשים נוספים ולראבוננו - מצב הניחוק במשך - ומסמיר - והתפתחויות
החדשה סחריסות אזהו.

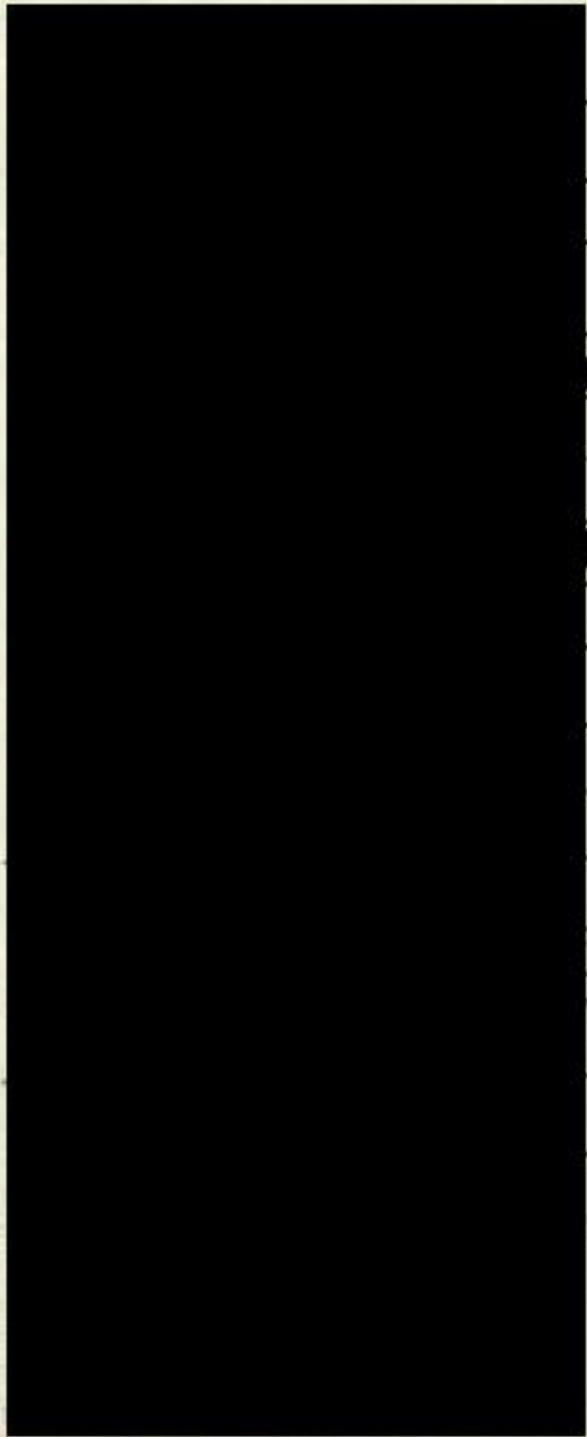
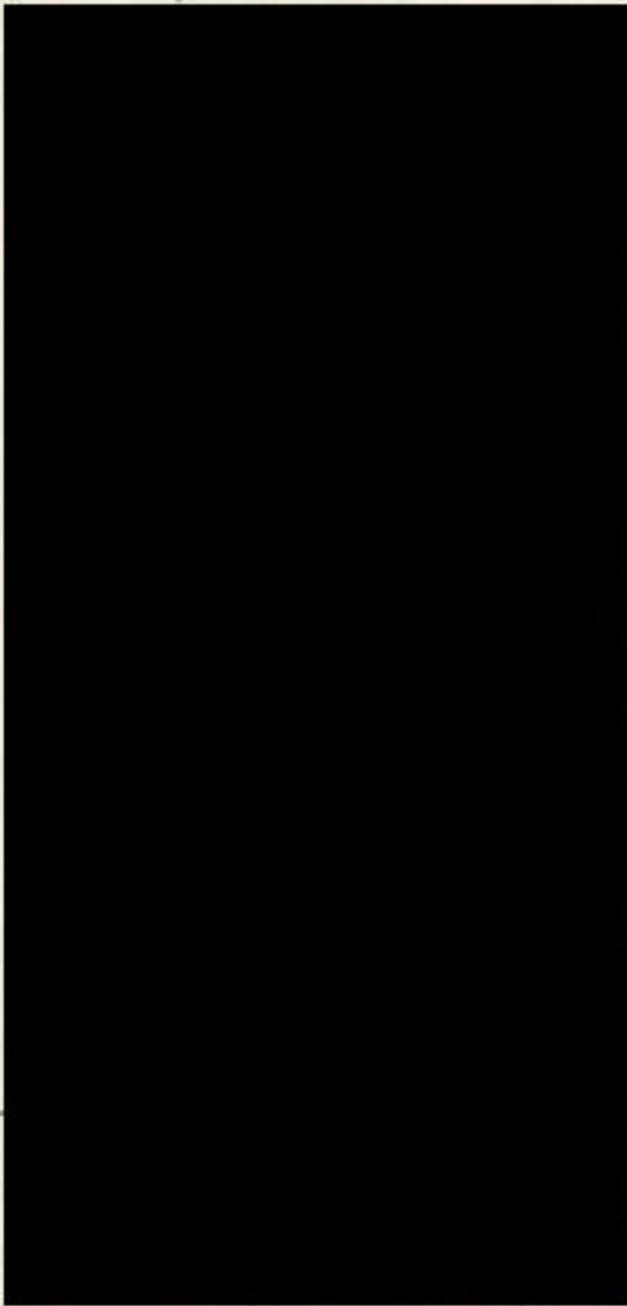
המסכה המצב הוא סחדל לאומי ובסחונני ססור ועלולה להביא סס וחלילה להקלה צבוריה
רבתי ראו הוזהרתם!

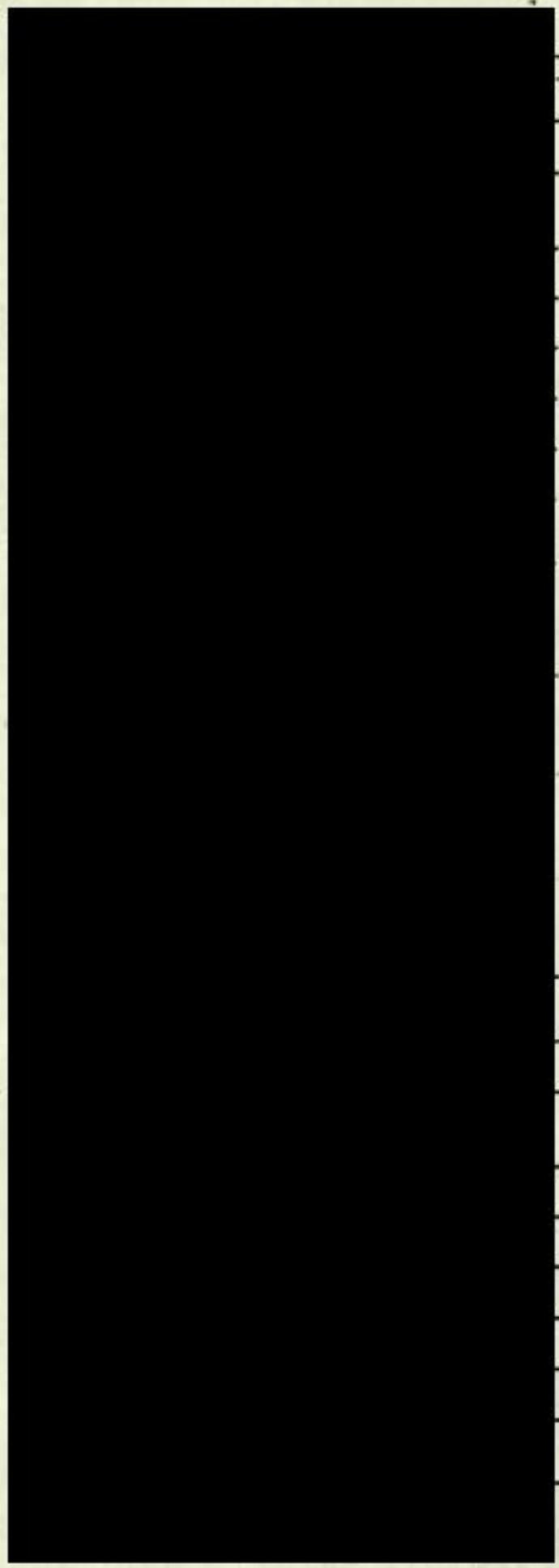
הדיבורים על שער חדש סס חזון יפה אך רחוק והסציאות דורשה אחרונות מייריים -
ומי כראש עיריה ירושלים מסוגל לכך.

אנו קוראים לכם איפוא, להחלץ ומייד ולבצע את כל סס שאפשר כדי להחזיר את המצב
לקדמותו ולחדש את היציאה כשער ציון ודרך רח' חסיכה עציון - כפי שהיו עד לסגירתם.

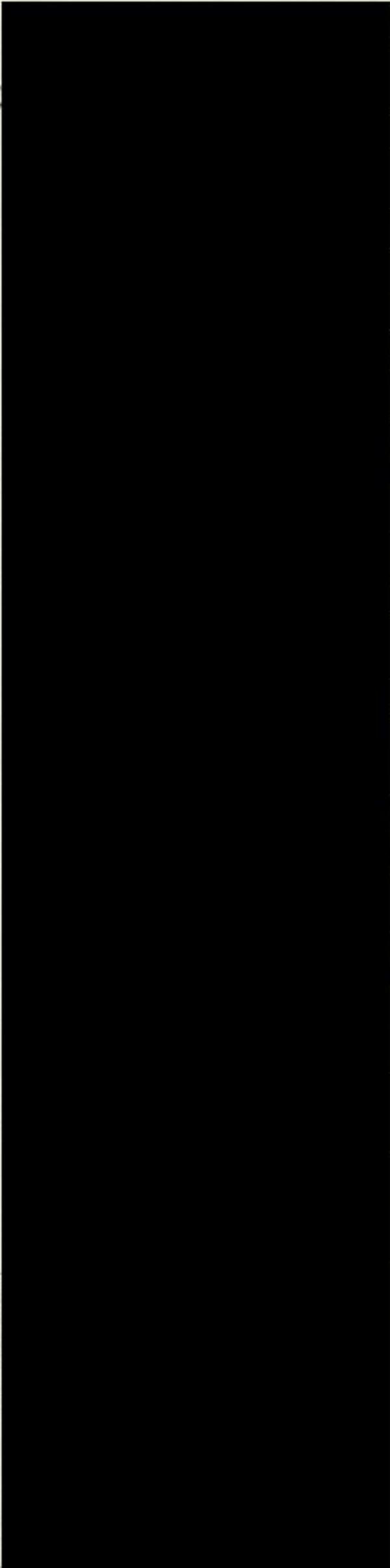
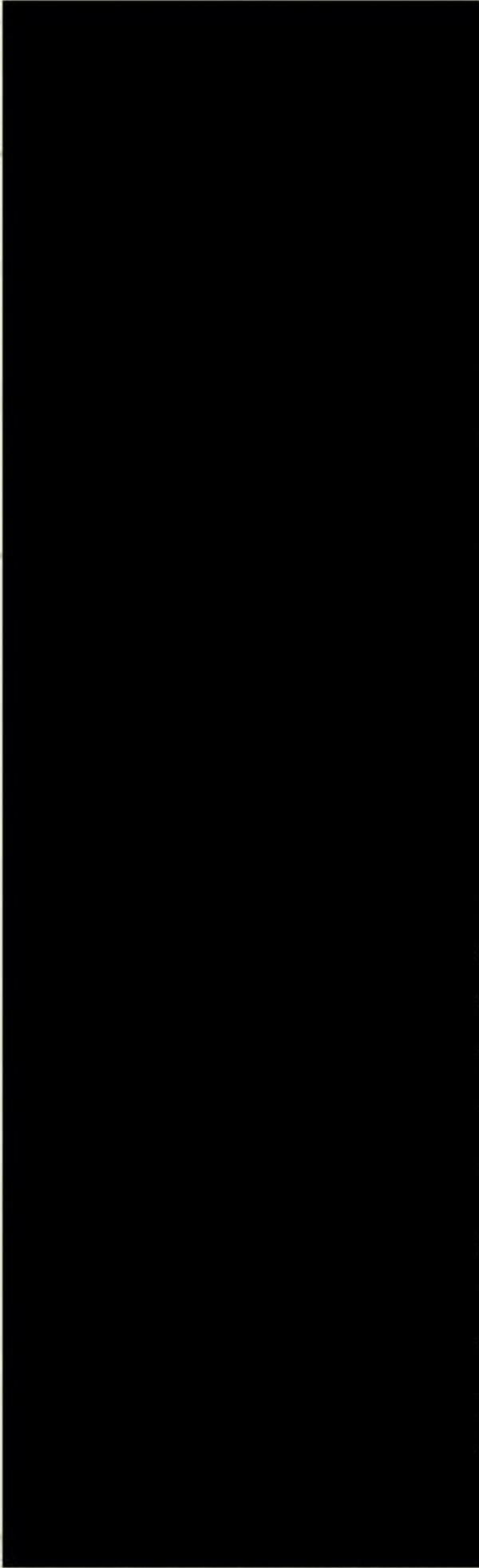
כמי יק יס איכצ'י ק' אוא'ג'ס סציו'ג'הו
היח'ג'ה היח'ג'ה - ציון לנע' האי' א'ל תל' ה'ו'ג'ה הי'ג'ה
בברכה,

העתקים:
כב' ראש הממשלה
כב' שר הבינוני והשיכון
כב' שר-החכורה

Four horizontal lines, likely representing a section of text that has been redacted or is otherwise obscured.

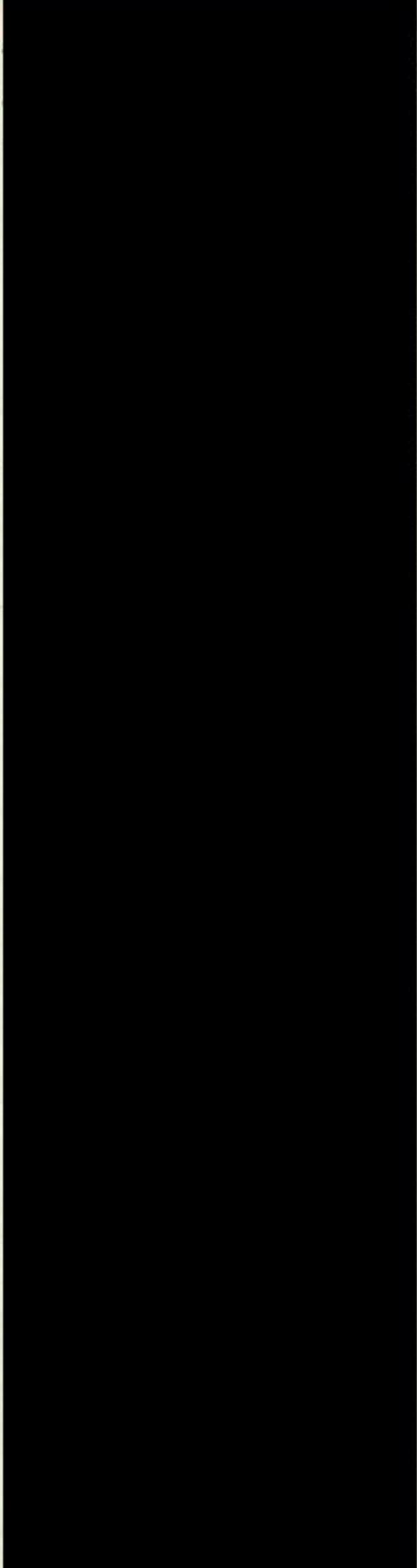
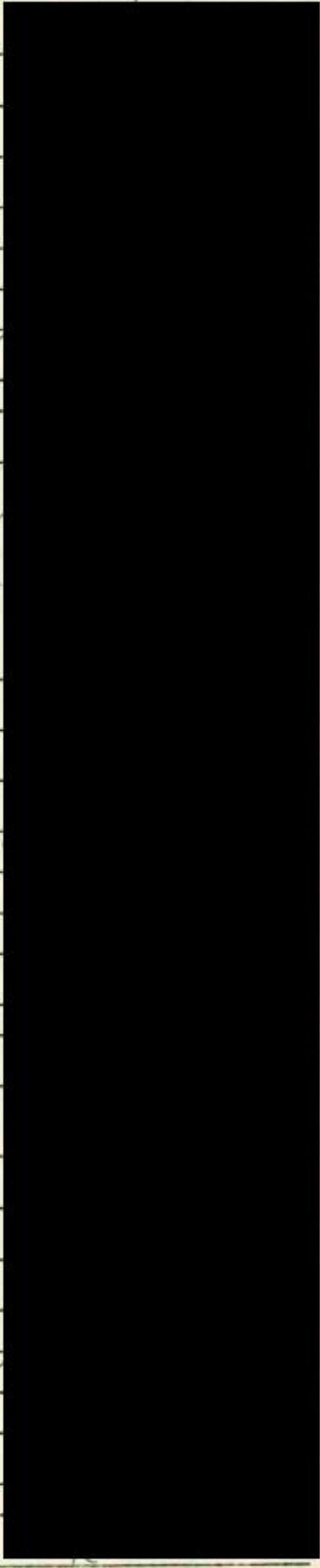
2

1

PLM

H

Handwritten notes on a lined page, including the number '50' and a symbol resembling a stylized 'A' or 'L'.

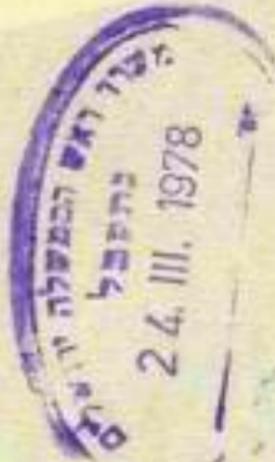
12

אני מאשר
בשם הנותן

דקדוק
וכו' - 7

איטליה בירוק גיבוי 31

ירושלים, כו' באדר א' תשל"ח
5 במרץ 1978

161-1-2

לכבוד
ד"ר א. קימלמן
הוצר לשקום הישוב היהודי בירושלים העתיקה
מ.ד. 5276
ירושלים

ד"ר קימלמן הנכבד,

זאת לאשר בחזרה את קבלת מכתבכם מיום יב' באדר
ב' תשל"ח. הוא הונח, יחד עם התזכיר המצורף אליו, על
סולחנו של ראש הממשלה, לקריאתו.

ב ב ר כ ה,

י. קדישאי
סגן לראש-הממשלה

ועד לשקום הישוב היהודי בירושלים העתיקה

ירושלים, רחוב פינסקר 22 • ת.ד. 5278 • טלפון 67395

דירקטור

א"ח
5.3.78/1-1-2

ירושלים ב' באדר ב' תשל"ח

21.3.78

לכבוד ראש הממשלה, פר מנחם בגין

כבוד ראש הממשלה,

הכל פייחלים, שבכל הסדר פדיני שיחול, ירושלים המאוחדת מישראל יהודית. לכן פדאיג, שבחלק הרביש של ירושלים, בעיר העתיקה וסביבתה הקרובה, בצומצמת אוכלוסייה יהודית לכדי מובלעת קטנה, וכל שאר הרבעים נשארו בצביונם הערבי הטהור.

אין זה תואם את הפציאות וההתפתחות הטבעית: בעבר הקרוב היו ריכוזי ישוב יהודי ברוב רבעי העיר העתיקה וסביב לה, הוך יחסי ריעות עם השכנים המוסלמים והנוצריים; רק האלימות והסירור של פרעות חרפ"א, חרפ"ט וחרפ"ו ציפצמו בהדרגה את הישוב היהודי, עד כדי הגיטו הפלאכותי של "הרובע היהודי" עתה.

החלוקה הדמוגרפית הקיימת דה-פקטו בעיר הפזרחית, פזמינה גורמים עוינים ובין לאופיים לקביעת אותה חלוקה גם דה-יורה, פנהליה ופדינית. ההתפתחויות הפולטיות הובעות היקון זהיר אך טהיר של המצב.

צריך וגם אפשר, להחיות את רוב הישוב היהודי הזה, באשר היה פבוסט על

רכוש-מקרקעין, הרשום עד היום על שם בעליו היהודיים, בין פוסדות ובין יחידים. יש לאפשר לאותם בעלים, או ליורשיהם, לשוב לנכטיהם, לשקטם ולפתחם.

כועד ציבורי הפועל לשט שמים (אין אנו פיצגים את בעלי המקרקעין) פנסים אנו לקדם את הנושא ללא פרטום פיוחה, פשום עדינות העניין.

בהזכיר המבורף, בתוספת פפה, הננו פפרטים את המצב, המבוסט על היעוד שבידינו, וכן פפרטים דרכים להיקונו.

הננו פבקשים ומצפים שכבודו יסכים לקבוע פגישה עם נציגינו, בעתיד הקרוב לדיון בנושא.

בכל הכבוד הראוי,

ד"ר יוסף בורג

העתקים:

- לד"ר יוסף בורג, שר הפנים ויו"ר הועדה לענין ירושלים.
- לפר שמואל המיר, שר המשפטים.
- לפר גדעון פה, שב השיכון
- לפר אריאל שרון, שר החקלאות
- לשר פשה ניסים

פכתב פקביל נשלח לפר אבו-חציקא, שר הדתות.

תזכיר על יישוב - מחוז של הרכוש היהודי במזרח ירושלים

הרקע:

יהודים ישבו בעבר הלא-רחוק בכל חלקי ירושלים ובכל רכפי העיר העתיקה, וראוי להשיבם לבתיהם, שגלו מהם באונס.

ההיקף:

בחחילת השלטון הבריטי בארץ, ישבו אלפים רבים של יהודים בחלקים שונים של ירושלים, שבהם לא נותר עתה זכר לחיים יהודיים: שכונת וחצרות מערביות, ואף שכונות יהודיות שלמות, שהוקמו בשעתן במאמצים כבירים הרף הקשים, ואף במסירות נפש.

1. החלק הצפון - מזרחי של העיר העתיקה (שנקרא "רובע מערב" כמפת שיק מלפני 70 שנה ובמפת אינצקל¹ מסדה מלפני 40 שנה, אך הבריטים כינוהו "רובע מוסלמי" וכך הורגלו לקוראו): כבר בשנת חרנ"ז (1897) היו בו 75 חצרות בבעלות יהודית ("חצר" ובתי סביבה).

בחחילת מלחמת העולם הראשונה ישבו בו 3250 - 4000 יהודים. היהודים ישבו במפוזר ובריכוזים, בכל האיזור שמערבה להר הבית (דהיינו לכל אורך הכוחל המערבי, שרק מקצתו בלוי ורובו סוסתר אחרי בחים ופדי-מפלת), וכן ליד השערים הצפוניים של הר הבית, כדי להיות קרובים למקום המיקדש. כבר בחחילת הכיבוש הערבי, נתן עומר ליהודים את סבוקסט, להתיישב בקירבת הר הבית, ובחקופה הצלבנית נקרא הרובע הזה כולו "הרובע היהודי".

2. בין שער שכס לשכונת מורשה: שכונת קריה נאסנה ("בתי ניסן בן"), ושכונת אשל אברהם (של עולי גרוזיה).

3. בין מאה שערים להר הצופים: שכונת כחי שמעון הצדיק, נחלת שמעון, נחלת יצחק (שנקזבה בחרצ"ו) ואהבה ציון ("בתי זיבנבורג").

4. שכונת החימנים ובתי עזרת נידחים, במעלה כפר השילוח.

מפת השטחים שבבעלות יהודית, כנספח.

עד מלחמת העולם הראשונה, וסמוך לאחריה, היו קטעים רבים ברחוב דויד, רחוב השלשלה ורחוב הנוצרים, שרוב חנויותיהם היו בבעלות יהודית, והחייזר הגרמני גט (Gott) כתב לפני כמאה שנה, כי רחוב הנוצרים ראוי להיקרא רחוב היהודים, מפני ריבוי היהודים בו.

רוב בנין ורוב בנין היישוב היהודי בעיר העתיקה, היה אז ברוב, המכונה עתה "הרובע המוסלמי". ברחוב חברון שכריבע זה, גרו כאמצע מלחמ"ע הראשונה 1355 יהודים, יותר מאשר ברחוב היהודים (436) וברחוב חב"ד (781) גט יחד, וזאת אחר התרדלות היישוב בשליש, עקב תלאות המלחמה.

אחת אזור היה סלא כחי כנסיות וסדרש, יישובה, הקדמות ומוסדות צדקה, שהם היו תפארת ירושלים בעולם היהודי. היה שם מרכז מלאכה יהודי, ובו בית-דפוס (של "ההבולת"), שחנת קפה, מאפיית מצות, בית בד, יקב, מפעלים לכלי חרס ולסכוך ובתי - מלאכה אחרים רבים (עד שהיה ביכ"ז מיוחד לכע"י - מלאכה), וכן כחי מרחץ והנויות.

הנסיון

האזורים המיושבים ביהודים השמממו חתה השלטון הבריטי, בעקבות פרעות חר"פ, חרפ"א, חרפ"ט, חרצ"ו - חרצ"ט ובהש"ת. רגלי היהודים נדחקו בשלבים משכונות אלה. לפתים הם פרנו בכה על ידי השלטונות הבריטים (כמו למשל חוסבי שכונת השילוח בסוף מאורעות חרצ"ו - חרצ"ט).

בחים ובתי כנסת נחרסו בידי הפורעים ונשארו עד היום בחורבנם. החיים היהודים כ-אזורים אלה פסקו, ופול החורה נרס בהם.

המצב הנוכחי

הבתיים והקרקעות נשארו בבעלות יהודית - של מוסדות, של "כוללים" ושל יהודים. יש שכונות שלישות שבתיהן נהרסו כליל (חלק אפילו על ידי עיריית ירושלים אחרי השחרור בתשכ"ז), והאדמה ריקה. (השכונות הפנויות בסעיפים 2 - 4 לעיל, מלבד כמה בתיים ששרדו). בעיר העתיקה גרים דיירים ערביים בחלק מהבתיים, חלק אחד הרוס וחלק אחד פנוי ושוטם. חלק מהקרקעות בשכונות אהבה ציון, נחלת שמעון ונחלת יצחק הופסקו אחרי תשכ"ז, וגם הם שוטמים.

בשפינתה המסורה הבריטית את היהודים במאורעות, היא הבטיחה שיהזיזום לבתיים. הרבר לא נעשה בכל תקופת המנדט. בכ"ח אייר תשכ"ז השכו הכללית הוביעה העת להש בה ישראל לבתיים. בעלי הרכוש קיוו לשקם וליישב את בתיים, אך לא קבלו עידוד ועזרה מהשלטונות. לפיכך - האפוטרופוס הכללי השכיר את נכסיהם ללא - יהודים, כאשר היו פנויים או כשהתפנו נכב, שאם אם יצליחו הבעלים היהודיים לקבל את נכסיהם מיד האפוטרופוס, יקשה עליהם לשוב ולגור בהם.

יתר על כן, הסידורים הביורוקרטיים שהנהיג משרד האפוטרופוס, מונעים מרוב הבעלים היהודיים את האפשרות לקבל בחזרה את רכושם והם נאלצים לעמוד מנגד ולראות כיצד זרים יושבים בנכסיהם ובנכסי אבותיהם, כגון זאת: המשרד דורש רישום חדש במשרד מרטס מקצועיים במקרה שבידי הבעלים יש רישום סודי, ואינו מוכן להכיר ברישום הוכחות אחרות כגון עדות, שרי הקדש, רישומי מס רכוש, חוזה שכירות או ראיות אחרות. נוצר מצב פרדוקסלי שהשלטונות היהודיים הכירו בבעלותו של יהודי זה על הנכס ושלטונות ישראל מסרבים להכיר בכך.

כך ירה, שרק מקטים השיגו את "שחרור" נכסיהם מהאפוטרופוס הכללי, שלו הוטלו הנכסיהם מכה הוד הסדרו ששפט ומינהל תשכ"ז. הם הרגישו עצמם בודדים, לא יכלו לשקם את נכסיהם בכוחות עצמם ולא קבלו שום עזרה מהעירייה ומהממשלה.

ברור שאין להשלים עם המצב. אין סביר שתחת שלטון ישראל יל ירושלים, נצטמצם בגבולות הארצות של ה"רובע היהודי", וכל הרכוש היהודי הרב, על מוסדותיו והקדשיו, שנטשו בורשנו בסכניתם ובאיומיהם של פורעי חרפ"א, חרפ"ט וחרצ"ו, יישאר בידי שודדיו. הלא יתא זה בבחינת "הרצחת וגם ירשת".

התכנון לעתיד

לפי התכנון הנוכחי, יהיו היהודים כשמינית מכלל כל יושבי העיר העתיקה, בעוד שהיו רוב בה, במחצית השניה של המאה הקודמת. עוד בתחילת מלחמת העולם הראשונה היה מספר היהודים שבהתחום זה פי חמשה מהמתוכנן עתה וקודם: בתכנון, יצטמצמו כל היהודים באזור קטן אחד הוא "הרובע היהודי", שנשאר לפליטה אחרי חום מאורעות חרצ"ה וכל זה למרות הנאמר בדברי החסבר לתכנית הפיתוח של עיריית ירושלים:

" כל שמה משמחי העיר שאינו מיושב ביהודים נתון בסכנת ניתוק מחורם ישראל ומסירה לטלטון ערבי".

אפשר ואפשר להקים מחדש את השכונות היהודיות ללא כל קושי וללא הפסקות על השטח הפנוי שבבעלות יהודים.

יישוב השכונות שמעון הצדיק, נחלת שמעון, נחלת יצחק ואהבה ציון, יהיה הוליה **מקשרה** בין כחי אונגרון (ליד מזרח סנדלבוים) לרמת אשכול, ולקרית הסמטלה הנבנית לרגלי הר הצופים. יישוב השכונות אטל אברהם וניסן - כך יקשר בין שכונת מורשה לעיר העתיקה. יישוב השכונה התימנית הכפר השילוח, עם שטח של ק.ק.ל בעופל המגיע עד לקרבת הרובע היהודי בעיר העתיקה, עם שטח של ענשבי (בין כפר השילוח ומטה או"ם), יביא להקפת העיר העתיקה גם בדרום בטבעת יהודית, (כדוגמת השכונות בצפון - רמת אשכול והאוניברסיטה); שתגיע עד כחי הקברות בהר הזיתים והאדמות היהודיות ליד כפר עזריה ואבו דים, שנקנו ע"י אגודת הדיירים לפני מלחמת העולם השניה, כל זה על אדמה ריקה השייכת ליהודים.

כלב העיר העתיקה אפשר ליישב את האזור הסמוך להמטח הכוחל המערבי, צפונה לרובע היהודי. אין דרך טובה מזו לייחוד מזרח ירושלים ולשליטתנו בה. כשהדבר יבוצע, לא יהיה פתרון פה לזרים לררוש את ביתור העיר מחדש.

הפעולות הדרושות:

הדברים שהממשלה יכולה לעשות כדי לעודד שיקום ויישוב הנכסים היהודיים הם:

1. החלטה לטקס את כל בתי הכנסת והמוסדות.

2. עזרה כספית, גם מקרנות כללי יהודיות בשיקום בתי הכנסת, המוסדות ויתר הבהים. (אין המוסדות היהודיים גרועים ממוסדות ערביים ונוצריים שנקטו במלחמת העצמאות או במלחמת ששת הימים ואשר שלטונות ישראל סיכנו את שיפוצם אפילו כשניזוקו בידי הלגיון). ואולי ניתן להחיל על חלק מהבהים את החלטת ועדת השרים מחודש סיון תשל"ו לשפץ על חשבון המדינה בהים רעועים ברובע הערבי.

3. סיוע לבעלי הרכוש לקבל את נכסיהם פנויים, ע"י הפקדת שיכון אלטרנטיבי לרשות הדיירים בשיכונים הנבנים עבור ערבים, או מתן דמי ספחח להם. בתשכ"ז פונה הצבא זרים מבתי הכנסת. לחלק מבתי הכנסת חזרו, או פלטו אחרים ויש להוציאם.

4. לבטל את ההפקעה של שכונות אהבת ציון, נחלה שמעון ונחלת יצחק ובתי הכנסת וההקדשות ברובע היהודי.

5. יש להחיות את הנכסים היהודים ולא ל"שמר" אותם.

6. להפסיק את מסע ההשכרה שעורך עתה משרד האפוטרופוס הכללי, שבו הוא נותן מעמד חוקי לפולטים או מחזק מעמד דיירים שמעמדם כמוגנים מוטל בספק.

רווח דמי השכירות למדינה, אינו שווה את הנזק העצום הנגרם הן מבחינת ממלכתית - והן לבעלי הרכוש היהודיים.

7. לשחרר את הנכסים לבעליהם היהודיים, על פי תיעוד סביר: סטרי הקדש, רישומי מסים, רישומי האפוטרופוס הירדני על נכסי יהודים, חוזי שכירות שבהם השכירו הבעלים את הנכס לפני תש"ח, וראיות אחרות כי הנכס היה ידוע לפני תש"ח כשייך לכולל או לאדם פלוני.

דבר אחרון זה יכול וראוי להיעשות מיד, ללא שהות כאשר אינו אלא החרת סיכון פורטלי בירוקרטי ואינו אלא עשיית צדק ליהודים שאבוחיהם בנו או רכשו בהים בעיר הקודש, כדי שהם ובניהם יחיו בהם.

אם יש משמעות לשיבת ציון ולמדינה יהודית, הלא היא בהגשמת ובהמשכת מאווייהם של ראשוני ובוני ירושלים היהודית.

הועד לשיקום הישוב היהודי בירושלים העתיקה פועל להשבת היהודים שגלו מבתיהם. הדבר צריך להיות מענינה המלא של הממשלה, כי הדברים נובעים לנשמת האומה, לעתידה של ירושלים ושמירת שלמותה ורבונוחינו עליה. לשם כך עלינו להבטיח את ארמיה היהודי על כל רובעיה. כגלל חוסר הרצון של ערבים לסבור נכסים ליהודים, האפשרות היחידה להשבת יהודים ללב ליבה של עיר הבירה, הוא לרכוש היהודי שנתר בה.

Page 11

The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that every entry should be supported by a valid receipt or invoice. This ensures that the financial statements are reliable and can be audited without any discrepancies.

In the second part, the author details the process of reconciling the bank statements with the company's ledger. It is noted that this process should be performed monthly to identify any errors or unauthorized transactions. Any discrepancies should be investigated immediately and corrected.

The third section covers the preparation of the monthly financial statements. It includes a breakdown of the income statement, balance sheet, and cash flow statement. Each statement is prepared based on the reconciled data and is reviewed by the management team before being finalized.

Finally, the document concludes with a summary of the key findings and recommendations. It suggests that the current financial controls are effective but could be improved by implementing a more robust system for tracking expenses. The author also recommends that the company should consider hiring a professional accountant to assist with the more complex aspects of financial reporting.

מפת הנכסים היהודיים

(לפי ייחוס הציוני שאז, אגודת הציונים - לפי שטח)

1:10,000

רמת אשכול

גבעת שפירא

גבעת התחמושת

הרית הממשלה

בית החולים הדסה

שפחה מופרדע

בית ישראל

מאה שערים

מודשוה

הר הציונים

ימין

הר ציון

קהל

כפר השלוח

ענטבי

גבעת חנניה

שפחה מופרדע

שפחה מופרדע

צפון ולפידת

מאה משקפי אום

לכבוד
הרל המלך
מחלוקת
מלך המלך
דקדוק
הרל

Jan 5278

v's

R

ירושלים, ט"ו באדר א' תשל"ח
22 במרץ 1978

161-12

אל: ערוך של הביטוי והשיכרון

אצלי עדיין מונח סמכותנו אליכם מ-8 בדצמבר 1978 וחליפת
המכתבים שארשה אליו - ללא מענה מצדכם.

התוכלו להשיבנו דבר, או להביא לידיעתנו מה אתם חשבתם
לפרנס?

בברכה,

י. קדישאי
מנהל לשכת ראש-הממשלה.

ירושלים, ד' בטבת תשל"ח
16 בדצמבר 1977

~~161-1-2~~

161-1-2

לכבוד

העיר העתיקה
ירושלים

מר גולן הנכבד,

זאת לאשר בתורה קבלת מכתבך אל ראש-הממשלה מיום 23 בנובמבר 1977. כיקטנר
את הערותיו של מר שניאור מלג, ומנהל הכללי של החברה לשיקום ולפיתוח הירובע היהודי
בעיר העתיקה, להוכן המכתב.

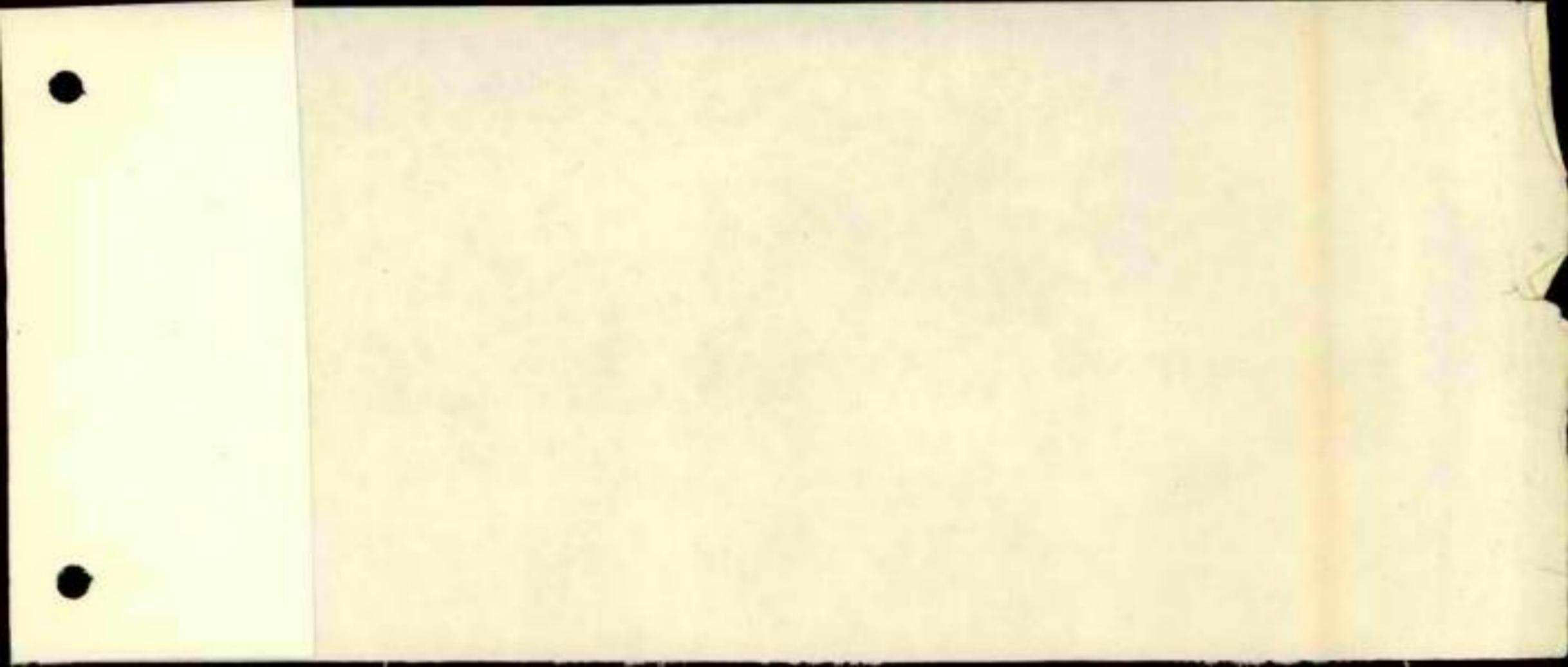
מר מלג הטיב לנו, בין השאר, כי: המכון השונים הנמצאים בתחומי הירובע והגובלים
עם רחבת הכותל, לוקחים בהסכך את המכון האמיתי של רחבת הכותל ולא פוגעים או/ו
יפגעו בעמיד במכון המיוחד רוב הטיבות זה.

שמה הירובע היהודי הוא כפי שידוע, מצומצם ויש אינטרס לאומי עליון לאכילס את
הירובע היהודי במספר מבסימלי של משפחות. כמדוכן שעל השונים הגובלים עם רחבת הכותל
נבנים המבנים תוך התחשבות כמיקום מיוחד זה ויך לאשר שהמכון גדון ואושר ברובדות
למכון רבניה המקומית והמיוחדית.

ב כ ר כ ה

י. קדישוי
מנהל לשכת ראש-הממשלה.

1977 - 52133
E 5N24 - FTBR

החברה לשיקום ולפיתוח הרובע היהודי בעיר העתיקה בירושלים בע"מ

ירושלים, א"י בטבת תשל"ה
11 בדצמבר 1977
348/4348

1211c
16.12.77

לכבוד
מר י. קדישא
מנהל לשכת ראש הממשלה
משרד ראש הממשלה
ירושלים

א.נ.

למכתבך מס' 1-1-820 מיום כא' בכסלו 1.12.77, בענין מכתבו של מר יוסף גולן אל ראש הממשלה, הריני מתכוון להשיב:-

1. מכתבו של מר י. גולן, נכתב מאוחר אי ידיעה העובדות. תכנון רחבת הכותל נמצא במקומו של וועדה שהקים לעניני ירושלים.
2. תכנון הסטחים הנמצאים בתחומי הרובע היהודי והגובלים עם רחבת הכותל, לוקחים בחשבון את התכנון האפשרי של רחבת הכותל ולא מובעים א/ו יפגעו בעתיד בתכנון הסיווג ורב השיבות זה.
3. טעם הרובע היהודי הוא כפי שידוע, מצומצם ויש אינטרס לאומי עליון לאכלס את הרובע היהודי במספר מבסימלי של משפחות. כמובן שעל הסטחים הגובלים עם רחבת הכותל נכנים המבנים תוך התחשבות במיקום מיוחד זה ורק לאחר שהתכנון נדון ואושר בוועדה לתכנון ובניה המקומית והמחוזית.
4. בר לי לבדוק כי מניעיו של מר י. גולן אינם נובעים רק לדאגתו לרחבת הכותל אלא למנוע בניה בסמוך לביתו.

בכבוד רב
ש. מלג
המנהל הכללי

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a title or header.

Faint, illegible text block in the upper middle section.

Faint, illegible text block in the middle section.

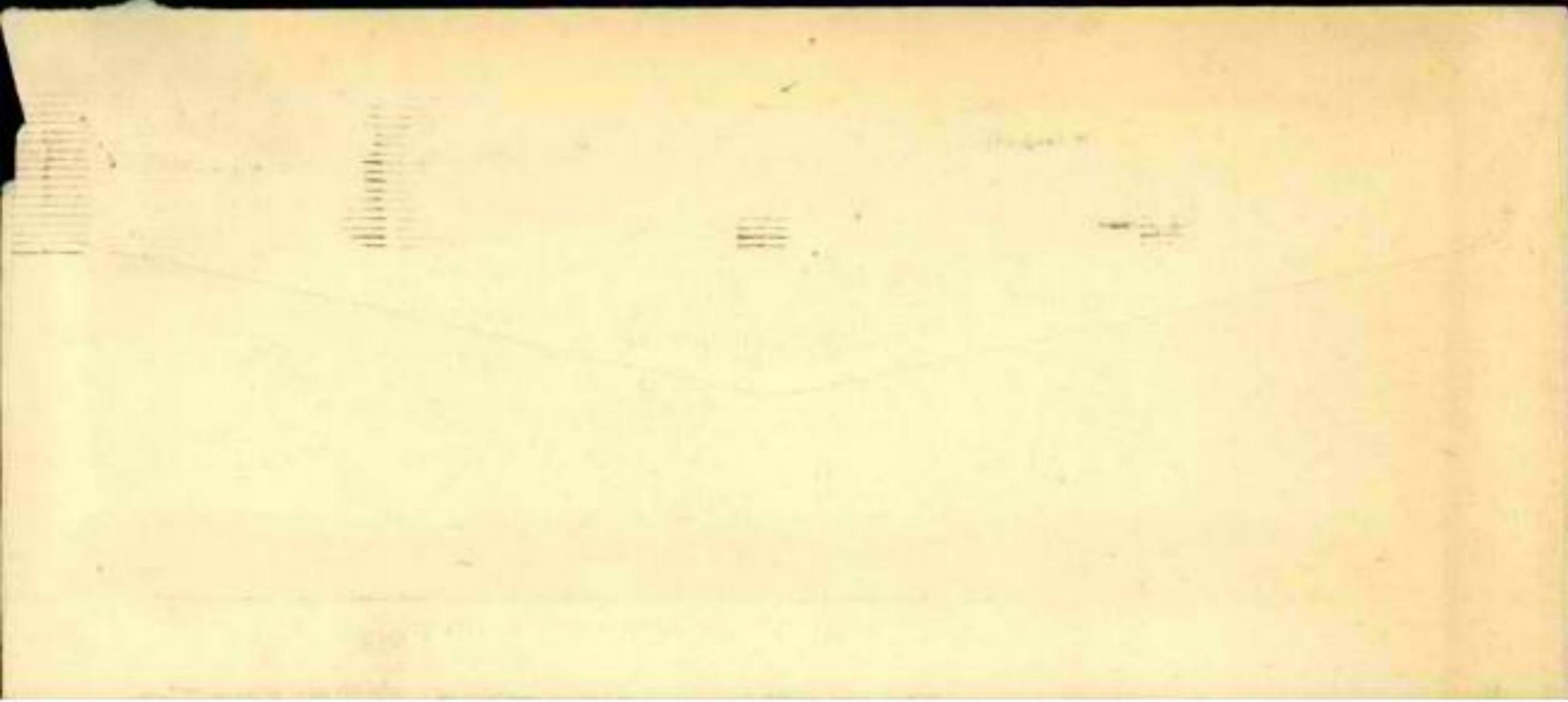
Faint, illegible text at the bottom of the page, possibly a footer or signature area.

ק.א.ר.
ינה זמר הוא המסא
זמר הוא המסא
ירושלים

החברה לשיקום ולפיתוח הרובע היהודי בעיר העתיקה בירושלים בע"מ

בית רוטשילד, כנר בתו מחסה, הרובע היהודי, ירושלים, ת.ד. 14012, טל. 284721, 287212

ירושלים, כ"א בכסלו תשל"ח
1 בדצמבר 1977

820 3-1-1
161-1-2 c

אל: המנהל הכללי
החברה לשיקום ולפיתוח הרובע היהודי

רצ"ב העתק מכתב מיום 23.11.77, שקיבל ראש-הממשלה ממר

אורה מאד על העדותיך לתוכן המכתב.

ב ב ר כ ה ,

* קדישאי
מנהל לשכת ראש-הממשלה.

ירושלים, כ"ח בכסלו תשל"ח
8 בדצמבר 1977

161-1-2

אל: מנהל לשכת שר הביטוי והשכרון

רצ"ב העתק ממכתבו אליכם מן ה-11.11.77, עליו טרם נענינו.
בינתיים קבלנו מכתב ברוטי מהארגון. אבא חרדיענו מה עלינו להשיב.

בברכה,

* קדימתי
מנהל לשכת רוש-המשטרה.

ירושלים, כ"ה בכסלו תשל"ח
8 בדצמבר 1977

161-1-2

אל: מנהל לשכת ש"י הבינאי והשיכון

רצ"ב העתק מכתבנו אליכם מן ה-11.11.77, עליו טרם נענינו.
בינתיים קבלנו מכתב נוסף מהארגון. אנא תודיענו מה עלינו להשיב.

ב ב ר כ ה ,

י. קדיטאי
מנהל לשכת ראש-הממשלה.

ירושלים, א' כסלו תשל"ח
11 בנובמבר 1977

אל: מנהל לשכת שד הבינורי והשיכון
161-1-2

מצורף כזה העתק מכתב מיום 1.11.77

שקיבל ראש הממשלה מאת מר י. אלפזר, מהארגון העולמי של

רהיפי וילידי הפיר-העתיקנה

אודה מאד על הצעתכם לתשובה מאחזר לכוחב.

בכבוד רב,

יהואל קדישאי
מנהל לשכת ראש הממשלה

STATE OF TEXAS
COUNTY OF DALLAS

16-1-5

Know all men by these presents, that

the undersigned, of the County of Dallas, State of Texas, do hereby certify that

the within and foregoing is a true and correct copy of the

original as the same appears from the records of the County of Dallas, State of Texas.

Witness my hand and seal of office this

day of _____, 19__.

ירושלים, ט"ו באדר א' תשל"ח
22 במרואד 1978

101-1-2

אל: עוזר שד הבינוי והשיכון

אצלי עדיין טרנה מכתבנו אליכם מ-8 בדצמבר 1978 וחליפת
המכתבים שאודפה אליו - ללא מענה מצדכם.

המוכלד להשיבנו דבר, או להביא לידיעתנו מה אתם השבתם
לפרניט?

ב כ ר כ ה ,

י. קדישאי
מנהל לשכת ראש-הממשלה.

10-1-5

UNITED STATES DEPARTMENT OF JUSTICE

INVESTIGATION OF THE ACTS OF VIOLENCE
COMMITTED BY THE ORGANIZATION OF ARAB BUSINASSMEN
IN CONNECTION WITH THE STRIKE OF THE PORTU-
GAL COLONIES

REPORT OF THE SUBCOMMITTEE ON INVESTIGATION
OF THE ACTS OF VIOLENCE COMMITTED BY THE ORGANIZATION
OF ARAB BUSINASSMEN IN CONNECTION WITH THE STRIKE
OF THE PORTUGAL COLONIES

OFFICE

UNITED STATES DEPARTMENT OF JUSTICE
WASHINGTON, D. C.

ארגון עולמי
של ותיקי וילידי העיר העתיקה
המרכז בירושלים
טל. 534672 - ח.ה. 3729

תמונתו של החבר:

יח"ב
4 XII. 1977
161-1-2

ירושלים, בכסלו תשל"ח

1.12.77

לכבוד

מר גדעון מה

שר השכון

ירושלים

ש.מ.ג.

מאז שובתך אלינו מיום 9.8.77 לא שענו כל חדש.

לאור המתחוח בימים האחרונים ולאור התעניינות המרבית של האורח הגדול בטט חושבי ירושלים, אנו חוזרים ומתחייבים על מיעוט האוכלוסייה היהודית ברובע היהודי בעיר העתיקה.

אנו גילדי וותיקי הרובע חוזרים על כשחנו דרישתנו להחזיר לנו את הגזילה. נא לאפשר לנו דירוח בתנאים נוחים כמיצוי מועט.

קבוצה בה 25 משפחות מעוניינים להשתכן סידית. נא לקבוע לנו מניטה ויפה שעה אחת קודם.

ארגון עולמי
של ותיקי וילידי העיר העתיקה
המרכז בירושלים
ח.ה. 3729 - טל. 534672

נשיא מועד א. בן יהודה

א. בן יהודה

התקיימו ראש המטלה
שר הקליטה

אני אגבאני אלו 3/3 הנה לא קבוצה של חלקה
אצמי, הוא כולו ימתיק > אפס חלופה אחרת
בבית קרוב יושב.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a header or title.

Main body of faint, illegible text, appearing to be several lines of a letter or document.

Faint, illegible text at the bottom of the page, possibly a footer or closing.

מחולל

ירושלים, כ"ה בכסלו תשל"ח
8 בדצמבר 1977

161-1-2

אל: מנהל לשכת שר הבינוי והשיכון

רצ"ב העתק מכאבנו אליכם מן ה-11.11.77, עליו טרם נענינו.
בינתיים קבלנו מכתב נוסף מהארגון. אנא תודיענו מה עלינו להשיב.

ב ב ר כ ה ,

י. קדישאי
מנהל לשכת ראש-הממשלה.

87428

RECEIVED
U.S. DEPARTMENT OF JUSTICE
WASHINGTON, D.C.

10-1-5

34

POST OFFICE
JERUSALEM
1945

אברהם
בן אברהם

בן אברהם בן אברהם

בן אברהם

בן אברהם

סחורה
על התחשבות
החוקים

ארגון עולמי
של ותיקי ילדי העיר העתיקה
המרכז בירושלים
ת.ד. 3729 - סל. 53672

מרכז
ילדים

מרכז ותיקי ילדי העיר העתיקה
בירושלים
2.XII.1977

החברה לשקום ופזוח הדובע היהודי בעיר העתיקה בירושלים בע"מ

חלק א'

הצעת דירות לציבור - מאי 1978

161-1-2

מלים ותנאים להצעה

כללי

1. **רשאים להסתתף בהיצע אחד מאלה בלבד:**
    - א. אזרח ישראל שהוא תושב בה ושירת בצה"ל, או קיבל שטור משירות בצה"ל, או שירת באחד הארגונים העבריים שמלפני 14.5.48.
    - ב. עולה חדש שהוא תושב ישראל.
  2. **חומר ההיצע כולל:**
    - א. מלים ותנאים להצעה.
    - ב. טופס הצעה ופרטים אישיים.
    - ג. רשימת הדירות ומחיריהן.
    - ד. חוברת תשריטי דירות (שחיטור תמורת 10- ל"י).
- הערה:** ייתכן שבחברת תשריטי הדירות נכללים תשריטים של הדירות שאינן נכללות בהיצע. הדירות שבהיצע הן הדירות המפורטות ברשימת הדירות הנפרדת.

הצעות לדגישת דירות

3. **המבקש לרכוש דירה מתוך הדירות שבהיצע ימלא בטלמות את טופס ההצעה וירשום בה את הדירה אותה הוא מבקש לרכוש (בחכירה) מהחברה.**
4. **המבקשים נדרשים למלא בטופס ההצעה את הפרטים האישיים כראוי ובטלמות. אי מילוי פרטים ימסול את ההצעה.**
5. **א. לטופס ההצעה יש לצרף תשלום בסך 20,000- ל"י.**
  - ב. (1) התשלום יבוצע באמצעות המחאה בנקאית או המחאה אישית לפקדנת החברה.
  - (2) אי צירוף המחאה ימסול את ההצעה מלכתחילה. לאחר שההצעה נמסרה לחברה תגיש החברה את המחאה לשדיון.
  - (3) המחאה שלא תכובד מכל סיבה שהיא לרבות סיבות טכניות, תישלל ההצעה ומגישה לא יכלל בהיצע.
  - (4) סומלץ לכן לשקול מסירת המחאה בנקאית במקום המחאה אישית.
6. **הצעות יימסרו (על גבי טופס ההצעה, חלק ב') עד ליום 18.6.78 שעה 1200 הערה: קבלת טופס ההצעה ע"י החברה אין בה משום אישור שמגיש ההצעה ראוי להיכלל בהיצע.**

הקצאת דירות

7. **א. ועדת הקצאות של החברה תרכז את ההצעות ותמיינן לפי הדירות.**
  - ב. החלטות בדבר מסילתן של הצעות והחלטות בדבר מציעים להם תוקפנה דירות, ייקבעו בלעדית ע"י החברה. בענין זה גם מופנית תשומת הלב לסעיפים 11, 12, 13.
  - ג. הנוהל המפורט בסעיפים 8, 9 ו-10 שלהלן מתווחס למציעים שופדת הקצאות אישרה את השתתפותם ביחס לאותה דירה.

8. הצעה יחידה לגבי דירה:
דירה שרק מציע אחד הציע לרכוש אותה - תוקצה לאותו מציע.
9. דירה שהיו לה מספר מציעים:
היו לדירה יותר מאשר מציע אחד, תקויים ביניהם "תחרות" על הדירה
בשיטה המפורטת להלן.
בתחרות יזכה מציע שמרבה במחיר.
10. נוהל התחרות:
א. היו מספר מציעים ביחס לאותה דירה, תרשום וועדת ההקצאות את שמות המציעים.
ב. מציעים אלה יוזמנו ע"י החברה במכתב רשום להשתתף בתחרות. בהזמנה תציין החברה את מספר המציעים המוזמנים לתחרות (אך לא תהיה חייבת להודיע את זהותם).
ג. מציעים שקיבלו הזמנה כאמור, יהיו זכאים למסור לחברה הצעת מחיר לדירה נשוא התחרות (מחיר שלא יהיה נמוך מהמחיר הקבוע על ידי החברה). בטופס ההצעה יש לרשום מחיר אחד בלבד.
ד. (1) הצעת מחיר לתחרות תימסר לחברה עד ליום 2.7.78 בשעה 13:00.
(2) הצעת מחיר תימסר על גבי הטופס ובתוך מעטפה שימסרו על ידי החברה.
(3) על גבי המעטפה יירשם שם המציע ותאור הדירה נשוא ההצעה.
(4) המעטפה תוכנס לתיבת ההצעות של ההיצע שהימצא במחלקת האכלוס של החברה.
ה. לאחר המועד האחרון למסירת הצעות המחיר לתחרות, תבדוק ועדת ההקצאות את ההצעות. החברה תקצה את הדירה למציע שהציע את המחיר הגבוה ביותר.
היו שני מציעים או יותר שהציעו אותו המחיר שהוא המחיר הגבוה ביותר תקויים הוועדה הגולה בין המציעים והדירה תוקצה למציע שעלה בגורל.
ו. החברה תודיע לכל משתתף בתחרות את המחיר שהציע המציע שזכה בתחרות.
ז. מציע שהוזמן לתחרות והודיע לחברה שאינו מעוניין להגיש הצעת מחיר לתחרות, אוזי הצעתו לרכישת הדירה (במחיר שנקבע על ידי החברה) תסאר בחוקף אם לא הגיש מציע אחר הצעת מחיר לפני כללי התחרות. היו כמה מציעים שהודיעו כאמור לעיל, אוזי תקויים ביניהם הגולה, והדירה תוקצה למציע שעלה בגורל.

הגבלת התחרות מציעים

11. כבוא החברה או וועדת ההקצאות להחליט על מציעים שישותפו בתחרות על דירה מסוימת או על הקצאת דירה למציע יחיד, רשאית החברה (או הוועדה) שלא להתייחס להצעת מציע אם היא סבורה שהדירה איננה מתאימה למשתתפו מבחינת היחס שבין גודל הדירה וגודל המטפחה.
במקרה הזה מובא לתשומת ליבכם שלחברה אין ענין להקצות דירה למטפחה אשר בה מספר הנפשות יהיה יותר מאשר שלוש נפשות לאחד.
12. א. היו בין המציעים כאלה שהינם בודדים וכאלה שהינם בפלי משפחות, אוזי מלכתחילה לא יסותף בתחרות מציע שהוא בודד.
ב. החברה רשאית שלא להקצות דירה למציע שהוא בודד, גם אם יהיה המציע היחיד ביחס לאותה דירה.

13. החברה שומרת לעצמה את הזכות שלא להתייחס להצעות של מציעים אשר לדעתה מגוריהם ברובע היהודי אינם שטויים לתרום לחיזוקה וגיבושה של האוכלוסיה הקיימת ברובע.
14. העניינים המנויים בסעיפים 11, 12, ו-13 דלעיל הינם בטיקול דעתה הבלעדי של החברה והיא לא תהיה חייבת להודיע לצאצא על נימוקה לאי הכללתו בהיצע או בתחרות.

והתקשרות עם החברה

15. א. מציע אשר לו הוקצתה הדירה (להלן "הזוכה") יוזמן על ידי החברה להתקשר עמה בחוזה ביחס לדירה. תנאי החוזים והמסמכים הנספחים לו, יהיו כפי שנקבעו על ידי החברה וכפי שנוסחו על ידה, ואין הזוכה רשאי לדרוש כל שינוי בהם.
ב. בטלב שלאחר הקצאת הדירה ולפני החתימה על החוזה ונספחיו על הזוכה יהיה למלא אתר הנוהלים שנקבעים על ידי החברה, כולל המצאת יפוי כוח נוטריוני.
ג. במסרדי מחלקת האכילוס של החברה ניהן יהיה לעיין בטופסי החוזה על נספחיו. מוצע לעיין בהם. לתשומת לב שהחברה רשאית לשנותו עד למועד החתימה עליו.
ד. מציע שהוקצתה לו דירה יהיה חייב להיות ערוך לחתום על החוזה עד ליום 16.7.78.

אי הושג מזיר וביטול הצעות והקצאות

16. א. עד למועד האחרון שנקבע למסירת הצעות רשאי כל מציע לחזור בו מהצעתו.
ב. מציע שהוזמן להשתתף בתחרות אך לא הודיע כאמור בסעיף 10 ד' או לא מסר הצעת מחיר לתחרות יראה כמי שחזר בו מהצעתו.
17. הוקצתה דירה למציע, אזי לא יהיה המציע רשאי לחזור בו מהצעתו וגם החברה לא תהיה רשאית לחזור בה מהקצאתה (בכפוף לאמור בסעיף 21 שלהלן).
18. א. הפר הזוכה או הפרת החברה את האמור בסעיף 17 דלעיל, אזי יהיה המפר חייב לשלם לצד השני סך 5000- ל"י כפיצוי, הנחשב על ידי הצדדים כפיצוי הראוי בנסיבות הענין.
ב. על אף האמור בסעיף קטן א' דלעיל, במקרה בו המפר הוא הזוכה לאחר התחרות אזי הפצוי שהוא חייב לשלם לחברה יהיה 20,000- ל"י, סכום הנחשב על ידי הצדדים כפיצוי הראוי בנסיבות הענין הואיל ועקב זכייתו דחתה החברה הצעות של אחרים אשר גם הוסיפו על המחיר במסגרת התחרות.
19. במקרה שהמפר הינו הזוכה אזי תקוז החברה את סכום הפיצויים הנ"ל מהסכום אשר שילם לה לפי סעיף 5 דלעיל.
20. במקרה של אי התייצבות הזוכה לחתימת החוזה במועד שנקבע לכך על ידי החברה (או תוך שבועיים מהתאריך שנקבע) תהיה החברה רשאית לראות בו כמי שחזר בו מהצעתו ואז תבוטל ההקצאה ויחולו סעיפים 18 ו-19, הוא הדין אם התייצב הזוכה אך לא הביא עמו את המסמכים או החסלומים שיהיה עליו להביא עמו לשת החתימה.
21. במקרה שהוקצתה דירה למציע כלשהו ולאחר מכן התברר שלא היה ראוי להיכלל בה, או מספר פרטים אישיים בלתי נכונים, אזי ההקצאה תבוטל, ואם נכרת כבר חוזה כאמור יבוטל החוזה לפי הודעת החברה, גם אם בחוזה לא מופיע תנאי המזכה אותה לשטות כן. במקרה של ביטול ההקצאה או החוזה כאמור, תהיה החברה זכאית לפיצויים מוסכמים כאמור בסעיף 18 (ב) אשר יבנו לפי סעיף 19 דלעיל או מתוך הסכומים שסולמו על פי החוזה. החברה בלבד תהיה רשאית להחליט לפי שיקול דעתה, אם לפעול על פי סעיף זה.

החזרת כספים

22. מציע שלא הוקצתה לו דירה יוחזרו לו עד ליום 18.7.78 הכספים ששילם לחברה.

23. זוכה שחזר בו מהצעתו לאחר שהוקצתה לו דירה יקבל את יתרת הסכום שנותר בידי החברה תוך שבועיים מיום שיוודיע לחברה בכתב על שחזר בו מהצעתו או תוך שבועיים מיום שהחברה תבטל את ההקצאה לפי סעיף 20 או 21 (אך לא לפני 1.8.78).

24. סכומי כסף של המציע שיהיו בידי החברה לא יטאו ריבית ולא יהיו צמודים.

25. סכומי הכסף שעל החברה להחזירם למציע יוחזרו באמצעות המחאה של החברה אשר תימסר לידי המציע בין ישירות ובין באמצעות הדואר.

תשלומי התמורה וטאר ושלומים לפי החוזה

26. מתמורה להתחייבות החברה להחזיר לזוכה את הדירה שהוקצתה לו, יידרש הזוכה בין היתר לשלם את מחיר הדירה כקבוע ברשימת הדירות וכן הוצאות ותשלומים שונים, נוספים הקבועים בחוזה וכן מס ערך מוסף כנדרש (המחירים ברשימת הדירות אינם כוללים מס ערך מוסף).

27. רושמי דירות ששטחן הכולל עד 140 מ"ר ומחירן עד 600,000 ל"י (כולל מ.ע.מ.) יופנו לקבלת הלוואה כנגד משכנתא עד לסכום של 95,000 ל"י בכפוף לתנאים המקובלים במשרד השכון ובבנק טפחות. אין בהטניה כדי להוות התחייבות החברה שהרושמים אמנם יקבלו הלוואה כנגד משכנתא כאמור.

28. א. החברה תזמין מציע שהוקצתה לו דירה לפגישה מוקדמת בה יוסדרו תנאי התשלום והתוצאת התשלום. הפגישה תקויים בטעות העבודה המקובלות ובמועד שהיקבע החברה.

ב. מודגש בזה שעד למועד חתימת החוזה, אך לא יאוחר מיום 16.7.78 על הרוכש לשלם 15% ממחיר הדירה (וכן מ.ע.מ.) בצרוף סכומים אחרים הקבועים בחוזה, אף אם טרם יחתם החוזה.

ג. יתרת התמורה וטאר היבוקמים יישלמו לפי החוזה ישולמו בתשלומים חדשיים בתוך שלושה חודשים מיום חתימת החוזה, אך לא יאוחר מיום 30.10.78.

תנאים נוספים

29. מגורי קבע - תנאי עקרי בחוזה הנו התחייבות החוכר להתגורר מגורי קבע עם משפחתו ברובע. החברה מחייבת את הדיירים שדירתם ברובע תהיה דירת קבע הבלעדית שלהם בארץ או מחוזה לה. בכל מקרה של דייר ברובע דירה אחת עליו להוביח כי הוא מתגורר מגורי קבע בדירתו ברובע.

30. רכישת הדירות היא בדרך של תוצה התחייבות לחכירת מסנה לדורות, לחוזה מצורפים נספחים שונים.

31. החברה רשאית להשמיט מרשימת הדירות כל דירה וזאת לפי שיקול דעתה, כל עוד לא הוקצתה הדירה לאחד המציעים.

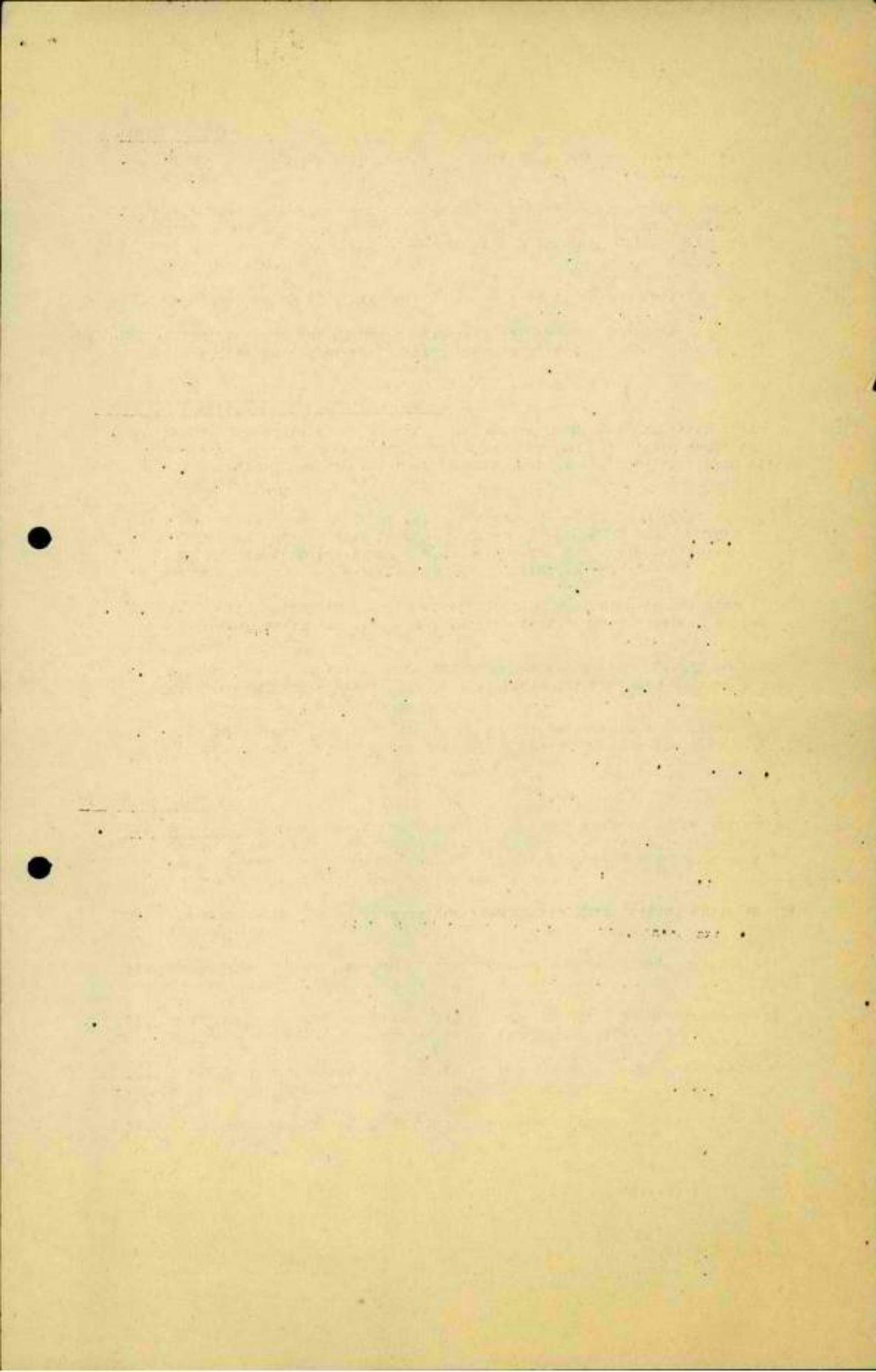
32. דירה שהוקצתה ולאחר מכן ההקצאה בוטלה מכל סיבה שהיא, לא תהא החברה חייבת להקצותה לכל מציע אחר, והיא חושפת להקצותה כראות עינה.

33. ההיצע אינו מכרז ואינו הזמנה להגיש הצעות, הוא הגדר מטירת מידע לצייבור, והמציעים הם שייחשבו כמגישים הצעות לחברה יחש לדירות.

34. על כל מציע למלא בטופס ההצעה את הסוגיות למילוח הנדירות והמחאות.

בכבוד רב

החברה לסקום ופתוח הרובע
היהודי בעיר העתיקה
בירושלים בע"מ

טופס הצעה לחכירת דירה ברובע

תאריך _____
 שם המבקשים _____
 _____

לכבוד
 החברה לשקום ושתוח הרובע היהודי
 בעיר הפתיקה בירושלים בע"מ
 ת.ד. 14012
ירושלים

א.נ.

- א. הננו מאשרים כי קראנו והבנו את תנאי חכירת הדירות - הצע פברואר 78 וסבלת הדירות ומחיריהן אשר צורפו לטופס זה.
 ב. הננו מבקשים בזה שתקצו לנו את הדירה שתאורה כדלקמן:

כתובת הדירה ברשימת הדירות				מס' הדירה	מס' סדורי ברשימת הדירות
רחוב	שם המבנה	גוש	מס' הדירה		

- ג. הננו מתחייבים להתקשר עמכם בחוזה התחייבות בחכירת משנה לדורות (על כל נספחיו) ביחס לדירה אשר תוקצה לנו לפי הנוסח שיהיה מקובל אצלכם ביום שאליו נוזמן לחתימת החוזה, והננו מתחייבים למלא אחר כל התנאים המוקדמים לחתימת החוזה כפי שייקבעו על ידכם.
 ד. הננו מצרפים בזאת המחאה בנקאית/ המחאה אישית על סך -20,000 ל"י כמקדמה על חשבון מחיר הדירה, למקרה שהצעה זו תתקבל על ידכם.
 ה. אנו מבקשים שכל דואר, המחאות, ערבויות והודעות יישלחו אלינו לפי הכתובת:

_____
 _____

* - למחוק את המיותר.

בכבוד רב

_____

טופס פרטים אישיים

שם פרטי	שם משפחה	מס' ת.ז./עולה	שנת לידה	מקצוע
כתובת ומקום העבודה וטלפון		כתובת פרטית וטלפון		
מסב משפחתי	מס' ילדים מעל גיל 18	מס' ילדים עד גיל 18	שרות צבאי	חתימה

לצרף - הפתק העודת עולה, אם איננו אזרח.
 לצרף - אישור על מסור משרות צבאי, אם לא שירת בצה"ל.
 לצרף - אישור על שרות באחד הארגונים העבריים שמלפני 14.5.48, אם לא שירת בצה"ל.

ירושלים, 23 בנובמבר 1973

מס' 820 (3-1)
161-1-2
28. XI. 1973

אברהם
מר מנחם קליין
ראש ממשלת ישראל
ירושלים

אבינן ראש ממשלה -
דברת בקבוצ וקבוצה
את נציגו משרה בראש קדורו בהסתדר בישראל
זרם הבר קליין וזרם הסבורי הקול = יש מקום
דבוע אחז ויחיד; וזוהו כבולג המעריב.
מקום דבוע זה שכן דברת מקום לשש
זמנים משמחתיים, צרתיים ומחפחתיים. מקום
דבוע זה חייב להיות נטוים איזובו.
והן מרשה זעמני זהביו זמנות זכר
אבינן ראש הממשלה זה חלקה בקיים קיומא זכר:
החברה באחריות אפרוחי חבב ביזובי
מתכונת הקדם מוח כבולג קיין משרה
ומשרתים זמנאובור. כשדבר ירשה לא תהיה
זוב וכשרת לתת למקום דבוע זה את
המרה כהילן זיזובו המחפחתי והזמני.
זו חלקה קדורו שנתים זרין קיומא
זה זכרן שיהיה מותר מבי.

בבבב

ירושלים, א' בכסלו תשל"ז
11 בנובמבר 1977

~~161-1-2~~

אל: מנהל לשכת שר הבינוי והשיכון

161-1-2

מצודת כזה העתק מכתב מיום 1.11.77

שקיבל ראש הממשלה מאת מר י. אלעזר, מהארגון העולמי של
רתיקי וילידי העיר-העתיקה

אודה מאד על הצעתכם לחשוב מאתנו לכוח.

בכבוד רב,

יהואל קדישאי
מנהל לשכת ראש הממשלה

ירושלים, כ"ו בתמוז תשל"ז
12 ביולי 1977

161-1-2

א ל : מנול לשכת שר החינוך והתרבות

מז"כ העתק מכתב מאת ד"ר א. קימלמן, מהתקולטה למשפטים,
הר הצופים, ירושלים.

אנו לא התאכזר על המכתב והציעים כי הנדגעים בדבר כמשרד
החינוך והתרבות ישיבו פניכית ישירה לכתב.

פ ב ר כ ה ,

יונה קלימוביץ
קודם איטית לראש-המשלה.

ירושלים, כ"ב סיון תשל"ז

לכבוד
חבר הכנסת מנחם בגין
הסיועד לראש הממשלה

161-1-2

מר בגין הנכבד מאד,

הנדון: מתן הוראה להשלמת
חשיפת הכותל

אורך הכותל המערבי 490 מטר, מתם 140 תחת
כיפת השמים ו-260 מטר במנהרה תת-קרקעית
מסמאל לרחבת הכותל. נותרו 90 מטר שטרם
נחשפו, ואין ליהודים גישה להם אפילו מתחת
לקרקע. ידוע שלפחות 50 מתוך 90 המטרים
נותרו הם במנהרה חלולה, ואפשר לסיים את החשיפה
תוך זמן קצר.

מה טוב יהיה אם אחת הפעולות הראשונות של
ראש הממשלה החדש תהיה להורות לרב הכותל
להשלים את מפעל החשיפה לקראת תשעה באב,
למען יוכל העם להתפלל ליד כל אורך הכותל,
שהיה מקום תפילה אף בזמן הבית לאלה שלא יכלו
להכנס להר הבית.

ואין מצוה קרויה אלא על שם גומרה.

בכל הכבוד הראוי

ד"ר א. קיסלמן

הפקולטה למשפטים, הר הצופים, ירושלים

נ.ב. מצורף תזכיר על חשיפת הכותל.

שחרור הכותל המערבי על ידי חשיפתו

161-1-2

הפגיעה בקדושת הכותל על ידי שימושים בזווים לידו

הכותל הוסתר במתכוון על ידי שונאינו במשך הדורות. נבנו לידו בתים, חדרים שירותים, בורות מים ובורות שופכים, כשהכותל משמש להם קיר, הרקב והשופכים מעכלים את אבני הכותל, ומגורמים בצמוד לו גורמים לשימוש בזוים.

לעתים קרובות חצבו באבני הכותל כדי להכניס לתוכם קורות וקשתות, ועתה תוסך הכותל בתקרות בתים ובצרות; ויש בתים שנבנו על עובי הכותל עצמו.

בשבת ישראל על אדמתו, היתה גינת ורדים ליד הכותל המערבי מתוך להר הבית, מול מקום בית המקדש. במקום זה נתגלה נדבך אבנים גדולות שגובהן מעל 3 מטר, שאין כדוגמתן במקום אחר. היום נמצאים במקום זה רפת ובית שימוש צבורי, בדיוק מול מקום קודש הקדשים.

יש להסיר פגיעות אלה, ולנקות את הכותל.

המצב הנוכחי הוא חרפה לעם ישראל. היתואר מצב דומה אצל עם אחר? אם נתיחס כך לכותל, איך נדרוש מזרים יתיחסו בכבוד לקדשי היהדות - וליהודים. במידת שפירת המטטלה על המקומות הקדושים ליהודים, נבחנת מידת הכנות והיכולת לשמור על מקומות המקדשים לאחרים, כי אם לא תשמור על קדשי ישראל, איך תשמור באמת ובתמים על מקומות הנחשבים למקדשים לאחרים.

גילוי ההדר היהודי

עם חשיפת הכותל, יתגלה הכותל בכל הדרו. סביב קדשנו שחרב, נשאר לנו רק הכותל המערבי. זה השריד היחיד שהכל יודעים שהיתה אליו כפיית תמידית ורצופה במשך 1900 שנה של העם באשר הוא. בכל הדורות ערגה נפש העם לבוא לשפוך טיח בפני הבורא ליד כל אורך הכותל המערבי. הגבלות הגוים והבתים שבנו כדי להתתירו לא צמצמו את קדושתו, טאחת היא לכל אורכו מקצתו הצפוני עד קצהו הדרומי. הדברים שנאסרו במדרשי חז"ל - שאינן חרב לעולם טפני שהשכינה במערב, ושאין שכינה זזה ממנו, - על הכותל כולו נאסרו, ולא רק על החלק שאליו הרשו לנו לגשת. מה שהיה תחת שלסון זר, כשהצטופפנו במקום אחד, אינו הקריטריון של היום.

הגדלת רחבת הכותל תפחית את הצפיפות בימי חג ובימי התכנסות, ויאפשר ליהודים להתבודד ליד הכותל.

הוסת העיר העתיקה נחשפה עתה לפי חכנית מימי הסנדט, מניסוקי יופי, רוטם והיטטוריה. ניסוקים אלה כחם יפה על אחת כמה וכמה לגבי כתלי הר הבית.

חיזוק מעמדנו כלפי פנים וכלפי חוץ

היצירה של אבותינו בירושלים הם אחד מסטרי הקניין ("קוואן") שלנו על המקום. כעוד שמבנים ערביים ונוצריים נראים לעיני כל התיירים, טוסתר השריד הספואר ביותר שנותר לנו ספעשי אבותינו, הנהדר כיופיו ופרשים כגודלו, והמעיד על גדולת המקדש ותפארתו. חשיפת הכותל תשיב לו את הרוסמות, תרוסם את הרגשתנו העצמית והלאומית, ותבצר את מעמדנו בירושלים מול לחץ מדיני. כל העולם, כולל הערבים, טודים שהכותל קדוש ליהודים. כשיחשף כולו, הוא יזדקר לאורך לבה של העיר העתיקה ויסחיש לעיני כל את יהדותה של העיר, בעוד שהיום נראה כאילו רק סינה בדרום מזרח העיר העתיקה היא יהודית. יהוד הכותל המערבי, הנטשן לכל אורך הר הבית, והסהווה חלק בלתי נפרד ממנו, יסחיש את קדושת הר הבית ליהודים.

קביעת פתחי יציאה לפנהרת החשיפה, והשלמת החשיפה, תביא לתנועת יהודים בחלק בוסף של העיר העתיקה ותחזק את האחזותנו וסלישתנו בה.

חשיפת הכותל היא למעשה שחרור הכותל. הכותל הוא שלנו עד המקום שאליו הגענו, עד המקום שאליו יש גישה ליהודים.

חשיפת הכותל הוא טפעל כביר בעל חשיבות ראשונה במעלה מבחינה דתית, לאומית והיסטורית. הוא התאפשר רק בדורנו, ותלילה להחמיצו. לידנו התגלגלה הזכות להגשים את כפיית כל הדורות הקודמים לראות בטהרת הכותל ובגאולתו.

THE HISTORY OF THE

REIGN OF KING CHARLES THE FIRST

IN WHICH IS CONTAINED THE PARTICULARS OF HIS REIGN, FROM HIS CORONATION, TO HIS DEATH, AND THE CONSEQUENT DESTRUCTION OF HIS COMMONWEALTH.

By JOHN BURNET, BISHOP OF SALISBURY.

LONDON, Printed by J. Sturges, at the Black-Swan in St. Dunstons Church, in the Strand, 1680.

THE HISTORY OF THE

REIGN OF KING CHARLES THE FIRST

IN WHICH IS CONTAINED THE PARTICULARS OF HIS REIGN, FROM HIS CORONATION, TO HIS DEATH, AND THE CONSEQUENT DESTRUCTION OF HIS COMMONWEALTH.

By JOHN BURNET, BISHOP OF SALISBURY.

THE HISTORY OF THE

REIGN OF KING CHARLES THE FIRST

IN WHICH IS CONTAINED THE PARTICULARS OF HIS REIGN, FROM HIS CORONATION, TO HIS DEATH, AND THE CONSEQUENT DESTRUCTION OF HIS COMMONWEALTH.

By JOHN BURNET, BISHOP OF SALISBURY.

LONDON, Printed by J. Sturges, at the Black-Swan in St. Dunstons Church, in the Strand, 1680.

לכבוד
חבר הכנסת מנחם בגין
רחוב רוזנבלאט 1
תל אביב 64079

ד"ר א. קיסלמן, הפקולטה למספטים, האוניברסיטה
העברית, הר הצופים, ירושלים

ירושלים, אלול תשל"ח
24 ספטמבר 1978

161-1-2

לכבוד

ירושלים

גב' [REDACTED] הנכבדה,

הייני מאשר בתודה את קבלת מכתבך מיום י"ג
בחדש תשל"ח, 18 ביולי 1978, שנחבל במשרדנו רץ
ב-13 בספטמבר 1978.

עם כל הרצון לסייע בשיפורן ביה המדור, לאערנו
הרב למשרד ראש הממשלה אין אפשרות הקציבה לעשות כן
ועמכם הסליחה על כך.

אני מקווה שתמצאו מקור אחר כדי לממן את השיפורן
הדרוש.

בברכה נאמנה,

י. קדישאי
מנהל לשכת ראש הממשלה

RECEIVED
MAY 10 1964

1-1-64

TO: DIRECTOR
FROM: SAC, NEW YORK
SUBJECT: [Illegible]

RE: [Illegible]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

ירושלים, אלול תשל"ח
24 ספטמבר 1978

161-1-2

לכבוד

ירושלים

גב' [redacted] הנכבדה,

הריבוי מאשר במורה את קבלת מכתבך מיום י"ג
בתמוז תשל"ח, 18 ביולי 1978, שנמקבל במשרדנו רק
ב-13 בספטמבר 1978.

עם כל הרצון לסייע בשיפורן בית המדרש, לאתרנו
הרב למשרד ראש הממשלה אין אפשרות תקציבית לעשות כן
ועמדת הטליחה על כך.

אני מקווה שתמצאו מקור אחר כדי לממן את השיפורן
הזרוע.

בברכה נאמנה,

י. קדישאי
מנהל לשכת ראש הממשלה

1944

1944

1944

1944

1944

1944

1944

1944

אלק 24.9.78

י"ג תמוז תשל"ח
18.7.1978

לכבוד
מר מנחם בגין
ראש הממשלה
ירושלים

כבוד ראש ממשלת ישראל מר מנחם בגין הי"ו,

הנדון: שיפוץ בית המדרש הישן "מנחם ציון"
בתצר חורבת ר' יהודה החסיד בעיר העתיקה

מכתבי מ-ט' סיון תשל"ח בנדון שיקום כל חצר החורבה
מכתב מר י. קדישאי, מנהל לשכת ראש הממשלה מ-ז' בתמוז תשל"ח

היום היינו כחצר חורבת ר' יהודה החסיד, מר גרשון סלומון
חבר מועצת עיריית ירושלים, מר אפרים כספי מקים המנין בחורבה, ואנכי.

בדקנו ומצאנו שאפשר כבר להתפלל בבית המדרש "מנחם ציון", ודרוש
תקציב של כ-חמשים אלף לירות (50,000 ל"י) לשיפוץ המקום, כדלקמן:
ריצוף אבן, כולל הכניסה
תיקוני טיח, סיוד וצביעת של כל השטח
טסגרות, זיגוג (זכוכית),
ריהוט מינימלי סטנדרטי.

נשמח אם כבוד ראש הממשלה יואיל להקציב הסכום הנ"ל
מקרן ראש הממשלה,

וישמח עם כל בית ישראל לחידוש תפילה ותורה בבית המדרש הישן
"מנחם ציון" - כפי שכבר כתבתי, ר' אברהם שלמה זלמן צורף הקימו
בתקצ"ו-תקצ"ז, ולכבודו ראש הממשלה מר מנחם בגין יהא הזכות לחדשו
קודם, בימינו.

נשוב ונאמר "כי נחם ה' את ציון נחם כל חרבותיה" עם שיפוץ
ה"מנחם ציון" לתורה ולתפילה, לעד אמן סלה.

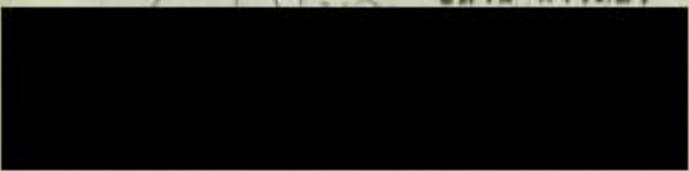
יש ספר תורה, שהובא על ידי דודי, הרב ר' יצחק אדלר זצ"ל, עם
בוא משפחתו לגור בארץ בשנת תש"ל (1970) ויועד לבית הכנסת הגדולה
בחורבה, ואם המנחם ציון יושפע יוכנס ספר תורה זה אליו, עד לבנין
הבית הכנסת הגדולה מחדש, נשמח לשתף כבודו בהכנסתו לחנוכת
המנחם ציון - בתקוה עם לפני הימים הנוראים הבאים עלינו לטובה.

ובזכות ראשיתו של מעשה הגדול הזה, נזכה גם להמסכו, כבימי אבותינו,
לחידוש הבית הכנסת הגדולה כחצר חורבת רבי יהודה החסיד, במהרה בימינו
ולתקומת ישראל המלאה, מתוך השקט ובטח שלום ושלחה, אמן סלה.

אנו מחכים לתשובת כב' בנדון.

בברכה

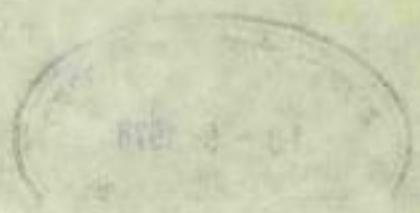
ובתודה מראש

העתק: מר י. קדישאי
מנהל לשכת ראש הממשלה
כבוד הרב רפאל בנימין לוין יהי'
(בנו של ר' ארי'ה לוין זצ"ל)
מר גרשון סלומון
מר אפרים כספי, מקים המנין בחורבה

THE UNITED STATES OF AMERICA
DISTRICT COURT OF THE DISTRICT OF COLUMBIA

IN RE: [Illegible]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

י"ג תמוז תשל"ח
18.7.1978

ירושלים

לכבוד
מר מנחם בגין
ראש הממשלה
ירושלים

כבוד ראש ממשלת ישראל מר מנחם בגין הי"ו,

הנדון: שיפוץ בית המדרש הישן "מנחם ציון"
בחצר חורבת ר' יהודה החסיד בעיר העתיקה

מכתבי מ-ט' סיון תשל"ח בנדון שיקום כל חצר החורבת
מכתב מר י. קדישאי, מנהל לשכת ראש הממשלה מ-ז' בתמוז תשל"ח

היום היינו בחצר חורבת ר' יהודה החסיד, מר גרשון סלומון
חבר מועצת עיריית ירושלים, מר אפרים כספי מקים המנין בחורבה, ואנכי.
בדקנו ומצאנו שאפשר כבר להתפלל בבית המדרש "מנחם ציון", ודרוש
תקציב של כ-חמישים אלף לירות (50,000 ל"י) לשיפוץ המקום, כדלקמן:
ריצוף אבן, כולל הכניסה
תיקוני טיח, טיוד וצביעת של כל הסטח
מסגרות, זיגוג (זכוכית),
ריהוט מינימלי טטנורטי.

נשמח אם כבוד ראש הממשלה יואיל לחקציב הסכום הנ"ל
מקדן ראש הממשלה,

וישמח עם כל בית ישראל לחידוש תפילה ותורה בבית המדרש הישן
"מנחם ציון" - כפי שכבר כתבתי, ר' אברהם שלמה זלמן צורף הקימו
בתקצ"ו-תקצ"ז, ולכבודו ראש הממשלה מר מנחם בגין יהא הזכות לחדשו
קדם, בימינו.

נשוב ונאמר "כי נחם ה' את ציון נחם כל חרבותיה" עם שיפוץ
ה"מנחם ציון" לתורה ולתפילה, לעד אמן סלה.

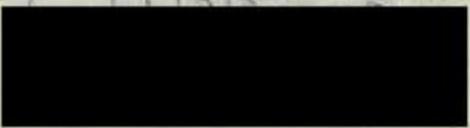
יש ספר תורה, שהובא על ידי דודי, הרב ר' יצחק אדלר זצ"ל, עם
בוא משפחתו לגור בארץ בשנת תש"ל (1970) ויועד לבית הכנסת הגדולה
בחורבה, ואם המנחם ציון יושפץ יוכנס ספר תורה זה אליו, עד לבנין
הבית הכנסת הגדולה מחדש, נשמח לשתף כבודו בהכנסתו להנצחת
המנחם ציון - בתקווה פק לפני הימים הנוראים הבאים עלינו לטובה.

ובזכות ראשיתו של מעשה הגדול הזה, בזכה גם להמשכו, כבימי אבותינו,
לחידוש הבית הכנסת הגדולה בחצר חורבת רבי יהודה החסיד, במהרה בימינו
ולתקומת ישראל הפלאה, מתוך השקט ובטח שלום ושלחה, אמן סלה.

אנו מחכים לתשובת כב' בנדון.

בברכה

ובתודה מראש

העתק: מר י. קדישאי
מנהל לשכת ראש הממשלה

כבוד הרב רפאל בנימין לוין יחי'
(כנו של ר' ארי'ה לוין זצ"ל)
מר גרשון סלומון
מר אפרים כספי, מקים המנין בחורבה

הגנרל
מס' 101

ירושלים, ז' בתמוז תשל"ח
12 ביולי 1978

161-1-2

לכבוד

ירושלים

גב' פיקל הנכבדה,

היינו מאשי בחרדה את קבלת מכתבך אל ראש-הממשלה,
מיום ט' בסיוון תשל"ח.

העברנו עותק מן המכתב למשרד הדתות וכן לועדת
השרים לעניני ירושלים. אני מקווה שהענין נתון בסמכותם
ושאולי יוכלו להיות לעזר במימוש הרעיון הטוב שהעלית
במכתבך.

בברכה באמנה,

י. קדישאי
מנהל לשכת ראש-הממשלה.

ירושלים, ד' בתמוז תשל"ח
12 כיו"ל 1978

לכבוד

ירושלים

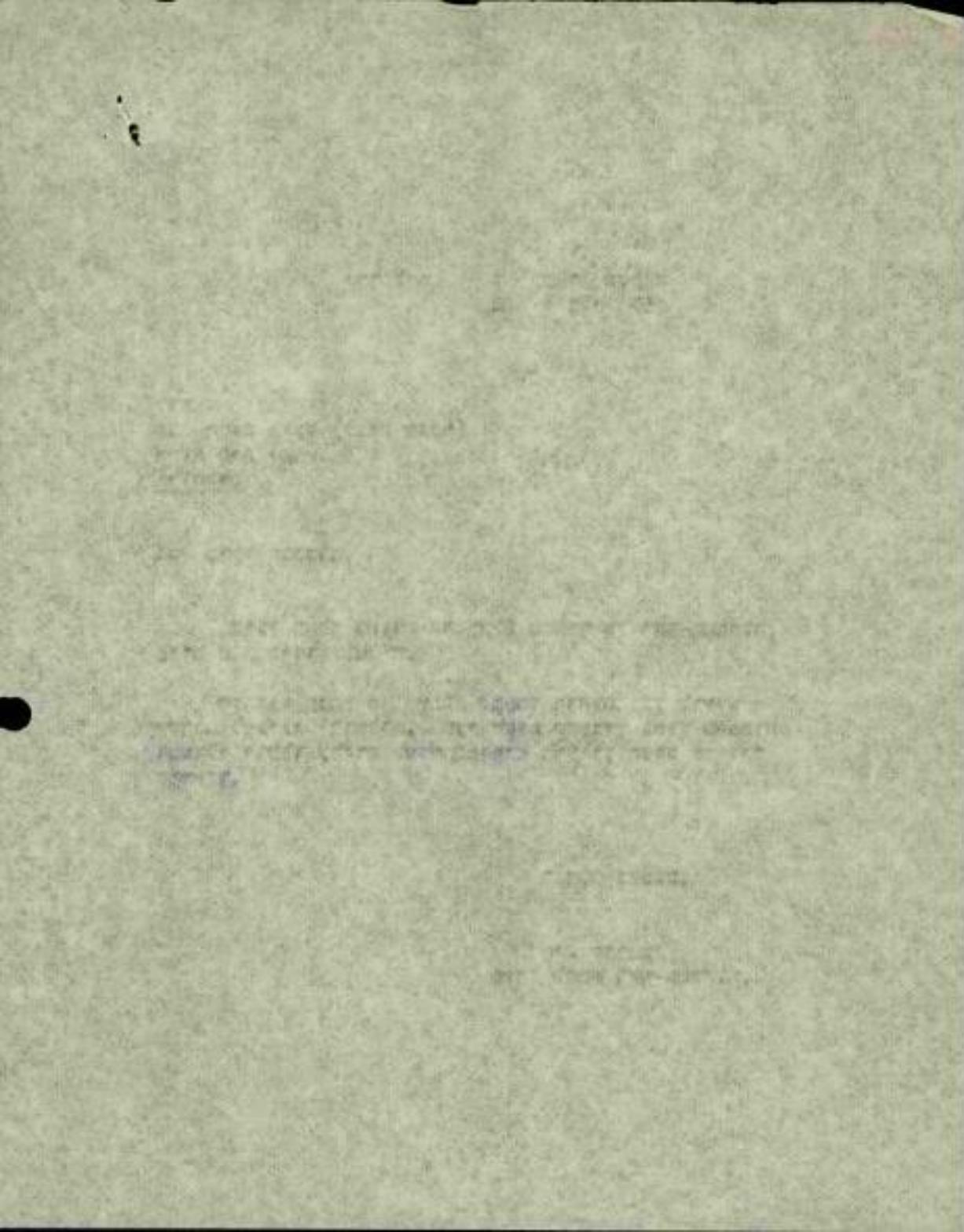
גב' מיקל הנכדה,

היינו מאשר בתודה את קבלת סכומך אל ראש-הממשלה,
מיום ט' בסיוון תשל"ח.

העברנו עותק סך הסכום למשרד הוצאות רכן לרעות
השניים לעניני ירושלים. אני מקרה שהענין נהרן בסמכותם
וטאולי יוכלו להירות לעזר במישרט הרעיון הטוב שהעלית
בסכומך.

בברכה נאמנה,

י. קדישאי
מנהל לשכת ראש-הממשלה.

ש' סיון תשל"ח
14.8.1978

ירושלים

161-1-2

לכבוד
מר מנחם בגין
ראש הממשלה
ירושלים

כבוד ראש ממשלת ישראל מר מנחם בגין הי"ו,

הנדון: שיקום חצר חורבת ר' יהודא החסיד בעיר העתיקה
ובית הכנסת הגדולה הידועה כ"החורבת"

נשמח * עם כבוד ראש הממשלה יואיל לפרוש חסותו לשיקום מחדש של
"נחלת האשכנזים", היא חצר חורבת ר' יהודא החסיד, על מוסדותיה,
ברוח ישראל סבא - לפי ששיקמו בזמנו, אבותינו.

חצר חורבת ר' יהודא החסיד היתה מרכז החיים היהודיים והאשכנזיים
מתוכה קמו, ובתוכה חיו, גדולים וגאונים בישראל.

בחצר החורבה מתקיים סנין - מאז שמחת תורה תשל"ח - מדי שבת בשבתו.
המשך למנינים שהתקיימו בבית הכנסת, ותקותנו שישוב בית הכנסת לעמוד
בתפארתו, בקרוב בימינו, במקומו - כדין בתי כנסת שחרבו, שיש לשקמם במקומם.
בית הכנסת החורבה נקרא עם חנוכתו "בית-יעקב" על שם הברון יעקב רוטשילד,
גיסו של השר משה מונטיפיורי זצ"ל.

בחצר החורבה עומד שומם - לא הרום - בית המדרש "מנחם ציון" שכונה
בית המדרש הישן (דער אלטער מדרש). בית מדרש זה היה הראשון שסקמוהו
אבותינו - לאחר הוצאת הנחלה האשכנזית מידי הערבים - כראשות ר' אברהם
שלמה זלמן צורף זצ"ל. הוא נקרא "מנחם ציון" כי - "נחם ה' ציון נחם
חורבותיה".

יש לאפשר למנין להתפלל בבית המדרש "מנחם ציון", ולחדש ימיו כקדם,
כבר עתה.

אבקש פגישה עם כבוד ראש הממשלה בנדון, בלוויית אנשי המנין:
מר **צורף**, כספי (מקים המנין), מר יהושע פריימן (בן השמש הקודם של
החורבה ר' שלמה פריימן זצ"ל) וד"ר יוסף פבר (רופא ילדים). ברובע היהודי
מגורם.

וכן בהשתתפות מר שמעון הויזמן, איש הרובע (בזכותו נודע לי קיום המנין);
מר יואל קמחי - בהסלצתו הנני כותבת מכתבי זה; ור' מתתיהו סלומון -
למד בזמנו בעץ-חיים בחורבה, ומכיר אותה מקדם (סבו ר' שאול יעקב סלומון -
צורף היה בין חכמיה ולומדיה).

חשיבות חצר החורבה בהצלתה מידי הישמעאלים בפעילותו של ר' אברהם
שלמה זלמן צורף. ר' זלמן צורף נסע לאלכסנדריה, וקבל מידי מוחמד עלי,
הפחה של מצרים ואז (שמרד בשולטן), אשור רשמי שנחלת האשכנזים שייכת להם,
ועל הערבים המחזיקים במקום להחזירם ליהודים האשכנזים, ולא להפריע
בבנין המקום. (כמובן שהערבים קבלו כסף מלא תמורת הפנויים, כפי שנקבע
כדת וכדין בסחכמה) בית הדין המושלמי בירושלים. עזרו לר' זלמן צורף
בזאת הקונסולים של רוסיה, אוסטריה, פרוסיה (גרמניה). מהשולטן הוא קבל
פריאמן לבית הכנסת הגדולה בחורבת ר' יהודה החסיד (בית יעקב), ובזה עזר
לו קונסול אנגליה פין בירושלים, והקונסולים אחרים בתורכיה.

הארי"ג

הריני מצפה לתשובת כב' בנדון.

בכבוד רב
ובתודה מראש

העתק: לבנו שיחי' של
ר' אריה לוי זצ"ל

למר יואל קמחי
למר **צורף**, כספי, מקים המנין בחורב

1944
[Faint header text]

[Extremely faint and illegible body text, appearing as ghosting or bleed-through from the reverse side of the page.]

[Faint text at the bottom of the page, possibly a signature or footer.]

ירושלים, ז' בתמוז השל"ח
12 ביולי 1978

161-1-2

אל: הר ד"ר יוסף בורג
יר"י ועוז השנים לעניני ירושלים

שר העתות

רצ"ב העוק מחב שקיבל ראש-הממשלה מבנ

אני הודעתי לכותבת שמכתבה הועבר אליכם ושאולי
משדריכם יוכלו להיות לעזר במימוש הרעיון שהעלתם במכתבה.

אודה מאד אם תשיכרה במישירן.

ב ב ר כ ה ,

י. קדיטאי
מנהל לשכת ראש-הממשלה.

ירושלים, ז' בתמוז תשל"ח
12 ביולי 1978

אל: השר ד"ר יוסף כורב
יו"ר ועדת השרים לעניני ירושלים

שר הדתות

רצ"כ הקתק מכתב שקיבל ראש-הממשלה מנב' [REDACTED]

אני הודעתי לכותבת שמכתבה הועבר אליכם ושאלתי
משדריכם יוכלו להיות לעזר במימוש הרעיון שהעלתה במכתבה.

אודה מאד אם תשיכרה כמישייך.

ב כ ר כ ה ,

י. קדישאי
מנהל לשכת ראש-הממשלה.

1944
1945

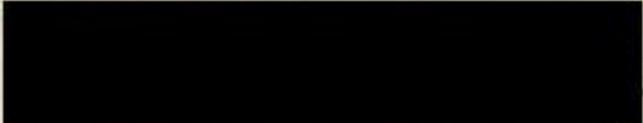
1946
1947

1948
1949
1950

1951

1952
1953

ס' סיון תשל"ח
14.6.1978

לכבוד
מר מנחם בגין
ראש הממשלה
ירושלים

כבוד ראש ממשלת ישראל מר מנחם בגין הי"ו,

הנדון: סיקום חצר חורבת ר' יהודא החסיד בעיר העתיקה
ובית הכנסת הגדולה הידועה כ"החורבה"

בשטח * עם כבוד ראש הממשלה יואיל לפרוש חסותו לסיקום מחדש של
"נחלת האשכנזים", היא חצר חורבת ר' יהודא החסיד, על מוסדותיה,
ברוח ישראל סבא - לפי שסיקמו בזמנו, אבותינו.

חצר חורבת ר' יהודא החסיד היתה מרכז החיים היהודיים והאשכנזיים
מתוכה קמו, ובתוכה חיו, גדולים וגאונים בישראל.

בחצר החורבה מתקיים מנין - מאז שמחת תורה תשל"ח - מדי שבת בשבתו.
המסך למנינים שהתקיימו בבית הכנסת, ותקותנו שישוב בית הכנסת לעמוד
בתפארתו, בקרוב בימינו, במקומו - כדון בתי כנסת שחרבו, שיש לשקמם במקומם.
בית הכנסת החורבה נקרא עם חנוכתו "בית-יעקב" על שם הברון יעקב רוטשילד,
גיסו של השר משה מונטיפיורי זצ"ל.

בחצר החורבה עומד שומם - לא הרום - בית המדרש "מנחם ציון" שכונה
בית המדרש הישן (דער אלטער מדרש). בית מדרש זה היה הראשון ששקמוהו
אבותינו - לאחר הוצאת הנחלה האשכנזית מידי הערבים - בראשות ר' אברהם
שלמה זלמן צורף זצ"ל. הוא נקרא "מנחם ציון" כי - "נחם ה' ציון נחם
חורבותיה".

יש לאפשר למנין להתפלל בבית המדרש "מנחם ציון", ולחדש ימיו קודם,
כבר עתה.

אבקש פגישה עם כבוד ראש הממשלה בנדון, בלוויית אנשי המנין:
מר ^{אברהם} ~~אברהם~~ כספי (מקים המנין), מר יהושע פריימן (בן השמש הקודם של
החורבה ר' שלמה פריימן זצ"ל) וד"ר יוסף פכר (רופא ילדים). ברובע היהודי
סגורם.

וכן בהסתתפות מר שמעון הויזמן, איש הרובע (בזכותו נודע לי קיום המנין);
מר יואל קמחי - כהמלצתו הנני כותבת מכתבי זה; ור' מתתיהו סלומון -
למד בזמנו בעץ-חיים בחורבה, ומכיר אותה מקדם (סבו ר' שאול יעקב סלומון -
צורף היה בין חכמיה ולומדיה).

חשיבות חצר החורבה בהצלתה מידי הישמעאלים בפעילותו של ר' אברהם
שלמה זלמן צורף. ר' זלמן צורף נסע לאלכסנדריה, וקבל מידי מוחמד עלי,
הפחה של מצרים ואז (שמרד בשולטן), אסור רשמי שנחלת האשכנזים שייכת להם,
ועל הערבים המחזיקים במקום להחזירם ליהודים האשכנזים, ולא להפריע
בבנין המקום. (כמובן שהערבים קבלו כסף מלא תמורת הפנויים, כפי שנקבע
כדת וכדין במחכמה) בית הדין המוסלמי בירושלים. עזרו לר' זלמן צורף
בזאת הקונסולים של רוסיה, אוסטריה, פרוסיה (גרמניה). מהשולטן הוא קבל
פריאמן לבית הכנסת הגדולה בחורבת ר' יהודה החסיד (בית יעקב), ובזה עזר
לו קונסול אנגליה פין בירושלים, והקונסוליה בתורכיה.
הריני מצפה לתשובת כב' בנדון.

בכבוד רב
ובתודה מראש

העתק: לבנו שיח"י של
ר' אריה לויין זצ"ל

למר יואל קמחי
למר ^{אברהם} ~~אברהם~~ כספי, מקים המנין בחורבה